

SZEPES MÁRIA

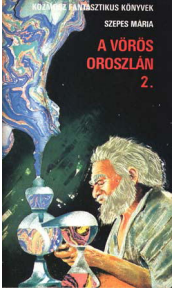
A VÖRÖS OROSLÁN

*AZ ÖRÖK ÉLET
ITALA*

KÖZMŰVÉSZATI ÉS FANTASZTIKUS KÖNYVEK

SZEPES MÁRIA

A VÖRÖS OROSZLÁN 2.

NNCL307-2EA v1.1

Szepes Mária

A VÖRÖS OROSLÁN

Misztikus regény

Háttér Lap- és Könyvkiadó Kft., 1989

© Szepes Mária

ISSN 0238-5457
ISBN 963 7403 38 8

Felelős kiadó: Erdei Grünwald Mihály

Felelős szerkesztő: Gálvölgyi Judit

A borítót tervezte: Konecsni György

Műszaki vezető: Lantos Kálmán

Műszaki szerkesztő: Gregor László

Kiadványszám: 89/5

Terjedelem: 22 (A/5) ív

Szikra Lapnyomda, Budapest (89-0539)

Felelős vezető: Dr. Csöndes Zoltán vezérigazgató

Második könyv

Tégely a tűzben

"Hogyan keringenek a mindenség végtelenségében, hogyan örvénylenek és keresik egymást azok, akik a nagy Világlélekből ömlöttek elő! Bolygóról bolygóra hullanak, és sírnak a mélységben az elveszített otthon után.

*Ezek a Te könnyeid, Dionüszosz...
Ó, Nagy Szellem! Ó, isteni szabadító!
Emeld vissza lányaidat fényöledbe!"*

(Orfikus fragmentum)

Louis de la Tourzel

Új születésem a XVIII. század küszöbére esett. Mariettával való találkozásom még szokatlanabb és bonyolultabb kapcsolódások felé terelt. 1695-ben történt elhalálózásom óta öt esztendőnek kellett eltelnie, míg életképes testet építhettem magamnak. Kísérletezéseimért az az asszony kínlódott meg, aki később világra hozott, és néhány évig, míg elméje teljesen el nem borult, nevelt. Háromszor vételt el a szerencsétlen, negyedszer a szülés sokkja közben elszakadt a gyermek kis, véres testvéra meg köztem a kapcsolat, és holtat szült; míg végre meg tudtam maradni neki súlyos gondjára.

A félelem és ezer baljós előérzet betege volt ez a szegény, terhelt idegzetű asszony. Minden pillanatát rabul ejtő babonák hálójában vergődött, s végül mániákussá lett.

Poros, lassan hömpölygő életű francia mezővároskában laktunk, a később, XVI. Lajos menekülésekor oly tragikusan híressé vált Varennes-ban.

Nagyapámat, akit sohasem ismertem, David Pétionnak hívták. Egy nemesembernek s egy városi hivatalnok lányának törvénytelen fia volt, amolyan kaszton kívüli, gyökértelen senki, ami akkor, a rendek szigorú körülhatároltságának idején, teljes kirekesztettséget jelentett. Nem voltak családi kapcsolatai és összeköttetései. Anyja falun neveltette Varennes mellett, egy verejtékes életű parasztházban, ahol korán ráébredt zavaros helyzetére.

Éreznie kellett: a parasztok jövevénynek tartják, s az urak nem fogadják be. Pétion ravasz, önző és találékony fickó volt. Rájött, választania kell, különben sohasem lesz helye Franciaország ege alatt. Falusi élete feltámasztotta benne ősi kapcsolatát a földdel. Szerette és értette ezt a legnehezebb és legáldottabb mesterséget. Anyja időközben előnyös házasságot kötött, s mikor fia elérte nagykorúságát, tekintélyes összeget juttatott hozzá. Pétion választott: paraszt lesz. De arról sem feledkezik meg, hogy apja személye bizonyos kiváltságokat jelent. Például, ha törvényesíti őt, korlátlanul szerezhet földet. Könyörtelen, szívós harcot kezdett törvényesítéséért a kényes helyzetű és házasságában erős függésben lévő apja ellen. Fenyegette és zsarolta, míg az bele nem egyezett kívánságába, azzal a kikötéssel, hogy a világ előtt továbbra sem használja nevét és nemesi címét, mivel házasságból származó törvényes fia éppen abban az időben jegyzett el egy királyi hercegnőt. Pétion kötelezte magát erre. A név és rang nem érdekelte; csak a föld. Kisebb birtokot vásárolt Varennes-ban. Kitűnően gazdálkodott, s vagyona szépen gyarapodni kezdett, bár nem mindig az etika törvényei szerint. Emberkerülő különc volt és kapzsi a végletekig. Amint kiszimatolta, hogy valamelyik adósságok között fuldokló nemes házánál felborult az anyagi egyensúly, rögtön rátette kezét minden tulajdonára, s alapos hasznot húzott megszorultságából. Így jutott fűrészmalmának és fajtehenészetének birtokába is. Okosan kihasználta helyzetének azt az előnyét, hogy mint nemesember fia, mentesült a különféle közterhek alól, míg a parasztság, amelynek gyűlölettel égó tömegében már erjedt a forradalom, százával hagyta el a falukat, házakat, földeket, hogy törvényen kívül tengesse tovább szánandó életét, mint orvvadász, sócsempész vagy koldus. A harmadik rend menthetetlenül pusztult az egyedül viselt járom, az állami és hűbéri terhek alatt – de David Pétion gyarapodott.

Kétszer nősült. Anyám a második feleségétől született és satnya, beteges, képzelődő gyermek volt. Apja egyáltalában nem törődött vele. Érdekből nősült másodszer, felesége dús hozományt hozott a házhoz, s olyan is volt, mint akire sokat ráfizetnek, hogy elvigyék: idős, csúnya és hisztérikusan sértődött.

Mikor anyám, Sophie Pétion tizennyolc éves lett, akkor érkezett Varennes-ba Louis de la Tourzel egyenesen Párizsból, és rokonainak birtokán húzódott meg – jó oka volt rá, hogy miért. Rengeteg adósság és valami piszkos kártyabotrány miatt kellett elhagynia a várost. Egyesek tudni vélték, hogy csak azért úszta meg pusztá száműzetéssel a dolgot, mivel távoli rokonságban volt a nagy hatalmú Soubisokkal. Romantikus bársonyköpenyén, selyemruháján, csipke nyakfodrán és ezüstcsatos cipőjén kívül nem hozott egyebet magával. Rokonainak éppen úgy terhére volt ő, mint neki Varennes unalmas egyhangúsága. Veszett hírek keringtek róla. A szomszéd birtokosok –

leányaik és asszonyaik erényét féltve – mereven elzárkóztak tőle. Saját nénye és nagybátyja kereken tudtára adták, hogy megtűrik ugyan házukban, ellátják étellel, itallal, de annál jobban örülnek, minél kevesebbet látják, így hát a hórihorgas természetű, kicsapongásoktól sápadt, hajlott orrú aranyifjú a "Jó uralkodó"-hoz címzett csapszékben töltötte napjának nagy részét. Gyanús szerencsével kártyázott átutazó állatkereskedőkkel vagy a helybeli szatóccsal és pékkel.

De la Tourzel maga csak átmeneti balesetnek tekintette varennes-i tartózkodását. "Ellenségei intrikája" juttatta ebbe a helyzetbe. Böbeszédű részletességgel mesélte el mindenkinek a csapszékben, hogyan élt Párizsban, mennyi pénzt költött, hány párbaja volt, hogy hívták a szeretőit; csak éppen az ominózus ügyről hallgatott, amely Varennes csendes vizeire terelte. Nagyhangú volt, fölényes, könnyelmű, könnyed és érzéki, mint egy szatír. A nők bolondultak érte, a férfiak megvetették. Kevés parasztasszony vagy parasztlány maradhatott békében tőle, de még többet megkaphatott volna, ha értük nyúl. Erőszakos, vad természetének híre lappangva terjedt, és megborzongatta a környék nőstényeit.

Az anyja halála óta teljesen magára hagyott, érzelgős és ideges Sophie Pétiont úgy vonzotta a "sápadt, száműzött, nemes lovag", mint láng a pillét. Vékony, szőke lány volt akkoriban, karcsú dereka fölött szokatlanul dús, kiduzzadó mellel. Szív alakú álla kedvesen elkeskenyedett, míg arccsontja szlávosan előreugrott hosszúkás, ferde metszésű, sötét szeme alatt. Ebben a szempárban a túlfűtött érzelmiség nedves, egzaltált fénye ragyogott. Nem sok kellett hozzá, hogy a két gazdátlan szenvedély összecsapjon, gátat törve, fölégetve minden konvenciót.

Sophie izzott, mint a fáklya. Megszállottként görnyedt szerelmének fullasztóan édes igájába. Tourzel csapongó érzékiségét is lekötötte egy időre a lány feltétlen odaadása, csodálata és gyöngéd megadása, amellyel vakon követte kicsapongásaiba. Sophie ártatlan, elragadtatott tudatlansággal és ösztönös tanulékonyossággal vetette alá magát perverzióinak, és kiszolgáltatta őket.

– Pompás kis nő vagy, Sophie! – nevetett elégedett, buja szatírnevetéssel Tourzel, ölekezéseik után. – Madame Pérault műintézetében sem akadna hozzád hasonló szerető!

Mikor Sophie nyugtalanul azíránt érdeklődött, miféle intézete van Madame Péraultnak, Tourzel mulatva és arcátlanul kijelentette, hogy a Madame Párizs legcsinosabb és legelőkelőbb lányait gyűjti maga köré azért, hogy a házaselet művészetére oktassa őket.

Néhány hónap múlva Sophie teherbe esett. Ez a brutális tény egyszerre megváltoztatott mindent. Sophie-t testi rosszullétei szűrő ijedséggel

ébresztették tettének veszélyeire. Az idegen erő, amely szenvedélyével testébe költözött, elillant, mint a pára. Gyöngé volt és félénk. Nevelésének előítéletei, a puritán kisváros erkölcsi dogmái ítélőszéket tartottak lelkében, és súlyosan elmarasztalták. Lesóványodott. Arca megnyúlt, bőre foltos, sárgás lett, szeme vörösen bedagadt a titkos, éjszakai sírásoktól. Tourzelt már nem csókok és kéjes dadogás fogadta ritka, ezer veszélytől körülvelt találkozóikon az erdő öreg, mohás derekú fái között vagy egy lepézelte mezőőr kunyhójában, hanem szemrehányások, követelések és szeszélyes, vad kitörések. A férfi hangja *Is* megváltozott: durva, nyers, kíméletlen lett, s végül már el sem ment a találkozókra.

Sophie egészen belekábult a felismerésbe: micsoda szerencsétlenségbe sodródott. Tanácstalan hajszoltságában, kétségbeesésében öngyilkosságot akart elkövetni. Már mindent előkészített. Úgy tervezte, Tourzel törével fogja szíven szúrni magát; s ebben a szándékában önkínzó kéj és bosszú egyesült a férfi ellen, akit így gyanúba kever és – érzélgős önsajnálattal remélte – szenvedélyes, késő megbánásba dönt. A tört egy veszekedés alkalmával vette el a férfitől, és fenyegetőzve harisnyájába rejtette. Az erdőbe akart kimenni, találkahelyükre, egy görcsös, bagolyarcú fákkal körülvelt tisztásra, amelynek sikos, puha túlével szőnyegén a "bünt" megismerte.

Utolsó pillanatban úgy érezte, el kell búcsúznia valakitől. Először gyóntatójára gondolt, akinek még nem mert bevallani tettét, de ahogy felidézte a pap szigorú, gúnyos, négyzögletes arcát, visszarettent. Nem. Ehhez nem volna bátorsága. Csak később jutott eszébe apja, a fősvény, önző és zárkózott Pétion, akit napokon át alig látott, s aki vasárnaponként merev arcú alvajáróként vezette karján a misére. Mindegy. Az apja. A vére. Az egyetlen ember, aki szorosan hozzá tartozik.

Így történt, hogy sóvárgó, reménytelen szeretettel a szívében benyitott apja lakrészébe, amely idegen bolygóként különült el a ház másik oldalán. Nem emlékezett rá, hogy valaha is belépett volna. Korán megtanulta, mennyire nincs ott keresnivalója; nem várják és nem tűrik el. Míg eseménytelen álmélete kellemes, valótlan ködben tovaömpölygött, nem érezte szükségét, hogy kapcsolatuk szorosabb legyen. De most, a rászakadt súlyos problémában, nem tudta tovább nélkülözni. Esze ágában sem volt sejtetni elhatározását. Csak bemegy – gondolta –, köszön, mond egy pár kedves szót, megkérdezi, nincs-e valamire szüksége és... megkéri, törődjék vele egy kicsit, mert nagyon egyedül van. Nem... ez... ez olyan vádféle, hogy eddig nem törődött vele, esetleg felingerli vele. Inkább ő ígéri meg, hogy ezentúl jó gyermeke lesz, és ha nem is mutatta, azért nagyon szereti. – Elgondolni persze könnyebb, mint a soha ki nem mondott, alap nélkül repdeső szavakat odakínálni valakinek, aki egyetlen lépést nem tett feléje egész életében azon kívül, hogy nemzette...

Szeretetről beszélni valakinek, akinek apró, szürke, ráncredőkbe ágyazott majomszeme, szűk homloka és haragos elutasítással legörbülő szája széle van csatakos, fehér bajusza alatt.

A köves folyosó áporodott pipaszaga szinte visszalódította. Gyerekkori nagy felesek, csúnya, rideg visszautasítások emléke kavargóit fel benne, de azért továbbment.

Szürkült.

Az öreg még nem gyújtott lámpát, mert úgy érezte, minden csepp olaj, amelyet megtakaríthat, vérré válik ereiben.

Szobája nagy, rendetlen lomtár volt, amolyan ezermesterműhely. Maga javította a bútorokat, szerszámokat, nyergeket, sőt csizmáját is egyedül talpalta. Szakadt ruhájára nagy művészettel alig észrevehető foltokat varrt. Egyetlen cérnaszálat, deszka-, bőr-, vas- vagy szövetdarabot el nem dobott. Ágya alatt, szekrényei tetején, asztalán és körül a padlón ládák, dobozok, szerszámok, nyergek, lesántult székek, kocsikerekek, lyukas edények, fadarabok, ragasztóstégelyek zsúfolódtak, amelyekből tömény rossz szagok szálltak fel. Itt élt, evett, aludt, dolgozott Pétion a hosszú télen át, mikor beszorult a házba. Tavasszal és nyáron, amint a földek nehéz szolgálata megkezdődött, legtöbbször kint éjszakázott a szabadban.

Ezen a késő őszi napon otthon volt. Mikor Sophie félénken benyitott hozzá, Pétion a sötét, hideg tűzhely előtt ült egyenes hátú karosszékében. A szobában nyirkos hűvösség érződött. Az embermagasságban vágott apró ablak alig engedett be fényt, s míg az ablakon túl alkonyat szelíd gyöngyszürkéje derengett, odabent csaknem teljes volt a homály.

Sophie közelebb lépett. A néma, mozdulatlan alak az üresen tátongó tűzhely előtt, fokozódó szorongással töltötte el. Többször neki kellett lendülnie, míg végre meg merté szólítani, de hangja akkor is félrebicsaklott, mint a bizonytalan léptű láb:

– Jó estét... édesapám...

A szék felől nem hangzott felelet. Sophie már meg akart fordulni menekülő megkönnyebbüléssel, hogy alszik, és mégsem kell megvívnia az ostromot apja jeges közönye ellen, mikor a halál jelenléte izmos, borzasztó hullóként körülhurkolta hirtelen.

*

Lehet, sőt valószínű, hogy az öreg Pétion megkövesült önzése Sophie utolsó közeledését is eltaszította volna, de most, hogy meghalt, az ideges, boldogtalan leány hóhérként kínozza magát a gondolattal, hogy helyrehozhatatlan vétket követett el.

Rettentő ellenség lakott benne; kérlelhetetlen, telhetetlen másik, aki sohasem lakott jól önváddal, baljós félelemmel, keserűen ömlő könnyekkel. Apja alakját megszipitette, felmagasztosította halála pillanatától csak azért, hogy magát mélyebben megalázhassa, fájdalmasabban ostorozhassa mulasztásáért. – Neki kellett volna közeledni. Az öreg magányos volt és szeretetre éhes. Úgy élt odújában, mint állat az istállóban. Mindent megvont magától, azért, hogy neki több jusson, ő meg hálátlan, önző, romlott teremtés, a szeretőjével hentergett az erdőben, míg apját titkos betegsége halálra kínozza. Ki tudja, mennyit szenvedett, micsoda fájdalmak marcangolták, és egyedül volt Nem panaszkodott senkinek. Nem volt, aki egy pohár vizet adjon neki... Nem volt, aki papot hozzon, mikor rátört a haldoklás gyengesége. Egyedül volt. Egyedül volt, és miatta jut talán kárhozatra!

Bőjtölt, imádkozott, miséket fizetett, penitenciákat rótt ki magára, csillapíthatatlan önváddal és büntudattal.

*

Az öreg Pétion vagyona sokkal nagyobb volt, mint leánya és szomszédai sejtették. A kövér, hálás földeken, tanyákon, malmon, tehenészetén kívül rengeteg készpénz került elő szobájának padlója alól, megvasalt, leleményes szerkezetekkel lezárt ládákból. A gyanakvó, rideg ember nem bízta bankokra a pénzét, és a papírban sem hitt. Sárga aranyak tornyosultak tömlöcükben, számozott pergamentekercsekbe göngyölve; valóságos mesebeli vagyon,

Sophie, az egyetlen örökös körül megváltozott a világ. Még az adósságoktól szorongatott, környékbeli nemesifjak sem átallozták házassági ajánlatokkal ostromolni a szédülő, félszeg leányt; annál is inkább, mivel Pétion származásáról különféle legendák keringtek. Remélték, hogy egy alapos kutatás talán megfelelő patinás háttérrel is adhatna a meztelen, fiatal aranyagnak.

A hír persze Tourzelhez is eljutott, aki rögtön tudta, elérkezett az ő ideje. Néhány héttel a temetés után megjelent a gyászoló háznál, és fölényes, minden meghökkent ellenkezést legázoló nyugalommal elfoglalta az intézkedő erélyes családtag, a vőlegény, illetve jövődöbeli férj helyét.

Sophie levegő után kapkodott, tiltakozott, sírt, toporzékolt; Tourzel erős, cinikus faunkarja azonban újra foglyul ejtette, és legyőzte.

– Mit bolondozol?! – mondta ölelés után a zokogó, önmaga előtt szégyenkező lánynak. – Folyton azért siránkoztál, hogy vegyelek el feleségül, mert gyereket csináltam neked. Most meg, hogy hajlandó vagyok téged Madame Louis de la Tourzelle tenni, úgy teszel, mintha nem tetszenék a dolog!

– Igen. Most már hajlandó vagy feleségül venni. De milyen áron! – jajdult fel Sophie.

– A magamfajta nemesember nem hallgathat csak a szívére, kedvesem! Most legalább olyan lányt vehetek el, aki a szívemnek és a helyzetemnek is megfelel. A gyerek megszületik néhány hónap múlva. Nevet kell adni neki. Ha egy héten belül megesküszünk, még elfogadják koraszülöttnak. Nagy hassal igazán csak a pénzéért venne el valami megszorult pernahajder, és ráadásul egész életedben megvetését éreztetné veled. Én legalább szeretlek Sophie és – arcát érzéki, aljas vigyorgás torzította el – alapos bizonyítékaim vannak róla, hogy első voltam nálad, és a gyerek az enyém!

*

Ezek voltak anyám házasságának előzményei. Már félig megbomlott aggyal mesélte el nekem ijesztő részletességgel, szégyen nélkül, vezekelve általa.

Összetörten, meghasonlottan, még mindig éhes, felajzott érzékekkel, vad önutálkozással lett Tourzel felesége. Együttélésük – ha ugyan annak lehet nevezni – csak gondot, szégyent, keserű megbánást és őrlő féltékenységet jelentett neki. Balsejtelmek Tourzelt illetően sorra beteljesedtek. Férje már néhány nappal esküvőjük után felutazott Párizsba. Az öreg Pétion ládáiból kifizette piszkos adósságait, palotát bérelt, fogatot vásárolt, azután hazajött egy hétre látogatóba. Egyetlen szóval nem említette, hogy Sophiet is magával akarja vinni a fővárosba. Mikor felesége keserű sértődöttséggel célzást tett erre, állapotára hivatkozott.

– Éppen azért! – tört ki Sophie-ból. – Maradj mellettem. Nagyon rossz napokat élek át, és félek egyedül ebben az üres házban.

– Meg kell értened az én helyzetemet is, kedvesem! – mondta Tourzel nagyképűen. – Büszkeségem nem engedi, hogy csak a te pénzedet fogyasszam. Most, hogy ügyeimet rendbehoztam odafönt, kifoghatok magamnak légy fényes hivatal, amely méltó hozzám. De ahhoz persze ott kell lebzselnem állandóan a húsosfazék mellett. "Meg kell értened" – a "kedvesem" később elmaradt. Ez a szöveg tért vissza később Tourzel rövid látogatásaikor mindig. A látogatások persze alig letagadhatóan a megalázó ténynek szóltak, hogy egy-egy nagyobb összeg felvételéhez még mindig szükség volt Sophie beleegyezésére vagy aláírására... A hivatal szüntelenül kilátásban volt. Tourzelt órák, napok választották el a kinevezéstől hónapokon, éveken át. Folyton készenlétben állott az udvarnál, játéktérkében és "előkelő szalonokban". Benne áramlott Párizs forró vérkeringésében, együtt lüktetett szívverésével. Mindenütt jelen kellett lennie!

Sophie házasságának negyedik hónapjában elvetélte gyermekét. Lovas futár vitte meg a hírt Tourzelnek, aki sajnos nem tudott hazamenni, mert távollétében elmulasztott volna egy igen fontos, átutazó személyiséget, akitől egész jövője – s természetesen Sophie jövője is – függött.

Hat hét múlva mégis hazaérkezett. A szédülő, vérszegény, alig fellábadt asszonyt ebéd utáni gerjedelmében újra teherbe ejtette, egy nagyobb összeget csalt ki tőle, és visszautazott a fővárosba. Hogy mi történt a fontos személyiséggel, aki miatt nem jutott el felesége betegágyához? Bosszantó módon elkerülték egymást, s mire találkozhattak, az illető már másvalakit ajánlott a fontos hivatalra, de sebjaj! Igazán falba verné a fejét, ha akkor elhamarkodja a dolgot, mert az, ami most folyamatban van, felülmúl minden eddig kínálkozó lehetőséget. Bő részletességgel kiteregette Sophie előtt pártfogóinak fáradozását, kitűnő véleményét róla; az érdekhálózatot, amelyben szorgos kezek az ő ügyét szövik, munkálják szüntelenül. Persze ezeket a kezeket állandóan biztatni, "kenni" kell. Ezért elkerülhetetlen az ő jelenléte és pénze, amely Sophie-nak kamatostul visszatérül hamarosan. Amint elnyeri a hivatalt, felesége is Párizsba költözik. Bemutatja az udvarnál. Nagy házat nyitnak: nem is tudná ott nélkülözni Sophie-t, de addig semmi értelme, hogy vele utazzék. Reggeltől éjszakáig talpal, gyakran el is hagyja a fővárost, s némelyik urat, akinek pártfogásától függ valami, birtokán keresi fel, hogy fehér asztal mellett, jó borok, nagy étkezések, borsos férfianekdoták baráti légkörében tárgyalja meg vele ügyeit. Felsorolt egy csomó súlyos nevet és címet, hogy Sophie szegény feje egészen beleszédült a szóáradatba, végül érzelmes ünnepélyességgel eldalolta a refrént:

"Meg kell értened..."

... És néhány év múlva Sophie már alaposan megértette.

*

Tízéves voltam, mikor apám meghalt. Halála méltó volt életéhez. Egy nyilvánosházban ölték meg verekedés közben. Társaságának több tagja gyanúba került. A hosszadalmas vizsgálat nemcsak Tourzel haszontalan, mocskos életét tárta fel a nyilvánosság előtt, hanem azt a tényt is, hogy a gyilkos személyét nem lehet pontosan megállapítani. Mindnyájan önkívületig részegek voltak. A sebben maradt késben Tourzeléra ismertek. Többen késszúrásoktól sebesültek a vad tumultusban, sebeket kaptak és sebeket osztottak. A verekedés egy Lolette nevű lány miatt robbant ki. Csak nemrég került a házba, és mint minden friss húst, Tourzel kisajátította. A jómadarak közül többen szintén jogot formáltak a "közkincshez", a ezt Tourzel rossznéven vette tőlük.

A Parlament az egész díszes bandát – voltak vagy nyolcan, egytől egyik nemescsaládok rossz útra sodródott, hereéletű fekete bárányai – életfogytiglani gályarabságra ítélte. Sötét és borzasztó sors, de az egyetlen lehetőség volt, amely megmenthette őket saját aljasságuktól. Testük talán belepusztult, de lelkük elindult az élet felé.

*

Apámat csak néhány rövid látogatás alatt láttam, szervezetét akkor már alaposan kikezdte egészségtelen, züllött életmódja. Vörös szemhéja gyulladással nedvben aszó, düledt szempárt vett körül petyhüdt ráncokban. Nagy, tág orrlyukú, hajlott orrát és arcát lila erek hálója fonta át. Hangja hurutos, durva és csömörösen gyűlölködő volt. Hozzánk mindig másnaposan érkezett, és ránk öntötte rossz közérzete minden utálatát. Nagyon keveset kellett már innia ahhoz, hogy elérkezzék a nyájas kibékültség bamba jókedvéhez, amely késő éjszakára átcsapott azután félelmetes, törő-zúzó dührohamokba. Ha nem ölik meg, akkor is elpusztul hamarosan, mert belei, idegei ijesztő állapotban voltak.

Anyám úgy fogadta mindig, mint megérdemelt istencsapását. Egyetlen szóval nem zúgolódott és nem panaszkodott. Pénzt azonban soha nem adott annyit, mint amennyit kért. Hiába fenyegette, anyám kitarzott álláspontja mellett:

– A pénz a fiadé! Nem fog koldusbotra jutni azért, mert apja részeges, becsstelen lehűlő!

– Nekem mondtad ezt?! Nekem?! – ordítása felverte a házat.

Emlékszem, milyen émelygésszerű rosszullét fogott el, mikor meghallottam az ajtón át két ülés tompa csattanását. Az ütés után nem hallatszott több zaj. Anyám ajkát egyetlen szisszenés nem hagyta el. Néhány pillanat múlva nyugodt, merev arccal kilépett az ajtón, és kézen fogott:

– Gyere...

Reszkettem. A gyöngye kis fiútestet, amelyet viseltem, oda cövekeltem az asztal mellé, és kitortem:

– Nem akarom, hogy verjen téged! Megvert! Hallottam! Én... én agyomütöm! Merev arca ellágyult:

– Te... kis öreg...

– Küldd el! Dobd ki innen! Semmi köze hozzánk!

– Hiszen elküldöm, azt akarom.

Hálósobájába vezetett. Erőlködve elhúzta a faragott, márványlapos mosdót, amely mögé fülkét csináltatott a pénznek, és a lábából kiszámolt egy összeget. Tudta, ha fizet, apám azonnal eltűnik a házból.

A pénzkivétel nem ment minden ceremónia nélkül. Tele volt már mindenféle megkötéssel, babonás feltétellel, mielőtt pénzéhez nyúlt volna; de így tett minden más napi teendője előtt is. Vigyázott, hogyan lép le az ágyról, melyik cipőjét húzza fel először, melyik kezével nyúl a kilincs után. Egész napját elrontotta, ha reggel az ablakon kitekintve fekete kutyát, létrás embert, terhes asszonyt, vörös hajú gyereket vagy nyomorékot látott meg. Mielőtt kinyitotta a pénzesládát, aprókat körülköpdösött a levegőben, s az első aranyat, amelyet kivett, szintén megköpdöste: "Sokasodj, és gyere vissza!"

– Miért teszed ezt? – kérdeztem tőle kíváncsian.

– Hogy megkösse, és visszahívjam.

Agyba fektetésem és felkeléseim szintén külön szőrtartás volt. Anyám este ágyam mellé kétoldalt, két kis asztalra vízzel telt agyagcsuprot állított, majd vasserpenyőben két szem pirosra izzított szenet hozott be, és a két csuporba ejtette. Mikor a tüzes szén felszisszenve kihuny a vízben, felkiáltott: "Így veszítse erejét a rontás!"

Azután fejemhez állt, és siralmas arccal lamentálásba kezdett:

– Nem is él már, nem látjátok? Meghalt! Meghalt! A lelkét elvitték a gyors szárnyú angyalok. Üres itt minden! Üres és csendes! Hess! Tárguljatok innen! – Utána kör alakban felszórta fehér liszttel az ágyam környékét, de lelkében annyi szorongás és zűrzavar uralkodott mindig, hogy a körben belül nyüzsgöve ott maradtak a félelem táplálta árnyak. Luca napjának estéjén mindig egy zsáknyi mákot szórt ajtóm elé, mert hite szerint a boszorkányok addig nem jöhettek be hozzám, míg a mákot szemenként fel nem szedték. Szegény, nem tudott segíteni rajtam. Mindaz, amit csinált, valójában öntudatlan fekete mágia volt, amellyel nemhogy elűzte, de egyre fokozottabban magához vonzotta a sötétség erőit. Ezek az erők lassanként korlátlan uralmat nyertek fölötte, mert félt tőlük, és nem tudta igazi nevüket.

Sajnáltam. Szánakozó, tehetetlen ragaszkodást éreztem iránta. Ő kétségbeesetten, elvakultan szeretett és féltett, de érzéseiben nyoma sem volt annak az értő, világos, értelmes és építő szeretetnek, amellyel a milánói Marietta vett körül előző életemben.

Sophie de la Tourzelt felőrölte, megőrijtette túlfeszült és rejtélyesen büntudatos anyasága. Nem is gondolhattam rá, hogy valamit eláruljak neki titkomból; leroskadt volna súlya alatt, hiszen azért a kevésért is, amit megsejtett bennem, "kis öregnek" nevezett, "betegesen okosnak" tartott, és nem győzte miatta engesztelni Istent és a pokol minden ördögét, nehogy elirigyeljenek tőle szokatlan képességeimért.

Nem tudtam lelkéhez férközni, hogy kivezesse a babonák lefelé kanyargó útvesztőjéből. Egyre zsarnokibb belső parancsok kényszerítették a legsztelenebb cselekedetekre. Értelme túl gyenge volt hozzá, hogy megküzdjön magában a két ellenséggel: féktelen ösztöneivel, amelyek bukásba, érzéki kicsapongásokba hajszolták Tourzellel és keményen ítélkező, puritán katolicizmusával, amely semmit meg nem értett és meg nem bocsátott.

*

Apám szégyenteljes halála után "látni" kezdett. Hiába magyaráztam neki, hogy ő maga keltette életre ezeket a látomásokat koncentrált félelemből, értelmetlen büntudatból, saját asztrálerőinek anyagából – nem értette meg.

Először nagyapám, az üreg Pétion jelent meg neki este, gyertyagyújtás előtt, hosszú, halotti ingben, a konyhába vezető folyosón. Lassú léptekkel csoszogott a konyha felé; egyik kezével a falat tapogatta, mintha beteg lett volna. A konyhaajtóban visszafordult, és ránézett anyámra. Arca szigorú volt, megnyúlt és sárga, mint a sáfrány.

– Imádkozz a bűneidért! – mondta neki rekedt kriptahangon a vén bűnös, noha, szerintem, neki több oka lett volna a bűneiért imádkozni... aztán eltűnt. Anyámat a cselédek mosták fel ájulásából a konyhafolyosón. Mikor magához tért, rögtön elmondta nekem az élményt.

Bosszús voltam és elkeseredett. Hogyan világosítsam fel? Mintha amúgy is nem eleget böjtölt, vezekelt, imádkozott volna. Most életre keltette magában a kérlelhetetlen dogmát az öreg Pétion alakjában, kivetítette, hogy fokozhassa vele szenvedését.

Magyarázatom haragot és babonás ijedtséget keltett benne;

– Hallgass! Hallgass! Akármit beszélsz, láttam őt! Szólt hozzám... tudom, hogy ő is az én bűneimért beteg és nyughatatlan!

– Ugyan, anyám! Éppen eléggé nyughatatlan lehet a saját disznóságai miatt! Te meséled, hogyan szerezte a vagyonát, nagyanyámat pedig korai halálba kergette, olyan rosszul bánt vele!

– Csönd! Az Istenért! A halottak meghallják, ha gyalázzák őket, és bosszút állnak!

Sápadtan köpdösni kezdett maga körül, aztán a szokásos litániába kezdett:

– Óh, ti fehér és fekete lelkek és holtak, akik visszajártok, eszelős ez a gyerek, nincs mit hallgatni rajta! Isten szegény együgyűje, nem tudja, mit beszél, nevesetek rajta, szánakozzatok szegény bolondon, és siessetek el innen! Majd én, én az anyja megteszem helyette a ti részeteiket. Mindent megteszek és mindennél többet...

Tehetetlen voltam.

Az öreg Pétion megjelenése után sanyargatni kezdte magát. Bezárkózott a szobájába, és ütlegelte meztelen testét. Ruhája alatt szöges övet hordott Annyit böjtölt, hogy saját árnyékává fogyott. Nem tisztálkodott. Soha annyi misét nem mondtak a templomban, mint akkor, Pétionért. De az öreg nem tágitott. Egyre gyakrabban kereste fel a házat, sőt vendéget is hozott magával, mégpedig furcsa következetlenséggel, vejét, bordélyházban leszúrt apámat, akinek tetteiért legalábbis a pokol tüzén kellett volna rotyognia, eltekintve attól, hogy életükben nem ismerték egymást.

Pompásan összedolgoztak az öreggel. Szegény anyámat sikerült maradék esztől is megfosztaniok. Birtokba vették a szobákat. Már nappal is ott terpeszkedtek a karosszékekben, szekrényarsarkokban, folyosókon; mindenütt, anyám szeme előtt, nyomában, s ünnepélyes hangon egyre szigorúbb parancsokat közöltek vele. Tourzelt is heves erényesség fogta el attól kezdve, hogy Lolette miatt átkéselték a másvilágra. Soha nem lakott jól imával, vezekléssel, s szerencsétlen özvegye akárhogy erőlködött, ráadásul a pokol tüzével fenyegette. Életében is ellenszenves alak volt, de halála után egyike lett a legundorítóbb kísérteteknek. Ölbe tett kézzel kellett túrnöm, amint szegény anyám pusztul, fogy, megzavarodik saját képzeleteinek, gondolatteremtényeinek üldözésétől. De vajon az én helyzetem nem volt-e hasonló az övéhez, annak ellenére, hogy én már tudtam, mi az, ami körülvesz? Nekem sem volt hatalmam saját lázadozó erőim fölött

*

A helyzet lassanként tűrhetetlenné vált házunkban, s egy napon kirobbant a tragédia.

Anyám már szánalmas ronccsa omlott össze. Hangosan beszélt magában, arcába lógó, zilált haján át egy üldözött állat pillantásával lesett körül, fejt kapkodta, hadonászott, a bútorokról apró ördögöket kergetett, akik újabban – nyilván a két házikísértet meghívására – benépesítették a szobákat. Ahogy nekem panasolta, ezek a pokolfiókák enni se hagyták. Belepiszkítottak ételébe, és amikor meztelenül ostorozta magát, trágár, förtelmes szavakat kiáltoztak imádságába.

Egy hajnali órán felrántotta szobája ajtaját és ijesztő, sovány meztelenségében, repdeső, lebomlott hajjal, fültépően kiáltozva kirohant az utcára. Olyan váratlanul történt, hogy ágyamból kiugorva már nem tudtam visszatartani. Mikor néhány ruhát magamra kapkodva utánaeredtem, a hajnali csendben áthasító sikolyaiból, az ablakon kihajló, felháborodottan, kíváncsian csoportosuló emberek sorfalából rögtön tudtam, a templomtér felé rohant. Siettem, ahogy lábam bírta. A templom kapujában kaptam el. Be akart törtetni

a hajnali misére. Embertelenül visszataszító, szánalmas látvány volt sebhelyes, szürke, petyhüdt testével. Egy ablakon kihajított takaróval be akartam burkolni, de nem tűrte. Dulakodott velem, karmolt, harapott, rekedten átkozódott, és rám sújtott a kezében tartott korbáccsal, amellyel "vezekelni" szokott. Egészen kimerültem, mire néhány embernek a báméskodók közül eszébe jutott segítségemre jönni. Nagy nehezen lefogtuk, takaróba csavartuk, és hárman felemeltük. Úgy vonaglott szorításunkban, mint egy óriáskígyó. Beteg, démoni erő csavarta tagjait, s közben szünet nélkül szitkozódott, jajgatott, sikoltozott. Egész processzió kísért a házunkig, köztük a pap is, aki a misét éppen befejezte, a jegyző, a szenzációtól felfuvalkodott polgármesternő, a minden lében kanál patikus, bizonyos Bayon, akiről még szó lesz később.

Anyám közben elcsendesült; hosszán, kinyúlva tűrte, hogy vigyük, s mikor ágyba fektettük, merev, szálegyenes testtel, fennakadt szemmel, viaszápadtan, mozdulatlanul maradt. Azt hittük, meghalt. Nagy nehezen előkerítettük az orvost. A bőr nagy fokú érzéketlenségét, a test és a pupillák teljes merevségét konstataulta, de azt is, hogy a szív gyengén működik. Anyám élt, szerencsétlensége azonban nyilvánosságra került, s ezzel megkezdődött kilátástalan küzdelmem az egyház és a hatóságok ellen. Egyik az egészet az ördögnek tulajdonította és hókuszpókuszaival még jobban megörjítette volna; a másik a Salpétriére-be akarta záratni. A hatóság győzött. Az egyre gyakoribb rohamokban vergődő anyámat hatósági kényszerrel, megkötözve szállították el a Salpétriére-be, 1710-ben.

Monsieur Bayon

Mikor a varennes-i házban egyedül maradtam néhány elszemtelenedett, hanyag cseléddel, tizenhét éves voltam.

Noha a hangzatos Louis de la Tourzel nevet viseltem, a de la Tourzel rokonság mereven elzárkózott tőlem; legjobban szerették volna, ha apámnak magva szakad. A város előljárói persze nem is gondoltak arra, hogy békén hagyjanak. Kétségbeejtően sokat törődtek velem. Bayon, a patikus, nagylelkűen elvállalta a gyámságot fölöttem, testi-lelki jólétem ápolását és vagyonom kezelését nagykorúságomig. A vagyont illetően eléggé jól jártam vele, mert komikus becsületsznob volt, aki állandó mámorban úszott saját erkölcsi emelkedettségétől, és minden tettét képzelt pódiumon vitte véghez láthatatlan, de teljesen elbűvölt közönség előtt.

A Pétion-házat bezártuk, a cselédséget szélnek eresztettük, és én egyiket sem bántam. Kellemes emlék nem fűzött ehhez a kényelmetlen, rideg hodályhoz. Annak nem örültem, hogy Bayonékhoz kellett költözöm, egy

túlzsúfolt, szentképes, imazsámolyos szobába, amelynek télen füstölt a kályhája, s ablakai rosszul záródtak; de tudtam, türelmesen meg kell várnom szabadulásomat. Elég tapasztalat volt mögöttem ahhoz, hogy értékelni tudjam a szabályos, alkalmazkodó módszereket, amelyek némileg elleplezhették az én nagyon is szabálytalan, furcsa sorsomat. Várhatok. Időm van bőven.

Bayonék házában végigélvezhettem egy önelégült, ostoba házizsarnok családi életének nevetséges komédiáját. Láttam, ha egy ember görcsösen törekszik rá, hogy tiszteljék és elismerjék, menthetetlenül elvész a tekintélye, ingerült gúny céltáblájává válik, még saját, legszűkebb környezetében is.

Bayonnak rendkívül csúnya felesége volt, aki látszólag szolgálta és imádkozta, mint egy halványt. Egyetlen fiuk, Étienne megilletődött figyelemmel, sápadtan leste ajkáról a szót odaköltözésem estéjén, mikor első, hatalmas öndicséretáriáját eldalolta előttem. Együtt rebegte vele az imádságot, és más szava nem volt hozzá, mint: "Igen, édesatyám!" "Köszönöm, édesatyám!". Hideg futott végig a hátamon ennyi tökéletességtől. A cselédek rajongó alázattal szolgálták urukat. Az asztalon ragyogott az abrosz, és a családfő megáldotta a kenyeret. Egyáltalában minden keze ügyébe eső dolgot megáldott szégyentelenül, hangos, dagályos szavakkal, és hamar könnyezett. Ocsmány, hegyes állú, fogatlanul hemmegő felesége lebegő orrlyukkal bólogatott hozzá, kezét kezére tette, s szinte, megköszönte, hogy él neki. Étienne is belezengett égy: "Köszönöm, édesatyám!"-at, mint színpadi szereplő a végszót, és én felszisszentem belül: jóságos Isten, miért "atyám?!" Hirtelen elfogtam Étienne-nek egy gyors oldalpillantását, s azt hittem, rosszul látok. Háta mögött az egész ház Bayonon köszörülte nyelvét. A cselédek gusztustalan testi szokásait tárgyalták, a nálam két évvel fiatalabb Étienne mindjárt másnap elárulta, hogy apját rajtakapta a sötét folyosón, ahogy a konyhalány szoknyája alatt kotorászott, és vékony hangon vihogott hozzá. Nem beszéltek róla semmit egymással, de azóta, ha egyedül vannak, "az öreg nem mer nagyon ugrálni vele". Madame Bayon úgy tele volt epével és sérelemmel, hogy egyetlen érintésre felszökött belőle a gúny- és panaszáradat. Bayon világeletében éhenkórász semmirekellő volt. Madame Bayon hozta a pénzt, a rendet, a jólétet a házhoz, férjét mégis már esküvő után harmadnap bizalmas kettesben találta a szérűskertben egy koszos cigányasszonnyal. Képzeljék csak el a boldogtalan, durván megalázott fiatalasszony gyötrelmeit! Minden szoknya kell neki, s itthon nem áttolja erkölcsről prédikálni neki. Még az éjjelin is prédikál. Kíváncsi volna rá, mit sugdos gyóntatója fülébe. Biztosan hazudik neki, és addig áradozik önmagáról, míg a pap feloldozza összes elmúlt és eljövendő vétke alól, csak hogy megszabaduljon tőle. A patikában alig dolgozik, és nem néz semmi után. Ha ő nem törődnek az üzlettel, felkopna az álluk. Bayon örökösén szomszédol, és vég nélkül fecseg;

az emberek már menekülnek előle, mert belefulladásnak a híg lébe, amely szájából ömlik... és így zúgolódott tovább, minden apróságot kitergetett, kirakatba rakott gyűlölködő alapossággal.

Madame Bayon hetenként egyszer szövődélutánra hívta meg összes barátnőjét. Rengeteg kalácsot, cukros tejet, mézes lepényt fogyasztottak, és egyfolytában csepülték Bayont. Felidéztek szavait, mozdulatait leutánozták, és kegyetlenül mulattak rajta. Bayon erről mit sem tudott; de nem is akart tudni. Ha a csípős, jókedvű gúny előtte lobbant fel véletlenül, nem vette észre, mert teljesen hiányzott a humorérzéke. Étienne, mint nekem bevallotta, szemtelenségből nevezte "édesatyámnak", azóta, hogy a konyhalánnyal meglátta a folyosón. Apja szemrebbenés nélkül tudomásul vette a "ty" betűt, és később, a vacsora végeztével szónoki hévvel fejtegette előttük a szó valódi értelmét, és azt, hogy ő mennyire rászolgál erre a szent csengésű, patriarkális névre.

Hosszú ideig nem értettem, mi készítette Bayon családját arra, hogy eljárja körülötte a hódolat dervistáncát, mikor a pénzt is az asszony hozta a házhoz. Azután rájöttem. Bayon félelmetes tudott lenni, ha a személyét körülvevő szertartások ellanyhultak, a fegyelem meglazult, s ő kénytelen volt bepillantani a szakadékba, amely a valóságot a komédiától elválasztotta.

Emlékszem, akkor gazdagodtam azzal az élménnyel, amely megtanított rá, hogy az emberek cselekvéseinek ne csak két oldalát figyeljem; ne csak hazug, álarcos, fizikai botladozásukat és indulatéletük asztrálsűrűjét mögötte, mert így mindössze megvetni tudom őket, hanem lessek be az átderengő harmadik síkra is, ahol mindennek értelme, megoldása rejtőzik, s amelynek ismeretében már szánni tanulom a fajankó Bayont is.

Bayon egyszer akaratlanul tanúja lett néhány csípős megjegyzésnek, amely felesége asszonydélutánján hangzott el róla. Vissza kellett sietnie a patikából, mert a pénztárkulcsot otthon felejtette. Ha segédjét küldi maga helyett, ahogy tenni szokta ilyen esetben, nem történik semmi baj. De szerencsétlenségére, előzően összetűzése volt vele, így nem akarta megkérni rá. Hogy mit hallott Bayon önmagáról a betámasztott hálószoza ajtón át, nem sikerült pontosan megtudnom, de nem nehéz elképzelni. Én csak utólag értesültem a botrányról. Hirtelen megjelent a trécselő asszonyok között. Falsápadt volt, szája rángatózott. Ordítva lökdöste, rugdosta, öklözte a sikongó némbereket kifelé. A nyakigláb, hegyes könyökű Étienne-t úgy képen teremtette, hogy annak fél arca feldagadt tőle, de legalaposabban felesége kapta meg a magáét. A cselédek, akik ki akarták szabadítani kezei közül, szintén kaptak egypár ütletet. S ez a nevetséges hipokrata, aki mindig erényeivel akart imponálni, végre valóban lenyűgöző és tekintélyt parancsoló volt hibáival, amelyek elemi erővel törtek elő a rájuk aggatott jámbor maskarák alól. Házasélete alatt

mindössze háromszor volt ilyen kitörése, de ezekkel a rohamokkal szerezte meg a tiszteletet magának, amely környezetét legalábbis a látszat fenntartására ösztönözte. Bayon olyannak tűnt előttük, mint a jóllakott, süket, vak alvásba süllyedt óriáskígyó. Fecsegő, gúnyolódó majmok módjára tisztos távolban körülugrálták, ingerkedtek vele, de szentelenedésük mögött ott lapult a félelem: egyszer csak felébred, és akkor jaj lesz neked.

A nagy esemény után komor csend borult a házra; de meglepődéssel vettem észre, Madame Bayon kancsal szemében szorongó gyöngédség és néma csodálat égett, ahogy férjére pillantott. Nyoma sem volt benne tettetésnek. Étienne őszintén megilletődött arra mögül sem lesett ki gúnyos szatír, és a cselédek igazi, halk alázattal buzgólkodtak gazdájuk körül.

Bayon akkor nyert csatát, mikor azt hitte, elvesztett mindent. Mert utólag szánivalóan bánkódott tette fölött. Szégyenkezett. Nem szólt senkihez, megfogyott, belesápadt az önmarcangolásba. Úgy surrant az utcán, a házak mellett, mint egy megbélyegzett tolvaj. Legkeserűbb szenvedése az volt, hogy önmaga előtt újra kiesett szerepéből. Ezt az alakítást saját egyéniségének kívánta hinni; csodálta, dédelgette magában. Forrón vágyakozott rá, hogy azonosuljon vele. Vágyakozott rá, hogy nagyszerű, tiszteletet parancsoló és erényes legyen, de egyelőre csak tökéletlen külső utánzata volt ideáljának. Bizonyos, hogy lelkét már beoltotta vele. Jövendő születései, sorsa e cél felé terelik majd, és beláthatatlan szenvedéseken át egyszer elérkezik oda, ahová jutni akar. Mintaképe a giccses, felszínes, külső maskara bőrén, húsán, vérén, idegein keresztül maródba lelkében ég, és átformálja jellemét. *S e* lelki nagyság egyedül hatóképes, mágikus sugárzása megszerzi végül a tekintélyt is, amely akkor már semmit nem fog jelenteni neki.

Jósé de Assis szelleme

1724-ben végre Párizsba költözhettem saját házamba nagykorúságom meghozta teljes anyagi függetlenségemet. Bayon legnagyobb megrökönyödésére pénzzé tettem minden birtokomat; eltéptem a szálakat, amelyek Varennes földjéhez kötöttek. Anyám már nem élt. Legsötétebb emlékeim közé tartozik utolsó találkozásom vele, röviddel halála előtt.

Sikerült látogatási engedélyt szerezni a Salpétriére-be, amelynek szerencsétlen betegeiről több mint száz évvel később szedette le Pinel a bilincseket. Az elmegyógyászat története eléggé részletesen foglalkozik ezzel a szegyeteljes fejezettel, bár szemtanúként állíthatom, a valóság túlszárnyalt minden feljegyzést. A Salpétriére-t akkoriban Hospice de la Vieillesse-nak hívták. Mintegy 10-45 épület sorakozott egy magas kupolájú templom körül.

Óriási udvarai közül a külsők szépen gondozott fákkal, szabályos fűágyakkal voltak beültetve, de beljebb kerülve már egyre több visszataszító, tragikomikus gyógyeszköz zavarta meg a kertek szelíd méltóságát. Mesterséges tavacszákon átívelő, buktató hidak, középen pagoda-szerű kalitkával a negativisztikus apatikus betegeknek, hogy egy halálos ijedség emóciója felrázza őket. Forgatószékek, amelyeken rémült állatokként üvöltő szerencsétleneket szédítettek, hogy a centrifugális erő kiűzze fejükből a zavaró képzeteket, de legfeljebb gyomruk tartalmát ürítették körbe a szörnyű kínzástól. Taposómalmok, forgó kerekek letargikus betegek élénkítése céljából; és még számtalan torz építmény, amelyet a tehetetlen tanácstalanság hozott létre. Úgy festett az egész, mint egy nagyvásár kóklernegyede.

Az épületek közös termeiben az úgynevezett "könnyebb betegek" zsúfolódtak össze. Kóros izgalmuk minden pillanatban vad rikácsolásban, leírást nem tűrő rohamokban robbant ki. A munkától agyonterhelt, ragályos izgalmi állapotoktól megfertőzött személyzet nem győzte a rendcsinálás nehéz munkáját, Legtöbbje durva, tudatlan, tompafejű asszony volt, aki fáradtságát és kimerültségéből fakadó dühét a tehetetlen betegeken töltötte ki, vagy egyszerűen úgy bosszulta meg, hogy nem lépett közbe idején. A betegek sokszor súlyosan bántalmazták, megsebesítették, undorítóan bepiszkolták egymást. Váratlan szexuális kitöréseik ott játszódtak le egymás előtt, és mindenkit magukkal sodró, infernális bacchanáliává lángoltak fel; s még ijesztőbbé fokozta a dolgot, hogy elmebajos gyermekek is sínylődtek közöttük.

Anyámat egy két lépés hosszúikét lépés széles, dögletes levegőjű, ablaktalan cellában találtam meg. Szétfeszített karját a falhoz, lábát a padlóhoz, derekát hosszú láncokkal a mennyezethez bilincseltek. Földhöz erősített, támlátlan padon ült. Szájából a hírhedt szájkörte csúcsos vége állt ki. A fontoskodó, fiatal orvos, aki hozzá vezetett, hamis részvétellel a fülembe súgta, hogy állapota rossz, igen rossz, egyik roham követi a másikat, azért kellett ezt a "sajnálatos végső fékezést" alkalmazni. Szívem összeszorult. Utálkoztam, és legszívesebben belevertem volna kövér, piros, ostoba fejét a szerencsétlen piszkába, amely sebesre marta csontvázra aszalódott testét. Felkiáltottam a haragtól, kétségbeeséstől és szájalomtól. Könnyörögtem, engedjék haza, én gondoskodom róla, tisztán tartom, és vigyázok rá. Egy gonosztevővel különbül bánnak, mint ezzel a szegény asszonnyal, akinek csak annyi a bűne, hogy beteg!

Megsértődtek. Minden kérésem, követelésem, fenyegetésem olaj volt a tűzre, végül is kereken elutasítottak, és erőszakkal távolítottak el az épületből.

Évekig betege voltam a képnek, amelyet magammal vittem anyám cellájából. A széttárt csontvázkarok, foszlánnyá tépett ruha alól kibukkanó,

sebes, penészes bőr, eltorzult, haldokló arc és rémülettel tele, fennakadt szempár álmatlanná, étvágytalanná üldözött. Megkönnyebbülést éreztem, mikor haláláról értesültem. Mintha saját bilincsbe feszített, mocsoktól mart testemet oldották volna le a cella vaskarikáiról, hogy a hullapadon kinyújtóztassák végre.

*

1724 Párizsa a kétkedő nyugtalanság állapotában várakozott. Az 1715-ben elhalálozott Napkirály túl sok robbanóanyaggal telítette az országot, s XV. Lajos kiskorúsága alatt Fülöp orléans-i herceg régenssége erkölcsi romlottságával és szerencsétlen pénzügyi rendszabályaival sokkal mélyebben megingatta már a nép türelmét, semhogy könnyen hihettek volna a fiatal király sokat ígérő indulásának, noha Fleury bíbornok békés, okos, kiegyezéseket kereső politikája vezette már a zilált államügyeket. Ő sem tudta azonban a gyökeréig rothadt, elöregedett rendszert meggyógyítani, mert maga is a régi világhoz tartozott, s legfeljebb kendőzni próbálta a dolgok felszínét; míg a mélyben ott erjedt az ijesztő antitoxin: a forradalom, amely nem egyezkedni akart, hanem rombolni, hogy a pusztulásból új élet fakadhasson. Fleury bíbornok időt nyert a Bourbonoknak. Meghosszabbította a beteg haldoklását, s a rokokó pirosítójával, rizsporával az egészség illúzióját varázsolta petyhüdt arcára.

A fiatal király egyénisége még nem nyert határozott körvonalakat. Tunya, felelőtlen bujasága, érzéketlensége minden sürgető probléma iránt, vak kényelemszeretete és gögje, amellyel az abszolút uralkodó légüres terébe zárkózott, elrejtőzött az ifjúság simulékony, puha viaszába s Fleury határozott, ügyes alakja mögé. A remény halhatatlan, s míg egy uralkodóról nem bizonyosodott be, hogy semmivel sem különb zsarnok elődjénél, a nép megszépítő legendák füzérét szövö köréje önmaga vigasztalására. Sohasem várták még annyira a reformert; tehát néhányan a lelkesedők közül felruházták a fiatal XV. Lajost a reformer elszántságával, a humanista megértésével, s azt remélték, ő lesz az, aki megváltoztatja és kiegyenlíti majd a francia társadalom sértő és tarthatatlan egyenlőtlenségeit. A többség azonban gyanakvó rosszhiszeműséggel figyelte az udvar körül változatlanul folyó tülekedést, zsíros hivatalok, javadalmak sültgalamb röptét az "Isten által kiválasztottak" szájába a születési jog alapján, anélkül, hogy tekintetbe vettek volna érdemet vagy rátermettséget.

*

Egy Jósé de Assis nevű külön portugál örökösétől vettem meg különös házamat teljes berendezéssel a Faubourg St.-Germain egyik kis zsákutcájában, amely azóta nyomtalanul feloldódott az időben.

A magas, repkénnyel futtatott kőkerítés és sűrű fák mögé zárkózó vöröstéglás épület mindjárt, ahogy megpillantottam, barátként kínálkozott fel nekem; mert nemcsak a múlt rezzent ismerős húrokat a lélekben, hanem a jövő színhelye is, amely vázlatában készen várakozik, hogy a szükségszerű történések kulisszája legyen.

Egy öreg szolgát is kaptam a vételárért: a kimért modorú, bogaras Maurice-t. Úgy odatartozott, mint a sajátos légkörrel körülszótt tárgyak a kevés bútortal berendezett, díofa burkolattal borított szobákban. Maurice féltékenyen vigyázott, nehogy elmozdítsak valamit a helyéről. Ha egy-egy könyvet szórakozottságból más polcra tettem a falat borító állványon, másnap újra régi helyén találtam. Makacs, néma küzdelem zajlott le így közöttünk, amely végül is Maurice győzelmével végződött. Akkor már hiányzott az erőm és meggyőződésem az ilyenfajta harcokhoz, amelyet csak a pillanat emberei vívnak végig olyan fontoskodó kitartással. Egy szállodai szobát sem kívántam volna átrendezni, mert tudtam, másnap vagy egy hét múlva továbbutazom. Tehát barátságos megadással belenyugodtam Maurice kívánságába, és vigyáztam, nehogy megsértsem benne a de Assis-dogmát. Harminc évig szolgálta urát, és az átítatta babonás hitével, hogy ő teste pusztulása után is élni fog teljes öntudattal, visszatér majd, és jelet ad Maurice-nak. Az öreg szolga sohasem beszélt erről. Maga volt a diszkréció és hűség. A könyvtár álbúvárkodása alatt állítottam össze elődöm jellemképét a könyvek margójára írt kusza jegyzeteiből.

Érdekes, külön módon összehordott könyvtára volt okkult könyvekből, teológiai munkákból. Az erotikus sorozatok mellett meglepett az inkvizícióról írott kötetek nagy száma. Sencia: Fra Giorgia da Casale, II. Gyula pápa inkvizitoráról írt könyvét csaknem végig vaskos tusvonalak jelölték, s margóján röpködtek a kérdő- s felkiáltójelek. Helyenként lázasan odavetett szavak zsúfolódtak a nyomtatott sorok mellé; rohanó gondolatáradat kiragadott töredékei, amelyeket a képzelet és intuíció kiegészíthetett, megidézve így egy torzult eredeti koponya belső világegyetemét. A könyv első oldalát Casale ismeretlen festő által készített portréja díszítette. Sápadt, horpadt arcú, nagy szemhéjú, gonosz szájú aggastyánt ábrázolt, s alatta de Assis feldúlt betűi tántorogtak: "Igen! Ő az. Így néztünk szembe a tükörben! Emlékszem, és egyre jobban emlékezni fogok, ha egészen szétfeszítem a kaput!" Majd később Casale ifjúságának leírásakor: "Ez tévedés! Milyen kevésbé látnak az emberek a tettek mögé! Giorgio azért tett meg valamit, mert félt meg nem tenni. Gyáva volt, és félelmében vált kegyetlenné. Istenem.

Uram. A tavaszi fák Veronában. Egy asszony jön a sárga úton tömör kék fák sorai között. Testére nehéz bársony csavarodik, és keble kiduzzadt a fátyolszöveggel elfedett, mély kivágásból. Giorgio! Giorgio! – hangjának érintése fáj, mintha kést szúrnának a lágyékába és mégis... jaj... csupa pattanás a torz kamaszarc, és az imádság laza sorai közé vad ábrák tolulnak... Ez a kép biztos... világos... éles... A kolostorfolyosó nagy, vörös kőkockái és a cella falán a megfeszített Krisztus szenvedő, megbámult arca... igen, biztos, egészen biztos!"

De Assis tehát harcolt az emlékeiért, amelyek csaknem minden ember eszméletén átsuhannak a pillanat ezredrészében. Módszeresen ostromolta önmagában a tilos kaput, amely elzárja a múltat. Talán kivételesen erős átütőzések történtek nála, vagy egyszerűen a magányos, figyelő, gondolkodó ember minden esetben bekövetkező felfedezései ragadták magukkal; hiszen a dolgok *vannak* bennünk és körülöttünk, csak érzékenyen, nyitottan, előítéletek nélkül összpontosítanunk kell rájuk; kérdeznünk kell, és ők felelnek.

Egy primitív rajzokból összeállított erotikus sorozat tükör előtt tetszelgő, telt idomú, parázna néemberének testén át- meg átírt hullámzó sorokat: "...A gonosz asszonyok húsa hideg és dércsípte számócaillatú... Akik csak álmomban jártok hozzám, és megrabolták férfierőmet... Síkos bőrű succubusok... a legszebbek és szörnyűek... emlékszem..."

Az Ótestamentum pergamenlapú, elefántcsont kötésű, hatalmas kötetének utolsó oldalán találtam a következő feljegyzést, szinte gyermekes szeszéllyel, tükör-írással írva:

"Maurice várni fog... Maurice jelet kap majd, ha én már... ha eljön az idő... Maurice volt Veronában is... Akkor..."

*

Első ismerősöm Párizsban Péloc doktor volt, akit a nehéz légzésű Maurice-hoz hívtam el, az öreg heves tiltakozása ellenére. Elhanyagolt külsejű, középtermetű ember volt. Láthatólag egy cseppet sem zavarta foszlott, kék bársonyfrakkja, ingfodrának foltos étlapjellege és a harisnyáján villogó kisebb-nagyobb szakadások. Friss, barátságos légkört hozott mindenüvé, ahová beperdült szorgalmas, derűs kis alakja. Szüntelen mosástól, kefélestől vörösre mart, felpattogzott bőrű kezét olyan izgatott tettvággyal és elszántsággal dörzsölgette össze, hogy a betegségtől leterített páciens rögtön érezte: ez az apró David biztosan győzelmet arat majd a kórság bármilyen hatalmas Góliátja fölött. Maurice-t is rögtön meghódította, nemcsak azzal, hogy különféle füvekből összeállított füstölőszerre valóban nagy könnyítést okozott légzésében, hanem mert Pélocot egyszerűen szeretni kellett.

Tökéletesen személytelen volt. Csak a mások ügyeiben, bajaiban, örömeiben és problémáiban élt. Evés, ivás, alvás gyors, szórakozott, elsietett műveletek voltak nála. Kabátot télen is csak olyankor viselt, ha ráhúzta valaki. Csodálkoztam, hogyan győzi rengeteg munkáját. Az emberek megérezték benne az isteni szolgát, terhek elhordozóját, a lelkes meghallgatót, és köréje gyűltek panaszokkal. Igénybe vették éjjel-nappal, gyakran fillér ellenszolgáltatás nélkül. Gazdagabb páciensei jól megfizették – nálam is bőséges honoráriumban részesült –, de pénz nem maradt meg a zsebében. Egyik helyen kapta, a másikon, ahol szükség volt rá, odaadta. Az ilyenfajta ember mindig mágikus központtá válik, hiszen igen kevés van belőle. Legtöbbször annyira elteltek önmagukkal, hogy más életéből szemernyi sem fér beléjük.

Péloc volt az első szál, amellyel kiemeltem jövőm sötétén hallgató víztükre alól a dús hínárszövevényt, új életem kísérleti anyagát.

Péloc kopott kis alakja rendíthetetlen, kíváncsi jószággal végigvonult egy sereg embersors belső termein; nyomortanyákon, polgári lakások szűk, pállott hétköznapiságán, művészek, fantaszták, szélhámosok, prostituáltak hevenyészett tanyáin, papok, nemesek és főnemesek szűrt levegőjű, tükörfalal palotáin. Ő minden viszonylatban egyforma volt; kutató szeme előtt a keret leolvadt, semmivé vált az ember körül, aki testi vagy lelki sebeit mutatta. Hiányzott belőle a világboldogító forradalmár gögje is; ő a gazdagot, előkelőt éppen úgy szánta, értette, és segítette, mint a pizsokba ragadt koldust. Mindegy volt neki a szó legigazabb értelmében. Talán ez a mértéktelen lekötöttsége és megterheltsége tartott vissza tőle, hogy valóban mély, értékes barátságunkat a teljes őszinteségig fejlesszem. Nem akartam még a magam szikláját is rágördíteni. Annyira fáradt volt, mikor kandallóm tüze mellett megpihent néha egy fél órára! Álmatlanságtól égő szeme le-leragadt az áradó melegben, és mikor saját, apró horkantására felriadt néhány perc múlva, bocsánatkérő mosollyal mentegetődzött:

– Szegény Madame Lacroix, a pékné, tudja, akiről már beszéltem. Ikreket szült az éjszaka. Este hétkor kezdett vajúdni, és hajnalban ki kellett operálni mindkét kicsinyét holtan. Pedig mennyit beszélt róluk... Valamit tennem kell érte, hogy áthidaljuk ezt a nehéz időt, míg újra gyermeket kaphat. A melle feszül a tejtől, a bölcső meg üres, amelybe olyan szép atlasztakarót hímzett... Borzasztó ilyenkor az asszonyoknak... Mit gondol, Monsieur de la Tourzel... ha egy kosár kismacskát szereznek neki valahonnan?... Igen-igen... azt hiszem, az jó lesz! – és már csupa eleven gond és részvét volt, anélkül, hogy saját fáradtságát észrevette volna.

De Assis különös, elmúlt alakja erősen érdekelte; csak azt panaszkolta, hogy nincs elég ideje foglalkozni vele. Ennek ellenére sokat olvasott, ha máskor

nem, éjszaka. Tiszta, tágas koponyájában minden területen szintézis született. Világos áttekintése volt az alchimiáról; biztos kézzel emelte ki az értékes valóságot a csalás és fantazmagóriák ingoványából. Ismerte Paracelsus jelentőségét, és ezen a vonalon gyógyított nagy eredménnyel.

Egyszer megkérdeztem tőle, mit gondol, adott-e már jelet de Assis Maurice-nak? Én nem akarom firtatni az öregnél, hátha elriad tőlem, hiszen nem sejtí, hogy tudok erről a transzcendens ígéretről.

– Még nem jelentkezett – mondta Péloc.

– Honnan tudja? – csodálkoztam.

– Megmondta nekem.

Halvány neheztlés támadt fel bennem, aztán eloszlott. Persze. A magamfajta, sötét problémátomb erőlködhet éveken át; az öreg, zárkózott Maurice Palócnak mondja el titkát, mert Péloc olyan, mint az univerzális kulcs: minden lelket kinyit.

Maurice úgy táplálta Péloc doktort, mint anya a gyermekét. Egyszer csak becsoszogott, tele tálcát rakott le eléje, és zsörtölődött, ha meghagyott valamit:

– Hiszen ez már bele se fért volna a gyomrába a doktor úrnak, annyira elszokott az evéstől. Csupa erő a zöldségleves, tessék csak meginni! Szeretném tudni, ki gyógyít meg egy orvost, ha beteg lesz, he...?!

Engem is ellátott minden jóval, és szívelt a maga módján, de a tiszteletteljes távolságot szigorúan megtartotta közöttünk. Pélocot imádtá. Palóchoz senki sem volt tiszteletteljes. Az ő jelenlétében elillant minden feszesség, s az emberek álarc nélkül tárták eléje titkolt gyermeklelküket.

Valamelyik látogatása alkalmával Péloc felmutatott egy képre a vitrin fölött. Ezt a szép, napos olasz tájat ábrázoló festményt mintha szándékosan helyezték volna ebbe az előnytelen, árnyékos sarokba. Egyszer megkísértem máshová akasztani, a szalon filigrán, aranyozott, rokokó nippasztala fölé, ahol balról kaphatta bőven a beömlő fényt, de másnap újra ott találtam a vitrin fölött féltékeny homállyal fedve.

– Mit ábrázol ez a kép?... Nem látom jól – kérdezte Péloc.

– Egy veronai tájat, Monsieur – felelte Maurice.

– Mindig ez volt a helye? – kérdeztem közbevetve.

– Nem. A másik oldalon függött a nippasztal fölött.

– Hát akkor miért... – ránéztem hirtelen. Szája zárt, rideg vonallá keményedéit. Elhallgattam. Maurice várt egy ideig, azután nesztelenül kiment.

*

Az alchimia a XVIII. század elején már a teljes hanyatlás tüneteit mutatta. Mindaz, ami homály, tévedés, kapzsi, mohó tudatlanság volt benne, ellene

tanúskodott. Az új "felvilágosodás!" áramlat megrészegültjei, akik soha még csak meg sem sejtették ennek az évezredek tudományának titkos, belső lényegét és igazságait, győzelmi tort ültek, hogy felfedezéseik valóban frappáns részleteredményeivel sikerült agyonvernüik az ősi szó első két betűjét. A fiatal kémia megszületett. Megindult az egyszerű, tehát újabb alkotórészekre nem bontható testek sorozatos felfedezése, és ezeknek elemek gyanánt való felismerése. A kísérleti tények biznysága előtt "semmivé törpült" mind a régi arisztotelészi felfogás, amely a földet, vizet, levegőt és tüzet hirdette minden testek alapanyagául, mind az újabb kori alchimista nézet, amely szerint minden test a higany, kén és só összetétele. Kiderült, hogy mind a levegő, mind a víz összetett testek, sőt alkotórészeik viszonylagos mennyiségét is meghatározták. A kémiai elemzési eljárások finomságának és megbízhatóságának növelésével sikerült pontosan megkülönböztetni az aranyat és ezüstöt a hozzájuk hasonló színű ötvözetektől, s így már nem lehetett a külső tulajdonságok hasonlóságán alapuló jóhiszemű tévedéseket vagy rosszindulatú csalásokat elkövetni. De nemcsak a tudományos haladás és kísérleti bizonyítékok szerepeltek az alchimia sírásói közt. Igen sokan vállalkoztak, hogy végére járnak a dolog történeti háttérének. Még gyökereit is ki akarták irtani az alchimia "korhadó fájának". A gúny és lekicsinylés nyílesője csak úgy záporozott Hermes Trismegistos, Geber, Basilius Valentinus, Paracelsus és a többi alchimista múltba merült titáni alakja körül. A fiatal győzelemittas harcosok végül is azt hitték, hogy végérvényesen elintézték a mágikus fényforrásokat, pedig csak úgy jártak, mint az elkápráztatott ember, aki tenyerét szeme elé emelte, s azt képzelte, ezzel kioltotta magát a napkorongot.

Péloc doktor kétkedéssel figyelte a nagy sürgés-forgást; az új vallás hangos türelmetlenségét, amely semminek sem kegyelmezett, ami régi volt. Sokat beszélgettünk erről a szellemi forradalomról mi ketten, passzív szemlélői a hatalmas színpadnak, amelyen egy társadalmi és lelki átalakulás véres színjátékának előkészületei folytak.

– Nem a munkájukat és felfedezéseiket gáncsolom – mondta Péloc. – A kémiai kísérletek nagyszerűségét magam is átéltem már, és látom jelentőségét. Tudom, hogy a kémia kitágítja és átformálja majd az egész világképet. Mindössze a fiatalok tudakosságától, mindent letorkoló, összetakolt elméleteitől érzek némi bosszúságot. A kezdetén vannak valaminek, és a beérkezettesség pózában kérkednek. Azt hiszik, mivel egy új területen lerakták jövőjük alapköveit, joguk van a múlt klasszikus remekműveit gyűlölködve lerombolni, noha e remekművek titkába és bölcsességébe soha bele nem hatoltok. Az egészséges jelen csak a múltból fakadhat, mint szülője ágyékából a gyermek. A kémia ma azon van, hogy apagyilkosságot kövessen el. Mindig

voltak korszakok, amelyek valamely forradalmi külső vagy belső tényező hatására megtagadták és elveszítették múltjukat. Hatalmas, fejlett kultúrákat zúztak össze, temettek el, süllyesztettek feledésbe fizikai és szellemi kataklizmák. A megmaradtak és újonnan jöttek azután visszazuhantak a kezdet primitív sötétségébe. Vajon mit tudunk ma például Chaldea és Egyiptom fölényes csillagászati tudományáról, matematikájáról, hieroglifákba rejtett, szimbólumokba zárt misztikus hagyományairól és lenyűgöző filozófiájáról? A tiszta és szépséggel teljes görög szellemiség csillogó felszíne elkápráztat bennünket, de hol vagyunk a mélyétől; az eleusisi misztériumok, Orpheusz, Pitagorasz való átélésétől és megértésétől? Az alchimia igazi hivatása az ezoterikus hagyományok őrzése; *s a* mesterséges homály körülötte nem egyéb, mint szentélyvédő szörnyetegek. Senki sem vádolhatja érte az Adeptusokat. Elég példa mutatja az emberi elfogultság történetében, micsoda halálos veszélyek ellen kellett védekezniük. Az alexandriai könyvtár elégetése és Savonarola fanatikus vandalizmusa pregnánsan megmutatja, hogy az örök értékű és érvényű hagyományok legpusztítóbb ellenfele mindig a fanatizmus; mindegy, vallási fanatizmus-e vagy a tudományé. Valójában a tudomány és a hagyomány oppozíciója csak időleges lehet, ha mindkettő képviselőjében elfogulatlan, Igazi papok kerülnek szembe egymással. A tudomány meg nem alkuvó szolgája, aki becsületesen végigjárja az utat, legfeljebb nagyobb kerülőt tesz, míg elérkezik a felismeréshez, hogy minden út a Teremtő Szellem misztériumához vezet. A hagyományok beavatottja eleve ebből indul ki. A tudománynak előbb fel kell bontania a sűrű anyagot szubtilissá, *s a* szubtilis anyagot addig redukálni, míg szellemi elvvé válik. A mai kémia megkezdte ezt a folyamatot, s egyelőre népszerű, közérthető nevet ad az anyag tulajdonságainak, amelyeket az igazi alchimia éppen úgy, sőt mélyebben ismert, de rejtett képnelvbe öltöztette. A kémia a maga lassú, tapogatózó kísérleti módszerével küzdi ki eredményeit az okozatok világában. Az alchimia nagy analógiái az okokat rejtik magukban. Nem kell különösebb jóstehetség előre látni azt, hogy a kémia, valóban jelentős és közérdekű felfedezései mellett még jó néhány évtizedig, ha nem évszázadig, nem fog gyógyszereivel olyan sikeresen beteget gyógyítani belső bajaiból, mint Paracelsus, az alchimista gyógyított. Paracelsus az okokat küszöbölte ki, különös tekintettel az ember egész szervezetére, lelki és testi struktúrájára. A mi kémiánk még sokáig specialistákat fog nevelni, s bonyolult összetételű gyógyszereit egy-egy szervnek címezi majd, nem számolva azzal, hogy a másikat esetleg megmérgezi vele.

– Szóval, maga Péloc, csak a Doktor Universalisban hisz?

– Feltétlenül. És abban is hiszek, hogy a kémia és a rátámaszkodó orvostudomány újra elérkezik majd Paracelsushoz, s rajta keresztül az évezredek, bölcs hagyományok tiszteletéhez.

A "bárányok" követe

Péloc doktor hozta el hozzám Jean Lepitre-t. Nem akarta szegény feje; esze ágában sem volt, de nem tudott nemet mondani neki. Bűnbánattal telve, dadogva vallotta be, hogy örülten kíváncsivá tette különös házamra, könyvtáramra, s azóta Lepitre mindenáron jönni akar. Már megkísérelte, hogy lebeszélje, de Lepitre nem olyan ember, akit el lehet ijeszteni valamitől. Kicsikarta tőle az ígéretet, hogy legalábbis szóvá teszi előttem a dolgot.

– Miféle ember ez a Jean Lepitre? – tértem ki óvatosan a válaszadás elől.

– Hát... kissé bogaras, de... alapjában derék fiú. Talán valamivel több a rögeszméje, mint az embereknek általában. Kis kegyszerüzlete van a Rue Saint Honorén. Régi könyveket, kéziratokat is árul. Egy sokkal idősebb asszonnyal lakik együtt. Ugynevezett lelki egyesülésben élnek, mert testi kapcsolat nincsen közöttük. Rengeteget imádkoznak. Alapítottak néhány bibliamagyarázó társaságot, ahol előadásokat tartanak, reggeltől estig mások ügyes-bajos dolgaiban futkosnak, testvérnek szólítják egymást, a külsejükkel nem törődnek, húst nem fogyasztanak, állandóan a mámoros emelkedettség állapotában lebegnek, és hitük szerint fokozatosan átélik a szentté válás két grádusát.

– Hű... ez igen bonyolult hangzik!

– Szeretném, ha nem ijedne meg tőle. A valóság mindenestre különbözik az eksztatikus világképtől, amelyet képzeletükben megteremtettek. Lepitre tüdőbaját kezelem. Véleményem szerint e különös pár valóban szép és tiszteletre méltó törekvéséből hiányzik a mérlegelés és az őszinteség. Elsősorban önmagukat áltatják, aztán egymást, végül tanítványaik körét. A szentté válás legmagasabb emberi fensége másfajta eksztázist kíván. Jean Lepitre és Rosalie Bault túlságosan szenvedélyesek, de erről nem akarnak tudni. Veszedelmes dolog az alsótest és az ösztönvilág kétségtelenül élő, erős vadállatait hátunk mögé engedni azzal, hogy tagadásba vesszük őket. Rosalie Bault halálosan szerelmes volt a fiatal, hektikás Lepitre-be, s csak később változott éhező testű asszonyból eszmékhez alkalmazkodó, rajongó tanítványá. Lepitre-t a tüdőbaj hideglelés lázai forralják. Mindketten föld alatti tüzekre borítottak erőszakkal fedőt, s én robbanástól tartok.

Nevettem.

– Egyet mindenestre elért nálam, doktor. Felkeltette érdeklődésemet

irántuk, bár az a gyanúm, meg akarnak téríteni... Mikor jönnek el hozzám?

– Vasárnap...

*

Péloc szavai után természetesnek találtam, hogy Lepitre-vel együtt Rosalie Bault is beállított hozzám vasárnap délután. Furcsa pár volt, az bizonyos. Lepitre sovány, magas, hajlott alakján papos, divatjamúlt posztókabát feszült. Lábának szárnalmas vékonyságát leleplezte a szoros térdnadrág és a harmonikázó, fekete pamutharisnya. Vadul felmeredő, szinte egy tömbnek ható, kékesfekete, gyapjas haja talán sohasem látott fésűt. Keskeny, szürkés, zsírosan fénylő arcán a pofacsontoknál kétoldalt láz eres, vörös foltjai égtek. Nagy, húsos, törött orra, lapos, vastag, formátlan ajka volt, amelyen állandó elragadtatott mosoly remegett. Fejét hátrahajlítva, sötét, csillogó, domború szemhéjü szemét mindig félig lehunyva tartotta, mintegy lelki kéj önkívületének odaadásában. Rosalia Bault arcán ugyane kifejezés részegült visszfénye ragyogott. Ritkán láttam elhanyagoltabb külsejű nőt, bár később rájöttem, sokkal műveltebb Lepitre-nél. Zilált, ősz fűrtjeinek, pattanásos, lógó húsú arcának, beteg fényben úszó szemének, színtelen szájának és fakó, rongyos ruházatának látványa visszataszító volt az éles nappali fényben. Talán egy ember nem járta erdő barlangjában tiszteltem volna ezért, Párizsban azonban gyanakvással töltött el: a külső túlságos bizarrsága mindig a többi teremtmény fölé való kerekedés vágyából fakad, akár a fokozott luxus, akár annak ellenkezője felé hajlik.

Lepitre megragadta a kezemet, magához húzta, és hosszasan szorongatta olyan megdicsőült arckifejezéssel, mintha látásom a mennybe ragadta volna. Halk, fedett hangon beszélt, inkább sugdosott felém: rendkívül hevesen vágyott rá, hogy megismerjen, és kiváltságos örömet okoz neki, hogy házam fedele alatt tartózkodhat.

Az ilyen modor roppantul meghökkentő és zavarba ejtő. Kissé szégyelltem magamat helyette, és úgy tettem, mintha semmi szokatlan nem történnék. Szerettem volna, ha abbahagyja a kézfogást is, mert tenyere tapadós verejtéket izzadt. Szájából lázas, romlott lehelet csapott orromba. Egy pillanatra az a rémes gyanú suhant át agyamon, hogy forró testvéri csókot akar arcomra tapasztani, de szerencsére nem tette. Mindenesetre kissé felborult lelki egyensúllyal tessékeltem a szalonba őket, és nehezteléssel gondoltam Pélocra, micsoda embereket engedett hozzám. Később beláttam, Péloc csak eszköze volt a hozzám irányított dolgoknak, amelyek nélküle más módon értek volna el.

Lepitre mindjárt az első szavak után közölte velem, hogy mindnyájan Isten gyermekei vagyunk, s ilyenformán testvérek. Alapjában nem ellenkezett véleményünk; de édeskés, virágos, erőltetett hasonlatokba burkolt kinyilatkoztatásai felkeltették bennem az ellentmondás vágyát. Mindig szégyenkezést és taszítást érzek, ha valami emelt, érzelmes hangon "a mi édes, malasztal teljes Mennyei Atyánkról" és a "jóságtól illatozó Krisztus drága vére hullatásáról" beszél, noha Krisztus igen közel áll hozzám, és tisztelem a magányban elmondott, egyszerű imádságot, Lepitre és Rosalie olyan izgatott, szenvedélyes élvezettel görgették szájukban a legémelyítőbb szavakat, mint az ínyencfalatokat. Rosalie arcára és petyhüdt nyakára szederjes foltok ütözködtek ki, ajkát nedvesre nyalta, szemébe könnyek gyűltek, hangja elcsuklott, Lepitre percről percre bizalmasabb nyilatkozatokat tett. Bevallotta, hogy Rosalie-val szüzességben él együtt, csak lelkeik érintkeznek, sokszor órákon át tartó önkívületben.

– Érdekes – mondtam csendes undorral. – És... hogyan hozzák létre ezt az... érintkezést?

Lepitre készséggel részletezte. Agyaik a szoba két falánál állnak, távol egymástól, függönnyel elválasztva. Este, mikor lefekszenek, kioltják a fényt, hanyatt fordulnak, kinyújtóznak, és forró szeretettel, állhatatosan egymásra gondolnak, míg előmlik rajtuk a mennyei gyönyör borzongása. Sokszor annyira elviselhetetlenné fokozódik ez a lelki nász, hogy hangosan kiáltoznak, sírnak, nevetnek és imádkoznak boldogságukban.

Pélocra néztem. Szemét lesütötte, és olyan képet vágott, mintha néhány hegyes szögön ülne, de nem tartaná illőnek beszélni róla.

Rosalie villámgyorsan előrehajolt, és kezemre tette érdes, hideg tenyerét:

– El kell jönnie – mondta. – El kell jönnie összejöveteleinkre. Lehet, hogy közülünk való, csak még nem tud róla. Az Úr összegyűjti az ő bárányait az örök életnek, ő a farkasokat átengedi a pusztulásnak. Tűzeső, dögvész, kínhalál, vízözön, tengerrengés nyitja meg a pokol kapuját. A paráznák, az értelmükre gögősek, az új tudomány művelői, a hidegek, a gúnyosak, az imádságmulasztók és káromlók, a részegesek és dúskálók, a tagadó papok, a pogányok, eretnekek és zsidók, mind-mind a nagy kerékbe kerülnek, amely összeőrli bűnös húsukat és lángoló ölüket egyetlen véres tömeggé, így köpültetnek az idők végezetéig a sátán eledelévé, élő, vonagló, gyötrelemtől sikongó, örökké érző és örök halálba taszított kárhozottakká... Rosalie hangja megremegett az áruló, utálatos kéjtől. Száj szöglete lefelé rángatózott, alsó ajka előretolult. Arcán, lebenyes nyakán a foltok sötétben égtek. Ijesztő volt és ellenszenves.

– Mi figyelmeztettük... mi megtettük kötelességünket... – vágott közbe fedett hangon, tapadó mosollyal a duett másik tagja, Lepitre. – A bárányok várják önt...

Hát így állunk – gondoltam.

Lepitre cédulát csúsztatott az asztalra pontos címmel.

– Okvetlenül... majd elmegyek... persze... majd... igen...

Szerettem volna már kívül tudni őket az ajtón. Úgy búcsúzkodtak, mintha tetőtől talpig ragasztóval lettek volna bekenve; minden testrészüket külön szakították el tőlem.

– Bocsásson meg – súgta oda nekem Péloc boldogtalanul.

– Soha! – feleltem én is súgva, de mosolyogtam.

*

Abban a pillanatban nem is álmodtam róla, hogy valóban el fogok menni Danjou márkiné palotájába, a "bárányok" főhadiszállására.

– Hogyan bírja elviselni őket? – kérdeztem Pélocot, aki másnap a szokott esti időben beállított, – Magát nem akarták akolba terelni?

– Halasztást kértem tőlük, és nekem kivételesen, megadták – mondta sok ráncba futó imposztormosolyával Péloc. – Megígértem, hogy az utolsó pillanatban biztosan felkapaszkodom lélekmentő bárkájukra, most azonban nincs időm rá. Azt gondolom, Lepitre és Rosalie hallgatólagosan elvállalták a közbenjárást értem szigorú, vérszomjas uruknál, s rengeteget imádkoznak érdekemben. Kérem, higgye el, nem olyan reménytelen szörnyetegek, mint amilyenek mutatkoztak önnek. Hitükben van valami megrendítő és szánnivaló. Valóban jót akarnak, és rettegnek a legkisebb botlástól. Olyan uralkodót emeltek maguk fölé, aki mérhetetlenül kicsinyes és egyáltalában nem megértő. Állandóan ijesztgeti őket, erényeik fölött szórakozottan elsiklik, és csak hibáikat tartja számon. Amellett ezer kétség között hagyja őket, s azt a képzetet kelti népes szektájuk minden apró csoportjában, hogy egyedül ők vannak az igazság birtokában, míg a másik csoport hanyatt-homlok zuhan a pokol felé hamis értesülései miatt. Állandó az ellentét közöttük. Vitáik megközelítik a zsinatok szenvedélyességét. Lepitre-nek, de még inkább Rosalie-nak nagy keserúséget okoz, hogy az általuk elindított mozgalom csoportjai csaknem kivétel nélkül választottak egy-egy önálló véleményű vezért és prédikátort, aki a Bibliát teljesen önkényesen magyarázza. Vannak köztük olyanok, akik kétségbe vonják Lepitre elhivatottságát, és aljas gyanúval szennyeznek be együttélését Rosalie-val. Vannak, akik nem hisznek a szeplőtelen fogantatásban, ismét mások a testben való feltámadást tagadják. Primitív, de állandóan tevékeny koponyák bábeli nyelvzavara ez. Egyetlen

fogalomban nem tudnak megegyezni egymással, annál is inkább, mivel konok gyűlölettel gyűlölik az értelmet, és csak az érzelmekben hisznek. Fellázadtak hajójuk kapitánya, az ész ellen, vízbe hajították a kormányost, és egyedül a széljárásra bízzák sorsukat. Izzó áhítatuk trópusi nyarán át- meg átzúg az érzékiség és indulatok sirokkója. Az odaadó áldozatnyújtás toronymagas hullámcsúcsáról a másik pillanatban már hullámvölgybe bukfenceznek: acsarkodva megszólják egymást. Sírásig lelkesednek, és ijesztő dűhrohamokat kapnak egy-egy szó miatt. Folyton egymás életét lesik, vitatják, kifogásolják. Szüntelenül ugrásra, beavatkozásra készen állnak a prédikációk tüzes ostorával, de a testvér, akin végigvágunk vele, olyan sértődött ellentámadást indít azonnal, mint egy ágyúkkal telerakott erőd. Duzzogó prófétákként járkálnak így egymás között, méltatlanul üldözöttekként, ámde heves dörgedelmekre felajzottan a másik veszendő lelkének megmentése érdekében...

Nevetésem elfojtotta szavát, és őt is magával ragadta.

– Ha nevetek is, tagadom, hogy ügyük nevetséges volna! – tiltakozott aztán. – Képzelve csak el, Istennek milyen nehéz dolga van velük. Az ő esetük talán a legnehezebb dió az egész teremtésben. A hitetlenek tagadásukkal állítják Istent, a kétkedők szívósságukkal megidézik, az egyszerűek alázatosságukkal eljutnak Hozzá végül, de egyik sem határozza meg Őt ilyen Lepitre-féle reménytelenül antropomorf szörnyetegnek. Régi hitem, hogy a szkeptikusok előbb látják meg a mennyek országát, mint a fecsegő ügynökök, akik mindenkit odacsábítanak ugyan magas jutalék reményében, de azután jó néhányukról kiderül, hogy titokban az ördög portékáját vásárolják. Ne higgye, hogy pusztá szofizma, amit mondok. A szektáriánusok lelke szűk tér, amely zsbíarusboltként telve van tömör és kényelmetlen bálványokkal. Csak a szellemnek és igazságnak, tehát Istennek nincsen helye benne.

Figyelmesen néztem rá. Péloc társasága végtelenül lebilincselő és mulattató volt. Elhatároztam, vallomásra bírom e végső és szemérmes emberi titokról, amely minél mélyebb és közösebb, annál inkább magánüggyé válik.

– Isten... ön olyan határozottsággal és hévvel beszél róla, Péloc, hogy iriggyé tesz. Szegénynek és tapogatózónak érzem magamat célzásainak ereje előtt.

– Azt hiszem, bármiféle viszonylatról könnyebb beszélni, mint a Vele való kapcsolatról – mondta Péloc maga elé nézve. – Én talán sohasem beszéltem róla, annál is inkább, mivel ez a fogalom állandó alakulásban van bennem. Az én Istenem egy régi gyermekidőben a föld felett függő, csillagos kulisszák mögött lakott; hosszú, vattás szakálla volt, és trónuson ült. Unalmas, távoli öregúrnak tűnt előttem, akivel egyszer, ha meghaltam, vétkeim miatt esetleg kínos ügyeim lesznek. Azután később, egy nagyon nehéz kamaszórában

közelrohant hozzám; süket, sötét vádlóvá változott, de semerre sem mutatott kiutat. A válságot leküzdöttem, és Isten összezsugorodott, egészen mellékessé törpült, mint egy fakó régiség a padláson. Egy piétikus fellobbanásomban újra elővettem. Különféle tulajdonságokkal ruháztam fel. Fétist csináltam belőle. Hízelegtem neki, mert hiú volt, és imádkoztam hozzá, hogy megvesztegessen, de még mindig rajtam kívül izolált előkelőség volt, akinél rövid, tisztelgő látogatásokat tettem. F fiatal férfi koromban egyszerre izgatni kezdett valódi kiléte. Körültapogattam, megmértem, arcába néztem. Rájöttem: hozzám hasonlít. Tökéletlen, véges és tehetetlen, mint én vagyok. Akkor megöltem. Sokáig halott volt. Most kísértet. Kívül nincs többé. Valahol bent bolyong testetlenül, körvonalak nélkül, megfoghatatlanul, egészen mélyen. Nincs hangja, csak impulzusai vannak, amelyek a gondolat küszöbéig érnek, mégis több minden gondolatnál és szónál, több a látható formavilágnál, amely körülvesz, a káprázatoknál és fájdalmaknál, a félelemnél és a halálnál. Több mindennél, amit ismerek és ami megismerhető.

Hallgattunk. Elhalkuló, utolsó szavai visszhangoztak bennem, és megidézték az én halottamat is, akit Homonculus precíziós műszerei végeztek ki. Létének különös alakulását lelkemben hasonlóan éreztem Péloc átéléseihez. Különös volt, hogy saját, valószínűtlen külső körülményeim között hányódva, belső és egyedül lényeges relációmát Istennel mennyire ugyanezekkel a szavakkal mondhattam volna el.

Kis, zavart csend időzött közöttünk. Szédülve kerestük az utat visszafelé a láthatatlanba nyíló pallórol, amelyrol már nem vezet emberi lépés tovább.

– Igaz... miféle hölgy ez a Danjou márkiné, akihez Lepitre meghívott? – kérdeztem.

– El akar menni hozzá?

– Isten őrizzen tőle... De mindig érdekelték a csodabogarak.

– Óh... Danjou márkiné egészen más, mint a buzgó pár, amely annyira elijesztette önt. Ápolt és művelt dáma. Özvegyasszony. Férje halála terelte a bárányok közé. Élete addig nem különbözött a többi, kasztjabeli előkelő asszonyétól, legfeljebb annyiban, hogy az udvar felfogása szerint botrányosan nagy és hű szerelemben élt az urával tíz éven át, annak korai haláláig. A tragikus esemény után megkísérelte követni szerelmesét, aki egész életkedvét magával vitte. Öngyilkosságtól csak mély vallásossága tartotta vissza, bár kísérletei felértek egy-egy öngyilkossággal. A februári szél jeges hidegét engedte rá fürdéstől párolgó, meztelen testére. Járványos betegeket látogatott, és titokban megkereste ajkuk helyét a csészén, amelyből ittak, de a halál még csak egy könnyű hülés vagy felületes fertőzés reményével sem kecsegtette. Egészséges és erős maradt. Végül is egy álom győzte meg terve helytelenségéről, meg arról, hogy élnie kell két gyermekéért és valami

hivatásért, amelyet még nem ismer, de amely el fog érkezni hozzá. Nem sokkal ezután a gyermekekkel és azok nevelőnőjével, Jeanne Girard-ral együtt az eső beteretlte őket a Rue Saint Honorén lévő kis boltba, Jeanne Girard volt egyébként az, aki a jelentős álmot látta. Lepitre, a kegyszerei között, haladéktalanul hozzálátott a lélekhalászathoz, és sikerült is a legnagyobb halat kifognia. Igaz, Jeanne Girard, az álomlátó és minden lében kanál Jeanne közreműködésével. Danjou márkiné a bárányok gyámolítója és anyagi bázisa lett. Kissé csodálkozva, kissé rezerváltan, de hálás engedelmességgel szolgálja őket azért, mert úgy hiszi, Istennek tetsző, fontos célt talált. Penitenciának fogja fel, amely után örökre egyesülhet majd férjével.

– A márkiné sorsa valóban meghat – mondtam Pélocnak –, de nem egészen értem, hogy győzhetett meg egy művelt, előkelő dámát élénk képzeletű szolgálójának jóindulatúan egzaltált vagy befolyásra számító fecsegése?!

– A márkiné elbeszélése szerint az álomban olyan intim utalások fordultak elő, amelyek kétségtelenné tették, hogy férje üzent neki Jeanne álmán keresztül. Ezeket a dolgokat csak férje és ő ismerték.

– Egy szemfüles cseléd sok mindenről tudhat, ha tudni akar!

– No igen, de Jeanne a márki halála után került a házba, öt évvel ezelőtt. Úrnője férjét személyesen sohasem ismerte. Álmában egy bizonyos mohazöld frakkban látta Danjou márkit, melyet az Versailles-ban, a márkinével való találkozásuk és szerelmük lángba borulásának színhelyén viselt egy fogadáson. Ez a frakk valamelyik utazása alkalmával, több más holmival együtt, még házasságuk előtt elveszett. A láda, amelybe csomagolták, a rázkódástól észrevétlenül leoldódott a hintóról egy rozoga hídon, és a sebes folyású vízbe gurult. Festmény nem készült róla. Nem volt jellegzetes ruhadarabja a márkinak; sem színe, sem szabása nem jellemezte őt, de a márkiné, érthetően örökre szívébe rögzítette emlékét. Jeanne leírta a gombok színét és formáját. A mellény brokátjának mintáját, a nyakfodor csipkéjének szövését, s magát a frakkot is teljes pontossággal. A márki egyik kezét kardján nyugtatva, lábát keresztbe rakva szökőkút kávéján ült, és lábfejét idegesen rázogatta: várakozott valakire. A lábázogatás a márki jellegzetes szokása volt, de erről sohasem esett szó halála után. Az álom folytatásában Jeanne a szökőkút vizét látta, amelynek habzó, örvénylő felszínén sárga papírcsónak táncolt. A márki várakozásában apró kavicsokat szedett fel a földről, és egyenként behajigálta a csónakba, míg az lassan el nem süllyedt. Ez az álomkép a valóság pontos másolata volt. Így történt annak idején. Akkor azonban a márkiné figyelte egy fa mellől a márki várakozó alakját, ahogy a kis sárga papírcsónak fölé hajolt, és kavicsokat dobált bele. Ezen a találkozón, amely csak két nappal követte megismerkedésüket, vallották be egymásnak hirtelen támadt, minden illemtörvényt elsöprő szerelmüket. Ez a szerelem

valóban a síron túl is tartott. Az álom szerint Jeanne lépett oda a márkihoz, aki érthetően csalódottnak látszott. Jeanne ugyanis kicsi, kövér, disznószemű nő. A várakozó türelmetlenül felugrott, majd csüggedt mozdulatot tett: "Nem jött! Megint nem jött el! Az Istenre kérem, mondja meg neki, ne Bírjon annyit! Nem tudok hozzáférni a kétségbeesésétől!" S ugyanakkor közölte vele mindazt, amit már említettem.

– Mindenesetre... érdekes.

– Igen. Bár, ha ismerné Jeanne-t...

– Nos?

– Egy túlvilág! üzenetnek különb postaládát képzelnék el... de az ember rövidlátó, és Isten útjai kiszámíthatatlanok. Danjou márkiné persze esküszik az álomlátó nevelőnőre, mindenben tanácsát kéri, lesi az álmait, és elhalmozza ajándékokkal. Pedig Jeanne, furcsa álmaitól és megérzéseitől eltekintve, ravasz, önző, bután hiú cseléd, aki alaposan kihasználja előnyös helyzetét. Annyira igényli közönségének elismerését, akár egy balerina, s mindannak, amit tesz, egyre inkább produkció jellege van gyanús mellékszöveggel.

– Vallja be Péloc, egyenesen... csalónak tartja?

– Neem... illetve félig. Zavaros terület ez, ahol a határok elmosódnak. Jeanne-nak vannak érdekes képességei, figyelemre méltó álmai, de... és mindig ezen bukik el az ilyenfajta jellem... ritkán és váratlanul nyilvánulnak meg. Rendelni, irányítani nem lehet őket. A buzgó Jeanne azonban érdekből és hiúságból kitölti a szüneteket bizonyos primitív emberismeret alapján összetákolt históriákkal, amelyekkel szép sikereket arat úrnőjénél és a bárányoknál, hiszen tudjuk, hogy a csalók táboránál csak a hiszékenyek tábora nagyobb. Jeanne álmainak "belső hangja" valóságos divattá vált; egész udvar rajongja körül. Egy bizonyos Cortey, a tartományi tanács tagja, életét teszi Jeanne-ra, isteni elhivatottságára. Izgága félbolond, aki mámoros ebként kullog a primadonna nyomában. De számtalan embert táncoltat pórázán. Hívei már mozdulni sem tudnak dodonai tanácsai nélkül. Danjou márkiné féltékenyen őrzi és kényezteti, mint egy egzotikus csodamajmot.

– És a gyermekekkel ki törődik közben?

– Corinna már tizenöt éves, és ő ügyel fel hatéves öccsére a nagy kavarodásban. Nevettem.

– Most akár oda se kell mennem, Péloc. Olyan eleven képet festett róluk, hogy jellemzőbb vonásokat akkor sem fedezhetnék fel bennük, ha évekig járnék a házukba.

– Ebben erősen kételkedem. Elfelejtji, hogy az asszonyokról festett képek mindig hiányosak, mert ők annyifélek, ahány emberben tükröződnek.

– Maga ért az asszonyokhoz is, Péloc? Erről az oldaláról még nem ismerem!

Sovány, okos, személytelen arcát szelíd gúny mosolya derítette fel:

– Apage Satanas! Annyit tudok róluk, hogy okos dolog távol maradni tőlük. Barátjuk vagyok, ismerem hálósobájuk nyomorúságos és sokszor hajmeresztő titkait, sajnálom és gyógyítom őket, de egyébként... vannak mérgek, amelyeket jobb üvegben tartani ledugaszolva, halálfejes cédulával az oldalán.

– Ilyen rossz vélemény a nőkről, doktor, legalábbis nagy tapasztalatból született életbölcesség!

– Tőlem nem fog pikáns kalandokat hallani, barátom! Nőkről, férfiokról egyformán vélekedem e tekintetben. Az egész ügy roppantul szegényes és csúnya a természet kerítő részegsége nélkül, s én, valami tévedés folytán, kimaradtam az egyetemes berúgatóból. Józan vagyok. Kicsit furcsállva nézem a kipirult arcú kurjongatókat, de megértem őket sajátos állapotukban, és ha elkövetkezik a hányás ideje, tartom a fejüket. Ennyi az egész.

Maurice csoszogó lépte hangzott fel. Beesett, ráncos arcára kezében tartott gyertya lángja vetett kísérteties fényt. Sorra gyújtogatta a dolgozószoba gyertyáit, míg a könnyvek hála és a bútorok hajlatai ragyogni kezdtek. Péloc ásított, és tenyerével megütögette száját.

– Mégis sajnálom, hogy nem ismeri Danjou márkinét.

– Szép asszony?

– Szép? Nem tudom. Inkább anyás és megnyugtató. A lánya ellenben...

– Nos?

– Furcsa kis kompozíciója Erosnak. Egyelőre csak izgatón lehetséges vázlat, de azt hiszem, csinos kavarodásokat fog okozni később...

Mikor Péloc eltávozott, egy ideig tűnődtem még az özvegy márkinén, az álomlátó Jeanne-on és Corinnán, aki csinos kavarodásokat fog okozni később, de arról sejtelmem sem volt, hogy éppen az én életemben kezd meg sokat ígérő pályafutását...

Asztrálhullámok

Ahogy Péloc belépett, rögtön láttam, valamit tartogat magában. Léggöre izgatott, zavart volt, torkát köszörülte, nyugtalanul járkált, és láthatólag nem tudta, hogyan kezdjen mondókájához. Magsajnáltam.

– Beszéljen, doktor... kezdje el, aztán menni fog!

Megállt, és rábámult:

– Honnan veszi azt, hogy...?

– Nem mindegy?

– Nem... illetve... – büntudattal pislogott. – Igazán nem akartam

belekeverni. Meg is mondtam: én nem közvetítek semmit...

Féloldalt fordított fejjel néztem rá mosolyogva és gyanakodva:

– Lepitre?

– Nem-nem! – hevesen rázta a fejét. – Jeanne. Álmodott valamit önről.

Igazán resteltem...

Felnevettem.

– Sohase restellje! Az álmait elvégre nem kormányozhatja az ember?

Grimaszt vágott:

– Nna! Jeanne-nak külön vitorlája van hozzá!

Kis kíváncsiság mozdult meg bennem:

– Nem mondaná el végre, hogy mit álmodott?!

– Higgye el, nem könnyű dolog. Jeanne legtöbb álma olyan, mintha könyökig egy kád szirupban vájkálna két szem cseresznye után... Nagy tengeri kikötőt látott, amelyből két hajó készült kifutni. Az egyik természetesen fehér, a másik fekete. Mindkét hajó fedélzetén élénk volt a nyüzsgés. A fekete hajó korlátjáról... Jeanne-nak néha határozottan festői a képzelete... szőrös, fekete ördögök hajoltak ki, csiklandósan vihogó, anyaszült meztelen némbereket karolva magukhoz, akiknek fehér teste bűnös bujasággal vakított. A fehér hajón a bárányok csoportja állt, talpig fehér köntösben. A csoport élén világosan felismerte Danjou márkinét, mint akit e hely a mennyei társadalmi szabályok szerint is megillet. Szorongva néztek a part felé, ők is a korláthoz szorulva, és mindkét hajóról zúgott a kiáltás: "Louis... Louis de la Tourzel! (hogy tévedés ne essék) Louis... ide... ide!" parton magas, karcsú, sápadt férfi állt sötét köpenyben, és tanácstalanul tétovázott a két palló között. Ekkor egy világoskék selyemcsuklyás nőalak siklott mellé. Arcát nem lehetett látni. Megfogta a férfi karját, és a fehér hajó felé mutatott. Jeanne, mintha a közelükben állt volna, hallotta a nő szavait: "Miért menekülsz a sorsod Jelöl?!" "Ah!" – mondta a férfi meglepetten. "Én egy harmadik hajót vártóm, egy kéket, de ha te mondd, égi küldött..."

Péloc rámpislogott, és észrevette, hogy nevetéssel küzdök. Ellenállhatatlan humorral adta elő a dagályos históriát.

– Várjon kérem... ez igen megható jelenet, és még nincsen vége. A magas férfi engedelmes gyermekként hagyta vezetni magát a fehér hajó felé, amelyről az örömujjongás tiszta zsolttára szárnyalt fel e pillanatban, a fekete hajóról pedig rekedt káromkodás és átkok özöne. A fehér hajó, amint a férfi ráérkezett, gyorsan elindult, de csak egy ideig úszott a víz felszínén, azután levegőbe emelkedett, és szárnyat bontott, mint egy nagy madár. A fekete hajó lángba-füstbe borulva süllyedni kezdett, majd sötét örvényt kavarva elnyelte a mélység sírás, jajgatás és fogcsikorgatás kíséretében.

– Egy mélyen vallásos és boldogságosan együgyű templomfestő ecsetjére

méltó kép! – bólintottam elismeréssel. – Amint látom, Lepitre alaposan tájékoztatta Jeanne Girard-t testem és lelkem állapota felől.

– Inkább társadalmi helyzetéről és vagyoni viszonyairól mondott egyet-mást. Jeanne gyengéje a nemesség, különösen ha teljes aranyfedezettel párosul. Igazi buzgalommal csak őket szolgálja ki, nekik álmodik legszívesebben, a pórokat és polgárokat eszközül használják fel. Szerintem titkos reményeket ápol, hogy valamelyik előkelőbb hívét sikerül majd az elvont területekről kézzelfoghatóbb dolgok felé terelnie, s egy házassági szerződéssel állandósíthatja így szereplését a felsőbb régiókban, ahol mindössze vendéjátékot folytat eddig. Az emberek mindenestre annyira elvakultak körülötte, hogy szép kilátásai vannak. Cortey göznmű állapotban párolog a csodálattól, s legszívesebben kisajátítaná házi orákulumnak. Kora reggel már ott ül az ágya szélén, hogy mindenki más előtt hallhassa meg az első kinyilatkoztatást. Nos... Jeanne elég ügyes ahhoz, hogy az apró távolságot az ágy szélétől az ágyig áthidalja egyszer, és valódi medrébe irányítsa azt az eksztázist, amelynek tárgya és kiváltója végeredményben ő; s utána rávezesse szegény póruljárt Józsefet az egyetlen kibékítő megoldásra. Óh, igaz! Valamit kifelejtettem az álomból... Mikor a fehér hajó elrepült, és a fekete elsüllyedt, a világoskék köpenyes nő a parton hátravetette a csuklyát a fejről, és Jeanne akkor megismerte benne tanítványát, Danjou márkiné leányát. Hozzásietett és megszólította:

– Corinna!... Hogy kerül maga ide, drágám?! Késő van. Jöjjön, hazakísérem.

Corinna idegenül és csodálkozva nézett rá:

– Nem tudom, kicsoda ön... sohasem láttam. Az én nevem nem Corinna. Engem Mariettának hívnak – azzal elfordult, és továsietett a parton.

*

Elképzelhető a hirtelen izgalom, öröm, kétely, remény és zavar, amely áthullámozott rajtam. Nem értettem, hogyan vegyülhetett ilyen visszataszító és szándékosságoktól rikító szövevénybe annak az asszonynak a leve, aki anyám és szabadítóm volt, akit minden más előfénynél közelebb éreztem magamhoz, s életem megoldásának hittem. Kék selyemköpenyben látta Jeanne, a szellem tiszta azúrszínébe burkolva, s ez a szín őt jelentette... de miért éppen ennek a számító, csalásokba tántorodó lakájléleknek az álmán keresztül adott nekem jelt?! Mennyiben volt Jeanne alkalmasabb eszköze ennek, mint láz én sóvárgó lelkem? Nem értettem semmit belőle, de ujjongó, nagy harangzúgás indult el bennem:

Corinna... Marietta...

Danjou márkiné pénteken fogadott. Az alig másfél évtizede épült Danjou-palota korának dús, túldíszített stílusát tükrözte. Pompás volt, tömör és elragadó; úgy hatott, mint egy királyi megjelenésű, ragyogó rokokó dáma, aki selymei, ékszerei, parókája alatt mosdatlan maradt. Aranyozott, brokáttal fedett, csiszolt tükrös, berakott padlójú, húszméteres termei voltak, álomszerű gobelinekkel, embermagasságú, hártavékony kínai vázakkal, piskótaívú, szűk heverőkkel, színezüst ötvözött asztalakkal, aeolhárfa derekú székekkel, játékszekretekkel, selyempuffokkal, festett porcelánkandallókkal, karcsú, magas ezüstkandeláberekkel; de az egész palotában nem volt egyetlen fürdőszoba sem. Mint később megtudtam, egyedül Corinna harcolt ki magának egy ülökádat, amely öltözőszobájában szégyenkezett, nehéz takaróval elfedve, mint a ház legilletlenebb bútordarabja, amelyről aztán igazán nem való említést tenni. A kecses és díszes úrszéken viszont nem volt takaró.

A bárányok egy krémszínű damasztal bevont teremben gyülekeztek. Mikor Pélockal együtt beléptem, még kevesen jöttek össze, de a nagyszámú, egymás mellé rakott, szaladó lábú, táncosan törékeny szék arról tanúskodott, hogy sok embert vártak. A már megjelenteket felmérve, várakozásomnak megfelelően vegyes és furcsa társaságnak találtam őket. Kis csoportokba tömörülve halkán vagy hangosabban társalogtak. Az amorettes ajtó fele fordult szemük fennakadt, mikor engem, "az új lelket" megpillantottak. A beszélgetés abbamaradt néhány másodpercre. A csupa idegen kérdőjel szétvált hirtelen, és puha szőnyegen Lepitre mámoros alakja lebegett feléni. Kezét melle magasságában paposan összekulcsolta, állat fölszegte, fejét ájtatosan félrehajtotta. Mögötte, állandó harcra kész segédcsapatként a rongyaiban felmagasztosult Rosalie ügetett. Menekülésre gondoltam, de már késő volt.

– Drága testvérünk!... Végre...! Végre!

E felsüvítő, ragadósan édeskés hangért csak némileg kárpótolt az, hogy Lepitre elbotlott a szőnyeg sarkában, és különféle vad, egyensúlyozó mozdulatokra kényszerült, kulcsolt kezét szétcsapva, s arcáról leejtve az ájtatot. Egészen emberi és bosszúsan rákvörös volt egy rövid villanásra, míg újra össze nem szedte méltóságának felrobbant tartozékait. Valahogyan túlestem üdvözlésükön, kérdéseiken, bemutató szavaikon, amelyekkel úgy öntöttek le a gyülekezet előtt, mint sűrű mártással egy terítékre került nyulat. Megdicsérték, fölmagasztaltak, meglepő szándékokat tulajdonítottak nekem a jövőben a bárányok mozgalmával kapcsolatban, majd miután átadták istenük

üdvözlését és meghívását a mennyországba, végre egy ablakmélyedésbe vonulhattam Pélocal, aki szemérmetlenül mulatott rajtam.

– Én szégyenleném magamat inkább! – sűgtam oda neki. – Emiatt úgyis a pokolba fog jutni!

– Lehet. De az ön arcának látványa szegény jó Lepitre szónoklata alatt megér majd egy kis sűlést a pokolban.

– Hol van a ház úrnője, az álomlátó Jeanne és Madeloiselle Corinna?!

– Ők későbbben jelennek meg, ha teljes a létszám. Illetve Corinna egyáltalában nem vesz részt ezeken az összejöveteleken. Jeanne és a márkiné azzal mentegetik érte, hogy gyermek még, de az én tudomásom szerint unja őket, és egészen másfajta szórakozásokon törli a fejét.

Csalódást éreztem. Azt hittem, rögtön megláthatom Corinnát, beszélhetek vele és... de ez a pár odavetett szó nemcsak ettől a reménytől fosztott meg, hanem elmélyítette a zavart bennem. Azt, amit Péloc sejtetett a kis Corinnáról, sehogyan sem tudtam beleilleszteni a képbe, amelyet én egy régi, gyöngéd és tiszta Mariettáról őriztem... Mindegy! Végére kell járnom, mi van a rejtélyes álomlidérc mögött, amely idecsalogatott.

– Én pedig Corinnát szeretném megismerni... azért vagyok itt! – mondtam hirtelen.

Péloc szemében meglepődés villant, amely rögtön helyet adott a semleges tapintatnak:

– Kérem... nincsen akadálya. Ezeknek az eszmecseréknek mindig van egy forrponjtja, amikor észrevétlenül el lehet tűnni a teremből. Sőt. Tanácsos is menekülni, Corinna örül, ha meglátogatom, és velem együtt önt is szívesen látja majd...

Vizsgálódó pillantására elnevettem magamat:

– Nem, kedves Pélocom. Nem vagyok liliumtipró kéjenc, sem szentimentális fajankó! Corinna egyes-egyedül Jeanne álma miatt érdekel, ön valóban kihalásztta nekem a kád szirupból a két szem cseresznyét. Két olyan mozzanata volt az álomnak, amely felkeltette kíváncsiságomat a kék köpenyes nő iránt, akiben Jeanne Corinnára ismert.

Péloc dörmögött:

– Ez a Jeanne mindig összezavar engem. Mikor végre megnyugszom benne, hogy csaló, egyszerre produkál valami érthetetlen fenomént; azután újra nyakig a hazugságok mocsarába merül...

Magas, aszkéta külsejű férfi lépett be az ajtón, lobogó, vállára omló, zilált fehér sőrénnyel.

– Figyeljen csak – sűgta oda Péloc. – Az egyik ellenpróféta. Frederic Boisson, festő. Lepitre és Rosalie egyszerűen az Antikrisztus kémjének nevezik, és mindent elkövetnek, hogy kidobhassák a bárányok közül, de

Boissonnak igen nagy táborra van. Sokkal szebben tud beszélni, mint Lepitre, és egyedül él elképzelhetetlenül nagy, puritán nyomorban. Tehetséges művész, tehát rögeszméjét tehetségesebben fejt ki. Danjou márkiné és Jeanne kedvelik őt, ezért nem tehetnek ellene semmit.

– És Lepitre miért gyűlöli annyira? Figyeltem a beesett arcú, ferde homlokú Boisson, amint egy népes csoporthoz lépett. Hívei közrefogták.

– Boisson könyveket ír a világ teremtéséről, János jelenéseiről, a világ végéről, s ezeket a dolgokat meglehetősen önkényes, hóbortos magyarázatokkal látja el, amelyek homlokegyenest ellenkeznek Lepitre ugyancsak önkényes, hóbortos magyarázataival. Mondhatom, szép kis jeleneteket rendeznek együtt. Voltaképpen egymásnak élnek, mint a nagy szerelmesek. Egymásnak tanulnak, dolgoznak, írnak, beszélnek az ellenkezés vad kékjében remegve.

Újabb csoportok érkeztek.

– Itt jön Georges Duflin a híveivel – folytatta tudósítását Péloc. – Ők a szeplőtelen fogantatást tagadják, és ezért Lepitre olyan sértődötten haragszik rájuk, mintha saját erényéről terjesztenének piszkos pletykákat. Egyébként azt is megteszik.

Kis termetű, vastag nyakú, pocakos emberke lépett be széles lúdtalpán a terembe. Szőke volt, szinte albínó. Vastag orra, negédes mosolya, véreres, piros arca paraszti hangossággal ütött el a sok sápadt, beteg színű arctól. Később láttam, milyen hirtelen gurult méregbe. Sziszegve, nyálasan beszélt, s két kezét folyton összedörzsölte, mint kereskedő szerencsés üzletkötés után. Nyomában hatalmas, rozsmárszerű felesége szuszogott, aki tíz gyermeket szült neki. Ő csak tudhatta, hogy áll a dolog ezzel a szeplőtelen fogantatással. Két nagy, idéetlen leány kísérte őket, legidősebb gyermekeik, akik óriási lábukat és hosszú karjukon függő lapátkezüket félszeg riadalommal viselték. Duflin jómódú aranyműves volt, egy a felkelő csillagú harmadik rendből, XV. Lajos korabeli polgár, aki már egyetemre járt, művészeket pártolt, könyvet vásárolt, kereskedelmet, ipart űzött, pénzügyi műveletekkel tekintélyes vagyont gyűjtött. Ő volt a bourgeois gentilhomme, akiről később Molière Monsieur Jourdain személyében gyilkos humorú torzképet festett. Péloc szerint Duflint Danjou márkiné szalonjába az arisztokrácia utáni sóvárgás vezette, s ott azután beteges, tudákos hiúsága kitűnő talajt fogott a bárányok társaságának dús, szemetes humuszában. Felfedezte magában a többenél műveltebb prédikátort, született szörszálhasogatót, díszes, sekélyes szavak ínycé. Izzgatott, tavaszi örömmel pattantak fel korlátolt szellemének rügyei, s a gögös, gátlásmentes meggyőződés, hogy a világ tanítására hivatott. Harcos vérmérséklete olyan heves élvezettel fogadta az ellenvéleményeket, mint fiatal kutya a verekedést. A mennyország jó befektetés volt neki, amelynek kamatait

itt a földön akarta élvezni. El sem lehetett képzelni nagyobb ellentétet, mint Duflint és Lepitre-t az ő Rosalie-jával. Viaskodtak is eleget; Duflin vérvörös, gyönyörteljes pulykaméreggel, sokszor megsemmisítő gúnnal – Lepitre hektikás színváltozások között, nőiesen sipító hangon, csípős szagú verejtékben fürödve. Boisson ilyenkor a semleges fölény kárörvendő önelégültségébe vonult, hogy a következő pillanatban, mikor egy felsistergő szó személyeskedve megpörkölte, maga is hadonászó, őrzöngő lángpallóssá változzék.

Cigány képű, dülledt szemű, olajos bőrű férfi lépett be az ajtón. Duzzadt, kékesvörös, felhasadozott ajka fölött az erős szörzet mélykék árnya sötétlett. Állán és homlokán csúnya, gennyes pattanások virítottak. Hegyes ujjú, pirosas, gödrös keze és feltűnően apró lába volt.

– Martin Allais – mondotta Péloc. – Anyja spanyol nő volt. Igen kétes egzisztencia. Nemrég érkezett Párizsba. Állítólag orvos. Azt beszélik róla, hogy papnak készült, de felszentelés előtt egy alig eltusolható szexuális vétség miatt ki kellett ugrania a reverendából. Bizonyos, hogy képzett teológus. Orvosi diplomáját még senki sem látta. Gyanúsán hangoztatott cölibátusban él, bár mindig nők veszik körül, akiknek szánalmát és érdeklődését érzelmes mesével zsarolja ki, mely szerint szívbajos, napjai meg vannak számlálva, és ő derűs, fölényes nyugalommal néz szembe a halállal. Egyébként talán az egyetlen tudatos, gonoszul okos és ravasz koponya a társaságban. Minden valószínűség szerint sarlatán, aki Danjou márkiné szalonját szabad vadászterületnek tekinti. Sok híve van, akiket testileg-lelkileg gyógykezel, valójában teljesen megszédít, és remekül él a hálájukból.

Allais mozgása erősen papos volt.

– Miért nem füstöli ki innen? – kérdeztem.

– Több okból. Először: magam is orvos vagyok, és azt hinnék, a kenyeremet féltem tőle. Másodszor: ismerem ezeket az embereket. Értelmi érvek lepattannak róluk, akár kőfalról a nyílvevessző. Ők csak azt látják, amit látni akarnak és a szemüknek kevésbé hisznek, mint az érzéseiknek. És érzésük szerint Allais kiváló ember, gyönyörűen beszél, eredetien gyógyít, úgy, ahogy kivonják tőle. Az érzelmiség talaj és körvonal nélkül való ingoványában élnek mindnyájan, kénes, bugyborékoló gázai között kábult gyönyörrel süllyednek egyre mélyebbre, és sértődötten verik el maguktól a kezét, amely ki akarja húzni őket. Én pedig hosszú és különös tapasztalatokkal tele életem alatt megtanultam, hogy az embereket hagyni kell a maguk módján élni. Hiábavaló és téves erőlködés őket kierőszakolni abból, amit tapasztalniuk kell, mert akkor megkeresik maguknak másutt ugyanazt a helyzetet. Nem mondom, sok önuralom kell hozzá tehetetlenül nézni, mint rohan valaki a vesztébe saját akaratából, minden figyelmeztetés ellenére... de idővel belejön

az ember.

Kialakultak a csoportok. Feltűnt nekem a Lepitre körül tömörülő asszonyok és férfiak egzaltált, zilált arckifejezése, testtartása. Szinte teljesen egyforma volt, és ikertestvérekké tette őket. Sötét, komor, elhanyagolt ruházatuk is hasonlított egymásra, mint egy ismeretlen papi rend egyenruhái. Figyeltem, ahogy beszéltek, súgtak-búgtak egymással, tapadós közelnymulással. Kezüik egymásba fonódott, szemük és ajkuk nedves, túláradó fénnel villant egymásra, mint pubertásos kamaszoknak titkos kéjéig és előtt.

Boisson szintén népes csoportja színesebb, groteszkebb volt. Akadt köztük előkelő egyszerűséggel öltözött, idősebb dáma, akinek arcán az elhaltak utáni bánat mély könnyárkai sötétlenek, hosszú hajú, excentrikusan öltözött fiatal művésznövendék a kicsapongás jeleivel ártatlan gyerekszeme alatt; kendőzött, durva vonású, szobortestű modell, aki nyilván anyaszült meztelenül tért meg a puritán festő előtt; szelíd, bábész fiatal leány szigorú anyjával, Krisztus-szakállas, szandálos különc, szintén Boisson állandó modellje, akit a szerep lassanként rögeszmébe hajszolt, síró-vihogó öregasszony; reszkető fejű, agyonéhezett, eszelős szobrász, aki egyetlen szobron dolgozott egész életében, és sohasem mutatta meg senkinek.

Duflin körül egészen másfajta emberek hangoskodtak. A test és lélek elégtűl megalkuvói, akik hájas szuszogással terpeszkedtek el a karzaton és nézték az aszkézis versenyfutását a jóleső meggyőződéssel, hogy valójában ők is részt vesznek benne, mint lóversenyen a ló tulajdonosai, s a kézzelfogható eredményt tekintve valójában ők futnak be majd elsőnek a célba, mert az isteni kegyelem nekik juttatja a mennyországi nagydíjat érte. Kövér, felkapaszkodott, tyúkeszű polgárasszonyok rikító öltözékeikben, amelyek paródiái voltak a nemes hölgyek ruházatának – vihogva, rizsporral eltömött pórusaikon át vaskos ételek zsírját izzadva, körülvették a diadalmas Duflint. Madame Duflin impozáns húshegyként cövekéit le mellette; üresen mosolygó, mozdulatlan arca kérődző tehénre emlékeztetett. A férfiak Duflin csoportjában nagyrészt rá hasonlítottak vagy akartak hasonlítani, részben segédeinek riadt, alázatos nyájából kerültek ki, akiket mesterük tekintélye és a fényes, tágas környezet szinte tönkresilányított. A két Duflin leány, két szomorú vízilóhoz hasonlóan, ellepett egy filigrán, támlás heverőt, amely kínjában nagyokat roppant alattuk, önkívületig fokozva ezzel zavarukat. Úgy éreztem, le fognak esni róla, és bevallom, ez a remény feszült, kaján várakozással töltött el, jöllehet sajnáltam is őket lehetetlen testi-lelki halmazállapotukért, serdülési zavaraiért.

Szüntelenül újabb emberek érkeztek. A levegőt moraj, széktologatás, köhögés, orrfúvás zaja töltötte meg; a tömeg együttes lármája, amelyben van

valami kábító. Szakállas, sötét, keskeny arcú férfi tűnt fel nekem az újonnan jöttek közül. Barna, durva darócöltönyében, spárgával felkötött szandáljában hindu vezeklőnek hatott. Péloctól megtudtam, hogy asztalosműhelye van a Pont St. Michel mellett, Charles Banet-nak hívják, ő is vezéregyéniség a bárányok között. Híveit koplaltatja, és teljesen sótlan, hústalan kosztal eteti, mert a só az ördög esszenciája. Ha a szervezetből kifogy a só, a lélek megszabadul a bűntől, és újra angyallá lesz. Ellenpólusa a társaságban inkább Duflin volt, mint Lepitre, Banet-ék dögevőknek, Pilátusoknak, farizeusoknak csúfolták Duflinékát, akik viszont Banet-t azzal vádolták, hogy otthon titokban borsos kolbásszal tömi magát, nőket fogdos a sötét utcán, és gyakran berüg.

Már szédültem a sok benyomástól, felém áradó, egymással összecsapó, harcoló erőáramlástól, indulatrezgéstől. Elszoktam attól, hogy ennyi ember zavaros, támadó légkörével megbirkózzam.

A terem végében kitérült végre a szárnyas ajtó, amelyen át senki sem közlekedett eddig. Magas, telt vállú, kissé erős mellű, sötét ruhás dáma lépett be egy alacsony, köpcös, lapos és durva arcú asszony karjára támaszkodva: Danjou márkiné és divatos orákuluma: Jeanne Girard. Jeanne mellett, mintegy védő és kapzsi féltékenységgel rágörbülve, ötven év körüli, magas, csontos, hátracsúszott parókájú férfi vonult, olyan arckifejezéssel, mintha sírásig meghatódva, gügyögve, csücsörítve dédelgetne valakit. Ez csak Cortey lehetett, Jeanne megigézett báránykája, a rajongástól gözнемű állapotban gomolygó tartományi tanácsstag. Jeanne álmai állítólag kigyógyították egy csúnya betegségből. Péloc megsúgta, hogy könyvet ír az új Pythiáról, és saját költségén fogja kinyomatni.

Danjou márkiné még mindig szép, ápolt, barna bőrű volt, szelíd, szív alakú arccal, kissé vastag, érzékeny és érzéki ajakkal, nagy, kávészínű őzszemmel és vontatott, szintelen hanggal. Jóindulat, megtörtség, puha befolyásolhatóság sugárzott róla; az olyan lények gyámoltalansága, akik alázatosan odakínálkoznak minden erélyes egyéniségnek: jöjj, intézkedj, akarj helyettem! Jeanne Girard törtető lénye megértette ezt a felszólítást.

A bárányok hódolattal, nyúlós hízelgéssel vették körül a ház asszonyát, de udvarlásuk legalább annyira szólt Jeanne-nak, a kegyencnőnek, mint a márkinénak. Cortey féltékeny elutasítással, duzzogó, gyengeelméjű gyermekként acsarkodóit Jeanne körül. Csökönnyösen védte, nehogy hozzáférjenek... rossz kisugárzásukkal megterheljék Jeanne érzékeny lelkét, és heves kívánságaikkal elszívják drága erejét! Sokszor kiállhatatlan, házsártos, futóbolond volt, de egyben megható is reménytelen és méltatlanra pazarolt imádatával.

Lepitre figyelmeztette rám a márkinét. A csoport szétvált, és utat engedett

hozzá. Keze fölé hajoltam, így közelről megláttam arcán a magányos élet nyomát. Idősebb volt, mint először gondoltam. Barátságos, anyás mosollyal fogadta udvarias szavaimat. Meghívott, legyenek állandó vendége összejöveteleiknek. Pillantása mögött a képzeletükben élő, emlékeikben bolyongó nők tétovasága ködlött. Úgy rezzen fel néha a valóságra, mintha álmából ébrednék.

Jeanne türelmetlenül leste, mikor foglalhat le magának: s bármennyire visszataszított külseje, egyéniségének kiáradása, én is vártam már a vele való beszélgetést. Szinte elolvadt, mikor kezét csókoltam neki is, mintha főrangú hölgy lett volna. Nem tudta elrejtetni a heves pirulás, ideges, idéttlen nevetés és egy szükségtelen karrázás reflexét. Azután felülkerekedett benne szemtelen elszántsága és gyakorlata. Állat felszegve arcomat kezdte vizsgálni, majd ellentmondást nem tűrő, egyben fennkölt kifejezést öltött, és emelt hangon kijelentette:

– Igen... igen. Őt láttam! Ő az! Louis de la Tourzel!

Szavait borzongó moraj fogadta. Cortey szeme elködösödött, azután gyanúsán csillogni kezdett. Zavart undorral láttam, hogy arcán két kövér könnyesepp gördül le.

Jeanne apró, ravasz állatszeme és az egész gyülekezet hódoló megtérésem beismerését várta. Éreztem, ha kitérek vagy diplomatikus mérséklet középalagútjába menekülök, várákosuk dühvé változik, és Cortey esetleg kiveri néhány fogamat. Fanatikus embereknél sohasem lehetünk eléggé óvatosak. Arról sem a szelíd Krisztus tehet, hogy a zsinatokon annyi fejet törtek össze az Igével. A konc a kezemben volt, és én odavettem a mohó nyájnak. Ünnepelesen újra meghajoltam Jeanne előtt:

– Bevallom, Mademoiselle, az ön álma mélyen megrendített, és nagy változást hozott életembe. Remélem, ha Danjou márkiné látogatásával megtisztelti szerény házamat, önt is vele üdvözölhetem!

Válasza buzgó, gyors és közönséges volt.

– Feltétlenül! Feltétlenül elmegyünk, Monsieur de la Tourzel! Sokat hallottunk már az ön különös házaról, könyvtáráról meg az inasáról... haha...

Jellemző volt, ahogy kérdés nélkül intézkedett a márkiné helyett, aki a maga ernyedti módján helybenhagyta minden szavát.

A két asszony továbbvonult Cortey testsátra alatt, és helyet foglalt a dobogón, amelyen már ott várakozott Lepitre. Az első sorban, szemben velem, Rosalie vörhenyes, lebenyes arca égett zsíros fénnel. Szemgolyója alján összegyűlt és kibuggyanni készült a nedvesség. Arca most is tükre volt Lepitre arcának. Bálványja emelt fejjel, felhúzott szemöldökkel és félig hunyt szemmel lenézett a gyülekezetre, amely nagy széktologatások és beszélgetés közben foglalta el helyét. Péloc doktor és én az ajtó közelében ültünk le. Szorosan

Rosalie mellett a rongyos, piszkos, részeg mosolya lepitre-isták helyezkedtek el. A mögöttük lévő két sort Frederic Boisson és tarka nyája foglalta le. Boisson gúnyos és eleve visszautasító arccal hajolgatott össze híveivel. Egy félhangos megjegyzésére Rosalie hirtelen hátrafordult, és gonosz karvalyarcúval éleset pisszegett. Mire visszafordult, arcán már újra ott honolt a dicsfény. Boissonék mögött Duflinék következtek. Kövér, kétoldalt kidudorodó testük alatt rémulten nyögtek a kecses, apró székek. Martin Allaist nők szoros gyűrűje vette körül az utánuk következő sorban. Mind feléje hajoltak és lesték a duzzadt, kékes ajkáról ömlő szót. Charles Banet üresen hagyta a széket, és a földre telepedett. Hívei követték példáját. Komor, büszke és neveléses arccal ültek ott igen kényelmetlenül.

Lepitre végre megrázott egy ezüstcsengőt. Erre a jeladásra hirtelen felállt az egész gyülekezet, és néma csend támadt. Lepitre óvatosan maga elé helyezte a csengőt az asztalra, két kezének ujjbegyeit könnyedén összeértette.

– Dicsérjük Istent! – mondta halk, mélyre fojtott hangon, aztán nyakát kinyújtotta, előre görbítette, mint a kukorékolni készülő kakas és meglepő, magas magányos falzettben énekelni kezdett:

"Szentháromság Atyja,
Szerelmes Atyánk,
Nagyharagú, dicsőséges Isten,
Halleluja!"

A gyülekezet csatlakozott az először magányosan cserkésző hanghoz, és a halleluját olyan félelmetes kitöréssel bömbölte, hogy engem szorongás fogott el. Úgy hangzott, mint egy fenyegető csataüvöltés. Mintegy tíz strófa következett az első után behízelt, édeskés és a bűnösökkel kapcsolatban igen vérszomjas szöveggel. A teremnyi ember szoros egységbe olvadt ezalatt, és szinte elázott az áhítattól. Néztem önfeledt, boldog, ragyogó arckifejezésüket. Volt benne valami meghatóan együgyű, lángoló naivság. Ezek veszekednének, acsarkodnának egymással? Alig tudtam elképzelni az égi szenvedéllyel zúgó zsoltár alatt. – s ami utána következett, az felül is múlta minden elképzelésemet.

Lepitre kezdte a beszédet a szokásos havi bevezetővel, amelyből megtudtam, hogy "immár negyedik esztendeje tereli őket össze az Úr e kedves és áldott akolba". Lopva Danjou márkinéra pillantottam, vajon mit szól az akolhoz, de a márkiné béketűrően mosolygott. Szemén látszott, hogy valójában nincs is jelen, titkos túlvilági randevún időzik elhalt szerelmesével. E nyájas csendélet – amely fölé Lepitre halk, rekedtes, fojtott hangja szürke álomködöt szitáit – megdőbbentő váratlansággal felborult hirtelen, s olyan

vijjogó, visító boszorkányorgiává változott, amelyet csak az asztrálvilágban észleltem eddig. Közben kicsit elszundíthattam, így hosszú időn át nem sikerült megtudnom, min háborodhattak fel annyira. Rajtam is erőt vett a pánik, és felálltam, hogy meneküljek, de pillantásom a rendületlen nyugalommal mosolygó Pélocra esett. Szemével hunyorított egyet. Visszaültem.

– Mi történt?! – kérdeztem ordítva, mert az általános üvöltésben, csapkodásban, lábdobogásban nem értette meg másképp.

– Semmi különös – tagolta. – Lepitre arról beszélt, hogy a Szentlélek neki Rosalie-n keresztül kinyilatkoztatta a szentté levés hét igazságát. Duflin erre közbeszólt, hogy legközelebb talán azzal jön majd, hogy Rosalie nem más, mint Jezsaiás próféta. Boisson ettől nagyon megsértődött, mert szorosabb hívei egy idő óta azt rebesgetik, hogy mesterük újratestesülése a prófétának és...

Megfogtam a fejemet.

Rosalie szétdúlt gorgófeje emelkedett az ordítózó, kikelt arcok fölé. Szája mozgott, de nem lehetett hallani, mit mond. Hirtelen eltűnt, mintha lehúzták volna. Lepitre kitárt karral, vérvörösen kiáltozott, majd felragadta a csengőt, és rázni kezdte, de csak a zajt növelte vele. Boisson mély basszusa fúrta át a sűrű lármatengert:

– Ti láttátok őt, és nem ismertétek fel! Jaj nektek, képmutató farizeusok!

– Kit?!

– Kit láttunk?!

– Kit nem ismertünk fel?!

Boisson szikár alakja felegyenesedett. Arcát eszelős gög és vad elragadtatás torzította el:

– Jezsaiást! – bömbölte.

Csend támadt egy pillanatra, azután Rosalie hápogása hallatszott:

– Hát... hát ez... hallatlan!

Vastag röhejkórus zúgott fel Duflin csoportjából.

– Elközelgett pedig a ti nehéz órátok, így szólott hozzám az Úr. Szálljatok magatokba, mert az utolsó ítélet harsonái zúgnak, megnyíltak az égnek és pokolnak kapui...

– Most aztán... slussz! Slussz!

Banet csoportja toporzékolva dobogott a lábával. Később megtudtam, hogy Banet Keresztelő Jánosnak sejtette önmagát, és féltékeny volt minden más prófétára.

– Antikrisztus! Le vele! Űzzétek ki a farkast a bárányok közül! Nem szabad megtűrnünk a konkolyt!

Egy sötét ruhás, sápadt öregasszony feltartott kézzel, rémülten könyörgött:

– Békesség, testvérek! Csak nem támad bárány bárány ellen?!

– Az Úr is korbáccsal üzte ki a templomból a kufárokat – üvöltötte Duflin.
Péloc hozzám hajolt:

– Bámulatos, hogy minden erőszakos fráter milyen hamar ráakad erre a példázatra! – intett a fejével. Megértettem. Felálltunk, és kisurrantunk az ajtón.

A fekete Eros

A nagy, tükrös, kanyargó folyosókon még sokáig utánunk ömlött a zaj, de egyre csendesedett, s mikor a kis almazöld szalonba léptünk, olyan volt, mint a méhzümmögés.

A nap már eltűnt. Ezüstszürke, némi rózsás emlékfénnyel színezett alkonyat nézett be a hatalmas ablakon, amelyen túl az ápolt park gömbölyűre nyírt, még téliesen kopasz fái unatkoztak.

Corinna felhúzott térdel ült a hajló derekú kereveten, rajzfüzettel és krétával a kezében. A kisfiú, Christian egy nagy fóliáns színes képeit nézegette hason fekve a szőnyegen.

Corinna kerevete fölött egy élő színű gobelin a meztelen, karcsú, vadászó Dianát ábrázolta kíséretével.

Belépésünkkor a két gyermek örvendezve felnézett, s csak akkor villant fel szemükben a fiatal lények féltékenysége, mikor Péloc mögött engem is észrevették.

Nehéz visszaidézni a pillanatot, mikor először megláttam Corinnát. Ez a kifejezés "először" nem is fedti a valóságot Minden vonása, vékony, fiús testének kissé szögletes, izgató hajlatai, mozdulatainak félszeg, mégis kacér és romlott bája a felismerés megrendülésével hatottak rám, mint mikor egy nem is tudatosított, de hatalmas hiányérzet megtalálja tárgyát. A szerelem addig, egész tudatos pokoljárásom alatt nem sokat jelentett nekem. A Charlotte Brüggendorffal történt, kielégülés nélkül is csömörben végződő epizód csak arról győzött meg, hogy távol kell tartanom magamat az érzékek asztralingoványától. Kivert, magányos farkas voltam mindig. Társtalan. Transzcendens becsvágyammal és később bűnös titkossal komoran egyedüljáró. Mohó versenyfutásom az elixírért, s később meddő kiútkeresésem elhasználtak, elégették minden erőmet; nem jutott belőle asszonnyal való kéjes játékokra. Ez a terület látenszen szunnyadt bennem; fehér folt volt belső térképemen. Nem ismertem a másik lényben feloldódni kívánó, esztelen önfeláldozást, gyötrő féltékenységet, önutáló megalázkodást, a szenvedélyt, amely olyan, mint a gyűlölet, a másik elborult, dühhöz hasonló

marcangolását, a kétségbeesett küzdelmet az egyéválásra valakivel, aki cudarul és megfoghatatlanul más, mégis halálosan nélkülözhetetlen. Nem ismertem a gyöngédség millió arcát, a vágódás narkotikumának tűzijátékát, amely köznapi dolgokat megrendítő, lázt gyújtó szépséggé vagy elbírhatatlan fájdalommal torzít; nem éltem át, míg össze nem talákoztam Corinnával, a gonoszul szép, öntudatlanul rossz, felelőtlen, hazug, romlott és naiv eszközével a sötét Erosnak.

Mikor felegyenesedett a heverőn és rám mosolygott félénk, mégis tetszelgő mosolyával, vad izgalom viharzott át rajtam. Ostoba kölyöknek éreztem magamat előtte, pedig fejletlen volt még, olyan, mint egy elragadó maláji siheder: hosszú tagú, keskeny csípőjű, széles vállú, bársonyosan kreolbőrű. Sötét, sűrű, zöld szalaggal átkötött haja dús, csillogó fürtökben vette körül keskeny, különös bájú arcát. Vékony, keleti ívű szemöldöke alatt ferde metszésű, zöldes fényű szempár ragyogott a szempillák selymes árnyékában. Szeme kimondhatatlanul sóvár és gyöngéd kifejezésű volt, puha fényű, gyönyört kérő, s úgy hatott arra, akire nézett, mint egy borzongató érintés. Arcsontjai kiálltak kissé. Orra rövid volt, de merész ívű, cizellált, mint egy ékszer. Telt, duzzadt, piros szájának vonala legörbült valamelyest, s ez, mikor komoly volt, arcának fájdalmas, édes kifejezést adott. Ha nevetett, előtűnt hófehér, recés ragadozófogsora, és kifejezése csúfondárosná, kihívóan szemérmertlenné változott. E vad perditanevetés és a megindító, legörbült szájú tragikus álarc között volt egy szelíd és végtelenül vonzó gyerekmosolya, mikor arcán apró gödröcskék csecsemőárnyéka kísértett... de még rengeteg arca volt ezenkívül Corinnának, mint magának a csábító, üzekedésre hajszoló természetnek. És milyen éhes volt. Milyen telhetetlenül éhes a szerelemre, a sokféle, kimeríthetetlen ölelésre, s az apró játékokra körülötte! Milyent félelmetesen tanulékony és ötletes volt, milyen lelkiismeretlen és rettenthetetlen. Nem ismert gátat és nem ismert határt. A büntudat árnya sem vetődött lelkére sohasem. Játszott és élvezett. Mindegy volt, ki az, akit lángba borít és micsoda tűzvész, gond, szerencsétlenség támad a nyomában. Ebben az érzéki érzéketlenségében, minden zűrzavaron átcsengő, gondtalan, csiklandós nevetésében volt valami ijesztő, valami nem emberi. Az asztrálsík érzéki fantázialigeteiben vihorászó nimfák ilyenek, a nimfomániás földi nőstények sugalló démonai, akik mocsokkal szórják be a szelíd, fehér Isis-anya alakját és földi követőit, a küzdő, hűséges asszonyokat, a férfiak örök szülőjét, dajkáját és szenvedést megosztó társát. Ezek teszik hangos győztesekké a paráznákat, mert szörnyű kulcs van a kezükben: etika, szánalom, skrupulus nem terheli és nem köti őket. Csak a személytelen kéjt szolgálják, sohasem az embert. És mégis, akaratukon, szándékukon túl tanítómesterek ők is, mint minden, ami nagy gyönyört és óriási szenvedést okoz. Így vált Corinna tanítómesteremmé.

Christianról tudomást sem vettem egy ideig. Általában, attól kezdve, hogy Corinnát megismertem, a dolgok és emberek körülötte csak ködös, elsikló árnyakként örvénylettek hosszú-hosszú hónapokon át, míg a durva megrázkódtatások vissza nem adlak plasztikus látásomat, öreges, komoly arcú kisgyermeknek rögzítettem Christiant utólag, s arra gondoltam, anyja akkor hordta méhében, mikor férje elvesztésével a szörnyű csapás érte.

Még kapkodva keresgéltem szavak után kétségbeejtően kiürült fejemben, mikor Corinnában a félnkség első fellobbanását elmosta már a férfi megjelenésének örömteljes izgalma. Később bevallotta, rögtön belém szeretett, s akkor én hiún, ostobán ujjongtam érte. Még nem tudtam, milyen egészen és őszintén tudja ő érezni ezt a vágyat, csak éppen rövid ideig, és mindig más iránt. Ha későbbi kalandjaira visszatekintek, azt kell mondanom, bámulatosan sokáig kitartott mellettem, s eltántorodásai után is újra meg újra visszatért hozzám. Több voltam neki, mint a férfiak általában, akiket tönkretett, de ebben persze semmi vigaszt nem találtam.

Corinna szólt hozzám először, kíváncsi, kihívó, mégis félszeg bájjal:

– Louis de la Tourzel, ugye?

Némán meghajoltam, és elfogadtam keskeny, finom kezét. Corinna felnevetett:

– Sokat kellett dolgoznia szegény Jeanne-nak, míg idevarázsolta magát! Egészen jól festette le nekem az álma szerint: "magas, sápadt, romantikus külsejű fiatalember..." – hangja csúfondáros volt és kötekedő.

– Mademoiselle hízeleg nekem azzal, hogy már beszéltek rólam!

Corinna cinkos pillantással hunyorított:

– Szörnyen kíváncsi voltam magára! – bökte ki gyerekes meggondolatlansággal.

A szívdobogás szinte elfojtotta szavamat:

– Miért?

– Péloc doktor annyit áradozott magáról...

– Pardon, a Mademoiselle beszélgetett mindig! – vágott közbe Péloc zavartan, de én meg tudtam volna ölelni azért, hogy Corinna érdeklődését felkeltette irántam,

Corinna félrehajtott fejjel, számító magakelletéssel nézett fel rám:

– Ugye megmutatja nekem azt a szép öreg házat, meg a könyveit, a szolgáját és mindent – mondta éneklő, kérő hangon. Teste íja hozzám görbült, mint egy hízelgő macskáé. Dadogva biztosítottam róla, hogy egész házam rendelkezésére áll, boldog leszek, ha anyjával és Jeanne-nal együtt meglátogat. Mikor a rajz után nyúltam, amellyel belépésünkkor foglalkozott, szabadkozva a háta mögé dugta:

– Nem... neem... rossz vacak, és különben is... – aztán hirtelen elővette,

és megmutatta. Meztelen, nagy mellű nő gyerekes rajza volt, ahogy ágyában fekszik takaratlanul, és egy hosszú lóarcú férfi hajol föléje.

– Megismeri? – kérdezte. Mikor tűnődve a fejemet ráztam, krétával nagy, dülögélő betűkkel ráírta a nevüket: "Jeanne és Cortey". Aztán széles, gonoszkodó faunnevetésben tört ki, és körültáncolta az asztalt.

*

Találkozásom Corinnával bennem is ugyanazokat a hullámköröket kavarta, mint bármelyik más, szerelmes bolondban. Töprengve, kétellyel és reménnyel telve néztem szembe a tükörben Louis de la Tourzel hórihorgas alakjával, sápadt arcával, amelyet apámtól örököltem; de a fizikai burookban Sophie Pétion érzéki érzelmessége is benne rejtőzött. Testem évszázadok óta elmosódó, gyorsan átsuhanó, ellenséges árny volt különféle tükrök csillogó lapján; tudatom teljes intenzitással csak belső kínzókamrámat szemlélte addig, míg váratlanul felfedeztem de la Tourzel testét, mint az érzelmes elragadtatás, hiú tetszelgés és fájdalomig fokozódó gyönyörök eszközét. Divatos ruhákat csináltattam, parókámat udvari fodrász szállította, új, díszes fogatot, telivér arabs méneket vásároltam, s lovagolni tanultam. Néhány hét telt el így. Közben Corinna és közöttem – noha csak futó, rövid találkozások alatt érintkezhattünk – egyre sűrűbbé vált a vágyakozás mágikus szálszövevénye. Verset és virágokat küldtem neki titokban, s ő, amikor órákon át bolyongtam ablaka alatt, az elhúzott függöny mögül leintegetett nekem. Danjou márkiné, illetve Jeanne Girard végre elszánták magukat egy látogatásra. Nem volt nehéz elintéznem, hogy Corinnát is magukkal hozzák. Tervem különben is készen volt már. Tudtam, ha Corinna érzései felém hajolnak, csak Jeanne segítségét kell elnyernem ajándékokkal, pénzzel, hízelgéssel – és simán összeálmodja házasságunkat.

*

Furcsa, április végi nap volt; nyugtalan, erjedő, ideglázás melódiatöredékekkel tele szerda délután. Az égen bolyhos felhők rohantak s elborult zord árnyék és tavaszi fény szeszélyes fátyoltáncába vonták a napot. Szél fújtt Port kavart fel és távoli virágillatot, de valami jeges érintés is érződött benne.

Feldíszített, dús lakomára előkészített szobáimban is hintázott a nap, és aranycsillámos nyilakat szórt be a vázákban vörösen égő, hosszú szárú rózsákra, amelyeket vagyonért szereztem be egy melegházból. Maurice

higgadt pontossággal intézett mindent, s pedáns undorral dirigálta a kisegítő személyzetet.

Danjou márkiné gyermekeivel és Jeanne Girard-ral hat óra felé érkezett meg egy nagy, előkelő, sötétkék batáron, amelynek aranycirádás oldalán a Danjouk címere ragyogott, s belsejét nehéz, rezedaszínű brokát borította. Danjou márkiné kezénél vezette komoly, öreges arcú kisfiát, s mentegette magát azért, hogy elhozta; Christian sírt, toporzékolt, mindenáron el akart jönni. Megnyugtattam, végtelenül örülök, és nem is képzeltem másként. Igen... végtelenül örültem mindennek, mint a részeg vagy eszelős, hiszen Corinna cizellált, gyönyörű kis kobrafeje ott világított a közelemben, bársonyos, sóvárgó mandulaszeme szemembe mélyedt, és felém villantotta gödrös, halvány mosolyát, amely e pillanatokban angyali lényé varázsolta. Vékony, hajlékony teste kényesen ringott a nagylányos, antik csipkedíszes, vörös bársonyruhában. A keblére tűzött aranyliliom kelyhében igazgyöngy harmat csillogott. Kecses, fél szemére húzott baretjtéről vörös toll kanyarodott a vállára. Olyan szépnek, titokzatosnak és elérhetetlennek láttam így, s annyira kívántam, hogy belső reszketés rázott meg; alig tudtam uralkodni ujjaimon, mikor a hölgyek keze fölé hajoltam. Ahogy tüzelő ajkam rásütött Corinna csuklójára, láttam, amint meztelen karját könnyű libabőr felhőzte be.

Péloc doktor, a kedves Péloc segített át ügyefogyott állapotomon. Ezer dolgától eltépte magát, hogy jelen lehessen fogadásomon. Ismerte érzéseimet Corinna iránt, és komoly szándékomat is, hogy feleségül akarom venni, amilyen gyorsan csak lehetséges. Szédületemben nem sokat törődtem hümmögésével, kertelő figyelmeztetéseivel, félénk célzásaival, amelyekkel aggodalmát próbálta tudtomra adni. – A világért sem óhajt dolgaimba avatkozni – mondta –, csak arra kér, gondoljam át jobban ezt a fontos lépést, s főleg az általa már jól ismert megfigyelőképességemmel tanulmányozzam egy kissé érzelmeim tárgyát. Sohasem árt – kereste a szavakat óvatosan –, ha a szerelmes házasság előtt megismeri partnerét. Egy-egy ember tulajdonságai önmagukban kiválóak lehetnek, mégsem képes velük hozzásimulni egy másik jellemhez. A nemi kívánság semmit sem igazol, legfeljebb ideig-óráig.

Szavai úgy peregték le rólam, mint olajos bőrről a víz. Végül már kissé ingerültté tett szokatlan kitartása, amellyel ha tapintatosan is, de elterelni igyekezett Corinnától.

– De az Istenért, doktor, mi kifogása van Corinna ellen?! Előkelő, jóin évelt úrihölgy, s egy csecsemő nem lehet ártatlanabb, tapasztalatlanabb nála! – törtem ki gyszer.

– Ön mondja ezt, Monsieur? – nézett rám reznignált mosollyal. – Corinnát, ha másképp is, de előbb szerettem és ismertem, mint önt. Mondhatnám, ismertem és szántam. S ma is csak félteni tudom... önmagától. Nos, hogy

teljesen nyílt legyenek, ahogy barátságunk megérdemli... önt meg tőle, a ma még ártatlan, tapasztalatlan gyermektől!

– De miért? Miért?

– Emlékezzék, mit mondtam róla legelőször. Ígérem, utoljára történik, hogy ilyen irányban beszélünk róla. Nem fogom idegesíteni többé, de magamnak tartozom vele, hogy teljesen feltárjam a veszélyt és boldogtalanságot, amelyet Corinna bírása jelentene. Corinna nem kisajátítható. Corinna maga az izgalmas kaland, a pillanatnyi kék, a felelőtlen gyönyör. Csak a perchez lesz hű és önmagához. Corinna vágyai tisztavirág-életűek, meghalnak és újrászületnek szüntelenül. Minden játékszere, gondolata, mozdulata, fellobbanása ezt a szeszélyes lángot tükrözi, amely mindenkit felgyújt, s azután kilobban, hogy más irányban lángoljon fel újra. Corinna ma még gyermek, de testének szokatlanul, veszedelmesen vonzó burkában valami mágikusan s ősi módon kísértőt, öntudatlanul romlottat, valami sátáni elemet őriz, amely romlást és tragédiát kavart maga körül. Aki belekerül e lefelé szívó örvény szédületébe, az megrokkant vagy elpusztul, míg ő maga, az örökké éhesen és telhetetlenül sötétlő örvény rendületlenül és felelőtlenül működik tovább, hacsak egy kataklizma meg nem szünteti.

Különös hatást tettek rám Péloc szavai. Mintha fújtatóval élesztette volna a tüzet bennem; sötét célzásai édes; élesen nyilalló korbáccsá lettek érzéseimben...

– Szeretem – ismételték makacsul –, és ha tudnám, hogy holnap karóba húznak miatta, akkor is szeretném. Magát költővé tette Corinna; lángol, mint Jeremiás próféta. Talán az Úr szól a szájából, talán valami más, amit örökre elnyomott és pokolra száműzött a testéből. Mindegy. Lehet, hogy már ott keringek az örvény sötét öle körül, s ha magábaszív, belepusztulok. De bele kell merülnöm, át kell égnem rajta, vissza nem fordulhatok. Mikor Corinnát először megláttam, tudtam: nem menekülhetek el a sorsom elől.

Meghökkenve néztünk egymásra. Mindketten Jeanne álmára gondoltunk, amelyben a kék selyemesuklyás nő ugyanezeket a szavakat mondta.

De mi köze az éteri Mariettának Corinnához? Micsoda szemfényvesztő játék vagy mély misztérium azonosította e két alakot a jeladásban, amely eljutott hozzám?

Péloc búsan és zavartan félrenézett, aztán kis szünet után, keresgélve a szavakat, csendesen megszólalt!

– Persze... ez... így... egészen más. És akkor nekem igazán nem lehet más szerepem, mint hogy... segítsék, ha elfogadja... hogy rendelkezésére álljak minden erőmmel, feltéve...

Megnyugtattam, hogy számítok rá, kifejeztem hálámat jó tanácsaiért, és kértem, ne haragudják, ha nem követem őket.

Nagy, ezüstkandeláberekbe tűzött gyertyák fényét szalon csiszolt tükrei verték vissza. Az élő lángok nyugtalan lobogása benne tükröződött Corinna nehéz bortól ködös szemében. Danjou márkiné és Jeanne Girard Péloc szavain mulatott, aki, szegény, mindent elkövetett, hogy szabaddá tegyen Corinna számára. Christian indiai elefántcsont sakkokkal szórakozott.

Corinnával egész idő alatt titkos játék folyt közöttünk. Rajzokat, rézmetszeteket, könyveket mutogattam neki, hogy följe hajolhassak és megérinthessem. Mindenben elém jött, segített nekem. Az asztalnál egész testemen átfutó remegőssel megéreztem hosszú, karcsú lábszárát, ahogy szorosan lábamhoz simult. Mikor már átvonultunk a szalonba, hirtelen felugrott, és szeszélyes, mámoros hangon kijelentette, hogy még egyszer hallani akarja az ebédli zenélőórájának menüettjét, mert elfelejtette a melódiáját. Készségesen, remegő térddel követtem. A sötét folyosón szomjasan hozzám simult, rám tapadt, mint a folyondár. Átöleltem testem minden hajlatához szégyentelen elvakultsággal hozzápréselődő, izmos testét, és megcsókoltam kínálkozó, forró, szétnyíló száját. Tompán felnyögtem, mert érzéseim fokozódását, érzékeim feszültségét nem bírtam tovább elviselni, szúró fájdalmat okozott:

– Te... te... – dadogtam – menj... menj el tőlem... bántani foglak... Corinna... Corinna, te még nem tudod...

Átkulcsolta a nyakamat:

– Csókolj... még... még... még... – hangja suttojó, ziháló és követelő volt.

Sötétpiros örvénybe buktam elvakultan. Csókoltam egyre mohóbb száját, nyakát, vállát, amelyről lesiklott a ruha. Ajtó csapódása ugrasztott szét bennünket. Az ebédssurrantunk be hirtelen. Megindítottam a zenélőórát. Corinna ügyes kézzel igazgatta helyre ruházatát, haját lesimította, arca ijesztően hamar változott hűvös álarccá, míg engem tovább rázott a tüzes áram. Mőgéje álltam, és remegő kézzel végigsimítottam nyakát, vállát, derekát.

– Corinna... Szeretlek...! Szeretlek...!

Fejét hátrahajtotta:

– Igen – mondta halkán. – Én is. Ahogy megláttalak, azt kívántam, hogy megcsókolj...

Mikor visszatértünk a szalonba, a ránk szegeződő szemeket Corinna elfogulatlan mosollyal magára vonta azzal, hogy tiszta, csengő hangon énekelni kezdte a menüettet.

– Végre megtanultam – mondta közben, aztán tovább énekelt. Én egy

ablakmélyedésbe húzódtam, hogy elrejtsem felindulásomat. Az ablakon túl már a zorddá vált esti szél süvített, és apró kavicsokat szórt az üvegre. Becsengettem Maurice-t, hogy húzza össze a függönyöket. Mikori arca a hétágú gyertyatartók éles fénykörén átvonult, egy pillanatra feltűnt nekem, milyen viaszosan sápadt és fáradt. – Szegény öreg – gondoltam szánakozva. – Nagy megterhelés lehetett neki ez az este...

Christian vékony gyerekhangja hallatszott hirtelen a Maurice bejövetelekor támadt csendben:

– Ugye nem mindenki hal meg, Mamán, csak az, aki akar?

Ezt a meglepő kérdést néhány hosszú másodpercig nem követte felelet. Maurice, aki az ablaknál állt, háttá a társaságnak, heves mozdulattal megfordult. Furcsa feszültséggel telt meg a szoba. Úgy néztem a gyermek hosszú, kreol arcára, tompa fényű, nagy sötét szemére, mintha először látnám. Ennek az arcnak nem volt kora. Komoly volt, szinte komor.

– Honnan veszed ezt, fiacskám?! – tört ki az ígézetből Danjou márkiné riadt hangja.

Jeanne Girard szólt közbe fontoskodó kenetteljes seggel:

– Mindenki meghal, Christian, de a tiszta lelkek feltámadnak.

Christian szemébe és ajkára konok kifejezés mélyült Hangját felemelte:

– Én nem akarok meghalni, Mamán, és nem fogói meghalni... szemét felvetette, azt hittem Maurice-ra néz, aki merőn rábámult, aztán észrevettem, hogy az öreg szolga feje fölé figyel. Követtem pillantásának irányát, és kikötöttem a vitrin fölé függesztett képnél.

– Én mindig is éltem – dűnnyögte Christian csökönyösen.

– Megijeszt ez a gyermek! – állt fel hirtelen Danjou márkiné.

Nyugtató szavakat kerestem, bár engem is lenyűgözött a levegő kimondhatatlan baljós feszültsége:

– Ön éppen eleget beszél a halálról, Madame...

– De mit ért abból egy kisfiú, Monsieur de la Tourzel!?

Danjou márkiné kézenfogta Christiant, hogy magával vonja, a kisfiú azonban odacövekelte testét:

– Emeld fel a gyertyát, Maman, azt a képet akarom látni – mondta makacs hangon.

– Christian!... Azt ígérted, ha elhozlak Monsieur de la Tourzelhez, szép csendben fogsz játszani egész idő alatt!

Maurice nehéz, csusszanó léptekkel, bútorokra támaszkodó ujjakkal jött előre, és remegő, öreg karjával felemelte íz egyik súlyos gyertyatartót.

Christian váratlanul felnevetett, és éles kiáltással a karokba akasztott festményre mutatott, amely most a gyertyák hosszúra nyúlt, lobogó fényében nyugtalanul élőnek látszott:

– Corinna!... Nézd... nézd, a tavasz Veronában... Igen, megismerem... Ez az, amit...

Zuhanás hallatszott. Maurice arccal előrebukott a szőnyegen. Kezéből nagy zajjal kiesett a gyertyatartó, és lángok mohón nyaldosni kezdték a szőnyeget. Péloc melléje ugrott hirtelen, és hanyatt fordította. Én és a praktikus Jeanne a tüzet tapostuk el, míg Danjou márkiné és Corinna dermedten álltak. Aztán Christian szepegő, rémült sírása hangzott fel:

– Maman... Maman...

Péloc felállt a mozdulatlan test mellől.

– Vigyék ki a gyermeket – mondta halkán és nyugodtan.

– Él? – kérdeztem sűgva.

Péloc nemet intett.

*

Corinnától megtudtam, hogy ennek a festménynek színes rajzmásolata benne volt egy albumban, amelyet Christian gyakran nézegetett. Corinna fel szokta olvasni neki a képek aláírását. A magyarázat kézenfekvő volt, mégis... hogy a láncszemek így kapcsolódtak össze, és eljuttatták egy öreg, fáradt szolgálhoz halott urának üzenetét, a látóknak többet jelentett véletlennél. Nem tudom bizonyosan, maga de Assis volt-e Christian testében, aki egy pillanatra áttörte a gyermekkor vak öntudatlanságát, vagy csak szelleme kapcsolódott hozzá, s kormányozta viaszpuha egyénisége, terhelt idegrendszerét... mindegy!... Christian aurája okkult izzással világított a baljós pillanatban és egy, a gyermeki körvonalakon túlnövekvő hatalmas lény alakja árnyékolta be mint apró palackot a belőle kiemelkedő rab szellem. Maurice megértette az üzenetet amelyre várt, s azután, mivel nem volt mire várnia többé meghalt.

*

Meggyászoltam furcsa, bogaras szolgálmat, mert a maga különtségében szívemhez nőtt. A hasonlóság törvényénél fogva mindig szokatlan, magányos, zárkózott emberekhez vonzódtam. A nyájemberek idegenebbek voltak nekem a halaknál vagy bogaraknál. Mégis, Maurice halála egy elég kényes problémától szabadított meg. Házasodni készültem, és tudtam, Corinna ragyogó luxuslányének fényében Maurice öreg, molyos szárnyú keselyűnek hatna, és én magam sem tudtam elképzelni őt a gyors lábú, pikáns arcú komornak seregében parancsnoknak. Különös volt, hogy éppen a küszöbig kísért, mikor elhagyni készültem magányosságom celláját.

*

Jeanne ravasz cselédfeje gyorsan felfogta szándékomat, amely – utólag egész valószínűnek tűnik előttem – előbb volt az ő szándéka, mint az enyém. Ajándékaim szemmel láthatólag hevesen inspirálták. Szép, színes álmok rohanták meg a vég brokáltól, gyűrűktől, amelyeket elküldtem neki, s mikor egy kétsoros igazgyöngy nyakéket csúsztattam kezébe, megálmodta végre Danjou márki beleegyezését is házasságunkba. Igénybe vettem őt, noha émelyegtem ettől az undorító, hazug cinkosságtól. Tudtam azt is, amit ő még nem sejtett, hogy olyan erővel játszik, amelyek majd ellene fordulnak, de nem törődtem vele vak szenvedélyemben. A rövid, lopott találkozások alatt napról napra növekvő vágyam Corinna után eltompították lelkiismeretem hangját.

*

Eljegyzésünket, amely kívánságomra csak egy hónapjai előzte meg esküvőnket, Danjou márkiné palotájában ültük meg csendben, a családtagok és néhány barát jelenlétében, akik között elsősorban említtem Pélocot. Jelen volt természetesen Cortey is. A bárányok közül vagy valamennyi vezért meg kellett hívni vagy egyiket se, mert forradalom tört volna ki közöttük. Jeanne igazította el ügyesen a dolgot azzal, hogy az esküvőre meghívta az egész gyülekezetet, hogy "megszenteljék és megáldják az éteri, szent álomból született házasságot". Ez a meghatározás hűségesen tükrözte viszonyulatukat a valósághoz: épp olyan óriási szakadék választotta el őket tőle, mint amekkora a mi házasságunk és az éteri szentség fogalma között tátongott.

*

Házamat teljesen átalakítottam. De Assis szelleme – a könyvtárat leszámítva – kiköltözött belőle, s bevonult helyette a könnyed, kecses, púderes Párizs; XV. Lajos romlott, beteg, kicsapongó Párizsa. Szobáim falát a komor faburkolat helyett bő redőjű, csillogó brokát és ezüsthényű tükrök borították. Corinna kreol szépségéhez csalhatatlanul kiválasztotta a gyöngéd pasztellzöldét és napsárgát. Fáradhatatlanul vásárolt, és én boldog voltam, hogy minden szeszélyét teljesíthettem. Megvásárolta egy száműzött arisztokrata vert ezüst szalonját és fogatait. Gobelineket, vázákat, drága szőnyeget, szobrokat, nehéz szöveteket, valódi csipkéből készült, vagyont érő hetéra-fehérműket, hegyes, ékköves cipőket, különféle divatos udvari fodrászoktól emeletes parókaszőnyegeket, ékszertartó ládikákat, kenőcsös

tégelyeket, gyertyatartókat, illatszereket, füstölőket küldetett házába; szeszélyesen, gyerekesen, terv nélkül dúskált a kínálkozó holmikban, s míg otthon erényes, szórakozott anyja előkelő, szolid kelengyét készített elő neki, addig ő, Jeanne leplezése alatt, úgy járta az üzleteket, mint egy paráznságtól megszállott az örömházakat. Ez a titkos bujálkodás elterelte egy időre a szerelmeskedés iránti mohóságtól; alig volt ideje a számomra.

Nem akartam, hogy elhatalmaskodjék rajtam a rossz előérzet szorongása; folyton új és új szavakkal torlaszoltam el nyugtalanságomat és Péloc figyelmeztetéseinél emlékémet.

– Gyerek még – védekeztem. – Teste érett, de szelleme alszik. Rám vár a feladat, hogy felébrezzem. Majd azután, ha az első tűzvész ellobog közöttünk, majd akkor ha... de nem tudtam túlgondolni ezen a tűzvészen, mert a lángok elborítottak. Csak az volt bennem és semmi más.

*

A hajszás, zaklatott hónap hamarosan eltelt. Mivel Danjou márkiné férje halála után teljesen visszavonult a társadalmi élettől, nem érintkezett az osztályabeli arisztokrata családokkal, és az udvartól is távol tartotta magát, esküvőnkön csak a bárányok vonultak fel teljes számmal. Megtöltötték a Rue St. Micheli kis kápolnát, azután fogatokban és gyalogosan átvonultak Danjou márkiné palotájába, ahol bőséges ebéd várta a vendégeket. Az egész képet álmom és ébrenlét határának ködös párája mögött őrzöm. Nem tudtam teljesen jelen lenni. A képek valószínűtlenségbe szédülő lázhullámokba burkolódtak, távolodtak és közel nyomultak, mint az asztrálvilág formái. A bárányok tarka, rikító vagy ápolatlan nyájából egy-egy arc megvillant a ködben, karomon éreztem Corinna fehér kesztyűs kezének könnyű érintését, ránéztem merész, ingerlő profiljára, amely egy-egy pillanatra dermesztően távolinak és ismeretlennek tűnt előttem. Azután átvillant rajtam, hogy lát éjszaka meztelenül karomban tarthatom majd, és ez a gondolat az orgona bús, ünnepélyes zúgásában rettentő bűnösnek, aljasnak, mégis fullasztóan kívánatosnak tűnt előttem. Danjou márkiné könnyektől nedves, anyás csókjai érték arcomat, a bárányok közel tülekedtek, s kezem érdes, puha vagy nedves kezekkel érintkezett. Corinna megszorította karomat, és hozzámhajolt:

– Rosalie ma erősebben izzad, mint máskor és sajnos meg fog csókolni. Mit gondolsz, szoktak Lepitre-rel csókolódnizni?!

Nevetnem kellett volna, de elfojtottam.

– Csak a lelkeik csókolódniznak – súgtam. Corinna kis fintort vágott:

– Kíváncsi vagyok, ha Rosalie csinosabb volna... – angyali arccal nyújtotta oda homlokát Rosalie-nak, aki zsiros, szürke gorgófejével valóban közel

viharzott az oltárhoz, és hervadt falevél szájjal "felkente" Corinnát. Lepitre hozzám közeledett aggasztó módon magasztosultan, de még idejében közénk rántottam Pélocot, akinek így bal arcát érte a szenvedélyes csók, amellyel engem vett célba. Corinna belevihogott fátyolzsebkeendőjébe; Jeanne részvétellel átölelte:

– Csak sírj, sírj, lelkecském... Síró menyasszony, boldog asszonyt jelent...

Szavaitól Cortey-n csukló zokogás vett erőt. Takaratlan arca eltorzult, mintha kínosan vigyorgott volna. Szája rángatódzott, szeméből, orrából patakzott a könny, miközben vinnyogó, vékony hangokat hallatott: hühühm mham... mham... mham.

Corinna egész teste rázkódott már, rádólt Jeanne-ra, és fuldokolt a nevetéstől, s mikor könnyáztatta, piros arcát felemelte, valóban úgy hatott, mintha sírt volna.

Később, a palotában a bárányok zsolnárokat énekeltek, és tikkadt, gyors, nagy falatokkal nyeltek a finom ételekből, visszautasító, sértődött arccal, s miközben kéjesen ettek, mohón figyelték a másikat, mit töm magába, hogy nemsokára zordul fejére olvashassák, mennyire anyagias Jeanne úgy intézte a dolgot, hogy a bárányok egyetlen vezére se mondjon külön felköszöntőt, mert abból parázs veszekedés támadt volna. Fáradozása mégis kárba veszett! mivel a vezérek felköszöntő nélkül is összecsaptak. A pezsgő, amelyet egymás előtt rejtegetve ablakmélyedésekben és a folyosóra kiugorva nyeltek magukba, jócskán alájuk gyújtott. Egyedül Duflin, felesége és két leánya ettek-ittak leplezetlen kitartással; félelmetes adagokat tüntettek el módszeres ösztömmel. A lányokat koszorúslányi díszekbe feszítették. Szemük kidülledt a szoros fűzötől. Piros, pattanásos arcukat púderes, rózsákkal tűzdelt paróka felhőzte körül. Selyemderekek a lehetőség végső határáig megfeszült vastag testükön – de ők jóval a lehetőségeken túl ettek, s így történt, hogy mikor Duflin nejéhez és leányaihoz hajolva valami gúnyos megjegyzést tett Banet-ra, az egyik leányon a kibuffanó nevetéstől hangos reccsenéssel felrobbant a ruha. A végigszakadt két rész rögtön úgy elugrott egymástól, hogy mindenkinek ámulnia kellett azon, hogy ezek valaha is összehozhatók voltak. A leány szegény, megkínzott teste lágy elégedettséggel szétterült, szétfolyt és előbuggyant a réseken, mint a medréből kiszabadult, felduzzadt folyó. A nevelés, sikongás, sírás és sajnálkozás hangjai vad összevisszaságba vesztek. Madame Duflin vastag karjával átölelve, minden lépésnél nagyot lötytenő szaladással vitte ki megszegyenült leányát, miközben kezével hasztalan igyekezett összeterelni és összefogni a csüngő, dagadó és dudorodó hatalmas bájokat. Corinna nevetőrohamának nem akart vége szakadni. Kivezettem a sárga szalonba. Rám támaszkodott, átölelt, és nevetett, nevetett, én meg csókolni kezdtem, és csókoltam addig, míg elkomorodva, lihegve,

fulladtan kérlelni kezdett: – Gyere... gyere innen... menjünk haza... hozzád!

*

Ami annyira hozzáláncolt Corinnához, megszállottjára, rabszolgájává tett, egy pillanatilig félszeg ügyellenségbe nem tévedő zsenialitása volt az ölelésben. Még nem találkoztam olyan szerelmesekkel, akik a bizalom elmélyülésére! be ne vallották volna, hogy nekik a tikkadt szomjúsággal várt első éjszaka – ha partnernőjüknel valóban cipők voltak – fájdalmat, ügyetlen próbálkozásokat és lehült csalódást hozott. Corinnánál a fájdalmat legyőzte a gyönyör, rögtön, előszörre is, és találékonysága órákra nyújtotta el a pillanatok. A kéj sötét papnője volt ő, egy asztrális, buja vallás küldötte, aki igéit készen hozta magával. Mikor nászéjszakánk után másnap rávetette magát de Assis pornografikus gyűjteményére, úgy olvasta a föld minden fajtájának erotikus szokásait, mint aki hazatér a rég áhított zsoldárok közé. Mivel én voltam, az, aki feltörtem e veszélytől terhes, gyönyörű test pecsétjét, s ezzel kaput nyitottam a démonnak, amely rajta keresztül megnyilvánult, én bűnhődtem legtovább és legsúlyosabban mellette a szenvedély asztrálsűrűjében. Rajtam élesztette ki fegyvereit, eszköze voltam gyakorlatainak, tanítómesteremmé lett, s én bábja ennek az egyre erősödő szexuálmágiának.

A maláji siheder fejletlen kamaszbája eltűnt hamarosan, és helyet adott az örökké éhes, követelő, gátat nem ismerő asszonynak, akinek teste, testének minden hajlata szerelemre felajzolt íj és buja ígéret volt. Olyan aggodalmas gonddal és szerelemmel ápolta magát, mint az egészen nagy hetérák. A személyzet megrökönnyödésére mindennap kétszer fürdött, testét illatszerekbe áztatta, és tiszta, sima üdeségtől párolgó bőrét síkos púderrel hintette be. Haja könnyű, jó szagú sátor volt; parókát csak akkor viselt, ha színházba, bálba, látogatóba mentünk, vagy később, mikor titkos útjaira osont a csendes, alvó palotából.

Corinna imádta az álarcokat. Egész gyűjteményt hordott össze belőlük, és minden alkalmat megragadott, hogy viselhesse őket. Szeretett ragyogó meztelenségében szobámba osonni este, arcán csipkés fekete vagy fehér selyemálarccal. Kezében magasra emelt, égő gyertyát hordott. Idegen hangon köszönt, mintha nem ismernénk egymást. Úgy jött, mint egy üldözött asszony, aki menedéket keres nálam.

– Az Istenért... Monsieur! Bocsásson meg, hogy betörtem ide, de nem tehettem mást... Rejtsen el... rejtsen el, könyörgöm... üldöznek... – lihegte rémült hangon.

– De kicsoda ön, Madame... és hogy kerül ide éjszaka a szobámba egy szál álarcban... – mentem bele a játékba.

– Ne kérdezzen... nem mondhatok többet... jönnek... hallom... Hová meneküljek?!

– Ide... az ágyamba... ha tetszik...

– Mindegy! – s egy ugrással már ott termett mellettem az ágyban, s úgy tett, mintha félénken elhúzódna, de hátának és csípőjének meztelen íve felém kínálkozott. S így lett az enyém minden éjszaka más alakban, más ízű szenvedéllyel, új álarcban és új hazugsággal.

Fiatal, éhes, meddő teste nem fáradt el az ölelésben, én azonban, akit újra és újra felgyújtott, magával kényszerített, és könyörtelenül kisajtolta, kezdtem belerokkanni Messalinám szenvedélyességébe. Erősen lesoványodtam, hátamban szúrásokat éreztem, kivert a verejték, köhögtem, és járás közben szédülés fogott el. Ha Péloc közbe nem lép, állapotom hamarosan egészen komolyra fordul.

Először hallani sem akartam arról, hogy elválasszanak Corinnától. Ő egy ijedt, elkeseredett kislány arcával dörgölődött hozzám azután, hogy Péloc beszélt vele, és esengve kérdezte, igaz-e, hogy szerelmével beteggé tesz engem? Mit felelhettem egy ilyen kérdésre? Letagadtam mindent, megöleltem, és biztosítottam róla, hogy ő nekem az egészség, a boldogság és az egész élet. Könnyen, gyorsan megnyugodott, és éppen úgy kizsarta belőlem gyönyöradagját, mint addig. Azután, mikor egyszer elájultam, ő maga kezdte sürgetni elutazásomat a tengerpartra. Komoly arccal Pélocra hivatkozott, sőt ketten vettek pergőtűz alá; Péloc minden érvet felvonultatott ellenem: éppen, mert szeretem Corinnát és még éveken át boldog akarok lenni vele, ki kell gyógyítanom magamat kezdődő tüdőbajomból. Corinnának tartozom ezzel. – Corinna hevesen, csatlakozott hozzá. – Egy percig sem élné túl esetleges haláloamat. Sírt, könyörgött, bizonygatta, mekkora áldozat neki néhány hónapra elválni tőlem, mégis kívánatosabb, mintha egész hátralévő életünkre elszakadnánk egymástól. – Szorongva láttam auráján, hogy hazudik, de azt gondoltam, Péloc alaposan ráijesztett, és el akarja titkolni előttem a valót. Kisugárzásának zavaros örvénylésén égővörös, érzéki hullámok vonultak át, s azzal hízelegtem magamnak, hogy ezeket a hullámokat az én személyem kavarja fel benne. Hivatkozott anyja keserű sorsára, kérlelt, ne kárhoztassam korai özvegységre. Meghatott, elragadott, lenyűgözött és... meggyőzött. Abban a pillanatban nem sejtettem még, hogy életem meghosszabbítását valójában egy csinos, göndör hajú, hatalmas termetű lovászfőnök köszönhetem, akit Corinna nemrég fogadott szolgálatába, s aki Párizs alvilágából cinikus, durva érzékiséget és hajmeresztő tapasztalatokat hozott magával. A főnök merész sasorra, duzzadt, nőies ajka volt. Szeméből a még alvó szellem zavaros bárgyúsága és a későbbi zsaroló alattomos romlottsága lesett ki; de Corinna más feltételek alapján osztályozta az embereket. Marcel a

gyönyörök új változatát jelentette neki, s e szép hím robusztus egészsége imponáló erővel bírta a fárasztó szerelmi harcokat.

Corinna lelkiismeretére egy pillanatig nem borult töprengés vagy megbánás árnyéka. Öntudatlanul, egy fiatal állat természetességével adta össze magát mindenkivel, akit telhetetlen étvágyában megkívánt, s mikor hevesen kérdőre vontam, csak azért hazudott nekem elkésérítő, soha meg nem törhető makacssággal, hogy megnyugtasson és megvigasztaljon, mint egy gyermeket, akinek lehetetlen kívánságait mesékkel hárítják el. Tombolásomat eleinte szinte csodálkozással figyelte: mit akarok? Csak nem képzeltem komolyan, hogy beéri egyedül velem? Szeret és fontos támasza vagyok, de a szerelmi párharcban alulmaradtam. Az ő testének kívánságai, ruhán átsütő szépsége, művészete az ölelésben új meg új eszközöket, közönséget, végtelen változatosságot igényel. Az a tápláléka, életfeltétele, levegője. Őt bírni, élvezni lehet, de kisajátítani soha. A megtestesült gyönyör, amelyet az asztrálvilág kéjéhes démonlégiója materializált magának a kiélés masinájául nem szorítható erkölcsi kordon mögé, mert lényege a szabálytalanság, a gáttalanság és az ösztön diadalmas uralma. Körülbelül ez volt gondolattá sem formálódó igazi tartalma belsejének, miközben szemrebbenés nélkül, simán, egyenletesen hazudott, közhelyeket recitált, hűségéről, ártatlanságáról biztosított, s azt követelte, bízam meg benne akkor is, ha a látszat bűnösnek tünteti fel. Sima volt, mint az angolna, ügyes, erős, megfoghatatlan és megrendíthetetlen.

*

Egyévi házasság után először hagytam magára, hogy nyomorult testi és lelki állapotban Korzikára utazzam. Porto Vecchio környékén béreltem ki egy primitív parasztházat a naptól szikkadt, sárgára égett sziklás tengerpart közelében, hogy a tüzes sugarak kiolvassák testemből a kórt. Ha nem lettem volna a szenvedély nyársára húzva, szép és boldog időszakot töltök el ott. Nyitott verandán aludtam, hogy a város bűzös füledtsége teljesen kimosódjék tüdőmből, pórusaimból. Homonculus módszere volt ez is, jól emlékeztem rá.

Soha be nem teltem a tenger és az ég káprázatjátékával; e két szeszélyes, hatalmas művész mindig új változatban fellobbanó és a pillanattal elmúló remekműveivel. A gyöngyszürke, párás hajnalok függőnye mögül mindennap más színezéssel siklott elő a napkorong királyi bárkája, s szemem előtt változott át vérpiros, óriási lampionból fehérén izzó, távoli fénygolyóvá, amely bágyasztó kemencévé fűtötte fel a levegőt. S a tenger kitárt tükre tárt, gigászi asszonyszemként tükrözte ezt az égi misztériumot. Az alkonyat mindig meghűvösödött, ahogy utolsót lobbant a nap és a felhők hajából is kihullt az

arany, piros és lila tűző kölcsoñtiara. Hús szél indult el a tenger felől, amely mogorván, sötétzölden nyugtalan lett, és éles, sós szagokat ontott magából. A hőségtől leterített lények éledni kezdtek. A lăpisz lazuli színű égen kigyúltak a csillagok, s a konyhában kint halkan énekelni kezdett Clara, a szelíd arcú, tehénszemű parasztasszony, aki takarított, főzött, mosott rám. Jó hallással, biztos melódiavezetéssel énekelte egy ősi, édes ízű szerelmi dalt, egyikét azoknak, amelyek csak ott, a Földközi-tenger környékén teremnek meg. Az én testemben a hőemelkedés alattomos, hidegjelős borzongása emelkedett ilyenkor, s elhozta verejtékes ágyamba Corinna emlékét. E kínzóan kívánt test fantomja olyan volt karomban, mint egy gonosz kéjt nyújtó succubus. Összetört, kiszívta erőmet. Hiába váltam el tőle, velem volt. Hosszú, epedő leveleket írtam neki, amelyekre rövid, gyerekes ákombákommal válaszolt egy iskolás lány engedelmes stílusában. Leveleinket futár hozta és vitte. Nem sajnáltam a pénzt, és őrvjngtem a türelmetlenségtől az összeköttetés lassúsága miatt. – A futárnak – páviánképű, fontoskodó, buta fráter volt, bizonyos Vernier, egy párizsi! suszter mihaszna fia – külön megbízást adtam rá, hogy mindent megfigyeljen: jó színben volt-e a Madame, mit beszélt, mit üzent élőszóval, milyen öltözéket viselt, mit mondanak a cselédek, nem szomorkodik-e, ha egyedüli van? – Az ostoba fickó alaposan meg akarta érdemelni! a pénzt, amit adtam neki, s széles mosollyal megnyugtatótt; Corinna kitűnő színben van, sokat jár el hazulról, igen díszes öltözékben, Jeanne Girard kíséretében délutáni és este is; ha egyedül van, nem szomorkodik, hanem énekel. Komornájával, a csinos, kacér kis Josette-tel könnyekig nevetgél. Akármilyen későn fekszik le, már reggel korán kilovagol Marcellel, az új lovással. Élőszóval csak annyit üzent, vigyázzak magamra, ne siessem el a kúrát, hogy egészen meggyógyuljak neki.

A szerelmes, boldogtalan gyötrődés ellenére a szabad levegő és napfény kioltották lassan tudóm, vérem beteg lobogását. A tengeri fürdő, kiadós úzás jólesően kifárasztott, megjavította étvágyamat, Clara bőséges, egyszerű, ízletes kosztján telni kezdtek szikár tagjaim. Bőrömet a nap és a szél bronzossá edzette. Nagy sétákat tettem, s egyre mélyebben beúsztam a tengerbe; a visszanyert egészség, a testi egyensúly derűssé, magabiztossá tett. Négy hónapja voltam már távol Corinnától, s bár szenvedélyesen szerettem, türelmetlenül sóvárogtam utána, állapotom mégis sokat veszített túrheteretlen feszültségéből. A jó étvágyú, jó álmú, pihent ember könnyebben szabadul féltékeny rémlátásaitól, mint a leromlott, beteg idegzetű. Ezzel a javulással párhuzamosan különös változást tapasztaltam asztrális környezetem viselkedésében. Hosszú ideig nem akartam tudomást venni róla, s ha szűrő, ijedt nyugtalanóság formájában értelmem küszöbéig ért, sietve elmenekültem... Hóhérait visszavonultak, eltávolodtak, vésztjósító várakozással figyeltek,

kaján röhej előtti visszafojtott lélegzettel lestek rám távolról, és velem együtt hallgatták la közelyomulását valaminek – éppen úgy, mint Straubingban, mikor hiúságom fajankó módjára foglyul ejtett Anton Brüggendorf hálójában. Ez a furcsa kettősség tartott vissza attól, hogy hazasiessék. Tétováztam. Vágytól reszkettem a gondolatra, hogy megújult erővel ölelni fogóra Corinnát, s ugyanakkor féltem is. Gyávaság fogott el. Megfutamodtam. Nem akartam semmit kockáztatni, nem akartam biztosat tudni, és előre küldtem Vernier-t a hírrel, mikor érkezem.

Mégis Vernier előtt érkeztem haza teljesen váratlanul. Vernier-t útközben Toulonban leütötték és kirabolták. Eszméletlenül került kórházba; hetekig élet-halál között lebegett, nem tudott életjelt adni magáról.

Ostoba, gyermekes kísérlet volt elhárítani akarni valamit, amit a Sors felém irányított. Ha Vernier előttem érkezik Párizsba, néhány nappal később tudom meg azt, ami nem is nagyon leplezte magát. Óh, nem a Marcellel való kalandot. Marcel addigra már mocskos, veszett ebként acsarkodóit Corinna ellen valamelyik tömegszálláson, fenyegető leveleket íratott neki, s mikor Corinna nevetve tűzbe dobta őket, hozzám fordult, először levélben, azután személyesen.

Nemcsak pénzvágy vezette ezt a zsarolót abban, hogy részletesen feltárja viszonyukat, Corinna kívánságait, telhetetlenségét, perverz aljasságát, hanem a megbántott, tönkretett, megsebesített hím féltékeny bosszúja is. Corinna közeléből egyetlen férfi sem szabadult halálos sérülés nélkül. Egy pillanatig szinte keserű elégtétellel láttam, mi lett a duzzadó izmú, illatszerektől bűzlő, cinikus, "szép" Marcelból. Tászkás szeme, duzzadt orra, reszkető keze és rekedt hangja átdorbézolt, átívott éjszakákról tanúskodott. Ő is a primitív ember narkotikumához, az alkoholhoz folyamodott, hogy megölje, kimarassa testéből, agyából, érzékeiből Corinna meztelenségének, illatának, kéjes feljajdulásainak és sürgetéseinek emlékét. Hajlott, lesóványodott alakján szakadt, piszkos ruha lötyögött; testéből áporodott szagok gőzölögtek. Pedig vele mindössze néhány héten át játszadozott Corinna. Természetesen kiutasítottam, s mikor erőszakoskodott, kidobtam. Később még hallottam róla. Teljesen lezüllötten, rablásból élt, aztán bérgyilkosságot követett el, és halálra ítélték.

Csodálkoztam rajta, hogy ez a mindenre elszánt, gyökeréig romlott és féltékeny bosszútól megszállott apache miért nem bántotta soha Corinnát, romlásának meglóditóját? Pedig hónapokon át leste minden lépését, körülötte csapongott, mikor gondtalanul kilovagolt, kikocsizott és sétáját végezte; sőt álarcos éjszakai kiruccanásait is nyomon követte, de sohasem merte megszólítani. Egyszer már eléje toppant lerongyoltan, alkoholtól dülöngélve a Bois de Boulogne fái közül, de mikor Corinna nyugodtan nevetne a szemébe

nézett, és megkérdezte, mit akar, egy hangot se tudott kinyögni, s elkullogott, mint egy megigézett vadállat.

*

Amikor Korzikáról hazaérkeztem egy szokatlanul meleg, október eleji éjszakán, nem Marcellt találtam közös hálószobánk széles ágyában, helyemet bitorolva, hanem egy Alfred Le Coeur nevű hatodrangú színészt, egy sima tagú, rózsás bőrű, hisztérikus kanmajmot, aki csaknem elájult ijedtében, mikor meglátott, és piros selyemnadrágját maga elé szorítva fel-alá szaladgált a szobában, anélkül, hogy megtalálta volna az ajtót. Én talán még nála is zavartabb voltam. Egészen kábult és néma: fejem csaknem az eszméletlenségig üres és tanácstalan. Egyedül Corinna őrizte meg hidegvérét. Élesen rászólt szűkölő szerejtőjére, hogy a kijárat jobbra van, menjen már a fenébe, míg meg nem ölöm, aztán felkelt – még pongyolát sem borított meztelen testére –, odalépett hozzám, és nyugodt, szinte kihívó hangon megkérdezte:

– Te persze azt hiszed, megcsaltalak?! Azért lopódtál laza éjszaka, váratlanul, lábujjhegyen, hogy gyáván rámless, rámbizonyíts valamit, ahelyett, hogy itt lennél mellettem, ahogy minden szerelmes férj ott van a felesége mellett, megvédi a kísértésektől, erős karjába öleli, ha ölelésre éhezik, csókjaival torlaszolja el ajkát, hogy más férfi le érjen hozzá, nem hagyja egyedül aludni hideg ágyban, tüzes gondolatokkal, ó, ne szólj! Már régen hazajöhettél volna – hangja egyre vádlóbb, élesebb lett. – Erős, egészséges vagy, mégis ottmaradtál heteken, hónapokon át, és én vágyakoztam utánad... – most már halkán beszélt, és közelebb nyomult hozzám. – Éhes voltam... Minden pillanatot végigéltem, amelyet a karodban töltöttem, és nem jöttél, nem jöttél... A férfiak, akik a nyomomba szegődtek, a fülembe duruzsoltak... nem bírtam tovább! Itt volt ez a viaszmaskara, ez a puhány... aki nem is férfi olyan, mintha herélt volna... elhatároztam, hogy megbolondítom a meztelenségemmel, a közelségemmel, azzal hogy nem adom oda magamat neki... Felolvastam neki azokból a könyvekből... vinnyogott... mellém feküdt! és... akkor ezzel a kínnal kielégültem anélkül, hogy bünt követtem volna el, anélkül, hogy megcsaltalak volna és...

Pofonütöttem. Csak akkor eszméltem rá, mit teszek, mikor kezem ellendült, mint az ostor. Azután undortól és kétségbeeséstől hajszolva kirántottam az ajtót, hogy elrohanjak; el ebből a bűnszagú, förtelmes, meggyalázott hálószobából, el a gúny paroxizmusában felvijjogó, kielégült asztrálkíséretem elől... de Corinna meztelen karjai rámfonódtak, mint a mocsár mélyének szívós liánjai, és elgáncsoltak. Karját, szorító combjait

kiáltozva, szitkok és ütlegek közt szaggattam le magamról, de ő ijesztő erővel kulcsolódott hozzám, nyakamba, vállára harapott, és ziháló szavainak bővületébe vont:

– Szeretlek... szeretlek... Szeretem a kezdet amellyel megütöttél... Csak téged... Milyen erős lettél... A bőröd barna és sima... Még sohasem... kívántalak így... Nem... nem engedlek... Óh, gyere... gyere... Te vagy az első... az egyetlen... önáltatás nélkül pillantottam egyéniségének reménytelen alvilágába, tudtam, hogy hazudik, és láttam, mivé leszek általa; erőszakos szenvedélye mégis, túlharsogta ön becsülésemet, utálatomat, erkölcsi sokkomat, és felgyújtott újra. Az ágyra zuhantunk. Hagytam, hogy a piros örvény elragadjon, süketítő, vakító zúgással mélyen-mélyen ölébe szívjon, és elveszítsen.

*

El kellett volna kergetnem Corinnát. Mindenki, akit nem borított el soha ez az érzelmi dögvész, csodálkozó felháborodással kérdezte volna, miért tűröm meg magáim mellett, úgy, ahogy kettéhasadt énem jobbik fele is szabadságért sóvárgott, de a másik fogoly volt. A fogvacogató, térdgyengítő szenvedélytől, kéjes szokások és emlékek égő himlő foltjaitól borított asztrálén fogollyá lett az asztrálsíkon Corinna boszorkányölének kötése által, ugyanúgy, ahogy elmúlt életemben Francesco Giuseppe Borri fogollyá lett a matéria legmélyebb síkján Homonculus sátáni szövetsége által.

*

Még az a mentségem sem volt meg önmagam előtt; hogy Corinnának sikerült elhitetnie velem ártatlanságát, és azért játszom vele végig a kibékülés fogadkozásokkal, könnyekkel dramatizált majomszínházát. Nem. Tisztán láttam és értettem őt. Tudtam, mi történik benne és körülötte. Undorodtam tőle, megvettem, gyűlöltem. Megrendülésem nem tudott visszatartani attól, hogy felháborodásomban, tehetetlenségemben újra és újra kezem ne emeljek rá. Megütöttem, hajánál fogva végighurcoltam a szobákon, noha azelőtt sohasem tudtam elképzelni, hogy férfi megüthet egy nőt. De minél durvábban bántalmaztam, Corinna annál alázatosabban kúszott vissza hozzám, és annál lebírhatatlanabb erővel zúzott össze testének ellenállhatatlan kísértésével. Semmi nem okozott nagyobb élvezetet neki, mint ha egy férfi saját akarata ellenére, átkozódva, gyűlölettől megszállottan tette magáévá a düh és a kék elvakult indulatában. Érzékein egyre jobban eluralkodott a fekete Erős mágiája. Már nem kereste az egyszerű, erős, fiatal testeket; a tavasz primitív

báját és természetes potenciáját. A bonyolult, romlott, bizarr, rothadt és perverz gyújtotta fel; a tragikus és veszélyes.

Láttam, hová sodródik, és nem tudtam megmenteni tőle. Állandó szörnyülködésben éltem Corinna és magam fölött a verekedés és kibékülés egyre sűrűbb kataklizmaiban.

Elutaztam tőle, és visszasiettem hozzá. Elrohantam hazulról, bordélyokat kerestem fel, hogy más nő testével torlaszoljam el testének emlékét, de a beteljesedés pillanatában az ő nevét kiáltottam. Belém ivódott illata, hangjának árnyalatai, minden testrészének színe, tapintása, formája, mozdulatainak rezzenései, nevetésének sokszínű, forró korbácsa. Érzékeim csak az ő testének és testi emlékének varázsigéjére tüzesedtek át és vontak a két vágy kínpadjára.

Minél többször és minél mélyebben buktam el kicsapongásai, aljassága teljes ismeretében, démona annál előbb és elpusztíthatatlanabb lett, nemcsak vérrel telt fizikai valóságban, hanem az én asztrálkörnyezetemben is, amelyben szenvedélyemmel megteremtettem és a legnagyobb hatalommá növeltem őt. Az a komplexum azonban, amely ott duzzadt élővé a másik világban, a küszöbön túl, nem hasonlított ahhoz a szépséggé hazudott álruhához, amelyet Corinna viselt; zsírosan puha, puffedt húsú, leffegő ajkú, düledt szemű hüllő volt az önmagáért való kéjelgés nyálkás sikamlósságával, amelyet csak a nemi izgatottság perverziója büvöl néhány percre kívánatosá. Az örökké éhes csápokkal tárgyat kereső szörnyeteg állaga egyre nőtt a sperma és a romlott vér bűnös omlásától, amelyből test nem épülhetett, élet nem támadhatott Corinna meddő méhében. Az emberek nem sokat tudnak a vér és a sperma misztériumáról. Azt hiszik, a terméketlen, hajszoló szenvedéllyé lett kéjelgés lámpásának ez a szörnyű olaja következmény nélkül ömlik el két szeretkező ember boszorkánykörén belül. Pedig minden sötét eksztázisból sötét élet fakad; a fertőzött, aljas ágyékokból succubusok és incubusok születnek, az asztrálvilág elementáris vámpírcsapatok, akik magányos ágyakba látogatnak el, pattanásos kamaszok, didergő szűzlányok, tüzes álmú özvegyek, beteges hajlamú szégyenkezők erőit szívják magukhoz éjszakánként az álom vagy a magány kísértő perceiben, és ezek a perverz üzekedéstől reszkető kezű, üres hátgerincű, süppedt szemű roncsokká változnak... A feketemisék sátáni papjai ismerték e titkot. Annak idején azt rebesgették, hogy Diana de Poitiers-nek egy abbé celebrálta a hírhedt "spermamisést", amelynek förtelmes, szertartás közben megigézett démona az idézés törvénye szerint engedelmessé tartzott szülőjének és idézőjének. Ez a szerelmi varázslat volt állítólag titka a fiatal II. Henrik haláláig tartó szenvedélyének egy asszony iránt, aki kora után az anya lehetett volna.

Josette, Corinna első komornája férjhez ment. Corinna egy szikár, magas, szőrös állú, parancsoló modorú asszonyt fogadott szolgálatába. Ezt az asszonyt, Germaine Régnier-t valami titkos kártyaklubban szedte fel, amelyet tudtomon kívül, gyakran látogatott.

Germaine Régnier nem a komorna, hanem a bizalmas barátnő és beavatott cinkos jogait gyakorolta Corinna mellett. Fölényes hangon homályos célzásokat ejtett el magas származásáról, amelyet "jó okból" rejtve kellett tartania. Kapcsolatokat emlegetett arisztokrata és főpapi körökkel, olyan ismeretek birtokában lévőnek mondotta magát, amelyekkel "kiemelhetné sarkaiból akár a királyi palotát is". Elszánt, tudatos szélhámosnő volt, és tehetséges is hozzá. Corinna zavaros, ösztönös romlottságát valósággal megszervezte.

Germaine valódi hajlamát első pillantásra elárulta külseje, férfias modora és különcül felemás ruhái, amelyek erősen emlékeztettek engem Krisztina svéd királynő meghökkenítő öltözködésére.

Rabszolgája s egyben uralkodója lett Corinna hálószobájának, amelyből különféle agyafűrt ürügyekkel kizártak engem. Dühöngtem, fenyegetöztem, lelepleztem Germaine valódi kilétét, szándékait; követeltem, hogy azonnal távolítsa el a házamból, mert nem akarom, hogy a férfiak sora után asszonyokkal is megalázzon – de Corinna hajthatatlan maradt. Sírt. Rámvillantotta ártatlan gyermekmosolyát, panaszkodott, hogy halálra üldözöm olyan dolgokkal, amelyeket meg sem ért. Germaine szegény, előkelő nő, aki megmentőjét látja benne. Inkább ő is vele megy a nyomorba és züllésbe, semhogy elkeresse a házból. Mindenütt és mindenkiben rémeket látok, életét pokollá teszem, féltékenységembe lelkileg már belebetegedett; amennyire kívánta, annyira iszonyodik most az együthálástól. A múltkor apjával álmodott, aki azt ajánlotta, legyen apáca. Megfogadtatta vele, hogy két hónapig szüzi életet folytat, és eljár a templomba. Ez az igazi oka annak, hogy nem enged hálószobájába. Ügyes növendéke volt Jeanns Girard-nak. Álmodni is megtanult tőle célja érdekében. Egy pillanatra olyan düh fogott el, hogy azt hittem, bezúgom a koponyáját. Megrémülve saját indulatomtól, kimenekültem a szobából. Mire visszatértem, az ajtót zárva találtam, s Corinna esdeklő hangon kiszólt, hagyjam magára, ne erőszakoskodjam, megőrül a fejfájástól. Tudtára, hogy Germaine mellette fekszik az ágyban. Belerúgtam az ajtóba, és tehetetlenül otthagytam őket.

Péloc teljes szívvel segíteni akart rajtam. Ő volt az egyetlen, akinek feltártam sebeimet, önutálatomat, tehetetlenségemet. Meglepően okos tanácsokat adott, hogyan igyekezzem megszabadulni érzelmi

rabszolgaságomból, hogyan változtassam görcsös, égő állapotomat hűvös közönyvé az önszuggesztiónak, a tudatos kiábrándításnak sajátos módszerével. Keressem össze gonddal mindazt, ami Corinnában ellenszenves, gondoljak szívósan arra, ami az emberi testben általában visszataszító; gondoljak a hindu tanításra, mely szerint "az asszony nem egyéb, mint vízelettel és bélsárral töltött edény" –, de amikor alkalmazni akartam ezt a módszert, rájöttem, hogy képtelen vagyok rá. Mindaz, ami önmagában visszataszított, Corinnával kapcsolatban izgatóan hatott, vagy az undorító képzetet egyszerűen nem tudtam összekötni vele.

*

Germaine kiszolgálta telhetetlen úrnőjét minden felhajszolható gyönyörrel és bűnnel. Corinna asztrálkörnyezete egyre szörnyűbb, fülledtebb és zsúfoltabb lett. Minden kicsapongásánál újabb démon csatlakozott a légióhoz; a romlásnak e kiéhezett hadseregéhez. Már a feketemisék pokoli ízét is megízlelte. Huszonegy éves volt, és öt szörnyű éve a feleségem, mikor Jeanne-nak sikerült végre Cortey-t a házasság jármába fognia.

*

Jeanne esküvőjén láttam viszont Lepitre-t és Rosalie-t. Lepitre még soványabb, hajlottabb és lobogóbb lett, Rosalie pedig egzaltáltabb, csúnyább, ápolatlanabb, mint valaha. Ezen az ünnepségen észrevettem, hogy Corinna sóvár, perverz képzelete a hektikás próféta felé fordult, aki egy soha ki nem elégülő érzékiség máglyáján emésztődött, és pórusaiból a reménytelen aszkézis gyilkos éhségét árasztotta. Corinnát és láthatatlan környezetét megcsapta, följazotta ez a gyanútlan zsákmány, ez az önmarcangolással visszafojtott, penitenciákkal eltorlaszolt és bebalzsamozott szexuális energia. Azonkívül ott volt Rosalie is, a szerelmes, öreg fúria; a karvalyujjakkal kapaszkodó, szomjas őrzőgő, akitől el lehetett orozni egyetlen istenét. Micsoda változatai a mazochisztikus és szadisztikus kéjnek, veszélynek, tragédiának! Tudtam, Lepitre elveszett. Nem menekülhet, mert Corinna szexuálmágiája felé irányult. Ha valóban tiszta és szent lett volna, úgy pattan vissza róla a kísértés, mint falról a gyermek nyílveszője. De Lepitre asztrálisan fertőzött volt. Tisztázatlan, zavaros viszonya Rosalie-val állandó hevületben tartotta érzékeit, végletek között hányódó lázas érzelmességét.

Jeanne Girard fonák, tragikomikus esküvője felidézte bennem saját esküvőm emlékét a narancsvirág-koszorús, fátylak dicsfényével övezett

Corinnával. Micsoda csapda volt; hová ragadott el magával ez a gyermekmosolyú ördögi szűz, akiben a mennyországot akartam megölelni!

Jeanne lapos, rizspos arcát az öröm egzaltációja még durvábbá és kirívóbbá tette. A fehér, tornyos paróka kiemelte bőrének petyhüdségét és vonásainak otrombaságát. A valódi ékszerek, amelyeket "álmaival" összeharácsolt, olcsó színpadi díszeknek hatottak puffedt, vörös keblén és húsos ujjain. Hangos, egyensúly talán modorán, amelybe lakájalázat vegyült a bizalmaskodó cseléd szemtelen fölényével, máris tükröződni kezdett a társadalmilag beérkezett nő leereszkedő tartózkodása. Hosszú versenyfutás, könyöklés, hazudozás, verejtékes és feszült idegmunka után célhoz ért; most kábult volt kissé, üresen csodálkozó és fáradt, mint a beérkezés és teljesülés pillanatában minden ember, aki fizikai dolgokért tülekedett. Ebbe az érzésbe az öröm és diadal rakétáinak elpufogása után mindig vegyül valami csalódás és rezignáció; öntudatlan megérezése annak, hogy betelt, tehát meghalt valami: maga a cél, amellyel terhesek voltunk, amely tartalmat adott és izzásban tartott hosszú időn keresztül.

Cortey sírók áhitattól szétpuhult arcán gyengeelméjű gyermekek együgyűsége fény lett. Cortey boldog volt – és Jeanne is boldog volt. Ugyane szó a kettőnél micsoda végleteket takart! Soha nem éreztem át mélyebben a szavak reménytelenségét, azt, hogy csak ellepleznek, álruhába öltöztetnek valamit, de igen ritkán fedik fel a valóságot.

Anyósom, Danjou márkiné, méltóságteljesen, szórakozottan öregedett. A szakadék a világ és közötté egyre mélyebbé vált. Réveteg mosollyal, a titkos, rögeszmés tudás tétova kis eszelősségével tekintett át e szakadékpárt túlsó feléről az emberekre, nézte, de már alig látta őket. Isten szép álmokkal látogatta meg őt magát is, imádságok hosszú ostroma után. Megsimogatta ezt a szelíd, hűséges gyermekét, aki annyira gyanútlanul lábalt át Jeanne és a bárányok hitének veszélyes árterületén. Minden éjszaka férjével találkozott, így kárpótolta őt a sors Jeanne-ért, akit házassága miatt el kellett veszítenie. Úgy élte nappalait, mint aki álmodik, s csak éjszaka ízlelte a valóságot férje karjában. E magába zuhant lényt soha, egyetlen pillanatra meg nem érintette kétely Corinna jellemét, házasságunkat illetően, s én nem is tudtam, és nem is akartam betömi hozzá a légüres téren át, amely elválasztotta minden valóságtól.

Corinna pasztellzöld brokátruhát öltött az esküvőre. Mély, négyszögletes kivágású, szűk dereka feltornyozta hegyes mellének két, alig takart, gyöngyfényű halmát. Merész ívű, ideges orrát, ferde szemét, sötét, kínai tusvonalhoz hasonló szemöldökét és piros, gúnyos ajkát valószínűtlen szépségbe burkolta a fehér, selymes paróka és a füléiben ragyogó, kéken szikrázó briliánskövek csillogása. Nehéz, édes keleti parfümöt használt,

amelyet vagyonért vásárolt egy öreg török bérelttől, aki valami rejtélyes bűn elől szökött Párizsba. Nyugtalanító, erotikus izgatószerként hatott rám ez a parfüm, ha megéreztem keserű, féltékeny düh és szűrő vágy fogott el. Kezében hatalmas, fekete velencei csipkelegyezőt forgatott, amely légáramlatával megsokszorozta és szétpermetezte ezt az illatot.

Amint beléptem a sárga szalonból nyíló kis olvasószobába, az ablakmélyedésben Corinnát láttam meg Lepitre társaságában. Lépteim nesztét puha szőnyeg nyelte el. Fejüket sem fordították felém. Transzban voltam. Corinna arckifejezése, testtartása, a körülöttük izzó piros örvénylés egy villanással felfedte előttem, mi készül. Lepitre beszélt, félig hunyt szemmel, két arcdudorán az eres, vörös, hektikás foltokkal, halkán, fojtottan, szenvedélyesen – és Corinna figyelt rá. Mennyire ismertem ezt az arcát; szelíd, mohó gyermekmosolyát, amellyel látszólag a hozzá intézett szavakra hallgatott, valójában azonban mögéjük hallgatódzott feszülten, saját érzékei echójára. Felmérte a szemben állót, arcát, hangját, szeméretlenül az aktus pillanatában képzelte el, és a más irányba csordogáló, szürke mondatok leple alatt meztelenre vetkőzött, vetkeztetett és felkínálkozott.

Egy magas támlájú karosszékbe telepedtem a félhomályos szobában.

Lepitre térítette Corinnát, ez kétségtelen. Még önmagának sem tűnt fel, milyen szokatlan, lendületes hévvel és gyönyörrel. A szavak új ízzel gördültek elő szájából, ereiben vérhullámok kergettek egymást; költővé vált e baljós lángolásban, amelynek visszfényét a mennyországban hitte, pedig démonok fűtötték lent, mélyen a tudat küszöbe alatt, a tagadott, lefojtott, éhségtől és indulattól vonagló ösztönszférában. Corinna, mintha önfeledten, lenyűgözötten csodálkozott volna, felvonta vállát, és közelebb nyomult Lepitre-hez meztelen keblével, testéből felszálló illatával. Előrehajolt, hogy egyenesen Lepitre szájából igya fel az igét nyílt, duzzadt, mohó ajkával. Biztos voltam benne, hogy Lepitre egy pillanattal előbb nem is álmodott róla, sőt, szent felháborodással utasította volna el a gondolatot, hogy megcsókolja Corinnát. De egyszerre, a legmagasztosabb mondat közepén ajka rázuhant az ajkára, és ott állt vele összefonódva; s míg Corinna teste izmos polipként hozzátapadt és tovább korbácsolta, tompa nyögést hallatott, mint egy sebzett állat. Aztán hirtelen szétváltak. Lepitre szeme tág iszonyattal bámult Corinna hevült arcába, majd néhány értelmetlen szót dadogva megfordult, és kirohant a szobából. Corinna kéjes hetéramozdulattal lesimította ruháját, felrántotta vállára a lesiklott derekat, majd félfordulattal elindult... és észrevett engem a karosszékben, ahogy, mintegy páholyban, dermedt és feldúlt nézőként ültem vele szemben. Nem vesztette el lélekjelenlétét. Nyugalmából sohasem láttam kizökkenni. Felcacagott.

– Láttad?! – mondta, s egyre jobban elhatalmasodott rajta a nevetés. Úgy

intett felém összecsapott szemmel, vásott gamine-ként, mintha egy igen jó tréfa beavatottja lettem volna. – Szép kis próféta, mondhatom! És a prédikáció kellős közepén... Kár, hogy Rosalie nem látta! – fuldokolt a nevetéstől. – Azt hittem, leharapja a fejemet!... Ha nem lenne olyan örjítőén komikus, most botrányt csinálnék... – kezét az oldalára szorította, kebléből áttetsző zsebkendőt vont elő, és könnyeit törölgette vele.

Komor némaságom idegesíteni kezdte:

– Miért hallgatsz?! Miért bámulsz úgy rám, mint hóhér az áldozatára kivégzés előtt?! Talán bizony erről is én tehetek? Gyanútlanul hallgatom itt a halleluját a szájából, majdnem elalszom az unalomtól, és hirtelen rámveti magát, mint egy vadállat. Te meg itt ülsz, és nézed – hangja támadó és vádló lett – Ahelyett, hogy megvédtél volna! Ahelyett, hogy pofonütötted volna!... Tőled akár erőszakot követhetnének el rajtam a szemed előtt!... Te... te...

Felálltam, és ő hátrálni kezdett:

– Igen... engem meg tudsz ütni... Engem igen!... Ismerlek! – sziszegte fojtottan. Az ajtó felé menekült, és hirtelen kisiklott a szobából.

*

Elképzelhető, hogy Rosalie rögtön észrevette Lepitre-en a változást. De lehet az is, hogy a megrendült ember saját maga vallotta be bűnét eléje térdelve, mellét verve, könnyek között könyörögve, hogy segítsen leküzdeni a sátánnak ezt a legnagyobb kísértését.

Péloc mindvégig bizalmasa maradt e tragikus emberpárnak. Ő mesélte el válságuk részleteit, mégpedig azért, hogy lelki operációt hajtson végre rajtam; Corinna mérhetetlen, embertelen, vakon öntudatlan romlottságának s következményeinek feltárásával kitépje lelkemből az életemet apasztó szenvedélyszörnyeteget. Szegény Péloc!

Ha Rosalie szavakkal meg is bocsátott, belsejében forradalom tört ki. Bálványa nem omlott össze ugyan, de visszazuhant az alvilágba, Hades föld alatti templomába és félelmetesen élő, kívánatos vér és hús lénnyé lett lebukottságában. Rosalie égivé torzított szerelme szempillantás alatt követelő, féltékeny, sértődött és örült testi szenvedéllyé változott. – Lepitre az övé. Nagyságában, megtisztultságában éppúgy, mint testi gerjedelmében. Senki sem veheti el tőle. Mennyben és pokolban összetartoznak. Együtt szárnyaltak a menny felé, most égjenek együtt a pokolban is! – Felajánlotta Lepitre-nek, hogy próbáljon, általa szabadulni sötét gerjedelmétől, így mégis sokkal kisebb a bűn, mintha egy más férfi feleségével követné el. Aztán majd együtt vezekelnek. Csak egyszer... egyetlen-szerep. Lepitre azonban visszaretent sóvár-beteg vágyától, amely rásütött és... csúnyaságától, ápolatlan szagától,

öreg, petyhüdt, zsíros bőretől, zacskószerű taplómellétől amelyet kétes, vad áldozatkészséggel feltárt előtte. Lepitre-t már megmérgezte Corinna szépsége, illata, ajkának íze, teste ruganyos tapadásának emléke. Rosalie megértettél a sivár valót, és a visszautasítás maró epévé, beteg gyűlöletté változott benne Corinna, Lepitre... és ön maga! iránt. Agya végképp összezavarodott a rászakadt dolgoktól. Közös lakásuk együvé zárta őket, nem akarták a bárányok és ellenpróféták előtt nyíltan feltárni életük csúnya fiaskóját, de ketrebe zárt két vadállathoz hasonlítottak, amelyek közül az egyik rejtőzik, menekül, takar, kitér, a másik les, dühöngve fülel, és apró jelekből sötét rögeszmét növel. Ágyaik, égi gyönyöreik e bölcsői kínpaddá váltak, mert a mágikus híd, amelyet e lelki feketemiséken egymáshoz építettek, továbbra is közvetített, de most tehetetlen taszítást, gyanakvást, szűrő gyűlöletet, égető vádakat és a megvetés mérgét.

Egy percig sem kételkedtem benne, hogy Corinna keresni fogja a találkozást Lepitre-rel. Jeanne egy elszólásából tudtam meg, aki házassága után férjével együtt leróttá nálunk a kötelező látogatást, hogy Corinna Lepitre boltjából értékes, régi könyvekkel lepte meg volt nevelőnőjét. Corinnának szeme sem rebtent. Könnyedén más témára siklott át. Akkor már nem szóltam neki. Belefáradtam. Mit mondhattam volna? Egyetlen rés sem nyílt lelkén szájalom és megértés számára. Sima lap volt. Könyörtelen, tudatlan, tetetöltött asztrállény a szenvedés minden tapasztalatán innen. Úgy éltem mellette, mint az elítélt, aki büntetését tölti, s szüntelen új bűnbeeséssel hosszabbítja büntetését.

Ha ágyától, testétől távol voltam, gyűlöltem. De nem tudtam sokáig távol maradni tőle, ha annyira nem is alacsonyodtam le, hogy én kezdjem az ostromot. Remegve, önmagámtól utálkozva vártam, mikor kívánja meg újra a velem való infernális nászt, mikor tör be szobámba szemérmetlen meztelenségében, hogy kihívjon, fehér izzásig feldühítsen, s végül üzekedő állattá alázzon testének mágiájával. Időről időre szüksége volt rám, arra, amit csak tőlem kaphatott meg: feltétlen hatalmának szadisztikus kielégülését egész erkölcsi valóm fölött. Hajtóvadászata Lepitre és Rosalie ellen szintén e mérges gyökérből táplálkozott, amelyet a testen túl feszülő démonikus hajtóerők öntöztek állandóan.

A szerencsétlen Lepitre és Rosalie jámbor, szenvedélyes, önáltató hazugságaikkal megérték az asztrális pokol tüzére. Közeledett a robbanás, az összeomlás pillanata. Sajnáltam őket, de ha rövid villanásokra szabadabb lehettem saját betegségem tudatától, tisztán láttam: Corinna csak eszköz ebben. Valaminek el kell pusztulni bennük, ami romlandó, téves és elvakító, hogy a romokon túl valódi önmagukhoz jussanak. S ilyenkor, távolról, elsüllyedt, boldog álmokból átszűrődő melódia-töredékként azt is

megéreztem, hogy annak, amit gyötrődve átélek most, értelme, feloldása van valahol. Át kell haladnom rajta, mint valami noviciusnak a beavatás templomának szuroksötét folyosóján: botorkálva, bekötött szemmel, az ismeretlentől való jeges szorongással Ezek azonban csak elrohanó percek voltak. Napjaim, éjszakáim, a hetek és hónapok szürke, vigasztalan pókhálóként szövődtek körém, fojtogattak, gúzsba kötöttek. Úgy éreztem, mocskos a levegő, amelyet beszívok, és vastag, sáros réteggé tudómré rakódik. Verejtéktől, piszoktól ragadósnak, fülledtnek éreztem testemet, hiába fürdettem meg a paráznaság előcsarnokául épített, zöld márvány fürdőszobánkban.

Lélegzetem egyre nehezült. Erőm fogyott. Tüdőbajom újra elővett. Köhögtem. Éjszaka rossz lázak lüktettek bennem. 1736 tavaszán vért köptem. Szegény, jó Péloc vitte keresztül emberfeletti kitartással, hogy újra elutazzam.

Ezúttal Svájcba mentem; föl a hősipkás, szűrt levegőjű hegyekbe, ahol a lefutó hegyi patak ágyában rezgő meztelen faág csillogó jégkéreg ruhát ölt hajnalra. A tüzes napfény, amelyet hószagú, zord alkonyat vált fel, furcsa, intenzív közelségbe hozta a dreisesselbergi keselyűvár emlékét, amelynek toronyszobájába hasonló táj küldte be hozzám idegen színeit és páráit. A csillagok ugyanolyan közel, éles briliánsfényrel ragyogtak a kis vadászház nyitott ablaknégyzetében. Állapotom akkor is krízis volt; s azóta se hagytak el a különféle fizikai és asztrálokrok kibomló lázai.

Corinnától nem köszöntem el. Nem jött haza két napon keresztül, és ezzel könnyebbé tette válasunkat. A felháborodás lendülete magasra lángolt bennem; ki kellett használnom, mielőtt jelenléte újra siralmas rongybabává rokaszt össze. Néhány sort hagytam hátra neki. Ez volt a búcsúnk.

*

Utazásom menekülés volt tulajdonképpen. Azt reméltem, ha lefoszlik rólam Louis de la Tourzel elhasznált teste, megszűnik a kötés is, amely Corinnához láncol.

Egyedül akartam meghalni. A magaslati nap óriási alchimistakemencéje nem tudta a csodát véghezvinni, hogy újra egészségessé transzmutiljon, mert hiányzott belőlem egy fontos feltétel: ahhoz az élethez való akarat, amelyet folytattam.

Ernyedten útjára engedtem magamban a felbomlás erőit. Alázatosan feküdtem az éjszakák olvasztótégelyében, verejtékké és vérré oldódva. De Corinna nem tágitott mellőlem. A sötét asztrálcsurhe fanatikus összeesküvő hordaként közvetítette hozzám az emlékek lassan ölő Borgia-mérgét; orromba varázsolta parfümjének szúróan édes illatát, fülembé zengette dadogó, kéjes

szavait, felkiáltásait, sikolyát, és lehunyt szemem képterére lángoló színekkel felfestette meztelen testének káprázatát. Hatalmuk zenitjét ünnepelték ők is, az ordások, tüdő véstől szítozt érzékeim kilobbanás előtti lángja fölött. Tombolva táplálták, körüláncolták ezt a máglyát, mint a részeg, éji bogarak.

*

Gyengülő állapotom ellenére megnyugtató leveleket küldtem Palócnak, és kértem, tudósítson mindenről, ami Corinna körül történik. Corinna nem fáradt levélírással. A futárral üzent néhány szeszélyes, hazug szót; kedveset vagy marót, aszerint, milyen hangulatban volt.

Pélocól tudtam meg, hogy Germaine korlátlan úr a házban. Ő vezeti a háztartást, dirigálja a cselédeket és rendezi a fogadásokat, amelyeken nagy tétekből folyik Corinna elhatalmasodó szenvedélye, a kártyajáték. A résztvevőket társadalmi szempontból nem rostálják. Bárki bejőhet, akit Germaine valamilyen szempontból érdekesnek vagy szórakoztatónak ítél. Semmittevő arisztokraták, gyanús jövedelmű léhűtők, hamisjátékosok, beteges hajlamú nők és férfiak, színészek, félvilági nők vonultak át éjszakánként a játékszobává átalakított zöld szalonon, amelyből Corinna hálószobája nyílik. Tolvajlási, csalási, szexuális botrányok, verekedések váltják egymást, amelyeket csak egy-egy magas rangú és kegyekben részesített rendőrtisztviselő tusol el nagy nehezen. Aki betér, eszik-iszik, amennyit akar, az én költségemre. Péloc, mint mondtam, tudatosan értesített így mindenről. Gyógyszernek szánta, a kiábrándítás gyógyszerének. Azt hitte, a gyűlölet és megvetés kigyógyíthat Corinnából. Pedig a gyűlölet csak másik arca a szenvedélynek. Akkor szabadulhattam volna fel, ha közönyössé tudok lenni iránta, ha nem törődöm vele, hogyan él, és milyen mocsokban mártja meg testét.

Távollétem harmadik hónapjában Rosalie megölte Lepitre-t, s azután önmagával végzett. A gyilkosság módja figyelemre méltó volt, és feltárta az eszelős indulatot, amely ebben az öreg, szerelemtől és féltékeny gyanútól örült asszonyban tombolt. Valósággal ízekre vagdosta halványát, aki már az első szúrásoktól meghalhatott, de a szerencsétlen megszállott mindenért fizetni akart, s kielégülni a sok visszagyűrt vágy, hígga vált könny, egzaltált, közös lelki onánia és csúfos, megalázó bukás után. Tépte és szabdalta Lepitre-t, vérében fürdött, mert imádta és nem ölelhette, mert hitt benne és minden mértékben, az elbírhatón túl csalódnia kellett. Aztán felvágta két karján, lábán, nyakán az ereket, a kivérzett, összezúzott holttest mellé feküdt, görcsösen átkulcsolta, és ebben a szörnyű, utolsó és egyetlen szerelmes ölelésben várta be a halált.

Péloc megrendült sorai juttatták el hozzám a hírt. Ő talált rá a holttestekre. Corinna a temetés napján házikoncertet adott egy új csillag, bizonyos René Gillet hárfaművész tiszteletére. Gyakran látni most Martin Allais, a sarlatán társaságában, aki házi orvosaként szerepel.

E levél után ágynak estem, és testemet nem is kényszerítettem többé felkelésre. Minek? Tüdőm fullasztó köhögési rohamokban darabokban szakadt ki. Csonttá soványodtam. A szenvedély bacilusai erőm maradványát pusztították.

Utolsó, rövid levelem Pélocnak szólt. Megköszöntem barátságát, az egyetlen értéket, amelyet nyomorult életemből magammal viszek...

...de a végső, hörgő lélegzetvétel Corinna nevével együtt szakadt ki mellemből.

Harminchat évet éltem Louis de la Tourzel boldogtalan, szenvedélyből épült és túlfűtött érzelmességgel terhelt testében.

A zöld ablak

Ezután következett el utam legkülönösebb, legkifejezhetetlenebb szakasza. Megkísérlem szavakkal megközelíteni, noha a szavak szilárd határai közé nem férnek be a határtalan színek, árnyalatok, s a dolgoknak az az ijesztő intenzitása, amely lényege az asztrálvilág alacsonyabb síkjainak, ahol a szenvedélyek, elnyomott ösztönök gyökerei terjengenek. Az asztrálvilág magasabb síkjairól, ahonnan az értelem hívja elő gyöngéd, csodálatos duálpárját, s nászukból az intuíció s a művészetek remekművei születnek, majd később szólok.

Tudatom és egész valóm a halál pillanatában, mintha megfeszült lánccal végéről szabadult volna fel, visszapattant Corinna mellé. Foglya voltam még mindig vágtyól fekélyes asztráltestemmel, amelyben az érzéki éhség emberi fizikum számára elképzelhetlenné fokozódik, az érzékek emberi idegzeten túli millió voltos áramkörökké lesznek. Ez az asztráltest az anyaggá sűrűsödött, véges és labilis világ morzsáiból táplálkozik örökké kielégületlenül.

Odaláncolódtam tehát a légióhoz, amely Corinna testének hőt árasztó, vörösen parázsló kohóját gyűrűzte körül, tüzet a vágy olajával táplálta, és karmos ujjakkal, gyűlölködve osztozott a rajta át zsákmányolt gyönyörkoncon.

Láttam Corinna életét. Egyetlen pillanatától nem tágíthattam, akkor sem, ha szörnyülködve el akartam fordulni tőle. S hozzámkötve, velem járta e pokoli vitustáncot gondolataim, vágyaim, bűneim démonná lett ordasserege.

Jelen volt már e fekete boszorkányfarsangon a szép Marcel is, akit az akasztófa kötele szorított ki testéből és kékesfehér, iszonyú hullaarccal,

mérhetetlen kétségbeeséssel ott keringtek rabbá lett alvilági holdakként Lepitre és lelkének szerencsétlen társa, Rosalie is.

Corinna sorsa pornografikus rémregényként pergett előttünk, minden részletében megvilágítva a fizikai lét hatalmas színpadán, öltözött, vetkőzött, álarcot öltött, kacagott, sikoltozott, hazudott, pusztított, szeretkezett, ivott, kártyázott, marakodott, minden pocsolóba behemperedett, minden romlásból, minden indulatból kéjt harácsolt testének; de a fogantyúkat a rámeredő démonok kezelték, mint marionett-figurák végtagjaihoz kötözött vékony szálakat a bábjátékos. Az összjáték egyre tökéletesebb lett. Corinna szívós teste jól bírta a kicsapongást, mert lelke még tetszhalott volt benne. Vagyona, szeretői bármennyire támogatták, ijesztoen leapadt az eszeveszett kártyacsatákban és a szerelmi vámszedők keze alatt. Méhe teljesen meddő volt, élet és kapcsolódás elől eltorlaszolt kapu. Évei sorra lángoltak fel, és ellobogtak, mint a szalmaláng.

Martin Allais szívósan kitartott mellette, és ő is szívesen megtúrta, mert elszánt, semmitől vissza nem rettenő romlottságában megérezte rokonát.

Allais sohasem vett részt testileg a szeretkezésben, csak jelen volt. Dülledt, olajos, vörös párában égő pillantása mindennél jobban felkorbácsolta Corinnát. Belevonta a legaljasabb bacchanáliákba, hálószobájába zárkózott vele egyedül, és testével, mocskos szavakkal, de Assis pornografikus könyveinek mérgező mondataival ingerelte, de Allais szilárd maradt. Ez a vérmes ínycenc, ez a hamisjátékos, aki külön romboló elméletet gyártott a bűn szépségéről és egyedül üdvözítő szükségességéről, aki mindent kigúnyolt és mindenben nevetett, áttörhetetlen falként állta Corinna ostromát. Addig biztatta, hízelgett neki, bírálta, tanácsokkal látta el, megzsarolta, nem tágított mellőle; ha fürdött, minden testrészéről ügyes, cinikus, de gyújtó verseket rögtönzött – míg Corinnát kezdte őszintén érdekelni, jobban érdekelni mindenki másnál.

Allais félelmetesen okos csirkefogó volt. Mindent meg akart nyerni, s ezért nem sajnálta évek kitartó munkáját, fegyelemben törte heves, latin vérmérsékletét, elfojtotta sóvárgását Corinna iránt, legyőzte bosszúvágyó féltékenységet és irigységét. Végül elérte, amire törekedett. Tévedhetetlen módszere és teljesítménye imponáló volt, még akkor is, ha rossz cél érdekében vitte véghez. Corinna, a kiéheztetett, lenyűgözött, megbabonázott Corinna, aki Allais oly sokáig megtagadott ölelésében sohasem ízlelt csemegét sejtett – lépre ment. Alázatosan kihajította Germaine-t, kevésbé veszélyes rossz-szellemét, aki a maga módján feltétel nélkül hű volt hozzá –, és nyilvánosan összeköltözött Martin Allaiszal. Kiszolgáltatta neki hálószobája és kasszája kulcsait.

Allais néni maradt adója meglepetéssel. Tudta, szép ragadozó ketrecének kapuját őrzi, amely ha feleszmél, ki akar törni szabadabb vadászterületekre.

Amilyen módszeresen, szívósan bekerítette és leigázta Corinnát, olyan tervszerűen tartotta rabságban. Pénzét, ruháit elzárta. Barátaikat kiutasította. Ha Corinna tombolva lázadozott, majd módját ejtette egy-egy rövid szökésnek, brutálisan, könyörtelenül megverte, annyira, hogy Corinna napokig az ágyat őrizte utána, csodálkozva, megrettenve és – titokban elbájoltan.

Allaisnak nem voltak illúziói. Tisztában volt vele, hogy egyetlen férfi, ha még olyan szenvedélyes és ötletes is az ölelésben, nem lehet elegendő Corinnának; tehát perverziók olyan mélységeibe ragadta magával, hogy Corinna nyöszörögve, összezúzva kegyelemért könyörgött.

Második és legijesztőbb meglepetése Corinna vérének megfertőzése volt. Allais csúf pattanásai nem keltették fel a gyanúját annak, aki sohasem szemével és agyával figyelte az embereket. A betegség azután rést ütött lelkének érzéketlenségén.

Mikor a kór roncsolása eluralkodott külsején, alig múlt negyven esztendő. Eszeveszett életmódja amúgy is gyorsabban égette, mint bármelyik asszonyt, de míg egészséges volt, megvívott az idővel.

Rohamos előregedése, bomlása a bőrénél kezdődött. Feszessége meglazult, száraz, vörös foltok, kiütések ütöztek elő rajta. A szeme alatt sötéllő, kéjes árnyék kék zacskóvá duzzadt. Keblét már nem mutathatta hivalkodó leplezetlenséggel, mert tartóizmai elpetyhüdtek. Szemében a tudatos szépség parázsló örömet fakó, zavaros ijedtség váltotta fel. Gyullatag ínyében megmozdultak, majd sorra kihulltak a fogai. Foghúsa, mandulái gennyedni kezdtek. Hangja rekedtté kopott, s hollőfeketén fénylő, az élet villamosságától pattogva szikrázó haja szürke, halott kóccá vedlett. Kikopott vagyonából is... Allais, akit szintén fogatlan, kopasz, sebes nyakú aggastyánná rombolt a luesz, pénzének és ékszereinek utolsó roncsaival megszökött tőle, egyedül hagyta nyomorával és tanácstalan vakrémületével.

De nemcsak ő ejtette el mohó tolvajkezeiből a szépségtől, egészségtől, vagyontól megfosztott, üres hüvelyt. Démonai is elfordultak tőle, mint egy végképpen kihasználta, szemétdombra hányt géproncstól.

Corinna senkinek se kellett többé. Undorral vegyes borzadással kerülték el az italtól tántorgó, fekélyes koldusasszonyt, aki rekedt hangon alamizsnáért könyörgött. Kilencvenéves anyókanak látszott, pedig ötvenedik évét sem töltötte be. Csak a szép Marcel nem tágitott mellőle. Rejtélyes, eltéphetetlen szálak kötözték rothadástól foszforeszkáló teste mellé. Lepitre-t és Rosalie-t sorsuk külön törvénye kilendítette valahová a hűlő tűzgóc mellől, hogy új testekben tovább keressék a vezeklést, egymást, önmagukat és a megváltást. Én pedig...

Megrázó átélés volt és – szeretném ezt a szót megtisztítani minden rátapadt salaktól – magasztos. Csak Homonculustól való szabadulásom élménye

hasonlított hozzá, bár ez a folyamat lassúbb volt, emberi számítás szerint évekig tartott. Corinna szépségének, szexuálmágiával átítatott testének széthullásával egyidejűleg siklottak le rólam a szálak, amelyek hozzá s e vak szenvedélyhez kötöttek. Nem csupán azért, mert elvesztette fizikai varázsát, hanem mert előttem lejátszódó elevenen való elrothadása egy ógörög beavatási misztérium lápiszvasaként égett a lelkemben. A múlandóságnak, minden forma szétesésének, a legdiadalmasabb szépség ronccsá válásának tragédiája felrázott asztrálkábulatomból. Megértettem a testi gyönyör, az önmagáért való kéj reménytelenségét és káprázatát. Megértettem az érzelmek, az érzelmességek izzó tűzijátékának halálos veszélyességét, anyagnemző, mélybe húzó, sátáni lényegét. Megértettem – de ez csak egy szó, erőtlen és mindenkinek mást jelent –, *úgy értettem meg, hogy ezzel a felismeréssel lehámlott rólam a kötés, amely csak addig bilincselte gúzsba, amíg hittem benne; ellenszegülve, megfélemlítve, de hittem, erősebben, mint Istenben. Ez a tévhitem összeomlott.* A hó remegő fata morganáját széttépte a megismerés hűvös, tiszta szélrohama; mert minden szenvedés, kötés, szerelem, rémület, nyomor; betegség és halál csak képzet. *Addig van ereje, míg hitünkkel, gondolaterőnkkel anyagot, testet adunk létéhez.* Felismertem, megértettem lényegében és minden konzekvenciájában – s ezzel kimondtam valódi nevét az asztrális szenvedélynek, mint ahogyan kimondtam egykor Homonculus valódi nevét, s ezzel úrrá lettem fölötte.

*

A fizikai és asztrálisik alacsonyrendű kötelékei leszakadtak rólam. E két világban szabadabbá váltam. Corinna testében, amely az asztrálisik legmélyebb pontja volt, feloldottam a csomót, amelyhez vakon, bekötött szemmel kell elbotorkálnia mindenkinek. A dolgokat egyedül belülről lehet átélni. Azonosulni kell velük, hogy minden lehetőségükkel, veszélyükkel magunk mögött hagyhassuk őket. Aki áthaladt az alvilágon, az megszabadult a pokoltól. Aki azt hiszi, egy vékony pallón átsétálhat fölötte, az mindig belezuhan. A bárányok, Lepitre, Rosalie, Bánét, Boisson és a többiek mind ott egyensúlyoztak szédülve, de hetvenkedve e lebegő, hajmeresztő hídon, s úgy gondolták, meg sem állnak a mennyországig. Tévedtek. Lepitre és Rosalie hanyatt-homlok beleestek a legtüzesebb katlanba. Szánalom fogott el, ha arra gondoltam, micsoda átéléseken át találják meg majd a kivezető utat

Varázslatos állapot volt ez. Annak a kegyelemnek pillanata, amelyhez annyi téves és nevetséges emberi elképzelés fűződik. A kegyelem egyetlen értelme; a törvény, amely a rosszat gyógyszerre változtatja, amely a bűn, a halál, a fájdalom mélypontját kiindulássá teszi a megvilágosodás felé.

Egyetlen lépést nem tehet, egyetlen tartozást nem takaríthat meg, egyetlen terhet nem vehet le az ember válláról még Isten sem a többi közül való szeszélyes kivételezéssel, mert akkor a meg nem járt út szakasza fehér folt marad a lélek térképén, átéléssel ki nem töltött veszedelmes rés, amelyen bármikor újra benyomulhat a sötétség.

Két kulcs a kezemben volt. Hermes két kulcsa. S hiányzott a harmadik.

Az asztrálvilág démonai nem ijesztettek és nem bírtak le többé – mert nem féltém tőlük. Tudtam, létük tőlem függ. Én vagyok teremtőjük és uruk. Nem futnom kell előlük, hanem feléjük nyomulnom, s akkor összezsugorodnak, semmivé válnak, felszívódnak, mint a pára. Az út hosszú volt, míg idáig értem, de megért minden áldozatot. Belátom, semmit ki nem hagyhattam belőle, azóta, hogy elindultam Rochard széttűzött koponyája mellől, a Nagy Arkánumot rejtő, lopott aranyszelencével.

Félni valamitől annyit jelent, mint mágnessé válni a félelem tárgya számára. Ha megszűnt a félelem, megszűnt a vonzás.

*

A részvét még Corinna mellett tartott egy ideig. Azután a felismerés, hogy szenvedése, rémülete, nyomora nem egyéb, mint szülési fájdalom, amelyben felsőbb világokkal való kapcsolat nélkül tengődő, szerencsétlen démonból emberré születik, akiben azután a szenvedés fénné lehet – megszabadított ettől a meddő tétovázástól is. Elhagytam őt, csöndes, teljesen feloldott érzésekkel, mivel még nem tehettem érte semmi mást.

Egytónusú, szelíd, kívülről észrevétlen, befelé terjeszkedő életre volt szükségem, hogy kipihenjem a máglyát, amelyről leszálltam végre, és erőimet összegyűjthessem a legnehezebben meghódítható sík, a mentális sík ostromára. Csupa hamu és csupa fáradság voltam. Asztráltestemet alig hegedő égési sebek borították. E kialudt, szürke, salakos alchimista kemencét egy másfajta tűzzel kellett most a szellemi katarzis fehérizzásáig felhevítenem.

*

Mielőtt továbbnyomulnék az időben, Jeanne Girard-ról kell még néhány szót szólnom, mert sorsa figyelemre méltó ábrája a sötét erőkkal való dilettáns kísérletezés veszélyének. További életét, amely átvonult néha Corinna szemléletén, a túlsó partról figyeltem a Zöld Ablakon át, sokkal áthatóbban, mint testben tehettem volna, annak ellenére, hogy bűnöm felfeszítette homlokomon a harmadik szemet, az atlantiszi mágikus ember szellemi szervét. A test mégis helyhez és időhöz kötött, falakkal vett körül, ami most, a

küszöbön túl nem korlátozott. Ha érdeklődésem feltámadt Jeanne – Madame Cortey iránt, a gondolaterők terjedésének gyorsaságával hatoltam el hozzá, s úgy nyilvánult meg előttem külső és belső folyamataival, mint röntgennel átvilágított akváriumban egy egzotikus hal.

Mivel valóban voltak okkult képességei, de hazug, alacsony önérdekkel átitatott lénye a lét sűrű mélyrétegébe húzta le, ott vált az asztrálmélyvíz villamos árammal átitatott, hatalmas félszegúszóinak, halálos hideggel telített szörnyeinek kivilágított átjáróházává. A fény a mélységben leküzdhetetlenül vonzó, de pusztító hővé alakul át; az isteni ragyogás bús, távoli visszatükröződésévé. Azért lappang körül minden tüzet a legelhomályosultabb élet is a vadállatoktól a bogarakig, félelemmel és sóvárgó, szédült vágyakozással. Ez az ő néma, öntudatlan, kétségbeesett imádságuk.

Jeanne lelke terhessé vált az elementálszörnyekkel. Egyre több akaszkodott rá és hatolt be lelki-testi szervezetének boszorkánykonyhájába az életműködés hajszálszerkezetei közé. Minden fogantyút más dilettáns karom rángatott benne, míg a nála mohóbb, erősebb akarás odébb nem taszította. Jeanne, a mai orvostudomány szerint, a szkizofréniának egy sajátos, súlyos állapotába került. Számtalan egyéniséggé robbant széjjel. Különféle hangok, törekvések, ijesztő indulatok váltakoztak benne. Egymást mindig acsarkodva gyűlölő, rombolóan ellenséges idegenek rikácsoltak ki szájából. Néha mindkét kezével különböző szöveget írt, és a szájával egészen más szöveget mondott. A legkülönfélébb tevékenységekre kényszerítették. Egyszer arra, hogy órákig a falnak fordulva álljon, ne fogadjon el táplálékot, ne tisztálkodjék, és szükségleteit a szőnyegre végezze. Máskor minden keze ügyébe kerülő dolgot eldugdostattak vele lehetetlen helyekre, melyeket aztán nem tudott megtalálni. Legtöbbjük fajtalan, undorító ajánlatokkal üldöztette a riadozó cselédekét és a siránkozó, zavarodott Cortey-t. Eleinte, míg társaságba jártak, megszállói hangosan trágár, istenkáromló szavakat mondtak el vele, vallomást tettek bűntényekről, amelyeket állítólag elkövetett. Állapota egyre súlyosodott. Gyújtogatni, törni-zúzni, rombolni kezdett, majd férjét fojtogatta, aki alig tudott élve megszabadulni görcsös ujjai közül. Végül ugyanoda került, ahová szegény anyám: a Salpetriére-be.

Egyszer, kimerült, rövid, szabad pillanatában féléber, lázas álomban meglátott engem. Révetegen, kételkedően nyújtotta felém a karját, és kábultan, dűnnyögve megszólított:

–... Maga az... Louis... Monsieur de la Tourzel?... Üzen... valamit a kicsi Corinnának?... Nem fogom megmondani, milyen sebes és szürke... majd... majd mondom valami szépet... hogy örüljön...

Hirtelen összerezsent, hangosan, hosszan felsikoltott, mint aki ráeszmél nagy szerencsétlenségére:

– Segítsen nekem!... Segítsen nekem, Monsieur, az Isten irgalmára kérem!... Maga nem közülük való... El kell torlaszolni a kapukat!... Míg nem késő... Ellopják az életemet... Széttépnek... Csukják be... csukják be!... Oltsák el a lámpát... oltsák el!... – De tudata már félresodorták és letaposták más, tülekedő erők, s szájából mély, rekedt röhögés buffant fel.

Harmadik könyv

A főnixmadár felrepül

"Óh, vak lélek! Fegyverkezz fel a Misztériumok fáklyájával, s a föld éjszakájában megtalálhatod fénylő másodtestedet, isteni lelkedet!

Kövesd ez égi vezetőt!

Legyen Géniuszod! Ő az, aki elmúlt és eljövendő testesülésed kulcsát őrzi."

(Az Egyiptomi Halottak Könyvének felhívása a beavatottakhoz)

"Figyeljete önmagatokba. Pillantsatok a tér és idő végtelenségébe! Onnan zeng elő a csillagok éneke, a számok beszéde és a szférák harmóniája. Minden napkorong Isten gondolata, és minden bolygó egy-egy kifejezése e gondolatnak.

Az isteni gondolatok megismeréséhez, óh, lelkek, szálljatok fel és alá a hét bolygó útján ét a hét bolygó hét egén.

Mit zengenek a csillagok? Mit mondanak a számok? Mit nyilvánítanak ki a szférák? – Oh, ti elveszett vagy megmentett lelkek, a csillagok, számok és szférák a ti sorsotokat beszélnek, éneklik, nyilatkoztatják ki!"

(Fragmentum Hermes után)

A vízöntő jele

Az asszony, akinek teste befogadott új céloommal együtt, szelíd volt és egyenletes, mint az igazi alchimista kemence tüze.

A helyet, ahol egy szürke alkonyatkor megszülettem 1760. február 17-én, a titkos tudományok misztikus sugárzása hatotta át. Apám, Cornelius von Grotte, Károly hessen-casseli grófnak udvari zenésze, bizalmasa és rendtársa

volt. Ügyesen kezelte az ecsetet és a tollat is, de izzó fantáziáját és művészi vénáját az életében már csak egyetlen fókuszra irányította; a Nagy Mű létrehozására, amely minél teljesebbé válik befelé, annál inkább eltűnik, láthatatlanná válik a külső világban. Festményei, írásai nem e világnak készültek. A Rend titkos könyvtára őrzi őket, csak olyanoknak hozzáférhetően, akik értik a szimbológia háromsíkú nyelvét.

Grotte várát a sötéten zúgó, sűrű ölyvek erdeje ölelte körül. Magas, szegletes tornyának ablakai a Fulda folyó csillogó ívére, északi ablakai Karls Aue parkjának habzó szökőkútjára, az Orangerie-kastély gyöngéd körvonalaira és bizarr szépségű márványfürdőire nyíltak.

A várban csend lakott és elmélyedés – a meditáció mély hallgatása. Tiszta, nagy, félhomályos termeiben önkéntelenül lábujjhegyre emelkedtek azok is, akiket nagy ritkán vendégül láttunk. A tárgyakból lenyűgözően áradt klauzúra elutasító tilalma, s a látogatóknak az az érzése támadt, hogy feszült munkába merültet vagy szendergőt zavar fel; megtör valami dermedt varázst, amely szelíd kábulatba vonta e helyet.

A halk beszélgetések, amelyek az esték gyertyafényében lefolytak vagy a hangok, melyek a nagy, beépített orgonából hömpölyögtek elő bús, fenséges zsongással, nem szakították szét e varázslat fátylát, hanem a művészet szépségének kíséretét szolgáltatták neki.

Anyám – magas, gótikus alak volt, valószínűtlenül keskeny ujjakkal, átlátszó, finom arccal és magas, nemesen formált homlokkal – a legszótlanabb nő volt, akivel életutamon találkoztam; de szótlansága mindenhez hozzásimuló, nyugalmas és kifejező volt. Az, aki beszélt hozzá, sohasem érzett közönyt vagy elzárkózást benne. Mosolya, szeme, értő és sürgető hallgatása még azokat is megnyilatkozásra készítette, akik félénkek, zárkózottak voltak. A hallgatás ereje áradt belőle. Művelt és végtelenül okos volt; a háttérbe húzódva ugyan, de apámmal együtt járta meg a Rend fokozatait, írásainak első olvasója és bírálójaként, széljegyzetei elárulták eredeti, minden magasságba felszárnyaló intuícióját. Talán a legjobb kifejezés, ha azt mondom rá: maga a koncentrált erő volt, amely már semmit el nem ömleszt mellékes irányokba. Apám rengeteg erőt kapott ettől a nyugodt, kiegyensúlyozott asszonytól; mert apám művész volt, égő, csapongó, zseniális, szélsőséges és gyakran csüggedő. Hogy nekem mit jelentett, arra kevés az emberi szó.

Készült a fogadásomra. Szüleim mindketten tudták, ki fog náluk megszületni. Többet tudtak rólam, mint én magam, akinek harmadik szemét csak a gyilkossággal szerzett elixír nyitotta fel újra, de egy föld alatti börtönben, amelybe belezuhantam. A Rend azonban régebben számon tartott – néhány évezred előttről –, és várta érkezésemet a Vízöntő jelében. Nem kellett

semmit titkolnom, és nem kellett semmiről beszélnem. Míg csecsemő- és néhány évig növekvő gyermektetem nem tudta szellememet teljességgel közvetíteni, addig ahhoz mértén érintkeztek velem, de később, alig tíz-tizenegy éves koromban a legnagyobb természetességgel kezeltek úgy, ahogy a többi Juniorest a Rendben: felnőttként, de még nem beavatottként.

Ismerték célomat, és tudták, rájuk vár a feladat, hogy feléje vezessenek. Szerettek és vártak – ők és a társaik. Mélyebben szerettek és örvendezőbben vártak, mint más szülő a gyermekét és más barátok az újszülöttet, mert tisztában voltak vele, milyen messziről érkeztem, micsoda utat jártam meg, s a pokolnak micsoda mélységéből kapaszkodtam elő. A tékozló fiú tért meg hozzájuk, lerongyoltan, sebesülten, gyengén – de krízis után.

Aki egyszer beavatott volt és elbukott, az elveszti az ősi Emlékezetet. Csak emésztő sarkallásként, soha ki nem elégülő hiányérzetként ég benne a labirintusban való bolyongás közben e legnagyobb veszteség homályos sejtelve, századokon, évezredekken át. Mindig az okkult fény felé törekszik, kábán és vakon, mint az éji lepke. Megperzselődik, lehull, hogy új testben újra felszálljon, és megkísérelje a misztikus tétel fikcióját: "Égesd el testedet gondolataid tüzével." E meddő kísérletnél teste mindig elég ugyan, de az asztrális vágy tüzeiben, amely e tápláléktól erős és élő marad. E tűzmagból megint csak halandó test növekszik. A gondolat transzcendens hideg fénye ott lobbant fel bennem Corinna rothadó, szétbomló teste mellett, amely mintegy fókuszba, magába gyűjtötte minden asztrális nyugtalanságomat, szenvedélyes vonzódásomat a formák szépségének káprázatához és beteg, önbecsülés nélkül való, öncélú kéjtelgessé züllött teremő erőmet. Magába gyűjtötte, vérébe, húsába szívta, formáinak láncára fűzte, s mikor testének mágikus formulája széttört, feloszlott, e kötéssel együtt elpusztult vágyam, nemcsak iránta, de az asztrálmocsarak lidércvilága iránt is. A gondolat mentális tüzeiben második, szenvedélyből épült, gúzsba kötött, sziderikus testem is ellobbant, és előtűnt a harmadik, a még dermedten szunnyadó, tudatlan, amnéziás és gyakorlatlan Juniores, készen az indulásra, az ébredés, megismerés és megvilágosodás felé.

*

Míg testem és agyrendszerem kifejlődése tartott, nem vettem részt semmiféle összejöveteleken. Anyám és apám szellemi gyakorlatokra fogott, s főleg, bármilyen nehezen törtem bele, rendszerre szorított. A napnak bizonyos óráiban – kivétel és halasztás nélkül mindig ugyanazokban az órákban – el kellett végezniem a rám bízott feladatokat: írásmunkát, nehéz szövegek fordítását franciából németre vagy, ami a legnehezebbnek tűnt, latin betűkkel írt, ismeretlen keleti nyelven szövegezett könyvrészleteket kellett betanulnom.

Később az idegen írásjelű egyiptomi, héber, arab, szanszkrit, tibeti, kínai nyelveket tanultam. Nyugtalan, kapkodó, hamar fáradó gondolkodásképeségemet izmosították így, kényszerítették, hogy figyelemmel összpontosítson és kitarson akkor is türelemmel, szorgalommal, ha nem köti le és nem érdekli az, amit csinál. Ez még csak a tanulás előszobája volt. E száraz gyakorlatokért bőségesen kárpótoltak más órák, amelyekkel misztikus érzékszerveimet ébresztgették, az intuíció finom csápjait tornásztatták, amelyek a gondolaton – időn és téren túl – tapogatóznak az éteri Akasa-krónikában.

Az okkult zene és okkult költészet voltak mesélő dajkáim, amelyek átittattak a misztériumok borzongó, holdas fényével: felgyújtották képzeletemet, és megtanítottak a szimbólumok értelmére.

A Hold temploma

Sok-sok nyugalmas, védetten körülpárnázott éven át tértek vissza ezüstszürke, estébe hajló alkonyatok apám dolgozószobájában, amelyek mintha ugyanazok lettek volna a megállt idő állandóságában. A kiduzzadó idomú, hatalmas orgonasípok rézszerű hátán ugyanazok a fények csillogtak tompán, és az orgona nyitott, nevető hármassá fogsora ugyanúgy terült apám csontos, mozgékony keze alá. Megrendezték nekem a transzcendens költészet fizikainál magasabb rendű szépséget, éppúgy, ahogy az eleusisi éjszakákat teremtette újjá Orpheusz, az isteni művészet legáldottabb és később legfélreértettebb tolmácsolója.

A történetnek, amelyet elmondani készült, előbb mindig az orgonán festette meg érzéstartalmát dús, bűgő és különös színekkel. Feloldatlan, igézetes, misztikus akkordokat ütögetett le, amelyek a látó szem előtt csodálatos, világító színörvényeket kavartak a szobában, és élő szimbólumokként kiformálták a történetet, amelyet apámnak sima, halk, kellemes hangján a szavak nyelvére kellett csak lefordítania.

Első története így hangzott:

"Úr városában, ahol az emberek az éjszaka szülöttek szelíd holdarcát viselték, élt Bel-Salti-Nannar hercegnő, Nebunaid lánya. Úrnak, Ábrahám városának utolsó idejében történt ez, a nagy Nebukadnecár halála után. Bel-Salti-Nannar hercegnő szemében a magas, tiszta vonalú Holdtemplom visszfénye tükrözött és a teleholdas éjszakák hűvös árnyéka, amely sötétbe vonja a falak egyik sima síkját. Bel-Salti-Nannar szép volt, és mindenkihez idegen. Társnői elhúzódtak tőle, mert érezték, fiatal testében mérhetetlenül öregebb náluk, a férfiak kerülték, mert érzékeikkel tudták, szüzessége mögött

nem a vágyakozás éhes tüze lobog, hanem szörnyű, elmúlt tapasztalatok hamuja hallgat szürke, könnyű halomként, így lett Bel-Salti-Nannar a Holdisten és Nin-gal, a Holdistennő templomáé, a templom és a Zikkurat lépcsős tornya fölött nyitottan kitaruló égbolté s a holdkorongé.

Bel-Salti-Nannar szerette és ismerte a hagyományt. Úr városának szent, dicsőséges múltjáról fáradhatatlanul vallatta a földet, s mint kutató értelmű apja, ő is elolvasta a szobrokon, kőtáblákon a régiek titkos üzenetét. Tűnődő, nyugtalan, kérdező szellem volt – bátor szellem –, a kérdéseivel nem riadt vissza Nannar, a Holdisten és sugárzó hitvese, Nin-gal előtt sem. Őket is kérdezte, szüntelenül ostromolta; őket is érteni akarta, nemcsak hinni és szeretni.

A kilenc öreg pap szelíd, mindent tudó mosollyal nézte keskeny, magas alakját, amint az esti Hold vonalán könnyű léptekkel haladt a szent területet keresztülszelő Szent Úton, és befordult a kilenc oszlop folyosójára.

A kilenc pap azután csendben a kisebb szentélybe vonult, és meggyújtotta Nin-gal, a fátyolos istenasszony trónja körül a négy olajméceset.

Bel-Salti-Nannar felhaladt négyszer hét lépcsőfokon, és a csillagnézők négyzet alakú tornyában szemben állott a teleholddal. Kék köntösének puha anyagát éles ezüstderengésbe vonta a fény, és árnyékát tömören mögéje vetette.

– Itt vagyok – mondta hangtalanul a fénykorongnak –, hívtál és itt vagyok, hogy szolgáljalak. Testem és arcom fénylő a Te fényességedtől, mint ahogy a Te arcod a Naptól sugárzik; de mögöttem sűrű árnyék esik a földre, mögöttem sötét árnyék vetődik az égre, és akármit közvetítesz hozzám, és akármit közvetítek én Tőled tovább, mindennek égre és földre vetődő árnyéka van. Ezért, ha továbbszolgálok, mert szolgálnom kell a Te fényláncaidra fűzve, sírva teszem, mert nem értelek Téged, és nem értem önmagamat.

Hét éven át beszélt így Bel-Salti-Nannar a teleholdhoz, és a telehold hét éven át hallgatott, és hallgatva parancsolt a vizek, a vér és a nedvek néma nyelvén. Bel-Salti-Nannar azonban nem lankadt és nem fáradt el, figyelmét nem fordította másra, nem kérdezte a kilenc öreg papot, akik a négy méceset mindig meggyújtották Nin-gal trónja körül a kis szentélyben; mert tudta, az ő tudásuk benne csak akkor válhatik az élet megtartó és megújító varázssitalává, ha maga merít a titkos forrásból, amelyet a kilenc pap szintén magányosan és egyenként keresett fel.

A hetedik év hetedik hónapjában azután a telehold beszélni kezdett Bel-Salti-Nannarhoz:

– Aki kitartóan kérdez, az mindig feleletet kap. Az emberek ritkán várják be, míg kérdésük megtestesül, nyíllá sűrűsödik, amely surranva berepül céljuk középpontjába, és feltöri a hallgatás mágikus pecsétjét. Te bevártad.

Megkapod a feleletet. Halljad, zárd magadba, és csak annak add tovább, aki hozzád hasonlóan megszolgált érte: A határtalanban és végtelenben, amely Ő, az igazságban, tökéletességben, örökkévalóságban, amely Ő, nem lehetnek korlátok. Mindennek, ami van, tehát az igazságnak, tökéletességnek, örökkévalóságnak, végtelenségnek *az ellenkezője is lehetséges*. Ha nem így volna, akkor csak fikció lenne az Ő szabadsága.

Így állhatott tehát az örökkévalóból kiáradó szabad lény előtt a Tudás fája: a nagy analógia, így állhatott előtte a rossz, ellentétes, halálos és boldogtalan különút, a vágy által létrehívott anyag világ vonzó, kéjes, szép és kárhozatos tűzijátéka, amelytől az Örökkévaló intése *óvta, de nem zárta el*.

A földi ember sem adhatja át élettapasztalatát a fiatal tapasztalatlanoknak. Mint fent, úgy – lent. A dolgok újra és végtelenségig ismétlődnek, mint a vízbe dobott kőnél a körülötte képződő körök egyre szélesedő gyűrűi.

A lénynek *tapasztalnia kellett* a különutat, a rosszat, a halál formavilágát, hogy ne higgye, elfogadja, hanem teljesen átégve a megismeréstől *tudja*, hogy Nála a helyes út. Vele párhuzamos, Benne a megváltás.

Az isteni dualitás: az Örökkévaló és mindannak az ellenkező lehetősége, ami Ő, látensen: Nin-gal. A fátyolos Istenasszony, aki már az elsüllyedt őshazában is uralkodott a kisebbik szentélyben, akit az elmúlt és eljövendő népek más és más néven imádtak és imádnak majd, aki ura a föld minden bűnös és áldott asszonyának, aki uralkodik rajtam alázatos szolgálóján, titkos nevemen, mely Sin, a közvetítő, aki uralkodik a bolygókon, naprendszeren, az egész Kozmoszon, akinek fátyla a Tejút és a hatalmas csillagködök. Ő atyáid istennője s az elsüllyedt őshaza tündöklő asszonya: Istar – az atlantiszi Isis.

Nin-gaiban szunnyad a vágy. Nin-gal a kísértő. Ningalban lobbant fel a tükröződés vágya.

Az örökkévaló, a nemző. Nin-gal a megtermékenyített Nagy Anyaméh, amelyből a harmadik: a Lény előárad Nin-gal halálos vágyának terhével és az Örökkévaló halált összezúzó megismerésével.

Nin-gal létbe lépett az Ő igenje által, de Ő maga meg nem nyilvánult maradt.

Nin-gal magzata: a Lény elindult.

És elindult a nagy törvény: mint lent, úgy fent.

A Lény, mint a nagy Anya és Apa, kettészakadt, a különút vágya és kíváncsisága miatt. A kettészakadás megszülte a taszítás nyomában keletkező ikererőt, a vonzást. A kettőből megszületett újra a három, és a három megint utánozta szülőit, így ömlött elő Nin-gal méhéből a lények végtelen sokasága, s külön-külön mindegyik, távolodó ismétlődése, szétáradó vízgyűrű köre a fent lejátszódó, csodálatos Istendramának.

Ő kimondta az Igent. Mert a vágynak orvossága a kielégülés, rossznak a szenvedés. És ahol a vágy látenszen szunnyad, ott szunnyad a veszély is, amely csak a létbelépés, a teljes kiélés mindenségen végigfutó köreivel hárítható el.

Ő meg nem nyilvánult maradt, de része minden lénynek, mint meg nem nyilvánult, megsemmisíthetetlen belső lényeg.

Ennek az isteni Ennek nincs szüksége tapasztalatra, ezt nem érheti változás és nem érheti halál.

Nin-gal vágyakozik, ég a megtermékenyülés gyönyörében, szüli verejtékben magzatát, ujjong az idő káprázattáncában, és a múltó, rothadó anyagból örök szépséget próbál formálni, újra meg újra szörnyű fiaszóval, mint a szobrász, aki hóból alkotja remekműveit.

Nin-ga tapasztal, csalódik, szenved és pusztul a lét izgalmas kalandjában – és ő igyekszik vissza türelmes, néma, mindentudó isteni párjához a fájdalom tüzes kohóján át, hogy Benne feladhassa önmagát. De ehhez a háromból kettőnek és a kettőből Egynek kell válnia.

A Lény visszatér Nin-galhoz, és Nin-gal Hozzá.

És mivel minden lény belső lényege a mindentudó, türelmesen várakozó isteni Én, tehát külön-külön minden lényben, a létbelépés drámai analógiája mellett Ningal keserű csalódásának, belátásának és isteni párjához való visszatérésének vágya is lejátszódik:

Az Egyetlen, Meg Nem Nyilvánult, örökkévaló felé emelkedő, érettebb Nin-gal meditációja, megismerése és kiábrándulása az anyagból.

Nin-gal vágysikolya ma is hangzik a Mindenségben.

Nin-gal keserű megbánásának jajkiáltása ma is hangzik a Mindenségben.

A gyönyörsikoly lefelé, a Lét sűrűjébe hajszol.

A megbánás jajszava visszahív az örökkévalóhoz. Így folyik a szüntelen bukás és szüntelen felemelkedés két egymás mellett futó spirálforgása.

Minden menyasszonyban a fátyolos Nin-gal siet kéjes, boldog izgalommal a vágy és formateremtés veszélyes kalandja elé.

Minden papnőben Nin-gal tesz szüzességi fogadalmat és szegül a szenvedést szülő vágyak és szenvedélyek ellen.

Minden anyaméh Nin-gal új hite és kísérleti műhelye.

És minden koporsó Nin-gal keserű kudarca, amelyből megbánás és megismerés fakad.

Ahhoz, hogy valami feltámadjon, meg kell halnia, el kell rothadnia előbb.

Ahhoz, hogy Nin-gal örökre feltámadjon Benne, neki és a belőle kiszakadt lényeknek át kell haladnia a halál és rothadás kapuján.

Mint fent, úgy lent.

Bel-Salti-Nannar csendesen kinyújtózva állt a csillagnézők négyzet alakú tornyában, szemben a nagy, lomha vonalú, homokhalmok mögött lesikló

holdkoronggal. Lélegzete lassan, mélyről szakadt fel melléből. Sin sápadt, titokzatos arca eltűnt, maga után vonta hosszú tejútfátylát, és helyet adott a szürkületnek.

Bel-Salti-Nannar nem várta be a piros örömök nappali lámpását, a Napot. Lelépkedett a négyszer hét lépcsőfokon, végigsietett a kilenc oszlop folyosóján, amelyen hosszan, kérőn utánanyúlt a hajnali Nap fénycsápjja, de ő nem fordult meg. Elhaladt a kilenc öreg pap mellett, akik a kis szentély ajtaja előtt sorakoztak kétoldalt, s mikor odaérkezett, elvonták előtte a függönyt.

Bel-Salti-Nannar belépett a szentélybe. A négyzet alakú trónemelvény négy szegletén négy olajmécses égett, és derengő fénybe burkolta az Istennő elfátyolozott alakját. Bel-Salti-Nannar lekuporodott a trón elé, füstölőt szórt a rézserpenyőbe, meggyújtotta az illatos fűvet, azután a kék füstkígyón át felnézett oda, ahol a fátylak mögött az Istennő arcát sejtette.

A szentély eksztázis csendjével telt meg. Csak az örökdő papok számolták a napokat a kapu előtt.

Hús és néma omlással hulltak le a fátylak Nisn-gal alakjáról. Bel-Salti-Nannar a negyedik napon, a negyedik próba után már látta térdének, derekának és karjának lágy körvonalait. Az ötödik napon megpillantotta kezét s benne az élet kulcsát, a hatodikon, az utolsó fátyol lehullásakor meglátta végre az Istennő arcát...

...amely saját arca volt, mintha tükörbe pillantott volna.

Ekkor megértette minden dolgok káprázatát, az anyaggá sűrűsödött tévhitet, amely szétbontja Azt, ami Egy. Megértette, felismerte a lények világának és benne saját magának tragédiáját, de a feloldódás és szabadulás mérhetetlen messzeségbe tűnt előtte, valahol a Világnap felszívódásának legvégén, s ez elgyötört fáradtság, csüggedés keserűségével telítette belsejét:

– Óh, Nin-gal, szegény, csöndes, csalódott anyag, Ningal, boldogtalan anyja a világnak! Itt kell maradnunk tehát, míg az utolsó vágy elég a Kozmoszban, míg az utolsó indulat fárosza kilobban, míg az utolsó kíváncsiság hamvába hull, míg az utolsó halál buborékja elpattan az Időfolyam tetején... Itt kell várakoznunk a Nagy Spirál táncát járva, a körtáncot, amelyet fáradhatatlan csont fuvolák kísérnek...

... És arcán könnyek folytak végig, szemben az Istennő meztelen arcával, amelyen saját könnyeinek visszfénye csillogott.

Hetedszer töltötte fel a négy olajlámpást a trónszék! négy oldalán, és a rézserpenyőbe új füstölőt vetett.

A hetedik nap hajnalán, a lassan múló éjszaka után, felszáradtak az istennő könnyei. Arcán titokzatos mosoly ragyogott; a menyasszony mindent sejtő mosolya, és mögötte kivilágosodott hirtelen az ajtó, amely a Nagy Szentélybe, Nannar szentélyébe vezet. A legöregebb pap állt a küszöbön. Fehér köntösét a

Vízöntő halványzöld és aranyszínű jele díszítette. Kezét némán Bel-Salti-Nannar felé nyújtotta, akinek arcán most az Istennő mosolyának reménykedése áradt szét. Felállt, és követte a legöregebb papot a Nagy Szentély bejáratán át..."

A Nagy Szentély

Egy másik estébe hajló alkonyaton Apám így folytatta elbeszélését:

"...A Nagy Szentély belseje sötét volt, mint a legmélyebb kontempláció bársonyos belső tere. Bel-Salti-Nannar úgy érezte, nyitott szeméhez odatapad ez a sötétség, mint valami sűrű szövet. Egyenesen előrement, és kezét tapogatódzva, félénken előrenyújtotta. A szentély hosszú volt, lefelé lejtett és szűkülni kezdett. Az út síkosan csúszott a lába alatt. Fejét már meg kellett hajtania, mert homloka a mennyezetbe ütközött. A levegő fojtóvá lett; nyirkos, elutasító, idegen szag töltötte be töményen.

Bel-Salti-Nannar fülébe tompa, lüktető hang hatolt, alaktalan és fenyegető, amely szinte elébe állt láthatatlan torlaszként. Térdre ereszkedve küszött tovább az ellenszegülő dolgok között. Szorongás osont mögötte fekete bagolyként, szárnyának suhogása megérintette bőrét, és a rémület borzongásának apró gyöngyeivel verte ki. Már úgy érezte, a lehetetlenbe hatol. Teste hosszan elfeküdt a szűk gyűrűben, körmei kaparászva kerestek támpontot, hogy megkapaszkodva maguk után húzassák a súlyos terhet.

Közvetlenül szeme, verejtékes arca előtt két, sötétzöld fénypontot pillantott meg hirtelen. Megbabonázva meredt e két lidércre, s iszonyat jeges kígyója kanyarodott szíve köré. A két fénypont látóterét egészen betöltő arcból nézett rá; két hideg, gúnyos, gyűlölködő szem fókuszából.

– Állj! – parancsolta Bel-Salti-Nannarnak a két szem, amelyek körül lassan, zöldes fényben kivilágosodtak a vonások. Bőre pikkelyes, nyálkás, rothadás fényében foszforeszkáló hullóbőr volt. Tömpe, lebenyes orra mélyen benyomódott e puha, szétfolyó, állandóan változó állagba. Bel-Salti-Nannar borzadva látta, hogy homloka közepén nagy, beteg szemhéjú, lehunyt, halott szem van; egy harmadik szem, amely alól véres genny szivárog. Üreges szája sötét odvában sajátos nyüzsgés rémlett; zöld hátú, feketén gyűrűző testű, vérszínben csillogó férgek dolgoztak benne falánk tülekedéssel. De e feloszló szörnyetegfejjben gonosz, erős élet parázslóit. Bel-Salti-Nannar érezte, mint nyomulnak az Arc mocsaras, leszívó gondolatai szelleme köré, mint fonják át meg át a gúny és kétely liánkarjai, hogy magukkal vonják az asztrálhüllőktől nyüzsgő mélybe, az állati lét szétszakadt tudatának nyomorúságába.

– Nézz és láss! – sugározta az Arc némán. Minden Bel-Salti-Nannar

agyában szóvá lett közlés mögött elmondhatatlan emlékek, érzések torlódtak. – Megismersz-e végre, évtízezredek után engem, akit letagadtál, elvetéltél, megöltél, aki elől az anyag hétszeres fátyola mögé menekültél, aki miatt az emberhangok forró ólmát öntötted füledbe, aki miatt szemedet a föld fényeivel megvakítottad? Futottál és kiáltoztál, lerészegültél és ölelkeztél; idegen templomok istenei elé vetted magadat szisztrumok, fuvolák, gongok zúgásában, hogy elűzd az én arcom emlékét, hogy elodázd ezt a pillanatot, mikor újra szemtől szembe állunk: gyilkos és áldozat, te meg én. Ha tudtad volna, hogy felém sietsz a Kis Szentélyen és a Nagy Szentély csapdáján keresztül, ha tudtad volna, hogy én hívlak, vonlak, csalogatlak, s hogy e szörnyű út végén nincsen megvilágosodás és megváltás, csak én, egyedül én, akkor inkább levetted volna magadat a Zikkurat tornyából, hogy agyad, ez a vaksötét labirintus széttörjön a templom lépcsőjének kövein. De nem tudtad. A felejtés bűne ellened fordult, és te jöttél; legyengülten, örök hiányérzettől szomjasán, jöttél, hogy kiszolgáltasd magadat annak, aki a várakozásban, gyűlöletben és a te határtalan félelmedben erőssé lett, aki verejtékedből, véredből, könnyeidből táplálkozik, és most megvív veled saját szabadságáért; a különútéért, a hataloméért fölöttes és ellened.

Bel-Salti-Nannar megmeredt testében az emlékek gőzei szálltak fel lassan, és didergő gondolatként lecsapódtak agyának belső falán. Már tudta, ki ez a háromszemű szörnyeteg: az ő levetett, elárult hite volt, a pokolra taszított szentség, a fehér mágiából feketére mocskolt erők koncentrációja az Időben, amelyet iszonyodva, lopva levetett magáról, mint ahogy az asszony bűne titkos gyümölcsét rakja le valahol idegen küszöb előtt, hogy nélküle jobban boldoguljon. Régen volt ez, az őshazában, a nagy pusztulás előtt, a harmadik szem hatalmának idején, mikor a lények a három világ paradicsomában éltek, és ezért nem félték a halált. A harmadik szem, a mágikus látás és hatalom kapuja az ember homlokán, amely az ellenszegülés és bukás pokoltorkává lett, mikor a Titánok ereje egymás ellen fordult, a bölcsesség kígyója lesiklott a fejből a hátgerincen át az ágyékba, és szenvedéllyé vált az ösztönök alvilágában. A szenvedély forró teste alatt kikelték aztán az önzés, kirekesztés, ártalom, erőszak és pusztítás kobratójasai. A Titánok látták a szellemvilágot, de nem tapasztalták a halállal mérgezett, kéjes és kísértő anyagot; újszülöttek voltak a matéria labirintusában, és eltévedtek. A harmadik szem készülékével a Kozmoszból levonzott erők egyre sűrűbbek, rombolóbbak lettek, mert a másik boszorkánykörét kellett vele megostromolni, a másiktól kellett elragadni velük valamit, melyet az irigy érzékek megkívántak. A fénylő Napok tiszta sugárzása elfordult a földtől, és kilobbant kísértetbolygók mindent elnyelő és összezúzó vámpírcsápjai hatoltak le a meghasonlott lények transzcendens szervén, a homlokszemen át a világba. A felavatott papnót is

elsodorta a mágikus vihar. Lelkében elsüllyedt a templom, tetejét gaz nőtte be, kulcsa elveszett, s a szentélyben bent, a föld alatt, a pusztulásra ítélt, elárult Eszme keserű, rothadó; szörnyű kísértetté vált, hatalmas démonná a Kűszöb előtt. Mikor a Kozmosz bírái érkezettnek látták az időt a pokoli színjáték megszüntetésére, a kis Hold lezuhant, tűz és víz törölte sima táblává a földet. A lázadó Titánt kiűzték a szellem örök paradicsomából. Homlokszemét elvesztette, csak helye maradt meg homályos sejtelmek gócaként a homlokcsont szemfedője alatt, kicsiny, rejtélyes miriggyé zsugorodva. A Titán emberré lett. Megismerte a bűnt és a szenvedést. Elvesztett szellemlátása, harmadik szeme helyett agytekervényeket fejlesztett magának; tétován tapogató, kauzális gondolatujjakat, amelyekkel a természet részlethieroglifáit ügyetlenül körültapogatta, de semmi fogalmat nem nyerhetett többé az Egésről, a csodálatos szintézisről.

Az Ég bezárult, és az emberre rázuhant teljes, elbíráhatatlan súlyával a halálfélelem. Gondolatujjai sötét semmibe tapogattak százalmas tehetetlenséggel. Félelemből formált istenei halandó kényurak voltak, akik csak fenyegették, ijesztették, de vigasztalásuk hatástalan maradt az anyagi lét súlyos csapásai között. Világtalan két szeme nem látott túl a bölcső és a sír börtönfalain. A fejéből hátgerincén át az ágyékába siklott kígyó pedig új és új, élő, vérrrel telt kéjálmodzatot követelt. A világtalan halálraítélt vak gyermekeket nemzett a halálnak.

Felszárnyalt Gilgames, a hanyatló Titán hatalmas eposza a halál első megrendüléséről, halandóvá lett barátja holtteste mellett:

"Enkidu, drága barátom, mezők párduca te,
Azután, hogy a Mindent elértük,
lábunk alá a Nagy Hegy csúcsa lendült,
legyőztük az Égi Kost, és mélybe vetettük Humbabát,
a cédruserdő lakóját,
micsoda álom ragadott meg téged?
Arcod sötét, és hangomat sem hallod...
Óh, nem emeled fel többé szemedet..."

Szívét megérintette, de az nem lüktetett. Megállt.
A hú barát letakarta a mozdulatlant,
mintha menyasszonya feküdne ottan,
és feljajdult, mint az oroszlán,
ordított, mint nőtény oroszlán, amelytől elrabolták a fiát,
s a holtra borulva kínjában megszaggatta haját."*

[*Töredék]

Az emlékezés vizei alatt pedig, a tenger iszapos medrébe süllyedve ott várt, hallgatóit az Elfelejtett Templom, amelynek kulcsa elveszett, és befalazott szentélyében a bukott papok és papnők halott istene kísértett szörnyeteggé váltán.

Bel-Salti-Nannar már tudta, hogy az Elfelejtett Templomban van újra. Rábukkant a múltba merült folyosóra, amelyet már megjárta egyszer, és amelynek emlékét a Bírák keze kitörölte lelkéből. A börtönné lett szentély ajtaja előtt torpant meg, amelynél őrt áll a megtagadott, kicsúfolt kultusz; saját mágikus formuláinak, alvadt hitének erőiből testesült démon.

Bel-Salti-Nannar félt. Kimondhatatlanul. S ahogy félelme rémületté, majd jeges iszonyattá duzzadt, úgy izzott egyre előbben a rothadás foszforeszkáló fényében a Kűszöb őrzője. Ez a minden érzést meghaladó, vad elszörnyedés már-már pánikban, tébolyban, az örület rikácsoló üvöltésében tört ki belőle, mikor mélyből felvetődő hajóroncsként előbukkant benne hirtelen a templom egyik oszlopára vésett diagram képe, amely a Kűszöb őrzőjét ábrázolta és a papot, aki úrrá lesz rajta azáltal, hogy rávilágít; a lámpással, és szívét törrel szúrja át. Ekkor Bel-Salti-Nannar már tudta a formulát. A félelemdagály elült benne, s a figyelem feszült, sima szintjévé változott. A lámpás derengeni kezdett... s a szörny arca halványodott. E bús félhomályban szólalt meg Bel-Salti-Nannar belső hangja, amely felemelt törként villant meg a démon arca előtt:

– Hogyan akarsz legyőzni engem, te szegény árnyék, engem, aki teremtőd és urad vagyok?! Hogyan győzhetné le a teremtmény az ő alkotóját, és az alkotó hogyan adhatna szabadságot saját kezének, hogy az tetszése szerint cselekedjék? Nálam a felelősség, és nálam a megváltás. Saját lényem egy darabjával találkoztam most benned, amelyet régi bűnöm lealjasított, de én meg akarom tisztítani. A bennem lévő istenben akarom szabaddá tenni, nem kívülről és ellene. Megváltalak, Őrző, azzal, hogy nem gyűlöllek, hanem sajnálalak, nem taszítalak, hanem magamhoz vonlak, nem futok előled, hanem feléd nyomulok, és magamhoz öllelek. Megérintem és megmosom sebeidet, hogy a sötét, gennyes fekélyek fehér fénné oldódjanak, s a megalvadt Idő végtelenségig áradjon széjjel. Jöjj...

S az Arc fakóvá hamvadt. Nyálkás, duzzadt pikkelyei száraz hamuvá lettek, leperegtek a lámpás fényében. A két szem kialudt. A porként lehulló anyag mögött a csontkoponya szilárd váza rémlett fel egy pillanatra, azután az is szétesett, semmivé vált, mint a pára. Az őrző helyén kis gombostűnyi, fehér fénypont maradt, és Bel-Salti-Nannar szívében felzúgott az áhítatos öröm: a Nagy Szentély oltárának egyetlen lángja intett feléje, a soha ki nem alvó "Öröktűz" az alabástromkehelyben.

Bel-Salti-Nannar kiegyenesedett a széttágult térben. Szeme ámulva siklott végig a hatalmas oszlopok sima testén, fel a bársonykék égbolt csillagos kupolájára.

Nyolc terem következett egymásra, mindegyik nagyobb a másiknál. A nyolcadik terem oltárán állott az alabástromkehely az egyetlen lánggal. Az oltár mögött a lét határtalanná vált.

Mikor szeme hozzászokott a gyöngéd derengéshez, meglátta az oltár előtt a koporsót; ott tátongett előtte nyitottan. Bel-Salti-Nannar élettől forró, fiatal teste borzadva sejtette a kő hideg, halálos érintését. Arcába kibontott sírkamrák dohos szaga csapott. Testében kis, erőlködő, rémült kiállásokat hallott, mintha minden paránya külön életre kelve vézsikolyt hallatna, mintha vére, húsa, izmai, idegei a halálfélelem pánikjában elnyújtottan üvöltöző lázadókká változtak volna. Az életöszton e forrongó! húzták, taszították, rángatták el-el a nyitott koporsótól. De Bel-Salti-Nannar állva maradt. Tiszta szellemi tudatát kitepte az uszítók közül, s a Szent Cél magaslatáról hallgatást parancsolt mindeneknek.

A lárma elült. Csend támadt. Mély, dermedt, várakozó csend. Bel-Salti-Nannar lassan beszállt a koporsóba.

Hanyatt feküdt, s hosszan elnyújtózott a kő jeges karjai között.

Teste fokozatosan lehült, és merevvé vált.

Szeme néhányszor furcsán, kattanva lehunyódott, majd fennakadt.

Még érezte, amint álla elernyed, szája kinyílik, majd hirtelen, mintha óriási erő taszította volna meg, zuhanni kezdett befelé szédítő irammal...

Eszmélete, amelybe görcsösen kapaszkodott, kihagyott. Sötétség ömlött át rajta, mint fuldoklón a vízár. Tudta, nem szabad elvesztenie önmagát, és tájékozódnia, emlékeznie kell... – Hol is?... Nem... nem jó... Jelenben kell gondolkodnia... A fény az oltár előtt... és mögötte a tér kitágul... Óriási belső tér... mélyül és szűkül, mint a tölcsér... A tölcsér torka keskeny...

Most érezte, hogy fejével lefelé zuhan a tölcsér torka felé. Tudata szűkülni kezdett, mérhetetlen kicsi ponttá vált...

... S átsiklott a szoros gyűrűn.

Hatalmas, gigászi, zengő, zúgó, fénylő, rohanó, örvénylő, keringő világegyetem véráramába került bele, az alvilági Kozmoszba, melyben a halál és megújulás szüntelen táncát járták a bolygók, napok, naprendszer, tejútrendszer és kavargó csillagködök.

Mérhetetlen gyönyör, a hatalom részegítő kéje öntötte el; az Abszolút önmagában központosított érzete, ahogy tudata nőtt, növekedett, és áthatotta a Kozmoszt.

Az ő erői voltak ezek! Benne, általa, körülötte és érte keringtek, örvénylettek, születtek, izzottak, meghaltak és újjászülettek a csillagok, napok,

naprendszer. Ő volt hatalmas ösztudata, szintézise; Titánja, istene ennek a világegyetemnek. A zúgó, zengő, fénylő, égő és izzó élettől áthatott örvénylés őáltala, benne játszódtott, és általa nyert értelmet.

Minden harmonikus volt, törvényszerű, lenyűgöző szépségű rendbe fogott; végtelen mozgástól és kimeríthetetlen erőtlől áthatott.

Elégedettség és büszkeség fenséges akkordjai kondultak meg benne a szférák ujjongó összecsengésének kíséretével.

Magasztos, mérhetetlen magasságban trónolt a dolgok felett, és ahogy lenézett a világra, felszakadt benne a teremtés másnapjának boldog kinyilatkoztatása: "Minden imé igen jó!"

És így tartott ez végtelen-végtelen időközön át a végtelen forgás, örvénylés, ismétlődés szüntelen egyenletességével; így zengett, zúgott, lángolt, izzott körülötte, benne és általa az egész világegyetem...

...Míg lassan – végtelen időközön és végtelen ismétlődéseken át – megszületett benne az elernyedés, a fáradtság.

Ez a fáradtság fokozatosan fásult közönnyé, fakó unalommá vált, majd türelmetlen elégedetlenségéggé lobbant fel.

Mást már nem diadalmas Titánnak, a boldog világegyetem boldog istenének érezte magát, hanem fogolynak. Fogolynak, egy érc-törvények láncával átfont, befalazott börtönben. Végső oka és ösztudataként egy egész világegyetemnek, magánya jeges és megoszthatatlan volt. Ekkor ebben a tűrhetetlen egyedüllétben, ebben a megoldatlan, kietlen magányban közelhajolt, közelnymult belső világegyetemének parányaihoz, hogy lényeket keressen, akikben hiányérzetével tükröződhetik.

Az egységes kép töredékekre robbant széjjel. Sok-sok zárt egyet látott mindenütt saját képmásaként, ahogy rohantak egymás felé és el egymástól, ahogy összeütköztek, harcoltak, szeretkeztek, imádkoztak, átkozódtak, születtek, születtek, betegségekben sínylődtek, elpusztultak, és pusztult minden forma körülöttük, amelyet létrehozta. Létükben meglátta ugyanazt a forgást, örvénylést, amely az ő belső kozmoszában ismétlődött, és meglátta külön-külön minden zárt egyben a belső mikrokozmoszt, amelynek parányai szintén magukban viselték ugyanezt a törvényt végtelen-végtelen ismétlődéssel. És akkor a borzalmaknak, reménytelenségeknek, halálos bánatnak és tehetetlen kinnak megrendülése rázta meg, mert felismerte az anyag csapdájának lent és fent mindent átható és eltorlaszoló, démoni lényegét, és egész tudata egyetlen kétségbeesett, sóvárgó törekvésben összpontosult: szabadulni!

De van-e kiút abból, ami kör befut? Ki lehet-e kerülni a farkába harapó kígyó szorításából?

Kívánczossága a szabadulásra mind erősebbé, szilárdabbá, egyre

hatalmasabb erógóccá koncentráldott; a tudata egyetlen éles, átható fénycsappá szűkülve eggyé vált, azonosult ezzel a törekvéssel. Ez a törre feszült, hajlíthatatlan, törhetetlen varázsvessző találta meg azután az egyetlen rejtett rést, melyen át a körbefutó spirálabirintusból kijuthatott Valahová.

Azt az állapotot, amelybe érkezett: a Messiások Előcsarnokának nevezik.

Messiások Előcsarnoka

Itt már csak a forma nélkül való feszültség volt. Az átmenet derengése. A szeplőtelen fogantatás jelene, melyben a Meg Nem Nyilvánult a Lét felé nyomul.

Ez volt az Ige Kapuja. Itt ömlött át minden kinyilatkoztatás lényege, mielőtt Nin-gal világában a Szó anyagi leplébe öltözött volna.

És itt vált Bel-Salti-Nannar tulajdonává a teljes tudás és a felszabadulás titka.

Innen kellett visszatérnie utoljára a titkos úton, mint ahogy a Messiások Előcsarnokából minden lénynek vissza kell térnie utoljára, mert terhessé vált az Igével.

Mikor Bel-Salti-Nannar a Nagy Szentély oltára előtt feltámadt koporsójából, már ott állt körülötte a kilenc öreg pap, mögöttük sorakozott kilencven tanítványuk, majd mindazok, akik lélekben az Igazi Templomhoz tartoztak, Várták, hogy szóljon hozzájuk, és megjelentse nekik, amiért visszajött.

A legöregebb pap mélyen meghajolt előtte, és nevéen szólította:

– Visszajöttél hát, Bel-Salti-Nannar?

– Visszajöttem – mondta csendesen az isteni néven szólított. – Visszajöttem, hogy szóljak hozzátok! Figyeljete! Amit mondok, nem jegyezheti fel írás, és nem őrizheti kép. Amit mondok, az Út maga, a Tett maga s a tevékenység megszüntetése. Amit mondok, az a végső lépés. Amit mondok, azt hallani annyi, mint tenni, annyi, mint távolodni, mint magányosan és megoszthatatlanul alámerülni az elkülönültbe, melynek tölcseré az örvényből, a szétszakítottból, az Egység felszabadulásába vezet. Nem hely az, ahonnan jövök, mert minden hely ott ér véget, s a szó, hogy vég, az is megszűnik. Csak küszöbtől küszöbig kísérhet a beszéd fonala, a küszöbön túl megszakad:

A titok az ember!

Az ember istenképmás.

Tükrözi Nin-galt.

És magában rejt az örökkévalót.

Nin-gal csak a Nagy Világalkony beszívódásában válthatja meg önmagát, akkor, ha a méhéből támadt utolsó lény is visszatért hozzá.

De az ember külön útra térhet.

Az ember megválthatja önmagát.

Az emberben megvan a kivezető kapu: Isten. A Nemző. A Meg Nem Nyilvánult.

Figyeljete a Messiásra. A Küldöttre, aki újra és újra megjelenik, hogy lejátssza a misztériumot. Végigjárja az utat, és maga után hív a szabadulásba.

Végigjárja az utat körbe-körbe... aztán rátér a rejtett ösvényre, amely a titkos kapuhoz vezet.

Figyeljete!

Egy asszony méhe megtermékenyül. Mindig és mindenütt, egymástól messze, egymásról nem tudva, elszigetelt fajok között, évezredek és óceánok távolságában felröppen a legenda: szeplőtelenül fogant!

Szeplőtelenül fogant, úgy, ahogy a lét szeplőtelenül fogant meg Nin-gal méhében Istene által.

A pillanat, mikor az Isteni gyermek megjelenik a földön, sötét és feszült.

Bolygók füledt, gyilkos közelállásban, borzalmakkal telítik a világot. Állócsillagok nyomasztó kisugárzása árad. Éjszaka fényuszályos üstökös szántja az eget. Napfoltok, mágneses zivatarok rázzák az idegpályák hálózatát, a földet és vizeket. Minden válság kirobban. A betegség akuttá válik, a mánia tébollyá, a harag bosszúvá, a viszály háborúvá, és a háború megállíthatatlan vértengerré.

A mikro- és makrokozmosz feszültségektől rázott, gyászkórussal ébren tartott, vérrel öntözött három síkja remegve figyel a fontos szereplőre, aki most színre lépett, és elindult...

A gyermek férfivá növekszik. Egyelőre mások lábnyomába lépked, emlékezik, készül; de a dolgok körülötte máris fölborzolódva figyelnek, és ellenszegülnek. Veszélyt éreznek. Mindennél nagyobb és mindennél rombolóbb veszélyt. Idegenség, a forró, rohanó életárammal ellenséges princípium dermeszt benne. Csempészárut hordoz; halálos veszélyű robbanószert, amely felbontja az anyagot.

S az anyag eléje áll. Eléje áll benne, a saját testében, saját vérében, érkeiben, húzában, idegeiben, és gyötörni kezdi. Gyöttri gáncsokkal, nevetségességgel, leküzdhetetlen akadállyal, rágalommal, éhséggel, nyomorral, betegséggel; gyöttri kétellyel, szépséggel és a gyönyör sokarcú kísértésével.

E kísértésekből azonban tisztító, erősítő próbatétel lesz, s a Messiás továbbhalad.

Léptei gyorsulnak. Már új úton, a maga útján jár. A lábnyomok elmaradtak. Ő vág ösvényt, Ő rak le nyomot és jeleket.

Szint vallott. Magányos alakja körül gyűlölködő moraj kél. Felismerték: Ő az!

Magányos alakja körül örült sóvárgás és vad reménykedés lángol. Felismerték: Ő az!

Magányos léptei után erőtlen lábak topognak. Felismerték: Ő az!

A körbefutó áram vad erővel örvénylik; magával tépi la pillanatlények kapaszkodó kezét, elmossa az utakat, feloldja és újra formálja az örökké áradó anyagot. Forog, forog a lét kereke, kápráztat, szédít, elvakít...

...A Messiás előtt azonban szétnyílnak a forgástól tömör árnyékfalak, és ő átkel a létesülés áradatán. Az örvény fénybe borul egy vakító pillanatra a figyelő három világ előtt, és megmutatkozik a Kapu. Hiába ront rá az anyag, hogy letiporja, megcáfolja, elmossa. A Messiás kihalálából mártírium lesz, és a mártírumból kulcs, mely a szabadulás kapuját nyitja.

A Misztérium lejátódott a nézők előtt. A kinyilatkoztatás megtörtént. A Szó elhangzott. Égnek a jelzőtüzek, és derengve utat mutatnak a lábnyomok: az Út a szenvedésen, halálon át a Megváltáshoz vezet.

A csarnokban csend támadt az elhangzott szavak után, Bel-Salti-Nannar karcsú alakja egyre sápadtabban derengett a végtelenné tágult csarnok holdaskék hátterében.

A pillanat, mikor eltűnt, megfoghatatlan volt.

Először a legöregebb pap követte, azután követte a többi nyolc, majd kilencven tanítványuk lépkedett nyomukban és mindazok, akik lélekben az Igazi Templomhoz tartoztak: a titkos, világi papok, a szent tudomány művelői, az igazat álmodók és bölcsek. Így történt, hogy amikor Úr sorsa beteljesedett, a templom, Nannar temploma üres héj volt csupán, melyet lelke elhagyott.

A templom elnémult. Csarnokaiból nem zengtek elő többé Nannar és isteni hitvesének himnuszai; oszlopai közül nem kanyarodott elő a körmenet színes kigyója magasan lengő szent jelvények sátra alatt, hárfák és lantok pengésében. A vihar, amely régóta készült keleten, a hatalmas szellemi erők eltávozása után kitört nemsokára. Belzacárt, Bel-Salti-Nannar fivérét, aki atyja helyetteseként működött, a betörő perzsa hadsereg legyőzte és megölte. Nabunaid fogságba jutott, Babilon országai Nagy Kürosz kezére kerültek. A nép, amely tudatlan gyermek módjára élt a templom körül, furcsán fázni kezdett, elárvult a halott kultusz teteme mellett. Hiányérzetében továbbvándorolt, elszéledt, hogy újabb fényforrást keressen, mint a téveteg bogarak raja. Nannar templomának falai között felállította lassan őrlő malmait az Idő. A perzsa királyok ekkor már felvették Zoroaster vallását, teljesen új hitükhöz pártoltak, s így képrombolás is gyorsította Úrban a természetes, lassú

pusztulást. A népes városból csak romhalmaz maradt, még a nevét is elfelejtették. A Zikkurat nyílásaiban baglyok fészkeltek, sakálok rejtőzködtek. Beduinok ütöttek tanyát a Szurokhalom árnyékában, nem sejtve, hogy a porladó homok és kötörmelék alá temetett szentély végső és legszentebb csillagkikötő volt egykor, amelyből a Felszabadultak keltek útra a Messiások Csarnoka felé...

"A férfi, aki nem hal meg"

Tizennyolc éves koromban a teoretikusok csoportjából, vagyis a második fokozatból átkerültem a harmadikba, a praktikusokhoz. A laboratóriumi munkát apám vezetésével teljesen újnak és izgalmasan szórakoztatónak találtam. E csendes, elmélyült órák alatt ismertem meg az anyag valódi természetét, tulajdonságait és az anyag mögött működő isteni életerő hatalmas törvényét. Burrhus, a szegény, vak tévelygő, csak játszott ezekkel a jelenségekkel, mint gyermek a robbantószerrel. Homonculus már sokat tudóit, mégis nyomorultul kevesebbet egyetlen működő, élettitkokkal telített sejtnél, amely egy-egy szervezet parányaként pillanatonként végrehajtja a transzmutáció csodáját.

A Rend, amelyhez tartozom – tagjait nevezték legyen Rózsakereszteseknek, Templáriusoknak, Trinosophusoknak – lényegében egyenes folytatása volt a hagyományőrző és a legmélyebb bölcsélettel foglalkozó ősi közösségeknek. Pitagorasz iskolája éppúgy ennek a szent Öröktűznek őrzője volt, mint az Esseusok Rendje Judeában, amelyben Jézus készült Krisztusi feladata betöltésére. A Szabadkőműves Páholyt szándékosan nem említem e helyütt, noha hosszú időn keresztül ugyanazt jelentette, mint a felsorolt másik három; később azonban eltért eredeti céljától, és a világ dolgai felé fordult.

A Rend két központja a XVIII. században Hessei Károly kastélya és a Schleswigben lévő louisenlundi misztikus iskola volt. Vezetője a tömegek előtt hírhedt, az előkelő körök által félt, félreértett és csodált, s a választottak által mélységesen tisztelt St. Germain gróf, Hessei Károly barátja volt, "a férfi, aki nem hal meg". A titokzatos varázsló. Tudós, művész és mágus. Évezredek szemtanúja, a Titkos Testvériség légrejtélyesebb küldötte.

A hermetikus, alaptételeiben és szertartásaiban egyiptomi eredetű Rend Rosenkreutz Keresztély keresztény misztikáját is magában foglalta.

Rosenkreutz Keresztély 1388-ban született. Német nemesember volt. Kolostorban nevelkedett. Egy szentföldi zarándokútja alkalmával, Damaszkuszban néhány tudós arab beavatta őt a titkos tudományok

misztériumaiba. Három évig maradt Damaszkuszban, azután az afrikai Fezbe utazott. Ott további ismereteket gyűjtött a mágia és a makro- és mikrokozmosz összefüggéseinek tudományában. Ezután Spanyolországon keresztül visszatért Németországba. Alapított egy kolostorszerű közösséget Sánctus Spiritus néven. Oda vonult vissza, és folytatta tanulmányait. Később annak a kolostornak, amelyben nevelkedett, néhány szerzetesét tanítványául fogadta, és megalapította a Rózsakeresztesek első társaságát. Ezek kutatásaik eredményeit könyvekben fektették le, amelyek még ma is a Rózsakeresztesek birtokában vannak.

Rosenkreutz sírját halála után 120 évvel fedezték fel. Lépcső vezetett egy föld alatti sírboltba, melynek ajtaján felírás volt:

"Postannos CXX patebo."

A sírboltban fény égett, mely abban a pillanatban kialudt, mikor beléptek. A sírboltnak hét oldala, hét sarka volt; minden oldala öt láb hosszú és nyolc láb magas. Felső része az eget, alsó része a földet szimbolizálta. A tetőzet háromszögekre, az oldalak kvadrátokra osztódtak.

Közepén oltár állt. A mérősített rézlemezre az A. C. R. C. betűket és a: "Hoc Universi Compendium vivus mihi Sepulchrum feci" szavakat vésték, Az oltárt négy alak vette körül. Mindegyiken felírás volt:

Nequam Vacuum
Legis Jugum
Libertes Evangelii
Dei Gloria Intacta

Az oltár alatt megtalálták Rosenkreutz holttestét, amelyen az enyészetnek nyoma sem látszott. Kezében pergamentekercset tartott, a tekercs oldaláról arany "T" betű világitott.

A Rózsakeresztes Rend tagjai fogadalmat tettek, amelyek között elsőként a titoktartás kötelezettsége szerepelt.

Rosenkreutz valójában küldetést teljesített, s a távoli Mesterek utasításait hajtotta végre, akik elérkezettnek látták az időt "szellemi nagykövetségek" létesítésére. A "Fraternitas roseae crucis" külső története ma már eléggé ismert ahhoz, hogy ehelyütt ne térjek ki rá; St.-Germain személye azonban annál zavarosabb találgatások céltáblája. Nyilvánosság előtt megmutakozó élete annyira meglepő, egyénisége oly szokatlan, lenyűgöző és elragadó volt, hogy sem meghatározni, sem átlagos emberi értelemmel megérteni nem lehetett. Utazásai, univerzális képességei, ismeretlen eredetű gazdagsága, átható, minden dolog lényegét azonnal felismerő okossága, szellemessége szorongást, nyugtalanságot, gyanút keltett. Kalandornak, szélhámosnak nevezték azok,

akiknek mindenre cédulát kell ragasztaniuk ahhoz, hogy nyugodtan élhessenek tovább szűk dimenzióik között, noha egyetlen szélhámosságon, egyetlen sarlatán kísérleten nem érte rajta senki, aki ismerte. Kétségtelen az is, hogy uralkodók, filozófusok, tudósok, művészek nagyrabecsült tanácsadója és barátja volt.

Húszéves voltam, mikor megismertem. Váratlanul látogatott el Grotte várába. Akkor már sokat hallottam róla. Engedélyt nyertem arra is, hogy a titkos könyvtárat látogathassam, amelyben nagyrészt St.-Germain híres és bámulatosan teljes okkult könyvtárát, ritka, értékes kézirateit őrizték. Világi barátai, akik tudtak ezekről a kincsekről, hiába kutattak utánuk színleges testi halála után, De ismertem festményeit is, amelyeket olyan ragyogó, saját maga által kevert színekkel festett meg, hogy elkápráztatták a nézőt. Köztudomású volt, hogy Vanloo, a francia festőművész könyörögve kérte, árulja el neki színkeverésének titkát, de St.-Germain a kérést visszautasította. Versailles-ban hegedűhangversenyeket adott, szimfonikus hangversenyt vezényelt vezérkönyv nélkül, dalokat és operát írt.

Nagy Frigyes, Voltaire, Madame de Pompadour, Rousseau, Chathan és Walpole, mindazok, akik ismerték, kíváncsiságtól hajtva versenyeztek, hogy származását felfedjék. Általában Rákóczi erdélyi fejedelem fiának tartották, később a Theozófia magának Rákóczi Ferencnek hitte, aki helyett, a világ előtt való elhalálozásakor, más valakit temettek el. Voltak, akik azt állították, hogy különböző országokban más és más nevek alatt bukkant fel, így Velencében Marquis de Montferrat, Comte Bellamare vagy Avmar; Pisában Chevalier Schvening, Milánóban és Leipzigben Chevalier Weldon, Genuában és Leghornban Comte Soltikoff, Schwabachban és Triesdorfban gróf Trarogy, Drezdában Rákóczi, Párizsban, Hágában és Szentpétervárott St.-Germain neve alatt. A misztikus írók közül néhányan kapcsolatba hozták személyét a rejtélyes Gabalais gróffal, aki megjelent Villiers abbé előtt és néhány, a submundán szellemekről szóló értekezést nyújtott át neki. Mások szerint azonos volt azzal a nevezetes Signor Gualdival, aki Hargrave Jenningset arra készítette, hogy "A Rózsakeresztesek, azok szertartásai és misztériumai" című könyvében róla írjon. Ugyancsak azonosnak gyanították Count Hompeschsel, aki a Máltai Lovagrend utolsó nagymestere volt. Életének ez a szédítő sokfélesége méltán megzavarhatta az emberek ítéletét, noha bizonyos, hogy nem ő rejtőzött a felsorolt nevek mindegyike mögött. A világ óriási volt még akkoriban, és a távolságok nagyok. St.-Germain gróf híres, ragyogó személye nem egy kalandor képzeletét gyújtotta fel, aki azután országok távolságában alaposan visszaélt a nagy egyéniség nimbuszával, így történt ez a másik beavatott, Cagliostro esetében is, akinek törekvéseiben tiszteletre méltó alakját a történelem teljesen egygyé olvasztotta Joseph Balsamónak, a kókler

szélhámosnak személyével, holott magam meggyőződtem róla, hogy Cagliostro és Balsamo nem egy, hanem két ember, mégpedig egymástól alaposan különböző egyéniség.

Aki azt hitte, hogy St.-Germain gróf sokféle megjelenési formája egyetlen köznapi, gyarló célt takar, azt ugyanis, hogy anyagi előnyökhöz jusson általa, alaposan tévedett. Festmény- és drágakőgyűjteménye páratlan volt a világon. Pompadour asszony írásos tanúsága szerint a király kincstárát Velasquez- és Murillo-képekkel gazdagította, a Marquise-nak legnemesebb és felbecsülhetetlen értékű drágaköveket ajándékozott. St.-Germain mindig pártfogó volt, és sohasem pártfogolt. A legkisebb mértékben sem élt soha vissza a bizalommal, amellyel kitüntették. Gyümölcstelen maradt minden olyan törekvés, amely vagyonának eredetét és nagyságát akarta meghatározni. Sem bankokkal, sem bankárokkal kapcsolata nem volt, mégis olyan légkört támasztott, mint akinek korlátlan hitele van.

XV. Lajossal baráti viszonyban volt. Kémiai tudása lenyűgözött mindenkit. XV. Lajos kérésére az udvarnál gyémántok és smaragdok foltjait távolította el. Meglepő eredményeket ért el drágakövek színezésében olyan módon, hogy saját találmánya színeit porrátört gyöngyházzal keverte össze. A király hálával és csodálattal vette körül. Az udvar életét egészen felforgatta. Izgalmas, új tónust, misztikus, friss légáramlást vitt az arisztokrácia merev formalizmusába. Mindenütt csodát vártak, alchimiáról, jövendölésekről, St.-Germain különös leveleiről és kijelentéseiről tárgyaltak. St.-Germain sok ezer évre visszamenőleg tökéletesen ismerte az eseményeket. I. Ferenc udvarának jeleneteiről úgy beszélt, mint aki személyesen ott volt, leírta a király külsejét, utánozta hangját, modorát – de Babilonról Nagy Kürosz uralkodása idején éppen ilyen részletes adatokat, bizalmas apróságokat közölt. Az embereket elképesztette. Voltak, akik beteges hazudozónak, feltűnést hajszoló sarlatánnak minősítették, noha el kellett ismerniök előadásainak közvetlen természetességét, adatainak pontosságát, minden vonatkozásban káprázatos tudását, s azt, hogy szavai meggyőzően hatottak. Géniuszát nem utolsósorban jellemezte mélyreható áttekintőképessége, mellyel az európai helyzetet felismerte és a tökéletes ügyesség, amellyel politikai ellenfeleinek vágásait kivédte. Mindenkor olyan ajánlólevelei voltak, amelyek megnyitották előtte a kapukat Európa legfelsőbb köreibbe. Nagy Péter uralkodása idején Oroszországban tartózkodott, az 1737 és 1742 közötti időben pedig a perzsa sah udvarának megbecsült vendége volt. De Perzsiától Franciaországig, Kalkuttától Rómáig ismerték és tisztelték. Nyelvtudása már természetfeletti volt. Olyan folyékonyán beszélt németül, angolul, olaszul, portugálul, spanyolul, piedmontes-i kiejtéssel franciául, görögül, latinul, szanszkritul, arabul és kínaiul, hogy minden országban, amelyet meglátogatott, valóságos

bennszülöttként fogadták. Mind a két kezét egyforma ügyességgel használta, olyannyira, hogy ugyanazt a szöveget egy időben mindkét kézzel leírta. Amikor később a két papírlapot egymásra fektették és átvilágították, a két írás sorai és betűi tökéletesen fedték egymást. De képes volt két kezével különböző szöveget is írni; egyikkel szonettet, s a másikkal misztikus verset.

A transzmutációt a nyilvánosság előtt kétszer hajtotta végre. Ifjító, szépítő elixírjeiért, orvosságaiért valósággal tülekedtek mindenütt, ahol megjelent.

Engem, őszintén szólva, megzavart az, amit hallottam róla. Nem abban kételkedtem, hogy képességei rendkívüliek. Ha valódi mágus és beavatott volt, akkor birtokában kellett hogy legyen ez a sokféle tudás is. Azon lepődtem meg, s az keltett bennem ellenérzést, hogy ilyen nyíltan, szinte hivalkodóan, káprázatos vagy csillogó keretében ágál vele csodáló, szörnyülködő vagy gúnyolódó fajankók előtt. Miért kellett egy Adeptusnak két komornyik, négy, tubákszínű, aransújításos formaruhába bújtatott lakáj? Miért utazott akkora és olyan díszes ruhatárral, mint valami kurtizán? Miért változtatta hetenként az ékszereit és évenként a nevét?

Apámnak szavá is tettem kételyeimet. Mosolygott.

– St.-Germainnek éppen annyira nem kell ez a keret, mint neked, vagy nekem. Ez életből már nincsen több igénye, mint egy remetelak a Himalája szívében, ahonnan jött, ahonnan a nála hatalmasabb erők a világba küldték, hogy egy meghatározott missziót betöltsön; s ahová feladata elvégzése után visszatér majd. Tudnod kell, hogy a legdúsabb lakomában sem nyúl soha ételhez, csak a saját receptje szerint készített sovány, hústalan étrendet fogyasztja. A keleti ezoterizmus alapelvein épült koncentrációs, meditációs gyakorlatait lankadatlanul elvégzi a kora hajnali órákban, és asszonnal nem érintkezik. Mivel a silány kövek drágakővé változtatásának titka éppúgy birtokában van, mint az aranycsinálásé, igen egyszerű dolog neki megszerezni azt a tetszetős álruhát, amelyben a világ inkább elfogadja és figyel rá, mintha sárga köntösű, borotvált fejű szerzetesként jelennék meg. Sokféle kápráztató képessége nem egyéb, mint az orvos ügyeskedése, mellyel a beteg gyermekek képzeletét leköti, mialatt vizsgálja őket; keserű orvosságot csempész a szájukba, esetleg veszélyes kelést távolít el róluk. Ez a beteg és szellemi egészsége forrásától teljesen elszakadt, erjedő világ nem értené meg a Mágust a maga hatalmas egyszerűségében. Finnyásán, túlbonyolultan, rögeszmésen sodródik a krízis felé. St.-Germaint is, mint minden megbízottat, remegő talajú, zord alkonyaiban küldték ki, hogy felállítsa a lélek mentőállomásait. De micsoda gongot kell vernie, micsoda harangokat kell zúgatnia, micsoda színeket, soha nem látott fenoméneket kell mutatnia annak, akire az anyagba vakult és siketült szerencsétlenek, beteg gyanakvók föléreznek. Királynak kell lennie a királyok között. Krózusnak a dúslakodók között, és mágusnak a

filozófusok között. Értenie kell mindenki nyelvén, látnia kell mindenki szemén, hallania kell a titkos hangokat, melyek a látható események mögött suttognak, hallania kell a hívást falakon, országokon át, és át kell hatolnia a falakon is.

– De hát ki ő valójában? Mióta él egyetlen testben?! – kérdeztem fellobogó kíváncsisággal.

Apám okos, értő szeme szelíden pihent rajtam:

– Ugyanezt kérdeztem én is sok évvel ezelőtt, tőle magától. Akkor én is a praktikusok csoportjába tartoztam, mint most te.

– És mit felelt? – kérdeztem mohón.

– Azt, hogy apja a Titkos Tudomány volt, anyja a Misztériumok.

– És... te bérted ezzel a felelettel? – kérdeztem csalódottan.

– Akkor mindjárt nem. Később beláttam, hogy felelete mindazt kimerítette, amit egy igazi Adeptus mondhatott önmagáról.

Esteledett, mikor felmentem a parkból apám dolgozószobájába. A parkban, egészen addig, míg a szürkület be nem szőtte a látható formákat és színeket, természetfigyelő és szimbólumfejtő gyakorlataimat végeztem. Különös alakú, csiszolt kavicsokat szedtem össze az öreg fák között tovasiető patak medréből, amelyeknek finom, áttetsző testét erővonalak erezték ősi hieroglifákként, és furcsa üzeneteket közvetítettek Lilithtől, a természetanyától. Szenvedő, vágyakozó, lázadó sikolyok bomlottak elő a néma vonalakból, csak olvasni kellett őket. Nyüzsgő hangyabolyt figyeltem egy hatalmas, görcsös ujjgyökerekkel földbe kapaszkodó platánfa tövében, törzsén és levélén; egy valóságos hangya-metropoliszt szorgos, lenyűgöző munkájába merülten a közösségi ösztön rabjaiként. E bolyt figyelve megvilágosodott előttem a tömegesítés kísérletének örök fiaskója, amely a külső felszabadulás délibábjáért a legnagyobb rabság körketrecébe zárja magát. Fenntart és szolgál egy életformát, amely sehová nem vezet, örül mag nélkül, óriási erőfeszítést végez tartalom nélkül, mechanizmusát precíziós mesterművé fokozza cél nélkül, míg csak a millió töredékre szétszilánkolódott démonikus ösztudat ki nem tépi magát e zseniális és szörnyű sejtársadalom örvénylő poklából, hogy egyetlen, öntudatos individuummá születhessen.

Esténként beszámoltam apámnak eredményeimről. Ezúttal is – szép, langyos, szeptemberi nap volt – leraktam zsákmányomat, a kavicsokat íróasztalára, ahol dolgozott. Láttam, írását befejezte éppen, és várt rám. Figyelmesen meghallgatott. Előadásomhoz hozzáfűzte csendes megjegyzéseit, amelyek sokszor egész gondolatkomplexumokat vontak éles fénybe, bátorítottak és inspiráltak. Mikor beszámolómmal véget ért, elkészöntem tőle, hogy vacsorához készülődjem. Visszatartott.

– Maradj még. Látogatót kapunk.

– Látogatót?!

Csodálkoztam. Tudtommal nem érkezett hozzánk híradás, lovas küldönc levéllel vagy futár.

– Kit?

A szobában már eluralkodott a homály. Hirtelen megéreztem, hogy rajtunk kívül jelen van valaki... aki néhány pillanattal előbb még nem volt ott. Apám velem egy időben észlelte a jelenséget. Felállt. Tekintetének irányát követve én is megfordultam. A jövevény az ablak selymesszürkén derengő négyszögében állt, és most előbbre lépett:

– Talán lámpát gyűjthetnánk már, Cornelius – hangja végtelenül megnyerő volt, szőjtése csiszolt és kellemes.

– Isten hozott! – szorította meg kezét apám bensőséges örömmel.

Akkor már tudtam, kicsoda, és lámpalázás izgalom hullámozott át rajtam, amely mozdulatlanra nyugózott, mialatt apám a borszeszégővel bajlódott. A szétömlő, kékesfehér fényben St.-Germain hozzám, lépett. Kezét nyújtotta, és fürkészőn arcomba nézett.

– Ő az hát! – mondta apám felé intve, baráti mosollyal. Erős, száraz, jó érintésű tenyerének szorítása feloldotta zavaromat.

– Hosszú idő óta végre... de nem először... jó estét! – mondta halkán, szemével szemembe kapcsolódva.

– Jó estét – köszöntem vissza felszabadultan s egyben önmagámról megfélelkezve, ahogy belevesztem e rejtélyes férfi arcának szemléletébe. Én is úgy éreztem, nem először látom. Emléke valahol mélyen-mélyen szunnyadt bennem. "Hosszú idő óta... végre... de nem először..." Igen. Ő tudta, hol, a múltnak milyen szédítő távlatában találkoztunk, rajtam csak az emlékezés árnyéka suhant át. Szeme sötét volt, titkos, szelíd, okos humortól csillogó, átható, fürkésző s egyben mindent értő. Arca hosszas, orra finom, vékony, kissé hajlott; szájszögleteiben szemének okos, megnyerő mosolya bujkált. Ha nevetett, nemcsak tökéletes fogsora szépítette meg, hanem egy, az egész arcán eluralkodó, végtelenül vonzó, tiszta, derűs kifejezés. Bőre kissé barnás, haja fekete volt. Középmagas, arányos termetén egyszerű, sötét, de nagyon finom szövésű ruhát viselt. Formás, izmos lábszárára feszes selyemharisnya simult. Korát nem tudtam megállapítani.

Neve nem hangozott el közöttünk. Szokatlan volt az is, hogy megismerhettem, hiszen a Rend alsóbb fokozatában lévők nem ismerhették magasabb rangú társaikat, csak azokat, akik egy fokozattal fölöttük állottak. Az én helyzetem születésemtől fogva kivételes volt. Apám akkor már a nyolcadik fokozathoz, tehát az utolsó előttihez tartozott: Magister volt. Utána már csak a Mágus következett. Ő irányította első gyakorlataimat, és mesteremmé lett. St.-Germaint, ha váratlanul meg is jelent a Rend

összejöveleim Rotenburgban, senki sem szólította világi nevén, mint ahogy a Rend minden egyes tagjának más neve volt a közösségben, mint amelyet a világban viselt. St.-Germain neve a Testvériségben "Tempo aperto" (nyílt templom) volt. De amikor a titkos beavatási szertartásokat vezette, Hierophantnak nevezték. A Rendnek tehát kilenc fokozata volt. A Junioresok, a Theoretikusok, a Praktikusok, a Philosophusok, a Minioresok, a Majoresok, az Adeptus extempusok, a Magisterek, végül a Mágusok csoportja képezte az alsóbb fokozatokban eléggé népes, feljebb azonban egyre magányosabbá váló okkult hierarchiát, amelynek végső pólusa a mágikus kilences szám után Isten volt: a 10-es. Vagyis 1: Isten és a világ: 0 dualitása.

E kivételes lehetőség nem ölembe hullott kegyelem volt. Megszolgáltam érte valamikor. Fokozatosan, a beavatás mélyülő csendjében szakadt fel bennem később az emlékezés. Bukásom előtt, sok-sok évszázadon át a Közösség tagjaként eljutottam egészen a végső próbák küszöbéig. Tehetséges voltam, értelmes és fegyelmezett, de csak emberi mértékig. A tudatos halál és újraszületés görcsös krízisében megtámadtak gyengeségeim: a nem egész ismeretből származó félelem, a hiányos tapasztalásból eredő kíváncsiság és a ki nem élt érzelmességből fakadó szenvedélyesség. Pedig ideáljaim magas ideálok voltak, és elméletben sokat értettem meg a lét titkos szimbólumaiból, igazságaiból. Visszatérésem mély, bensőséges örömet okozott rendtársaimnak s a Mágusnak, aki soha nem szűnt meg számon tartani a Rend tagjaként. Ez időbeli visszaesés valójában – minden egyéni nyomorúság ellenére – gyakorlati próba volt egy, a misztikus beavatás belső terében elhangzott tételből, melyet kívül, a szövevényes, egymásnak ütköző, zűrzavaros anyagi valótlanok között kellett jól megtanulnom, megértenem és örökké élővé tennem.

A beavatás misztériuma mindig kétszer történik. Egyszer, mikor a föld szférájába alámerült lény, tapasztalaton innen, de a másik világ még el nem homályosult tudatával belép a Misztériumok Templomába. A próbák, amelyeken magányosan, a sűrített időben és összeszűkült tér csendjében átég, néhány markáns vonallá koncentrált, el nem törölhető vázlatként a lelkébe maródik, mert ezek a próbák a lét minden későbbi kísértésének, lehetőségének, veszélyének és valódi értelmének szimbólumát rejtik. A vázlatot a lélek őrzi. Vonalai az egyre sűrűbbé váló testruhán is átderengenek, ha megfejtésüknek kulcsát el is veszítette a gyengülő emlékezet. Ez az égő-sajgó derengés, amely átszövi a nyugtalan éber álmokat, és helyről helyre, élményről élményre hajszol a nappali világ barikádjai között. Ez az örök elégedetlenség, az ájult előrenyúlás az Időben pillanatcélokért, amelyek mögött mindig ez a chimaera, ez a szent lidérláng csalogat tovább, szenvedélyen, becsvágyon, emberi tudáson, halálon, születésen, új és új

életformákon túlra, egyre messzebb és mégis kiszabott pályán a térkép szerint, vissza a kiinduláshoz. És itt következik el a második beavatás. A végső. Az út végén. A tüzek kilobbanása után. A megélt tapasztalatok után. Az élővé lett elmélet megrendülésében. Az első misztérium templomának kapuja befelé, a második misztérium kapuja kifelé nyílik. Aki azonban belépett egyszer a kapun, nem találhat a kijáratra addig, míg végig nem járta az út hatalmas körívét kaputól kapuig.

*

St.-Germain megjelenése Grottéban nagy változást hozott életembe. Apám közölte velem, hogy a gróffal együtt Párizsba utazom. Éreztem feszült figyelését, hogyan fogadom ezt a lehetőséget. Örömmel? Izgalom gyanús hullámzásával? Szorongással vagy tisztázatlan nyugtalansággal? Becsületesen szembenéztem önmagammal, és nem féltem kitérni előtte a kiégett, behamuzott csendet, amely ezt a területet elborította bennem. Tudtam, ha küldenek, mennem kell, megtanultam, hogy minden elém jövő vagy szándékosan elém helyezett esemény sajátos, csak engem érintő része feladatommak. Engedelmesen meghajoltam a határozat előtt.

– Mit kell tennem Párizsban? – kérdeztem halkán.

– A gróf titkára, famulusa lesz. Figyelni, tanulni fogsz, és mindenben követed az ő utasításait.

– Meddig kell távolmaradnom?! – lobbant fel bennem a fájdalmas, gyöngéd sóvárgás szüleim, az öreg park s békés munkába mélyedt napjaim után.

– Amíg küldetésed véget ér – mondta apám szilárdan, s én elszégyelltem magam mohóságom, kíváncsi éretlenségem miatt.

Anyám mellette állt. Keskeny, sápadt arca annyi élő biztatástól sugárzott, hogy átöleltem.

– A távolság nem köti a szellemet – súgta fülembé. – Fontos vizsgák előtt mindig át kell lapozni az előző tananyagot, nincs-e valahol hézag az ismeretben. Eredj csak békével, Cornelius...

A múlt első követe

Utazásom a szeretetre méltó, szellemes St.-Germain gróf társaságában végtelenül szórakoztató volt. Kitűnően épített, párnázott hintónkat, amelyben különféle elmés szerkezetek szolgálták a kényelmet, a gróf híres, telivér paripái húzták. Utunkat olyan jól szervezték meg, hogy a változásoknál is

saját pihent lovai s egy-egy szolgája várták. St.-Germain hintójában láttam először lecsapható asztalkát, kicsi, falba süllyesztett, jéggel hűtött élelmiszerszekrényt, víztartót, melegítő szerkezetet, amellyel néhány perc alatt teát, feketekávé készíthetett Yidam, az angolnagyors, néma, tibeti szolga, gombnyomásra működő füstölőket, amelyek tetszés szerint frissítettek, vagy álomba merítettek anélkül, hogy utóhatásuk káros lett volna.

– Tetszenek az én kis játékaim?! – mosolyogta meg csodálkozásomat.

– Egészen zavarba ejtők – ismertem be.

– XV. Lajos ördöngösségnek tartotta ezeket az ötleteket, és úgy sóvárgott utánuk, hogy megkísérelte ellopatni tőlem. Pedig ez a szemfényvesztés nem egyéb, mint egy kis kölcsön a jövőből. Az emberek meg fogják szerezni maguknak az ilyenfajta kényelmességeket, és közhellyé teszik anélkül, hogy segítené rajtuk. A fejlődés iránya kétségtelenül efelé mutat, de ma még alig elképzelhető, milyen lendülettel s aránylag milyen rövid idő alatt fog kibontakozni. Az élet külső kerete ijesztően kitágul majd, a kasztok valamennyire nivellálódnak, s a tömeg közelolul a kevesekhez elintézetlen problémáival.

– A forradalomra céloz?

Bólintott:

– Forradalmakra. Évszázadokon át újra és újra kirobbanó, sok külső és belső forradalomra, – Arca tűnődővé, pillantása elmerültté, messzenézővé vált. – Az elsőhöz nemsokára elhangzik a végszó – mormolta halkan.

*

Mielőtt Párizsba mentünk volna, egy teljes hónapot Gentben töltöttünk szigorú visszavonultságban. St.-Germain ki sem mozdult szállásunkról. Én voltam az összekötő kapocs a világ és közötté.

A régi város az álló időben, ódon házaival, keskeny ablakaival, árkádjaival, faragott díszeivel, macskaköves utcáival Nürnberg emlékét borzolta fel bennem, amikor szintén a Mágus kíséretében jártam a világot. Ő lényegében egy volt azzal, akit most követtem, ha más testet és arcot viselt is; én azonban – s ez a felismerés hálát, bensőséges örömet keltett bennem – teljesen idegenné váltam ahhoz a hajszolt, szerencsétlen megszállotthoz, akit akkor Hans Burgnernak hívtak.

St.-Germain visszavonultsága alatt mindig szigorúbban étkezett, mint egyébkor, s közben egész napos böjtöket tartott. Én ügyeltem fel étellei elkészítésére. E felügyeletre Vidámnak nem volt ugyan semmi szüksége, mert utasítás nélkül, urának gondolatparancsára hajtott végre mindent tökéletesen; inkább az én tudásom ez irányú gyarapítását célozta. St.-Germain ételleinek fő

alkatrésze a zabliszt volt, amelyet Yidam maga őrölt kis kézi malommal hol durvábbra, hol finomábbra. Sót keveset használt. Mézet, citromot, tejet annál többet. A zsiradék, amellyel főzött, tiszta növényi olaj volt. Friss vaj és sok nyers gyümölcs egészítette ki a menüt, amelynek fogyasztásához én is szívesen csatlakoztam, mivel szüleim házában megszoktam a hústalan, egyszerű étkezést. Azért térek ki erre részletesebben, hogy rámutassak; a régebbi korok alchimistái mennyire ismerték a helyes étkezés szabályait, a vitaminok szerepét, és már akkor állították, hogy a diétának döntő szerepe van csaknem minden betegség megelőzésénél és gyógyításánál. Rochard, akit 230 év előtt szolgáltam, szintén hústalanul étkezett, nyers gyümölcsöt, tejtermékeket fogyasztott, és betegeinek diétát rendelt. A gyógyszer, amellyel ezenfelül ő is éppúgy, mint Paracelsus, Trismosin, Albertus Magnus, Sendivogius vagy St.-Germain támogatta, frissítette, küzdőképessé edzette a beteg szervezetét: a természet gyógyerejének sűrített esszenciája, a regenerációnak mély tudással és intuícióval ellesett titka volt.

A gróffal én is csak este találkozhattam egy-egy órára. Ilyenkor komoly volt és kevés beszédű. A világi gavallér, az elhajoló fezőr vibráló, tüzes elevensége teljesen lehullott róla, és egy másfajta, teljesen elvont légkör nemes, egyszerű csendje vette körül. Ilyenkor telítődött azokkal az erőkkel, melyeket a világba kellett ontania, hogy a millió hulló magból egy-egy megfogadjon valahol a mostoha talajban. Meghallgatta összefoglalásomat a levelekről, amelyeket kapott, s néhány szóval közölte a választ, melyet küldenem kellett rájuk. Európának úgyszólván minden jelentős személyiségével írásos kapcsolatban állott, a hírek első kézből futottak be hozzá tanácskérés formájában, s így az események nemcsak születésük előtt mutatkoztak meg előtte, hanem néha ő határozta meg irányukat; sajnos nem elégszer ahhoz, hogy a világnak egy pillanatra is értelmesebb képet adjon. Az emberek mindig magukon szűrik át a tanácsot, amelyet kértek és kaptak, s belekerül a sok szubjektív elem, mely a lényegét teljesen átváltoztatja.

Gentben, St.-Germain jóvoltából jutottam egy különös és igen jelentős átéléshez is.

Valamelyik reggel két szolga – egyik állandó szolgálatunkban, a másik csak kiségitőként – a telivéreket járatta fel-alá a fogadó előtt. Én éppen korai sétámról tértem haza, és figyelmes lettem egy férfira, aki kedvtelve nézegette a lovakat, majd szóba elegyedett a szolgálakkal. Öltözéke különös, feltűnő, hivalkodó volt, és elárulta azt is, hogy idegen. Barna arcbőre, nagy szemhéjú, sötétén égő szeme, hatalmas sasorra, erős álla és duzzadt, élveteg ajka latin eredetre vallott. Negyvenöt-ötven évesnek gondoltam, bár magas alakja izmos és fiatalosan karcsú volt még. Nem külsejének szokatlansága keltette fel érdeklődésemet, hanem a villanásszerű bizonyosság, hogy ismerem

valahonnan, csak elfelejtettem a nevét. A fogadó árkádja alá húzódva figyeltem szenvedélyes arcjátékát és széles mozdulatait. Uruk felől faggatta a szolgálkat, érdeklődött, micsoda előkelőség lehet az, akinek ilyen gyönyörű, ritka állatai vannak! Állandó lovászunk nem felett; a másik fontoskodta el nagyképpen, hogy a telivérek St.-Germain grófnak, az Adeptusnak a tulajdonában vannak. A gróf egy hónapja lakik itt, és sohasem hagyja el lakását. Aki csak keresztülitazik a városon, szeretné látni őt, de St.-Germain senkit sem fogad.

Az idegenre szemlátomást hatott a név, mert szenvedélyesen kitört:

– St.-Germain gróf?! De hiszen én ismerem őt! Engem bizonyosan fogad...
Azonnal jelentsen be nála!

Miközben a szolgálk ijedten, szabódva tiltakoztak, és én bosszankodtam az erőszakos ember tolakodásán, egyre fokozódva hatalmába ejtett a furcsa és érthetetlen ismerősség bizonyossága, amely taszító, halványan szorongó érzésekkel párosult.

– Nos! Majd írni fogok neki! – vágta el a vitát büszke, széles, akaratos mozdulattal, amelyben nagy önhietség és az olyan ember színészkedő tudatossága tükrözött, aki mindent közönségnek csinál. Ez a mozdulat meghozta végre a felismerést:

Louis de la Tourzel! A bordélyházban megölt kalandor, az örökké szerelemre éhes, iszákos szatír, aki elmúlt életemben apám volt.

Néztem távolodó alakját, hiúzmozgását, amelyet változás nélkül átmentett új életébe; testalkatát, amely még mindig a szenvedély burka volt, csak valamivel több értelmet és érdeklődést rejtett.

Este St.-Germain rögtön észrevette töprengő nyugtalanságomat. Kérdésére elmondtam élményemet. Még elbeszélésem végére sem értem, mikor szobánk nyitott ablakán át köre erősített levél repült be.

– Ez rá vall! – mondtam kis szégyenkező bosszúsággal, mintha még neveletlen hozzátartozóm volna. Felemeltem az írást. Erőszakos és hatásvadászó!

Nagy, szenvedélyes, vastag vonalú, de durvasága mellett szellemes és eredeti írás volt:

"Kedves Grófom! A hétfejű sárkány sem tarthat vissza attól, hogy betörjek önhöz a régi barát jogcímén!

Mikor hajlandó fogadni egy másik életművész látogatását, aki ég a vágytól, hogy kezet szoríthasson Önnel?!

Holnap estefelé személyesen jövök a válaszáért

Casanovája"

Mikor az aláírást megpillantottam, fel kellett kiáltanom a meglepetéstől:

– Casanova! Ez haladás!

– Nem – mondta csendesen St.-Germain –, kiteljesedés. Egy rosszirányú életvonal végső pontja, amely magában rejti a hanyatlást.

– Azt gondolom, erősen túloz, amikor régi barátként üdvözli önt – mondtam hitetlenül, mert nem tudtam ellenállni a váagnak, hogy kérdezősködjem róla,

– Vannak egyoldalú barátságok, Cornelius... és én valóban összeakadtam vele néhányszor a közös színpadon, ahol mindketten szerepet játszottunk.

– Ezek a szerepek ugyancsak ellentétesek egymással – mondtam halkán.

– Igen, de éppen ezért bizonyos mértékig kiegészítik egymást.

– Mint a fény és az árnyék.

– Egyik a másika nélkül nem lehet meg ott, ahol anyag van jelen.

– Különös érzéseket kavart bennem – mondtam tünődve. – Sajnálom, és taszít. Szeretnék tenni érte valamit, mert iszonyodom tőle. Felelősséget érzek, mintha még közöm lenne hozzá. Szégyellem és érdekel... Hajlandó fogadni őt holnap?

Nem felelt mindjárt. Szeme fürkészve pihent rajtam,

– Azt hiszem, fogadnom kell őt... hogy megértsed és őt is feloldd magadban egészen, Cornelius. Hogy lásd, se te, se én nem tehetünk érte e pillanatban semmit, s hogy maga Isten sem tesz mást vele, mint hogy élni hagyja tovább... élni és tapasztalni...

*

Másnap – be kellett vallanom St.-Germainnek – régen nem érzett, rossz izgalommal vártam Casanova megjelenését

A gróf ez este újra világfi volt. Sötét öltönyének s mellényének drágaköves gombjai vagyont értek, haja púderes volt, gyűrűjében tiszta fényű, hatalmas zafirkő csillogott.

– Ma este valami fontosat kell megtanulnod, Cornelius. Senki sem lehet mesterré, míg meg nem értette a dolgok igazi természetét, a törvényt, hogy mindenkihez csak a saját módján lehet hozzáférni és csakis befogadóképességének mértékéig. Ahol nincs hely, oda hiába akarod beerőszakolni a világ legnagyobb, legboldogítóbb kincseit; s az olyan próféta menthetetlenül nevenséges futóbolonddá válik, aki köveknek prédikálja az Igét.

– Jacques de Casanova de Seingalt – jelentette a szolga.

St.-Germain felállt, és vendége elé sietett. Én a háttérben maradtam

csendes figyelőként. Külsőm, melyet feltűnést kerülő öltözékem még jobban kihangsúlyozott, szerencsés módon színtelen és tömegbevesző volt. Ennek előnyét sokszor érezhettem a St.-Germain mellett töltött évek alatt

A szobában, ahová Casanova belépett, sok gyertya égett, de az elfüggönyözött ablak boltíve mély árnyékba veszett. Oda húzódtam be, és különös érzések, gondolatok hullámszerűen figyeltem közvetlen közelről a híres és hírhedt embert, akiről olyan keveset tudtak, és olyan sokat beszéltek; s akinek emlékezete előtt elhomályosult múltjához megrendítő módon hozzátartoztam. Sokat változott, és idősebb volt, mint amilyennek az utcán, messziről gondoltam. Megváltozását nem külsejére értem, hiszen arcvonásai egészen mások voltak, mint Louis de la Tourzelé, jóllehet átderengtek rajta hasonló alapvonások, melyeket ezúttal is jelleme alakított ki. Casanova arca sötétebb, szenvedélyesebb, ravaszabb, tapasztaltabb arc volt; kiélt, de nem tompává ivott kifejezésű. Szeme gyorsan, éles figyellel, bizalmatlanul villant: kalandor szeme volt, aki keresi és alakítja a sorsát. Pillanatokra felmerült benne valami fanyar, okos humor is, keserű, még nagyon cinikus, teljesen hitetlen, amely e ponton nem egyéb, mint a fáradtság, csömör és öregség hamuja – de mégis a szál vége volt, amelynél fogva a szellem bontani kezdi a sűrűn összeszótt anyagtömeget. Noha a férfiakban okvetlenül ellenérzést keltett bizarr, szinte női hiúsággal összeválogatott, színes, drága ruházata, senki sem vonhatta ki magát egyéniségének és megjelenésének hatása alól. Annak, akivel beszélt, kereste a pillantását, egész testével, minden szavával feléje hajolt, és izzó erejű hangjával szinte megostromolta. Gyengébb férfi jellemet vagy a passzív nőt úgy elsodorhatta, mint a szökőár.

St.-Germain mosolyogva állta a fogadkozó barátság és csodálat lávakitörését, aztán hűvös szeretetreméltóságával lecsendesítette, akár a tenger varázslója a vihart

– Ön azt írta, barátom, mindketten életművészek vagyunk! Nos, akkor tegyük félre a tömegnek tartogatott fegyvereinket; a hízalgést, bókot és áradozást, amely csak a fajankók fejét metszi le egyetlen csapással! Úgy hiszem, gazdagságunkban megengedhetjük ez estére a teljes őszinteség fényűzését, azt, hogy egészen önmagunk legyünk!

Casanova elragadtatással helyeselt:

– Istenemre, a legkísértőbb és legizgatóbb ajánlat! Tehát pongyola és papucs!

St.-Germain mosolygott:

– Nem, Casanovám! Teljes meztelenség!

A vendég arcán kis meghökkenés látszott, amely helyet adott a figyelő óvatosságnak.

– Ahogy parancsolja! Ön vetkőzik előbb?!

St.-Germain nyugodtan bólintott:

– Én! – mondta ércesen.

A terített asztalhoz invitálta vendégét. A kitarult ajtóban a nesztelen léptű Yidam jelent meg roskadásig rakott tálcával. Szétrakta a fűszeres illatú ételt, bort töltött Casanova poharába – St.-Germain poharát üresen hagyta –, aztán némán távozott.

– Fogjon hozzá, és gyűjtsön erőt a szokatlan teljesítményhez – mondta szívélyesen St.-Germain.

– Az ön étele egészen más, mint az enyém, és a pohara üres – mondta Casanova vendéglátója mosolyát tükrözve, amely az ő arcán gyanakvó, rossz mellékszínzint kapott. – Honnan tudhatnám, hogy nem akar megmérgezni Európa legnagyobb varázslója?

St.-Germain bólintott.

– Helyes. Az első ruhadarabot mégis ön vetette le. Cornelius!

Előléptem az árkád alól. Megjelenésem határozottan váratlanul érte Casanovát. Összerezzen, és fürkészve bámult arcomba:

– Honnan az ördögből került elő ez a fickó?! – tört ki belőle önkéntelenül.

– Egész idő alatt jelen voltam, uram – feleltem udvariasan, és meghajoltam. – Cornelius von Grotte, szolgálatára.

– A famulusom. Az árnyékom, ha úgy tetszik! Tekintse maga is annak. Velünk marad, és nem számít. Kóstold végig Casanova barátunk ételét, és igyál a borból! – parancsolta.

Casanova megragadta a poharát és egy hajtásra kiitta:

– Köszönöm, nem szükséges!

St.-Germain mindig helyesen számított. Én már megriadtam, mivel szeszes italt, húst sohasem fogyasztottam, Casanova előtt pedig egy egész özgerinc párolgott. De elég volt haláltmegvető bátorságát kétségbevonni, hogy hiúságból elkövesse akár a legnagyobb ostobaságot. Evés közben nyugtalan pillantása újra meg újra visszatért hozzám. Már én is az asztalnál ültem.

– Remélem, nem zavarja az én jó Corneliusom jelenléte? – kérdezte St.-Germain előzékenyen,

– Nem. Miért zavarja? Csak olyan átkozottul különös...

– Micsoda?

– Mondja, öcsém – fordult egyenesen hozzám. – Nem találkoztunk mi már valahol?

St.-Germainre pillantottam, aki nyugodtan felelt helyettem:

– Megmondhatod! Az ön... kivételesen törvényes... fia volt, Casanovám. Nem most. Az előbbi életében.

– Így volt, uram! – mondtam csendesesen.

Casanován eluralkodott valami leküzdhetetlen, nyugtalanító érzés, amelyet nem akart elárulni. Lármásan nevetett.

– Az ön fantáziája valóban páratlan, St.-Germain! De miért kísérletezik ilyen öreg eretnekekkel, mint én vagyok?!

– Téved, barátom. A megegyezésünkhöz tartom magamat. Teljesen őszinte vagyok.

– Akkor miért tagadjak én?! Hazugság ez az egész összetanult história – mondta nyersen. – De belemegyek. Vetközzék tovább. Lássuk. Hol szedte a fekete szakácsát?

– Tibetből hoztam magammal.

– Mikor volt Tibetben?

– Nyolcvanöt évvel ezelőtt.

– Eszerint hány éves?!...

– Yidam? Százhusz.

– Százhu... jó! Én az ön korát kérdeztem.

– Nekem nincsen korom.

– Ez szabálytalan! Kitérés!

– Csak nem elég közeli meghatározás... de, ha óhajtja... a formavilág létbelépése óta élek én is,

– És emlékezik?

– És emlékezem.

– Nem mondana valami pikáns érdekességet Kleopátráról?!

– Meglehetősen köznapinak láttam. Zavarosfejű, kéjvágyó asszony volt, akit egy letűnt hatalom visszfénye megőrjített. Kleopátra kései varjú, amely tanyát vert a régi királyi sasok elhagyott trónszékében. Nem volt már semmi köze Egyiptom lelkéhez, az ősi fáraó-papokhoz, a Nagy Tudás birtokosaihoz. Külső csinossága sem emelkedett valójában egy fiatal rabszolganő szépsége fölé, csak a pompa, amellyel körülvette magát s rangja fokozta kívánatosságát. Akarata pusztá akaratosság volt, s nem a céltudatoság teremtő koncentrációja, nem sorsformáló mágia... ezért kellett elbuknia.

– Elég. Ön érdekesen, de hamisan játszik!

– Ezt visszautasítom!

– Nem akartam megbántani, csak én is... meztelen vagyok.

– Helyes.

– Tehát tovább kérdezhetem a szemfényvesztőt?

– Igen.

– Ha kívánom, mindenre felel, minden titkát feltárja előttem?

– Ismétlem, őszinte leszek!

– Mi mást jelent az őszinteség?

– Ön titkokról beszél, Casanovám, és nekem éppúgy, mint a természetnek,

vannak titkaim. Ezeknek a feltárása nem rajtam áll. A természet sem titkolózik. Aki kérdezi, annak felel, de a saját nyelvén. Ahhoz, hogy megértse, előbb tanulnia kell.

– Értem. Szóval még tökfilkónak tart hozzá.

– Nem. Olyan embernek, áld egyelőre másfajta nyelveket tanulmányoz.

Casanova arcán buja, önelégült mosoly jelent meg:

– Bizonyos, hogy vannak nyelvek, amelyeken jól beszélek. De azért ebben ön sem marad el mögöttem. A rejtélyes légkör, amellyel körülveszi magát, éppúgy hat az asszonyokra, mint az én félelmetes hírem. Néha, egy-egy makacsul zárva maradó hálószoba előtt irigykedtem arcfestékeire és kozmetikai szereire, amellyel a gyorsan tovatűnő ifjúság árnyékát varázsolta hervadástól rettegő szépségek arcára...

– Miért?

– Mert ez az a kulcs, amely minden ajtót nyit.

– Lehet. Én még nem nyitottam be vele sehová. Casanova szeme gúnyos, cinikus megrökönyödéssel tágra nyílt:

– Csak nem akarja azt állítani, hogy nem érdeklí a szerelem?!

– Engem minden érdekel. Még a szerelem is.

– Akkor mire vonatkoztassam az előbb elhangzott kijelentést?! Soha sem élt a kínálkozó alkalommal?

– Talán másképpen éltem vele, mint ön... de engem tökéletesen kielégített.

Casanova mosolya aljas nevetéssé szélesedett:

– És a partnernőjét, vajon azt is tökéletesen kielégítette, grófom?

– Azzal hízelgek magamnak, hogy igen. Barátságukkal továbbra is kitüntettek, sőt hálásak voltak, hogy nem kellett sem csömört, sem megbánást érezniük.

– Akkor érintetlenül keltek fel az ágyból, barátom!

– Testileg.

– Ha! Szóval lelki nászt ült velük?! Azt hittem, St.-Germain, a kifogástalan gavallér sokkal jobban fél a nevetségességtől, semhogy egy éhes asszonyt ostyával etessen.

– Látja, Casanovám, most megint elérkeztünk egyikéhez a titkoknak, amelyekről hiába is beszélnék. Ön mindössze annyit ért meg belőle, hogy a gyönyör elragadtatása csak addig lobog, míg a hátgerinc hosszú gyertyaszálából ki nem fogy a kanóc. Mellesleg figyelmeztetem, ideje, hogy takarékoskodjék! Az én eksztázisom nem fogyasztja erőmet. Minél tovább ég, annál élőbbé válik; s az, akivel megosztom, soha sem érzi a kilobbanás fáradtságát.

– Oh... a vég nélküli kék meséje... ismerem. Nem hiszek benne! Megjártam már minden poklát, minden mellékösvényét a gyönyörnek, de még

nem találkoztam vele. Ölelkeztem sötét bőrű, telhetetlen ázsiai nősténnyel, aki szent könyvekből tanult paráználkodni, és órákra nyújtotta ki azt, amit nyugaton pillanatok alatt intéznek el. Ölelkeztem Sappho utódaival Görögországban, akik gonosz, szép, halálosan izgató, hosszú szertartással avatják a szeretkezést. Öleltem olasz dámákat öreg férjük hálószobája mellett, akik szomjasak és perzselők voltak, mint a sivatag homokja. Elcsábítottam spanyol szüzeket, akik tüzes keresztként viselték szüzességüket. Kóstoltam francia kurtizán ingyencsókját, akinek hideg és elszánt művészete örjítőbb volt mindennél, amit ismertem; de végül mindegyik a kilobbanás fáradtságához vezetett. Test nélkül nincsen gyönyör, s a gyönyör rövidebb-hosszabb lángolás után kialszik, mert a test ereje véges.

– A test ereje is végtelen, mint minden erő, csak elillan attól, aki nem érti fogva tartani és szüntelenül megújítani – mondta St.-Germain.

– Az ön híres csodaszerére, az Athoéterre céloz?

– Arra is. De az csak szimbóluma az univerzális spiritnek.

– Megmutatná nekem?

– Szívesen.

Csodálkozásomra St.-Germain felállt, szekrényéből viasszal gondosan lepecsételt kristályüvegcsét vett elő, és átnyújtotta a mohón érte nyúló Casanovának. Az üvegcsében a gyertya fényében, amelyhez Casanova vizsgálódva közel tartotta, fehéres, tejes folyadék csillogott, amely nem töltötte meg teljesen az üveget, s a dőlési szög irányába ide-oda tolult.

– Ebben is felderítetlen, sűrített erők vannak, mint az ember testében – mondta csendesen St.-Germain. – Láthatja, érezheti a súlyát. Rázza csak meg, világítsa jól át. Figyelmeztetem azonban, ha ön vagy bárki hozzá akarna férni a titok ismerete nélkül, elillanna szája elől, mint a pára. Nem hiszi?

– Nem!

– Itt egy gombostű. Szúrja át a viaszt! Ha egyetlen cseppet le tud nyerni belőle, évekre megújíthatja vele férfierejét!

Casanova türelmetlenül átvette a gombostűt, belemélyesztette a viaszba, aztán kihúzta, és az üvegcsét újra közel tartotta a gyertyához. A kristály áttetsző ragyogással fénylett. A tejes folyadék nyomtalanul eltűnt egy ezredmásodperc alatt.

– Hová lett?! – tört ki Casanovából.

– Hová lesz a fiatalság ereje? Az álmokban szétszórt magok tüzes nemző képessége? Hová lesz a lemetszett fej véres csonkjából az élet egy pillanat alatt?

– Nem tudom. De kérdezni én is tudnék, úgy mint ön, felelet nélkül.

– A felelet itt áll ön előtt. A felelet a kezében van. De ön nem érti ezt a nyelvet.

– Másodszor dörzsöli az orrom alá. Nekem azonban elegendő az, amit értek, érzek, tapintok és látok a világból. Sem kedvem, sem időm nincsen újra iskolapadba ülni. A megifjított férfierő ellenben, bevallom, szíven talált. Én nem ismerem a titkot, ön, mint állítja, ismeri. Juttasson hát a szervezetembe az illanó Athoéterből, hosszabbítsa meg életemben azt, ami nekem a teljességet jelenti, és én örökre hálás szolgája leszek.

– Késleltetném a fejlődését, barátom, nem tehetem. A köszvényét ellenben szívesen meggyógyítom. Tizenöt általam készített pirula három nap alatt eltünteti fájdalmaikat, és visszaadja rugalmasságát.

– Vigye az ördögbe a piruláit! Éppen olyan hazug bűvészkedés lenne az is, mint a fiatalító szere. Utólag kisütné, hogy azért nem használt, mert egy sánta számárra gondoltam közben. Valami pozitívumot mutasson! Valamit, amit megfoghatok, mint a borosserleget vagy az asszonyok forró testét! Ami felmelegít és erőt ad, mint a fűszeres étel, amely ott marad a villámon, mikor enni készülök belőle! – tört ki Casanova durván.

– Kérem – mondta St.-Germain simán és halkán. – Van egy nagyobb ezüstpénze?

– Van. Minek? – kérdezte Casanova, és előhúzta erszényét.

– Kölcsönözze nekem egy rövid időre, ígérem, még mielőtt eltávoznék innen, kamatot hoz önnek.

Casanova átnyújtott St.-Germainnek egy tizenkét sous ezüstpénzt.

Kinyílt az ajtó, és Yidam lépett be egy hordozható kis vaskemencével. Pléhlapot helyezett a padlóra, arra ráállította, aztán fát-szenet hozott be, meggyújtotta a tüzet a kemencében, és fűjtatni kezdett.

– Az összjáték remek! – bólintott elismeréssel Casanova. – Még végszót sem kell kiáltania: a kellő pillanatban belép a néma szolga, és teljesíti az előre megbeszélt parancsot!

– Vidámnak az ön jelenlétében adtam parancsot, hogy hozza be a kemencét, és készítse elő az operációt – mondta St.-Germain egyszerűen.

– Az én jelenlétemben? Mikor? Nem hallottam!

– Yidam hallotta. Yidam másként hall, mint ön. Yidam megtanulta.

– Miért hangsúlyozza annyiszor, hogy ostobának tart?

– Semmit sem hangsúlyozok, csak tényeket állapítok meg. Amit nem tud egy ember, azt még megtanulhatja. Feltéve, ha meg akarja tanulni. Pia van hozzá érdeklődése és kitartása.

– Nekem nincs. De nem is hiszem, hogy volna mit megtanulnom. Nem csábít az olyanfajta hiúság, amely önt fűti, az ugyanis, hogy emberfeletti lénynek higgyenek.

– Persze. Ön nem hiszi, és önt nem csábítja. Rendben van. Talán megvizsgálná ezt a tégelyt, mielőtt lezárom?! – átnyújtotta Casanovának a

vastégelyt, aki először kifordította, azután gyűrűjével pontról pontra végigkopogtatta alsó és felső részét. St.-Germain beleejtette a tizenkét sous ezüstöt, ráerősítette a fedelét, és a tégelyt a vaskemence izzó paraszára helyezte.

Yidam megfordította az asztalra helyezett homokórát. Casanova és St.-Germain egyetlen szót nem ejtettek. Yidam némán végezte dolgát, én meg az árnyék szerepét játszottam, mint egész idő alatt.

Csak a fűjtató egyenletes sziszegése hallatszott, A szobát mégis megtöltötte Casanova hangos, nyugtalan ingerültsége, amely a vastégely lassú átpirosodásával párhuzamosan nőttön-nőtt. Elégedetlenségének, néma tiltakozásának, ösztönös ellenszegülésének sűrű hullámai ott gomolyogtak St.-Germain csendes alakja körül, aki keresztbe font karokkal nézte a tüzet.

A homokórán lesiklott az utolsó homokszem. Yidam bólintott. Félretette a fűjtatót. Két fanyelű vasfogóval lecsavarta a tégely tetejét.

Casanova és St.-Germain egyszerre léptek a kemencéhez. A tégelyben megcsillant az olvadt ezüst. St.-Germain kezét a tégely fölé tartotta, kis viaszgolyót ejtett a tégelybe. Yidam visszacsavarta a fedelet, megfordította a homokórát, és újra fűjtatni kezdett.

A szobában szinte kibírhatatlanná fokozódott a hőség, mint akkor, Anton Brüggendorf alchimista műhelyében.

Casanova nem mozdult a kemence mellől. A fűszeres étel, tüzes bor és tisztázatlan indulatai belülről is fűtötték. Parókája alól verejtékcsíkok futottak le. Vastag brokátselyem kabátja hónaljánál átnedvesedett. Arca vértoluláson piros volt, homlokán sötét ér kígyója lüktetett.

Az idő letelt. Yidam kinyitotta a tégelyt, majd hűtővízbe merítette. A percek alatt lehült sárga színaranyat St.-Germain fészítette ki a tégelyből, és átnyújtotta Casanovának.

– Vizsgáltsa meg holnap valamelyik aranyművessel... de ne feledkezzék meg lemérteni egy ezüst tizenkét sousnak a súlyát, hogy ellenőrizhesse az aranyét, amely pontosan ugyanannyi kell hogy legyen!

Casanova vak indulata kirobbant:

– Csalás! Aljas, közönséges szélhámosság! – hangja fulladt volt és gyűlölködő. – Láttam, mikor a tégelybe csempészte az aranyat!

St.-Germain arca hűvös és nyugodt maradt:

– Azt hiszem, az ön szavai után szükségtelen, hogy tovább is együttmaradjunk!

Könnyedén meghajolt Casanova előtt. Yidam az ajtóhoz lépett, és kitért. Casanova magára kapta köpenyét, az aranyat a földre hajította. Miközben leviharzott a lépcsőn, hallottuk dühös szitkozódását.

– Pizkos, képmutató banda! Engem akarnak felültetni! Sarlatán!

Nagyképű majom! Tudákos senkiházi... hátulgombolós kölyök volt, mikor én már...

Hangja, léptei, alakja beleveszett az este sötét csendjébe.

Visszafordultam St.-Germain felé. Yidam már eltűnt. A Mester az ablakhoz lépett, és kinyitotta. A sűrű, meleg, ellenséges, fűszeres gőzök elpárologtak, és helyet adtak a hűs, őszi levegőnek.

A gyertyákat sorra eloltogattam egyetlen kivételével, aztán St.-Germain mellé léptem az ablakhoz, és alázatosan megköszöntem neki a misztériumot, amelyet lejátszott előttem.

Párizs, 1780

Különös volt visszatérni annyi év után, és látni, érezni, tapintani a kór előrehaladását, a bomlás egyre leplezetlenebb tüneteit, a kezdődő szétesés lazaságát, a közeledő kirobbanás feszülő erőit, amelyek fokozódásán a gyűlölet fűjtatójával azok munkálkodtak leghevesebben, akik szintén a vulkán tetején táncoltak: a nemesség nagy része.

Versailles és Trianon akkor már két ellenséges erődként meredt egymás felé, s a tunya, megalkuvó király, XVI. Lajos, viharrázta, ernyedt harangnyelvként lengett a két szomszédvár között.

Az utca, a megfizetett gúnyversek és rágalmak terjedése ellenére még hajlandó volt békét kötni Marie Antoinette-tal, s a polgárságot – bármennyire mérgezett és elégedetlen volt a közvélemény – igézetében tartotta a trón felől áradó, személytelen varázs. De az elhagyott, kicsúfolt és elhanyagolt Versailles könyörtelen volt.

Október végén érkeztünk meg Párizsba. A gróf egyelőre nem mutatkozott az udvarnál. Palotája a Saint-Roch templom mögött rejtőzött, óriási park közepén. Kis előépület takarta a tulajdonképpeni kastélyt, amely így kívülről, a fákon átderengve szürkének, jelentéktelennek látszott. A ház belsejében ugyanez a kettősség mutatkozott, s hű tükre volt magának St.-Germainnek. Aki a főbejárat felől lépett a palotába, trópusi levegőjű, különös kúszónövényekkel, ismeretlen, dús virágfürtökkel, mesterséges lótuszos tavakkal és mesteri szökőkutakkal berendezett melegházon át káprázatos belső termekbe jutott, amelyek gazdagsága, damaszt és brokát falburkolata, bútorhuzatai, függönyei, velencei tükrei, porcelánkandallói, szőnyegek, arany kandeláberei, festményei és vitrinekben felhalmozott ritka műtárgyai túlszárnyalták Versailles pompáját. A felső emelet szobáiból azonban – amelyek St.-Germain valódi lakóhelyiségei: hálófülkéje, dolgozószobája és laboratóriuma voltak – száműzött minden pompát. Hálószobája cellához

hasonlított. Egyszerű, keskeny vaságya fölött saját maga által festett Krisztus-portré lenyűgöző, eksztatikus pillantása nézett szembe a belépővel. Ennek a képnek a színei sötétben derengően világítottak. A fülke másik díszé egy falba mélyesztett, ébenfa állványra helyezett, fél méter magas elefántcsont Buddha-szobor volt, homloka közepén zöldes fényű drágakövel. A szobor előtt lótuszvirág-alakú kristálykehelyben örökmécs égett. A hálófülkéből két ajtó nyílt. A bal oldali jól felszerelt fürdőszobába és öltözőterembe vezetett, a jobb oldali egy kis, téglalakú, csaknem üres helyiségbe, amelynek ablakát sűrű függöny takarta. A padlón nem volt szőnyeg, hanem egy gyékény. A falakon körül 22 felnagyított, színes hieroglifa művészi kivitelű képe függött. A szoba egyetlen bútorzata keskeny, hosszú asztal volt, amelyen két hétágú ezüst gyertyatartó között nagy éggömb állt. E csillagterkép csillagai éppúgy világítottak, mint a hieroglifák a falon vagy a Krisztus-portré. E meditáló helyiségből nyílt azután a laboratórium és a könyvtár.

Én a St.-Germain gróféhoz mindenben csaknem teljesen hasonló lakrészét foglaltam el a palotában, ugyancsak az emeleten, kivéve a könyvtárt és a laboratóriumot, amelyben együtt dolgoztam a gróffal. Hálócellám falát az ágy fölött nem Krisztus-portré díszítette, hanem feszület.

Mióta személyesen megismertem St.-Germaint, könnyű füstként oszlott el bennem minden kétely és bizonytalanság. Csodáltam őt, és határtalanul bíztam benne.

Hajnalban keltünk. Fürdés után magunkra öltöttük sötét, hosszú köpenyeinket, amelyek papi kámzsához hasonlítottak, és külön-külön üres szobáinkba vonulva elvégeztük meditációs gyakorlatainkat. Én a hieroglifák életre keltésén kívül gondolatátvevő képességem fejlesztésével is foglalkoztam olyanformán, hogy egy-egy meghatározott percben, az alapgyakorlatok után, St.-Germain először ábrákat, majd betűket, később egész mondatokat küldött nekem a palota másik szárnyából, amelyeket pontosan le kellett jegyeznem. Ehhez a gyakorlathoz egyiptomi homlokpántot viseltem, amelynek közepéből a két szem között aranykígyó feje emelkedett ki.

Ezután sétáltunk egy órát a parkban, majd együtt fogyasztottuk el tejben főtt zabkásából és nyers gyümölcsből álló reggelinket. A délelőttöt rendszerint a laboratóriumban töltöttük. Ebéd után olvastam, jegyzeteket készítettem. St.-Germain íróasztalánál tartózkodott. Ebben az időben írta fő művét, a "La Très Sainte Trinosophie"-t, a Legszentebb Trinosophiát. E páratlan munka jelentősége felbecsülhetetlen. A lélek nagykorúvá válásának naplója. Lehetséges, hogy valójában nem más, mint St.-Germain saját felvételének leírása a Misztikus Testvériségbe, melynek végül is Nagymestere lett. Célja, hogy utasítást adjon a tanítványoknak, akik már ismerték a titkos

terminológiát. Az egész leírás allegorikus részleteiben a klasszikus korból kölcsönvett ceremóniákból indul ki, és nyelve szimbolikus. A szöveg így első olvasásra érthetetlen, de a mély és gondos boncolgatás fokozatosan meghozza a megvilágosodást. Egyetlen részlete sincs rejtett jelentőség nélkül.

A mű tizenkét részből áll. Mindegyikhez megfelelő rajz szolgál megvilágításul. Az első részek a neoegyiptomi, úgynevezett memphisi szertartásból származnak, és a jelölt próbatételei a négy elemre – földre, vízre, tűzre, levegőre – vonatkoznak. Hatalmas mintája a Zodiákus és tizenkét háza. A Zodiákus a nagy lélekciklus, és a Zodiákus-szimbólumokon keresztülhaladó nappála az az eredeti forma, amelyből az ősi papság a szent körforgás bizonyítékát származtatja. A régiiek a Zodiákus első jelét mint kezdetet, utolsó jelét mint minden mundán-aktivitás végét fogadták el.

St.-Germain a Háromrétű Bölcsesség e könyvében nagyjában alchimiai szimbólumokat alkalmaz. Természetesen nem valódi kémiai folyamatokat ír le, mert nála is – mint a nagy alchimisták mindegyikénél – a materiális arany előállítás legkisebb része tudományának. E folyamatok a szellem spirituális haladását indítják meg, s elvezetnek az Adeptusságig.

A nap délutáni óráiban feldolgoztam a postát, utána két-három órára elmehettem. Szabadon kószálhattam Párizs utcáin. Ha akartam, visszatérhettem emlékeimhez, de nem üzött hozzájuk vágy vagy kíváncsiság; mégis, anyám szavaira gondolva, nem akartam kitérni útjukból. Essünk hát túl rajta – határoztam el –, lapozzuk át a régi tételeket, nincs-e valahol hézag az ismeretben!

Először a Rue Saint Honore mellett lévő kis boltba látogattam el. Külső képe semmiben sem változott. A piszkoszöld bádoggal pincejárt előtt éppúgy zsúfolódtak a gyalulatlan fapolcra helyezett poros kegyesek, mint Lepitre idejében. A lejárattól dohos, hideg szag csapott arcomba, amely szűrő és nyugtalan élességgel elém idézte Lepitre és Rosalie feldúlt, elhanyagolt alakját. Bent ugyanúgy könyveket is árultak. Ez a dohos, testükbe, ruhájukba ivódott szag lengte körül őket is. A hét kőlépcső idővájta mélyedéseiben mocskos víz poshadzott. Az üzletbe nyíló faajtó rekedt, búskomor csengőt rázott meg, amely újra szíven ütött régi hangjával. A bolt molyos csendjében kis kopott, csúnya lány gubbasztott. Színtelen haja, beesett arca, apró, ijedt, értelmetlen szeme beleért az egyetlen felső ablak alkonyaiba hajló, erőtlen fénysugarába, ahogy fogadásomra felállt:

– Parancsoljon, Monsieur... mindjárt gyertyát gyűjtök... Csak tessék válogatni...

Tűnődve néztem rá, mialatt gyertyát gyűjtött, elfogódottan az emlékek súlyos érintésétől. Szótlanságomat habozásnak gondolta:

– Apám ma már nem jön vissza... de én is oda tudok adni mindent... bármit kíván, Monsieur!

Ösztönösen felfigyeltem. Hangjából kiéreztem, hogy valami titkos árut kínál, amelyet sokan keresnek ma...

– Bármit?! – kérdeztem jelentősen. A leány bólintott, eltűnt a rongyfüggöny árnyékában, és visszatért egy sárga fedelű füzettel.

– A legújabb! – mondta halkán.

A gyertyához hajoltam, és kinyitottam a füzetet:

"Chacun se demande tout bas:
Le Roi pent-il? Ne pent-il pas?
La triste Reine en désespère..."

A királyné ellen írott gúnyvers volt. A kis penészbogár ijedten kérlelni kezdett:

– Ne itt, Monsieur...! Minden pillanatban beléphet valaki!

Hogy megnyugtassam, gyorsan zsebembe süllyesztettem a veszedelmes portékát, fizettem, és elköszöntem. Koromsötétbe burkolt utcában siettem hazafelé. Hangok morajlottak elő a feketeségből, nevetés, szitokfoszlányok, szaladó léptek zaja. Pusmogó kamaszhangok közül egy élesen, csúfondárosan kivált, és a tilos verset idézte. Az erotikus részletek minduntalan kuncogásba fűltek.

Este, vacsoránál megmutattam a füzetet St.-Germainnak, és elmondtam a körülményeket, hogyan jutottam, hozzá, s hogyan hallottam azután a verset szuroksötétben, a hátam mögött, az utca személytelen hangján.

– Ez a mérég is a palotából folyt le a csatornába – mondta a gróf a füzetet átlapozva. – Bolondok! A trón ellen kovácsolt vádak és támadások az egyetlen mágikus központot ingatják meg, amely saját helyzetüket, kiváltságaikat szentesíti és fenntartja. S ők még fizetnek a költőnek saját halálos ítéletükért!

Megborzongtam a baljós szavaktól, amelyek bennem is kimondatlan előérzetként feszültek, mióta Párizsba érkeztünk.

– Szörnyű dolgokat beszélnek a királynéről... ön ismeri... Valóban olyan fekete, mint amilyennek festik?!

– Nem rosszabb és nem jobb, mint a többiek körülötte, csak kevésbé hajlandó a színlelésre. Nem romlott, csak szertelen. Kíváncsi, élvezetvágyó és felületes. Vannak szeretetreméltó tulajdonságai, mint egy öntudatlan gyermeknek, de ez a gyermek veszélyes robbanóanyagokkal játszik, anélkül, hogy hatásukat ismerné.

– Talán, ha ön figyelmeztette volna...

– Meg se kíséreltem. A szavak fársztják, ha nem a legáttetszőbb rokkó

csipkéből szőtték őket. Szellemének mélysége ma még csak annyi, mint egy kis halastóé Trianonban. A sors mindig helyesen választja meg eszközét a törvény betöltésére. Marie Antoinette jellemének transzmutálásához hatalmas események hője szükséges, amelyek felégetnek körülötte és benne minden gyűlékony anyagot. Nemsokára meg fogod ismerni őt, Cornelius.

– Én? Hogyan?

– Szüksége lesz rám – mondta kitérően.

Az élő kristály

Elzarándokoltam régi házamhoz is. Helyén kis fabódé dűledezett. A kertet felverte a gaz, s a kerítésnek már csak a csonkjai meredeztek fel a földből. Mi történhetett vele? Az idő nem porlaszthatta így el néhány évtized alatt.

Közeledésemre a kunyhóból öreg koldusféle mászott elő, és bizalmatlan, gyulladásszerű szemmel méregetni kezdett. Megszólítottam:

– Régebben egy ház állt itt... Vörös téglából épült kastély...

– Lehet – mondta szűkszavúan.

– Most kié a telek?

Bizalmatlansága ellenséges gyanúvá növekedett:

– Nem eladó! A városé – mordult fel, hátat fordított, és visszamászott piszkos óljába.

Kérdezősködni kezdtem a környező házakban, üzletekben; végre egy öreg zöldségeskofától megtudtam, hogy a ház 1750-ben porig égett. Belül ütött ki a tűz a lezárt szobákban, és a kulcsokat nem tudták idejében előkeríteni.

Méltó sorsa volt a szenvedély házának, amelynek lakóit is belső tűzvészek pusztították el.

*

Danjou márkiné palotája, "a bárányok" menedéke szép, ápolt park közepén állott változatlan külsővel. Már a szertelenül költekező Corinna életében gazdát cserélt. Anyja halála után ő lett egyedüli örököse a tekintélyes Danjou-vagyonnak is, mert öccse, a beteges Christian már nem élt. Az egész pénz – házak, palota, fogatok, ékszerek – alig néhány év alatt semmivé lettek Germaine és Martin Allais közreműködésével. 1780-ban ez a palota is a Polignacok kezébe került; valamelyik távoli rokonuk lakta. St.-Germain segítségével könnyen bejuthattam volna a régi, pompás termekbe, de nem kíváncsoztam utána. Nosztalgiát egyedül Péloc doktor kedves, baráti alakja után éreztem az ismerős utcákon és leégett házam előtt.

November 29-én meghalt Mária Terézia, az Osztrák Birodalom császárnője, Marie Antoinette édesanyja, anélkül, hogy megélte volna a Dauphin születését, amelytől leánya helyzetének teljes megszilárdulását és jellemének megváltozását remélte. Marie Antoinette egyedül maradt. Mercy, a császárnő követe – szeme és hangja a francia udvarban – uralkodónője élő tekintélye nélkül mit sem számított többé.

A távolból gondoskodó, időnként hosszú, kényelmetlen figyelmeztetéseket, tanácsokat küldözgető, s leányát éretlen gyermekként dorgáló anya eltűnése megrémítette a könnyelmű asszonyt. Érezte, egyetlen hátvédjét veszítette el benne, valakit, akire fenntartás nélkül számíthatott, aki szerette és támogatta őt az egész világ és könnyelmű önmaga ellen. Szorongás fogta el gyenge, közönyös férje oldalán, a gyanakvással, ellenszenvvel figyelő, sértődött, ellenséges világgal szemben, önző, léha barátok között. A kis Lamballe, az egyetlen szelíd, hűséges barátnő csak az együttsíráshoz értett; Polignac grófnét betegség tartotta távol az udvartól. A királynét vigasztalan bánat, sötét előérzetek gyötörték.

December első napjainak egyikén este, sétából hazaérkezve az alsó terem kivilágított ablaksora fogadott. A gyertyák nagy számából előkelő vendég jelenlétére következtethettem. A házat megkerülve, a hátsó bejáraton át mentem szobámba. Yidam már várt rám, és közölte velem St.-Germain üzenetét; öltözzem át esti öltözékbe, mert magas vendégünk van, a francia királyné.

Kíváncsian és elfogódva léptem a szalonba, ahol két, mély gyászba öltözött fiatal nőt találtam St.-Germain társaságában; a bájos, szelíd Lamballe hercegnőt és a zaklatott, nyugtalan, sírástól vörös szemű Marie Antoinette-et. Álarukat félretették. A királyné közvetlenül, türelmetlen szórakozottsággal fogadta bemutatkozásomat, és sürgette a gróft, kezdjünk hozzá a kísérlethez.

St.-Germain átvezette vendégeit a díszes dolgozószobába, amelyben sohasem dolgozott.

Az íróasztalán kristálygömb fénylett, gyertyák lángjait tükrözve. St.-Germain néma parancsára eloltogattam a gyertyákat, csak kettőt hagytam égve az íróasztal két oldalán.

A hölgyek kényelmes, párnázott székekben foglaltak helyet.

St.-Germain a kristálygömb elé ült, én meggyújtottam a füstölőt, amely néhány pillanat alatt bágyasztóan kellemes, zsongító, ünnepi illattal töltötte meg a szobát.

Lamballe Hercegnő szorongva közelebb ült a királynéhoz, és tágra nyílt

szemmel bámulta a kristálygömb nézésébe belemerült grófot, majd az ő szemét is foglyul ejtette a kristály csillogása.

A hosszú, álmosító csendben lopva megfigyeltem a mozdulatlan bánattal maga elé meredő asszonyt, aki a legirigyeltebb és leggyűlöltebb nő volt Franciaországban. Arcának szabályossága, finomsága nem vetekekedhetett Lamballe hercegnő gyermeki szépségével. Marie Antoinette arcát vibráló nyugtalansága, élénksége tette jelentősebbé. Lamballe szelíd volt, engedékeny és ártalmatlan; kecsesen simuló folyondár, amely magában nem önálló, nem indít el eseményeket, és nem formálja őket. A királyné lényéből könnyelmű akaratosság, büszke türelmetlenség áradt. Érzékeny és érzéki ajka sok meggondolatlan szó, visszavonhatatlan sértés, jóvátehetetlen hallgatás kapuja lehetett. A minden más érdeken átsikló, követelő, mohó kapaszkodása a mindig más és mindig új, külső szórakozás, élvezet után, orrának, orrcimpáinak ideges hajlatában, remegésében tükrözött. Világos, rebbenő szemének nem volt mélysége, belső ragyogása; csak a világra nézett kifelé, onnan várta és verte vissza a dolgok kölcsönfényét. E szempár most könnyek nyomát mutatta. Múló bánata egy pillanatra a dermedten alvó erők, képességek halottasszobájából oldott elő elfeledett és eljövendő ízeket, onnan, ahol a királyné régmúltja és jövője hallgatott.

Pillantásom elsiklott a megoldott hieroglifáról, és a kristálygömb felé fordult.

A kristály már befelhősödött. Élni kezdett. Fehéres köd gomolygott benne el-elsötétedő foltokkal, az asztrálsanyag néma, zsúfolt tülekedésével...

...A kis Lamballe gyöngéd arca bontakozott ki lassan végtelenre állított szemem előtt... de szeme üreges volt, és kifejezése viaszos, élettelen. Körülötte felizzott a köd. Egészen vérpirossá vált, s meztelen testének részei bukkantak ki belőle, mint egy szörnyű fürdőből, de e bemocskolt tagok húsa oszladozott, és színe halottas volt...

Éles sikolyra riadtam. Lamballe hercegnő kiáltott vadul, reszkető iszonyattal. Két kezét szemére szorította, és szájából síró, hebegő, érthetetlen hangok ömlöttek elő:

– Krisztus segíts!... Menjünk innen... Félek! Nem akarom látni többé... és ne vígy minket a kísértésbe... Oh... ez a kép...

A királyné eléje térdelt, és úgy próbálta nyugtatni; simogatta, vigasztalta. St.-Germain borba cseppentett csillapítót erőltetett reszkető ajkai közé; attól végre megnyugodott, de a királyné hiába kérte, faggatta, nem akarta elárulni, mitől rémült meg annyira:

– Nem felségedre, egyedül rám vonatkozott... Ha parancsolja, még ma megölöm magamat, de arról, amit a kristályban láttam, nem tudok beszélni... Könyörgöm, ne haragudjék... ne kívánja tőlem... Rágondolni se merek

többé... irtózatos... nem... nem – ajka újra reszketni kezdett, torkában sírás zihált. A királyné megsajnálta, és nem erőltette tovább. St.-Germainhez fordult:

– Én ön... ön sem tud mondani semmi vigasztalót?! – hangjában szemrehányás, az elkényeztetett gyermek követelő, sírós vádja remegett.

– A közeljövő furcsa alkonyat, felség, és távolabb már sötét éjszakát mutat, amelyben elmosódnak a körvonalak. Ha megelégszik néhány év derengésével...

– Nos?! – Marie Antoinette hangjában feszültség, titkos félelem lappangott.

– Mához egy évre megszületik a Dauphin...

Marie Antoinette melléből kis sóhaj rebbent fel, és a sóvárgott lehetőség anyás, öröms mosolyt öntött szét az arcán.

– A Dauphin... Uram Istenem... Ha így volna!

– Ez már megvan, felség. A jövőnek ez a része készen vár bennünket, mint egy fogadó... mondjuk Varennesben... csak oda kell utaznunk hozzá az Idő fogatán...

Marie Antoinette egészen átizzott a gondolattól:

– Ön nem tudja... nem tudja, mit jelentene nekem... mi mindent oldana meg...

– Sok mindent meg fog oldani, felség, de akiket el kellene némítania, hangosabbak lesznek tőle. A Dauphin születése terveket húz keresztül...

– Akkor még kevésbé kell törődnöm velük! – ez a könnyelmű vállrándítás maga a királyné volt a tragédia előtti években. – Mit tehetnek ellenem, ha a trónnak törvényes örököse van?!

– Egy alázatos kérésem volna felségedhez – mondta halkán St.-Germain.

– Mit kíván tőlem, Magister? – mondta Marie Antoinette tréfásan, felvillanyozva és nagyylelkűen. – Tudja jól, hogy a barátaimért mindent megteszek!

– Ha a trónörökös megszületik mához egy évre, és ezzel szerény szavaim fedezetet nyernek felséged előtt, gondolkozzék egy tanács fölött, amelyet jóslatomhoz hozzáfűzök.

A királyné arcán kis, kelletlen vonás suhant át:

– Beszéljen, St.-Germain gróf... öntől ma még a tanácsot is meghallgatom.

– És meg is fogadja felséged, ha...?

– Ha a trónörökös megszületik? Nos, akkor... talán. Feltéve, hogy nem kíván olyasmit, ami ellenkezik a természetemmel, untat vagy megaláz.

– Talán nem használtam a helyes szót, felség. Amit mondani akarok, nem pusztán tanács. Figyelmeztetés inkább. Lehet, hogy untatja felségedet, és meg is alázza, de bizonyos, hogy mai természetével gyökeresen ellenkezik. Arra kérem, hogy a Dauphin születése után tegye meg a rövid utat Trianon és

Versailles között. Építsen hidat vissza a nemességhez és a néphez... Mindent eldönt és mindent megment vele.

– Ön... majd... majd meggondolom – mondta ernyedten, s unatkozva hátradőlt karosszékében. – Előbb teljesedjék a Jóslat. – Kis, gonoszkodó fintort vágott. – Láttá már ön a király három nénjét és Madame de Noailles, az öreg síremléket Versailles-ban?! Ha rájuk gondolok, álomkór fog el, vagy dühöngeni és nevetni tudnék. Rajtam akarják megbosszulni elvetélt életüket! Fiatalságomért, a keservesen kiharcolt néhány szabad pillanatomért karóba húznának, ha tehetnék! Csak megérteném, miért bántja őket az, hogy lélegezni és örülni akarok néha, mint bármelyik egyszerű nő Franciaországban?!

– Felsőged sajnos nem született egyszerű nőnek Franciaországban. Felsőged egy olyan időpontban ül Franciaország trónján, mikor az ország helyzete válságos. Külső és belső veszélyek fenyegetik. Ma a trónnak élő, harcos jelképnek kell lenni ahhoz, hogy megnyerje történelmének legnagyobb csatáját népének hitéért, bizalmáért és szeretetéért. Felsőgednek ma nemcsak a Dauphint kell megszülnie, hanem a királyság magasabbrendű eszméjét is, hogy helytállhasson és megmaradhasson a veszedelmes, új áramlatok között, amelyek a Napkirály uralkodása idején indultak el, s azóta ijesztően erőssé lettek. Felsőged eléggé merész szembezállni a régi világ előítéleteivel, vállalja a versailles-i tradíciók elleni háborúságot, a nemesség gyűlöletét és rágalmait... egy kis szabadságért, néhány könnyű, ártatlan élvezetért, egy álarcos párizsi kiruccanásért, ruhákért, bálókért, játékokért, menüettekért; miért ne vállalná egyszer a nép jólétéért?! Szerezzen bennük szövetségest azzal, hogy megismerni, megérteni és orvosolni igyekszik égető bajukat, tarthatatlan helyzetüket! Két ellenséggel szemben senki se harcolhat bukás nélkül; egyikkel szövetséget kell kötnie, ha fenn akar maradni, önnek nem kell a múlt. Szövetkezzék hát a jövővel egy verteien forradalom és a várva várt reformok jegyében, amelyek mindenképpen elkövetkeznek felsőgeddel, vagy... s ez borzalmas lenne... felsőged ellen.

A királyné fokozódó kényelmetlenséggel figyelt St.-Germain nyugodt, súlyos szavaira. Arca visszautasítónak merevedett:

– Nem akarom... inkább nem szeretném érteni azt, amit most beszél nekem, St.-Germain gróf – mondta hidegen és vontatottan. – Ha érteném, azt kellene mondanom, nem figyelmeztet, hanem fenyeget engem. A királyság, hála Istennek, még eléggé erős Franciaországban ahhoz, hogy a lázadókat a maguk helyére állítsa. Az uralkodás és a nép bajaival való bíbelődés a király hivatása. Én abba bele nem avatkozom. Ő bizonyára megteszi, amit tehet. Kívülről senki sem ítélheti meg, vajon felelős helyen mulaszt-e valaki, vagy a szükségesség kényszere irányítja. Ön téved, ha azt hiszi, hogy személyes villongásaim személyes intrikák ellen a tradíciók, a múlt elleni lázadást

jelentik nálam. Én hiszek a király Istentől való hatalmában. Hiszek a trón ősi és megtámadhatatlan fensőbbiségében. A népre jönnek rossz idők és jó idők. A nép időnként zúgolódik és gúnydalokat énekel, de ha komoly, nagy órák következnek el a nemzet életében, odatömörül a trón köré. Én nem félek a néptől... az én népemtől... és nem kötök szövetséget vele, mert a királynéja vagyok. A nemesség egy részének ellenségeskedése pedig nem egyéb a mellőzött szerelmes keserűségénél, aki azonban tudja, hogy bosszúja a trónt rendíthetné meg, és így saját pusztulását okozná. A nemesség sohasem válhat veszéllyé a királynéra nézve.

Büszkén, konokul, kihúzott derékkal beszélt, mintha a karosszék valódi trónszékké vált volna alatta; s e vakságában számalmas és egyben fenséges is volt... Majd agyának erőltetésébe belefáradva, sóhajtva hátradőlt.

– Tévedett, St.-Germainem, és én úgy tekintem, mintha ezt a témát nem is érintettük volna. Remélem, a jóslattal több szerencséje lesz!

– Elég rövid határidőt adtam, felség, hogy esetleges hazugságomat megcáfolhassa. Egyetlen évet...

Eltávozásuk után megemlítettem St.-Germainnek a kristályban látott szörnyű képet. A gróf bólintott:

– A kristálygömb valóban vérszínű ködben úszott, Cornelius. A jövő sötét képét vetítette olyan sűrűn és megrázóan, hogy ereje Lamballe hercegnő ijedt gyermeklelkén is áttört. Az dülta fel annyira... Szegény kis hercegnő... Micsoda vég!

Trianon

1781-ben, a St.-Germain által előre jóslt időpontban megszületett a Dauphin. Az ujjongó ünnepek alatt mintha valóban eloszlott volna minden árnyék, gyanú, félreértés a királyné és a nép között. A nemesség hallgatott. A gúnyos rágalmozó verseket dicsőítő ódák váltották fel, s a király hitvesét, a trónörökös anyját mindenütt lelkes ünneplés fogadta.

Marie Antoinette győztes, boldog anyaságában nem felejtkezett meg St.-Germainről. Polignac grófnő személyesen hozta fel meghívását Trianonba, sőt szerény személyemet külön megemlítette, mint akit az első misztikus híradás tanújaként szintén ott akar látni maga mellett.

A meghívás Trianonba szólt, a világtól büszkén, konokul elzárt kis rokokó palotába.

"Néhány közeli barát lesz jelen mindössze, egypár egészen szórakoztató, vidám ember, akik között a királyné a sok ünnepség és feszes kötelezettség fáradtságát akarja kipihenni" – mondta Polignac grófnő, Marie Antoinette

imádott barátnője, akinek sima, tapintatos irányítását mindenben vakon követte; de ez a nem eléggé okos, kevéssé nagylelkű és teljesen saját kapzsi családjá érdekeinek szekere elé fogott asszony nem értett hozzá, hogy a könnyelmű, érzelmes, felületes királynét az egyedül helyes irányba terelje. Talán, ha Polignac grófnő idejében felismeri a veszélyt, amelyet a művészet játékos varázsába zárt apró mesepalota jelent szemben Versailles-jal és távol Párizstól, megváltoztathatta volna, ha nem is a könnyörtelen eseményeket, de Marie Antoinette sorsát benne. Polignac grófnőnek és családjának azonban fontosabb volt a minden más befolyás elől elorozott, elkülönített, légüres térben tartott királyné, aki csak azért tört ki néha fellegrárból, hogy a háborgó, megrökönyödött Versailles-ból új zsákmánnyal térjen meg a Polignacok vagy a szüntelen hatalmas összegeket emésztő Trianon számára.

Polignac grófnő talán hatásosabb szépség volt, mint Lamballe hercegnő. Külseje megtévesztette a királynőt és azokat, akiket elhitet az ügyes színészkedés. Polignac grófnő finom, törékeny alakja, keskeny Madonna-arca, nagy, csengő, ártatlan szeme, amelyre alázatosan és hirtelen borult rá a domború, hosszú pilláktól súlyos szemhéj egy olyan lény kiszolgáltatottságát tükrözte, aki állandóan becézésre, védelemre szorul. Rebegő, csengő, hajlékony üveghangja szüntelenül elhárított, kérelt és hízelgett. Mozdulatai végtelenül kecsesek, hajlékonyak voltak; de esendő, lebegő, áttetsző alakjában hihetetlen szívósság rejtőzött. Szeme éles villanással ismerte fel a kínalkozó, előnyös lehetőségeket éppúgy, mint a titkos veszélyeket, a nyelve is könnyedén, de halálos hatással célbatalált ott, ahol ellenfeleket vagy ellentétes szándékot kellett kivégeznie.

*

Egy egészen más asszony sietett felénk a fogadószoba puha szőnyegén, gyertyák tükörből visszaverődő, szikrázó fényében, pasztellszínű, csodálatos gobelinek, zenei hajlatú bútorok, virágszirom porcelánok között, mint akit St.-Germain palotájában megismertem. A gyászruhás, bánattól sújtott, zavart, válságos érzések és nyugtalanságok között vergődő nő eltűnt. Maga a rokokó közeledett; a rokokó könnyed, szépséges, rózsás bőrű Istennője nyújtotta felénk karcsú ujjait, hogy hódolatunkat nagylelkű hálával viszonzza:

– Jöjjön, jöjjön, St.-Germainem... Szeretném az egész világnak kikiáltani a maga csodálatos tudását és bölcsességét! – S vitt, ragadott bennünket vidám, kíváncsi vendégei felé.

Járásában volt valami utánozhatatlan ritmus, játékos lebegés, anélkül, hogy keresett vagy tudatos lett volna; Üde, vibráló légkör vette körül: az öröm és győzelem légköre. Testén a második szülés sem hagyott semmi nyomot.

Dereka karcsún, büszkén emelkedett a hatalmas, kék brokátkrinolin széles alapzata fölé. Meztelen, rizsporos vállán, karcsú nyakán, fülében, ujjain és karján drágakövek villódtak, és tornyos, fehér parókájában is briliánsok rejtőztek, más és más helyről szűrva elő fénytüiket.

A vendégek nagyrészt fiatalok, dúsan öltözöttek és csinosak voltak. Egyetlen hervadt, madárszerű, agyonfestett női arc tűnt ki közülük. D'Adhemar grófnő élénk, okos és gonoszul szellemes arca. Később megértettem, miért fogadták be ebbe az annyira elfogult szempontok szerint válogatott társaságba. Mulatságos volt, mint egy clown, rossznyelvű, színes és kimeríthetetlen; szüntelenül farsangi tömeget tükröző torz tükör. De mennyit dolgozott trianoni pozíciójáért! Milyen verejtékes munkájába került, hogy a kéjes pletykák, fűszeres történetek és robbanó poénok tüzesen felsistergő füstjével eltüntesse korát és külsejét. Mennyit kellett gyűjtenie, olvasnia, figyelnie, lázasan termelnie, hogy kiszolgálhassa a nevetés és szórakozás vámpírját, amely azóta, hogy vérébe kóstolt, mindenütt rájárt, ahol megjelent. A mulattatást várták, követelték tőle, és görcsösen igyekezett egész erejével, minden idejével és tehetségével.

Mindnyájan St.-Germaint ostromolták jóslatokért, szépítőszeréért, "elixírért". Gyermekes kérdéseket szegeztek neki, Hallatlan és sokszor sértő együgyűségeket mondtak, ő azonban türelmesen, mosolyogva válaszolt mindenkinek. A királynő mentette ki végre méltatlan helyzetéből. Lamballe hercegnő és Polignac grófnő kíséretében magával hívta egy távolabbi terembe, hogy – mint mondotta – orvosi tanácsait kérje.

En itt is hasznát vettem szürke külsőmnek. Anélkül, hogy bárkinek feltűnt volna, félrehúzódtam egy kisebb oldalszalonn homályába, és a tárt ajtón át figyeltem a fényes belső szoba színpadán mozgó, nevetgélő, beszélgető, színes csoportokat, D'Adhemar grófnő vitte a szót, s persze St.-Germain grófról voltak érdekes, izgalmas értesülései. Még a versailles-i udvarban történt, XV. Lajos idejében. D'Adhemar grófnő jelenlétében az idős De Gergy grófnő szembetalálkozott St.-Germain gróffal. Mikor az idős hölgy megpillantotta a híres Mágust, meghökkenve hátralépett, és a következő, hiteles párbeszéd folyt le közöttük:

– Ötven évvel ezelőtt a francia követ felesége voltam Velencében – mondta De Gergy grófnő. – Jól emlékszem, hogy ott láttam önt. Akkor is éppen olyan volt, mint ma, de érettebb korúnak tűnt, mert azóta, úgy látszik, megfiatalodott!

A gróf mélyen meghajolt előtte:

– Megtisztel azzal, hogy felismer, grófnő!

– Akkor ön Baletti márkinak nevezte magát... St.-Germain elmosolyodott:

– De Gergy grófnő emlékezőtehetsége változatlanul olyan jó, mint ötven

évvel ezelőtt!

– Nos... azt még kevésbé felejtettem el, hogy friss egészségemet és jó emlékezőtehetségemet az ön csodaszerének köszönhetem! Rendkívül örülök, hogy újra találkozhattam a világ egyik legkülönösebb emberével akkor is, ha most más nevet visel...

– Remélem, ennek a Baletti márkinak nem volt nagyon rossz híre?!

– Ellenkezőleg! – mondta a grófnő buzgón.

St.-Germain kedvesen belekarolt De Gergy grófnőbe és elvezette őt onnan. Szavait közben, mintegy D'Adhemar grófnő felé címezve, félhangosan kijelentette:

– Ilyenformán készséggel vállalom őt nagyapámnak, grófnő!

Ez a beszélgetés később Pompadour márkiné fülébe jutott, s az kertelés nélkül nekiszegelte kíváncsiságát St.-Germain grófnak. Beszélgetésükről D'Adhemar grófnő Madame du Hausset-től, Pompadour márkiné udvarhölgyétől értesült részleteiben. St.-Germain a királynak és a márkinénak is bizalmas barátságát élvezte, s mindkettőjük lakosztályába szabadon beléphetett a napnak bármelyik órájában. Ezzel a kiváltságával csak igen tapintatosan élt, és sohasem történt meg, hogy valahol rosszkor jelent volna meg. Ha jött, várták, jelenlétét óhajtották, hívták, idézték előzőleg, így történt ez De Gergy grófnővel való találkozása után is. Pompadour márkiné felajzott képzelettel beszélgetett róla udvarhölgyével, mikor egyszerre ott volt előttük, anélkül, hogy belépni látták volna. Pompadour valósággal megrettent tőle.

– Óh... hiszen ez... boszorkányság! – tört ki belőle ámulattal. – Hogy került a szobába éppen akkor, mikor önről beszéltünk?!

– Egészen természetes úton, Madame. Ön hívott, és én megjelentem.

– Nem, nem... hiszen én el sem mozdultam a helyemről, mindössze...

– Mindössze erősen rám gondolt, és szeretete volna, ha kérdéseket intézhet hozzám... így volt?

– Igen!

– Rendelkezésére állok!

Pompadour márkiné ámulva, tehetetlenül csóválta meg a fejét:

– Mit is kezdenék önnel? Mikor meg akarom fogni, kisiklik, s mindig csak arra felel, amire akar. Bele kell törődnöm, hogy kíváncsiságom éhesen marad, ha saját személyéről kívánok megtudni valamit. Bevallom, néha azt hiszem, szereti játszani a rejtélyes embert, és szándékosan hagy dolgokat homályban, máskor meg teljesen meggyőz, lenyűgöz, és esküdni mernék természetfeletti hatalmára! Egy bizonyos: barátsága, tanácsai mindenképpen nélkülözhetetlenek nekem!

– Ön most őszinte volt hozzám, Madame. Én is az leszek. Kérdezzen!

– Valóban találkozott ötven évvel ezelőtt De Gergy grófnővel

Velencében?!

– Találkoztam vele.

– De hiszen akkor önnek most többnek kell lennie, mint százévesnek.

– Annyira lehetetlen ez?!

– Istenem... igen. Ön legfeljebb negyvenéves.

– Nem hazudtolhatom meg, Madame. Tehát De Gergy grófnő, akit rendkívül tisztetek, nyilván badarságokat beszélt.

– Megint kisiklott, de most nem engedem el. De Gergy grófnő szavaiban nincs okom kételkedni, bármilyen *fantasztikus* dolgokat állít. Azt is elárulta nekem, hogy ön meglepő hatású elixírt adott neki, amelytől hosszú időn át nem látszott többnek huszonnégy évesnél.

– Lehetséges.

– Adott vagy nem adott?!

– Adtam. Bár hatását illetően a grófnő jóakarattal, de erősen túloz. Rossz emésztését gyógyítottam meg az esszenciával, és bizonyos hiányzó, természetes anyagokat juttattam szervezetébe, attól frissült fel.

– Miért ne adhatna ilyen szert a királynak is?!

– A királynak nincsen szüksége rá.

– Ezt tagadom! Tudja jól, hogy vannak fáradt, rossz napjai, amikor szédül, és fejfájás gyötri... Miért ne lehetne mindig friss és sokáig fiatal?!

– A királynak már adtam néhány tanácsot erre nézve...

– És?

– Nem fogadta meg. Ön annyira elragadó teremtés, Madame, és a fiatal hölgyek, akiket a király szórakoztatására nagylelkűen felvonultat, szintén ellenállhatatlanok...

– Úgy érti... hogy a király... visszaél az erejével?

– Ön tudja, hogy visszaél vele. S tudja azt is, hogy egyikünk sem képes megakadályozni kedvteléseiben, legfeljebb tőlünk fordulna el, és mások szolgálatait venné igénybe.

– Ez igaz – mondta Madame Pompadour. St.-Germain szavai mélyen érintették. Arca töprengővé lett, s látszott, nyugtalan érzések, sötét gondolatok szakadtak fel benne, amelyek gyakran foglalkoztatták. Hangjában rejtett kis remegéssel, félve fordulta grófhoz:

– Ha merném... most azt kérdezném öntől, St.-Germain gróf... meg tudná-e mondani, meddig tarthatom meg a királyt, s ha elveszítem... amitől Isten mentsen meg... ha mégis elveszítem, mi lesz a sorsom utána?!... De ne... ne feleljen... Nincs bátorságom firtatni ezt a kérdést, amely egyre gyakrabban kínoz... – bizonytalanul, könyörögve, várakozva, de menekülő szorongással nézett St.-Germainre, aki tekintetét különös, szelíd pillantással viszonzta. Madame du Hausset szerint a gróf pillantása szánakozással pihent

Pompadour márkiné arcán.

– Ne féljen Madame... Nem fogom megijeszteni. Az ön csillagának fénye töretlen még. De a csillagok, éppúgy, mint az emberek, meghalnak és újjászületnek. A legragyogóbb gyermek is halálraítélt születésének pillanatában, s aki itt meghal, születik valahol. Este lefekszünk, és felébredünk az álom birodalmában. Életünk egyik szakasza lezárul, s megszületik egy új, amely fontosabb, hasznosabb a másiknál... A változás törvény, de törvény az is, hogy az életet semmilyen változás ki nem olthatja...

A királyné St.-Germain és két barátnője társaságában visszatért a terembe. Arcán mosoly, hangja csupa kacagás. D'Adhemar grófnő kíváncsiságtól égve kísérletezni kezdett:

– A mi csodálatos grófunk megint jó híreket jelentett felségednek a jövőből!

Marie Antoinette kecses mozdulattal helyet foglalt vendégei között:

– Lehet... – mondta rejtélyesen.

– Titok? – firtatta D'Adhemar grófnő.

– Nem... Még két gyermek! – kacagott fel a királyné. – Kettő hamarosan... s közeledik a belső egyensúly, a megkomolyodás ideje...

A társaság a királyné kacagásának visszhangjaként vidám morajban tört ki.

– A két gyermek hihető – mondta D'Adhemar kétértelműen.

– Miért nevettek?! – mondta a királyné csibészes grimasszal. – Elvégre én is felnőhetek egyszer!

– Szabad kérnünk felségedet, hogy ne tegye?! – mondta Polignac grófnő. – St.-Germain gróf! Nem tudna valami elixírt, amelytől a királyné mindig ilyen maradhat... Ilyen ellenállhatatlan, boldog és zseniális gyermek?!

St.-Germain mosolyogva ingatta a fejét:

– Nem, grófnő... sajnos, nem. Isten úgy döntött, hogy a gyermekeknek fel kell cseperedniök. Én nem dolgozhatom az Ő akarata ellen.

– Oh... kár! – mondta Polignac grófnő. – A felnőttek annyira unalmasak!

– Ismerik a hölgyek a gyermekek szigetének történetét? – kérdezte St.-Germain.

A társaság nem ismerte, és hallani kívánta.

– A Földközi-tengerből sok-sok évezreddel ezelőtt két ikersziget smaragdzöld szempárja tekintett fel a derús égboltra. E két sziget két hatalmas hegy csúcsa volt. A hegyek a vízőzönben elsüllyedt világbirodalom legmagasabb ormaiként büszkélkedtek egykor. A szörnyű kataklizma elől menekülő milliók közül csak néhányan jutottak el a csúcsokra: a későbbi boldog szigetekre, s ezek élve maradtak. Mikor elcsitul a szörnyű háborgás, elpihentek a vizek, s az ólomszínű, haragos égbolt újra pasztellkékké szelídült, a menekültek berendezkedtek új életükre az egyik szigeten. Fejlett kultúrájuk

emlékeinek alapján nagy küzdelemmel, sok kudarc után időállóvá építették házaikat, termővé tették a mostoha földet, az elvadult állatokat megszelídítették, feljegyzéseket készítettek a természet jelenségeiről, a csillagok járásáról, az emberek és állatok szokásairól, betegségeiről, és újra megalkották a békés együttélés törvényeit az ősi kinyilatkoztatás alapján, hogy gyermekeik majd felhasználhassák az ő tudásukat, emlékeiket, tapasztalataikat.

Gyermekeik azonban, akik a felnőttek verejtékes munkája alatt felügyelet nélkül csatangoltak a sziklák között, hozzászoktak közben felelőtlen, vad szabadságukhoz. Madarak fészkeit rabolták ki a legmagasabb fák tetején, és a tojásokat nyersen kiitták. Éles kövekkel apró vadat ejtettek el, és megosztottak a zsákmányon. Testük megizmosodott, bőrük barnára égett, kezük eldurvult, és testi erejük hivalkodókká, versengőkké tette őket. Mint a fiatal állatok, kedvüket lelték az egymással való verekedésben, s úgy hitték, azzal, hogy a másikat földre teperték, minden és mindenki fölé kerekedtek. Zabolátlanok voltak és türelmetlenek. Mikor a felnőttek nagy munkájuk után megpihentek, és úgy érezték, eljött az ideje annak, hogy utódaikat saját helyükre állítsák a közösségben, maguk elé hívták gyermekeiket, hogy átadják nekik kötelességeik törvényeit. A szelíd, megfáradt, bölcs öregek szomorúsága és nyugtalansága igen nagy lett azonban, mikor az elvadult falka megjelent előttük. Látniuk kellett, hogy míg ők a sziklás, vad talajt megszelídítették, otthonokat emeltek, és a múlt szent tudományát gyűjtögették, gyermekeik elvadultak, testük izmos, de fejük lomha és erőtlen lett, indulataik elburjánzottak, mint a szívós, ellenséges gaz a műveletlen talajon. A felnőttek hiába igyekeztek, hogy a sötétséget világossággá változtassák az eldurvult agyakban, s az elszabadult ösztönöket az önuralom s belátás medrébe tereljék. A tompa, minden erőfeszítéstől dühösen irtózó értelem az erő vak és ostoba dölyfösségére támaszkodva fellázadt az öregek vezetése ellen. A fiatalok csoportosan elhagyták a művelt kis szigetet, hogy a szomszédos szűz földön megalapítsák saját szabad, törvényen kívül álló, játékos gyermekbirodalmukat.

Legelőször bohókás, mulatságos lakóhelyeket építettek ágakból, falevelekből, és a hevenyészett tetőket feldíszítették színes virágokkal. A furcsa kis zöld sátrak vidáman ragyogtak a derűs napfényben. Voltak nagyobb sátrak, szebbek és formásabbak, ezeket a testileg gyengébb, de okosabb, ügyesebb gyermekek építették. Az erősek, akik verekedésben, fára mászásban, vadászatban és halászatban tűntek ki, csúnya, formátlan torzszülőtteket hoztak létre, mert kezük és fejük ügyetlen, ötletlen volt az ilyesfajta munkához. Ezek azután a gyengébbeket és ügyesebbeket utlegekkel kényszerítették, hogy kivonuljanak szebb sátraikból, és nekik engedjék át azokat. Mikor látták a

megfélemlítettek ijedt alázatát, egészen megrészegültek saját erejüktől és hatalmuktól. A gyengébbeket befogták a ház körüli nehezebb munkára, s ők vadászattal, halászattal, kődobálással, tűz körüli táncolással foglalkoztak; a zsákmány oroszlánrészéből azonban kirekesztették a tehetetleneket, s csak a silány, kevés hulladékot vetették oda nekik.

A gyengék a rossz tápláléktól, súlyos munkától, ütlegektől egyre szikárabbak, töprengőbbek, éhesebbek és elkeseredettebbek lettek. Agyuk világosodni kezdett a szenvedéstől és elnyomatástól. Az erősek pedig a mértéktelen táplálkozástól elhíztak, ellustultak. A zsákmányszerzés csak igen kevés idejüket kötötte le. A nap legnagyobb részét alvással, evéssel, rabszolgák korbácsolásával és parancsolgatással töltötték. De a kövér, erős kényurak között is egyre gyakoribbak lettek a véres háborúságok. A rabszolgák napról napra tanúi lehettek dühös, irigy kirobbanásaiknak egymás ellen; az aljas rágalomok özönének, amelyekkel elhalmozták egymást, néhány, a másiknak jutott jobb falatért, csinosabb kavicsért vagy madártojásért. Látták toporzékoló, őrjöngő verekedéseiket, mikor vadállatokként véresre harapták, rúgták, marták egymást, látták a legyőzött kövér, puha testét a földön fetrengeni, fájdalomtól, tehetetlen haragtól nyöszörögve... s a rabszolgák gondolkodni kezdtek. Vajon annyira erősek-e ezek az erősek, s annyira sebezhetetlenek? Hiszen számuk egyre fogy, mert szüntelenül pusztítják egymást. Testük hájasan elpuhult jogtalanul kikényszerített jólétükben. Mozgásuk lassú, talpuk kényes, lábuk hamar fárad, mert elszokott a járástól. A déli napot hortyogva töltik. A tavakban halak nyüzsögnek, a fákon vadon nő a gyümölcs, s a kenyérmagot is áthozta a szél a szomszédos szigetről. A meleg, gőzös éghajlat alatt magától kínálkozik étel és ital. Már a zsákmányért is lusták saját kezükkel nyúlni. A rabszolgáknak kell ezt is elvégezni helyettük, de a természet ingyen adott ajándékát hiánytalanul haza kell cipelniük árnyékban terpeszkedő uraikhoz, hogy azok dúskáljanak benne, s nekik csak a szűken mért maradékot vetik oda. Miért? Mert a kövérek kezében korbács van? Mert ők megbeszélték, hogy így legyen? Hiszen a testi ügyesség fölényével sem bírnak már, mert a rabszolgák lettek mozgékonyabbak és szívósabbak. A rabszolgák megtanultak fára mászni, halászni, vadászni, fát vágni, tüzet csiholni, súlyokat hordozni, varrni, kenyeret sütni, főzni, állatbőrt kikészíteni, fáradalmat, fájdalmat túrni... s a rabszolgák vannak többen...

Először csak egyesek gondolkoztak így, s magukba zárták ezt a fullasztó, ijesztő és nagyszerű gondolatot. Egyik-másik megkísérelte, hogy megváltoztassa a zsákmánytörvényt. Előbb maga lakott jól a saját munkájával és ügyességével szerzett eleségből, s urának csak a maradékot szolgáltatta be. Ezeket a lázadókat a kövérek az összeterevelt rabszolgák sötét, konok szemei előtt nagy ünnepség keretében kivégezték, hogy a többit elijesszék hasonló

jogtalanság elkövetésétől. Lassan, változatos módon kínozták halálra őket, mert ebben az egyben találekonyosságuk, ötletességük kimeríthetetlen volt. Némelyiket megnyúzták, és csupasz húsuikra sót szórtak. Némelyiket lassan, szeletenkint feldarabolták vigyázva, hogy először azokat a részeket vagdossák le, amelyek nem okoznak rögtöni halált. Másoknak nagy kövekkel fokozatosan a csontjait törték péppé. Voltak, akiket halálra korbácsoltak, s megint mások, akiket nyakig vízbe áztattak vérszívó piócák közé... de ki győzné felsorolni a változatosságot, mellyel jogszolgáltatásuk e nagy ünnepeit hasonlíthatatlan művészi eseménnyé avatták. Szinte nem is volt csodálnivaló, hogy minden ilyen ünnepség után megszorodott a bűnösök száma. A gyér próbálkozókat elszánt csoportok váltották fel, akik most már nemcsak maguk cselekedtek, hanem másokat is kilengésekre csábítottak. A sziget főterén álló, rothadó vér szagától körülpárázott kivégzőszerszámok szinte naponta üzemben voltak.

Hőség ülte meg a levegőt és a közeledő eső előtti nagy feszültség. A kövérek új ünnepségre készültek. Szökött rabszolgák tömegét hajszolták elő megint a barlangokból. A többit, aki még bujdosott, majd kézre kerítik. Ki törődik patkányok föld alatti mozgólódásaival; barlangok falára vésett ostoba jelekkel és a tűzpiros virágokkal, amellyel teletüzködték reggelre a sátrakat?!

Meleg volt. A hőség nyugtalan, éhes, türelmetlen vágyakat, tomboló ingerlékenységet gyújtott a túltáplált testekben. Mohó, reszkető várakozással várták az ünnepet, hogy saját feszültségüket a halálra kínozott rabszolgák hörgésén át lusta elpihentségbe oldják újra.

S a rabszolgák is várták az ünnepet. Ők többen voltak. Ezt már tudták. Egytől egyig. Ezt már kimondták. Már szóvá lett. Súlyosan konduló, sötéten izzó, mágikus igévé. És kimondták más szavakat is. Beszéltek a kövérek gyengeségéről. Beszéltek a soványak erejéről. A zsákmányról, amelyhez annak is egyenlő arányban joga van, aki dolgozik érte. Ismételték a rágalmat, ijesztő vádak, amelyeket a kövérek, irigy dühükben, egymásról kikiáltották, és mint napfényre került, megrázó, sarkalló titkot elsuttogták egymásnak azt is, hogy a kövérek teste éppoly sebezhető, kiömlő vére ugyanolyan piros, mint a legnyomorultabb rabszolgáé.

A felnőttek pedig, akik a szomszédos szigeten éltek csendes, elmélkedő életüket, messzenéző szemükkel látták, mi történik a gyermekek birodalmában, és mélyen elszomorodtak. Szerették volna megmenteni az elvakultakat egymástól és önmaguktól. Tanácsot tartottak tehát, és elhatározták, követet küldenek mind a kövérekhez, mind a soványakhoz még a Nagy Vihar kitörése előtt, hogy a kövéreket figyelmeztessék és visszatartsák a húr túlfeszítésétől, a soványakat pedig a végső lépés megtételétől.

A két követ munkája azonban eredménytelen maradt. Az indulatok lángját

már nem lehetett elfojtani. A csoport, mely a hatalmat és a zsákmányjogot birtokolta, jöttányit sem akart engedni addigi életmódjából, szokásaiból és a fenyegető jelenségek előtt struccként homokba dugta a fejét. Az elkeseredett, éhező, halálra űzött rabszolgákat pedig teljesen megszállottá az urak iránt érzett fullasztó, halálos gyűlölet. A rabszolgák már elhajított kő, ütésre emelt ököl, szúrásra emelt tör voltak, a tettnek, a szolgáló akaratsnak fergeteges, vad lendületében.

A követek sietve visszatértek a felnőttek szigetére még a Nagy Vihar kitörése előtt, és jelentették a tanácsnak útjuk eredménytelenségét, A tanács tagjain szájalom és bánat vett erőt. Csak a tanács vezetője, a legbölcsebb, legöregebb felnőtt maradt derűs és teljesen nyugodt:

– Miért búslakodtok azon, hogy a törvény a gyermekek birodalmában is éppúgy törvény, mint mindenütt a természetben? – intette a csüggedőket. – Az erők mindig egyensúlyt keresnek. A teher is csak okosan, helyesen elosztva hordozható, különben azt zúzza össze a visszahatás törvényénél fogva, aki magáról átgördítette másra. Hogyan tanulják meg a serdületlenek ezt a tételt? Néhány szóból? A szavak még nem élnek; a szavak csak a valóság árnyéka előttük. Magát a valóságot kell megélniök, hogy e tétel elevenné válják, és átalakítsa jellemüket. A mi küldötteink útja csak látszólag eredménytelen. A figyelmeztetés, melyet eljuttattunk hozzájuk, tetszhalott az események beteljesedése alatt, az indulatok gátszakadásában, de feltámad az elcsituláskor, mint élő konzekvencia. A pusztuló hús, a kiömlő vér nem azonos az étellel. Ezt tudjátok.

S a tanácstagokon a megértés nagy békessége ömlött el. Visszatértek tünődéseikhez, az Isteni Tudomány fölött való elmélkedéshez, és várták a vihar utáni elcsitulás idejét...

Néhány gyertya sercenne kihunyt a trianoni szalonban. St.-Germain elhallgatott, s utána senki sem szakította meg a csendet. A hallgatók némán, ismeretlen érzésektől lenyűgözve ültek helyükön. A könnyed vidámság madara elröppent. A királyné sápadtan, összeszorított szájjal maga elé nézett. Polignac grófnő szüntelenül kifelé kémlelő szeme is saját belseje felé fordult, ahol most baljós sejtelmek zavaros víztükre kavargóit. Lamballe hercegnő egészen összegörnyedt, két kezét ölében összeszorította, mintha görcsösen imádkoznék. D'Adhemar grófnő okos, csúnya madárarca végtelenül öregnek és fáradtnak tűnt most.

Két szolga sietett be nesztelenül, és friss gyertyákat tűzdelte a kandeláberekbe. Jelenlétük egy pillanatra megtörte a varázst.

– És... mi történt a másik szigeten? – kérdezte D'Adhemar grófnő rekedten.

– A gyermekek birodalmában? – St.-Germain feléje fordult. – Oh... az,

ami várható volt. Az ünnepség szörnyű véráradatba fült. A rabszolgák megtámadták uraikat, és felkoncolták őket. Mikor már mind holtan heverték, akkor a szolgák ellen fordultak, akik hűségesekek maradtak a kövérekhez, majd a közönyösekek kerültek sorra, végül azok, akiket nem találtak eléggé szenvedélyesnek. A sziget vágóhíddá változott. Senki se lehetett biztos benne, mikor kerül rá a sor a nagy öldöklésben. – Egészen színtelen, halk hangon beszélt, de a hallgatók dermedten, megbabonázva figyeltek rá. – Élelemszerzésre senki sem gondolt. Mindenki a szabadságot ünnepelte, amely a valóságban szörnyű terrorrá lett. Jobban éheztek, mint valaha, a kövér urak ideje alatt; ragályok törtek ki közöttük, s végül rájuk szakadt a trópusi eső, amely összedöntötte gyermekesen épített sátraikat, a fedelet elmosta a fejük fölül, s elvonta figyelmüket a gyilkolás sötét kékjétől. Fázva, összetörtén, betegen ráébredtek valódi helyzetükre és elhagyatottságukra...

– És akkor... eszükbe jutottak a felnöttek – mondta D'Adhemar grófnő önfeledten.

– Még nem, Madame. Még sokáig nem. Ez csak amolyan macskajajos kifáradás volt, de nem elcsitulás... Még sok háborúság következett ezután. Még nem értették meg az egyensúlytörvényt. Mindig akadtak kisebb csoportok vagy egyes gyermekek, akik átgördítették a terhet magukról másokra, és az visszacsapódva összezúzta őket...

– Ez... borzasztó történet volt! – fakadt ki bosszúsan a királyné. – Ha előre sejtem a tartalmát, nem engedem meg, hogy elmesélje. Hogyan tehetta ezt velem?! Annyira örültem a mai estének... olyan vidám és nyugodt voltam! – hangja elfulladt a megbántottságtól.

– De hiszen mese volt – mondta St.-Germain. – Felsőged talán valami komoly értelmet fedezett fel benne?!

– Fölfedeztem benne azt, amit ön belerejtett! – nézett szénibe vele a királyné hidegen. – Jól megértettem, és csak annyit mondhatok, valóban mese volt. Durva, ostoba dajkamese!

Felállt és hátat fordított St.-Germainnek.

A társaság kevés ideig maradt együtt. A királyné nem szólt többé St.-Germainhez, s nemsokára, fáradtságára hivatkozva, visszavonult.

Két levél

Két nappal később St.-Germain levelet kapott D'Adhemar grófnőtől, mely a gróf levelének másolatával együtt ma is birtokomban van. St.-Germain gróf sorait kívülem D'Adhemar grófnő mentette át az utókornak. Ez a szellemes,

kítúnó szemű asszony okos, tehetséges krónikása volt a maga idejének, íme a levél:

Kedves St.-Germain gróf! A különös és önre nézve sajnós kegyvesztéssel végződő este óta, amelyen én is jelen lehettem Trianonban, nem bírok növekvő nyugtalanságommal. Öregasszony vagyok már. Sokat láttam, sokat tapasztaltam, és mondhatom, nyitott szemmel jártam az életben. A kíváncsi emberfigyelés, az események összefüggéseinek, hátterének kutatása nemcsak felületes társasági siker hajszolása nálam – búr, nem tagadom, az is –, hanem titkos belső szenvedély. Minden gyengém mellett az önmagammal szemben gyakorolt őszinteség igazi terhe és áldása jellememnek; de épp így szemlélem a világ dolgait is, ha véleményemet megalkuvásból, érdekből, kényelemszeretetből vagy gyávaságból el is hallgatom mások előtt. Azért bocsátom előre mindezt, hogy megértse, mi indított e levél megírására.

Játékos meséjének súlyos, igaz tartalma erősen megragadott és felrázott, mert olyan problémáknak, végletes veszélyeknek adott kifejezést, amelyek erjedését magam is aggódással figyelem hosszú idő óta. A királynét és felelőtlen, kedves gyermektársaságát őszintén szeretem. Fiatalságuk felvillanyoz és elragad. Szépségük, kultúrájuk nosztalgiával tölt el, mert tökéletlen, hiú, élvezetvágyó vagyok még mindig, hiába szaladtak el fölöttem az évek – de azért nem ismerem félre ennek a kis boldog műbirodalomnak végzetes tévedését, könnyelműségét, mulasztásait a jelen vajúdo kérdéseivel szemben. Nem ismerem félre Versailles maradi, egocentrikus boszorkánykörének megátalkodott hibáit sem és Franciaország szegény királyának erélytelenségét egy olyan pillanatban, amely mindennél nagyobb erőt, merész cselekvést és bátor változásokat követelne. Én magam imádom ezt a kecses, romlott, ragyogó, botor, elegáns és korhadt, régi világot. Része vagyok. Benne születtem, csapdái, gyönyörei között voltam fiatal, és ma hálás vagyok a sorsnak, hogy vele is öregedtem; nem kell túlélnem végső hanyatlását. De sajnálom a fiatalokat. Összeszorul a szívem, ha e gondtalan kisedek jövőjére gondolok, akik úgy játszadoztak ma, mintha korszakuk boldog hajnalát élnék, pedig fejük felett egy véres alkony komor színei sötétlenek. Tehetetlennek érzem magamat, és gyászolok, mint ama öregek – a tanács tagjai – a felnőttek szigetén. Töprengek, mit is tehetnék? Borzasztó volna, ha ennyi cizellált finomság, ennyi kecsesség, báj és gyöngéd, művészi tökély durva megtorlás áldozatául esnék egy olyan bűnért, amelynek elkövetői régen a kriptákban porladnak. Marie Antoinette vétke nem aktív véték, csak mulasztás. És a király is ártalmatlan, jóindulatú ember; de teljesen világos előttem, micsoda veszélyt jelent az, hogy Franciaország történelmének legválságosabb pillanatában ilyen puha kezek tartják a kormányt!

Kétségbeesett és tanácstalan vagyok. Ön talán megmondhatná, mitévő legyek, mire kötelez az én helyzetemben az, hogy érzem a katasztrófa közeledését. Kérem segítsen nekem!

Őszinte tisztelője és igaz híve

D'Adhemar grófnő.

St.-Germain gróf D'Adhemar grófnő hátrahagyott írásai között is fellelhető válasza így hangzik:

Mélyen tisztelt Asszonyom! Az Ön gondjai az én gondjaim is. Gyermekesen átlátszó allegóriám valóban nem rejteni, hanem feltárni akarta a veszélyt, melybe a királyi pár, az egész nemesség, s velük együtt az úgynevezett "régi világ" sodródott. Bizony az idő rohamosan közeledik, mikor a meggondolatlan Franciaország, balszerencsétől övezve, melytől megvédhette volna magát, olyan állapotba kerül, mint amilyen poklot Dante festett. Látni fogjuk a királyi jogar, a tömjéntartó, a mérleg zuhanását; a tornyokét és a címerekét, s még a fehér zászlóét is. Én nemcsak érzem, hanem láttam a jövődöt, grófnő. S e látomások szörnyűsége fogva tart. Minden városban vérfolyamok hömpölyögtek; minden oldalról a nép hangzavara bömbölt, feltört a sikoly, és elszállt a bátorság. A tanács szavaiból Halál emelkedett – s nagy Isten! ki válaszolhatna gyilkos bírálónak?! Ha tudná, milyen megfélemlítő látvány, mikor a bárd lehull!... De ki hallgat ma arra, aki vétót kiált?! Amint látja, nem tartott vissza az sem, hogy a királynét megharagítottam, és így Trianon kapuját bezártam magam mögött. Többet is vállaltam volna érte. S ne higgye, hogy először kísérletezem. A szemek vakok és a fülek süketek, asszonyom, mert az időknék be kell telniök. Mi semmit sem tehetünk. Nyugodjék meg. Önt nem éri el a vihar. Megmenekül. Csak ennyi az, amit vigasztalásul mondhatok.

Az ön

St.-Germainje,

E levél után D'Adhemar grófnő még egy személyes találkozóra hívta St.-Germaint. Ez az utolsó és igen jelentős összejövetel a Recollets-templomban folyt le a nyolcórai misén. A kellőjük párbeszédét kérésemre St.-Germain gróf részletesen elmondta nekem.

A grófnő izgatott és összetört volt. Kérlelte St.-Germaint, beszéljen még egyszer a királynéval. Lamballe hercegnőn keresztül, akit szintén nyugtalanság gyötör a jövő miatt, kieszközölné, hogy a királyné fogadja őt. St.-Germain a kérést visszautasította azzal, hogy már úgyis elkészt a figyelmeztetéssel.

– Miért? – kérdezte D'Adhemar grófnő ijedten. – Ön talán értesült valami összeesküvésről, amely...

– Nem, Madame. A királyné már elmulasztotta a pillanatot, amelyben saját sorsát megfordíthatta volna. Ez a pillanat a Dauphin születése után fellángolt hit, lelkesedés és vágyakozva feléje nyúló bizalom volt. A királyné azonban hátat fordított a népnek, és visszatért Trianonba. Hiába volt ez az utolsó tűzijáték, s hiába következik utána a sokszoros anyaság megkomolyodása... Nem hisznek neki többé! Aki szelet vet, vihart arat. Az erők elindultak, és ítélkeztek fölötte.

– Mire ítélték?

– Halálra.

A grófnő törődött alakja megingott, St.-Germainnek kellett felfognia.

– Iszonyú – súgta. – Szeretném tagadni, meghazudtolni, kinevetni a szavait, de nem tudom. Látom, amit mond. Látom... Szavai mögött igazság van... Tulajdonképpen mit akarnak a királynétól, mivel vádolják?

– A vádak, Madame?... Minden játékos apróság, minden ártatlan kedvtelés ellene fordul majd és csúf, undorító szörnyeteggé dagad. A gúnyversekből vádpontok lesznek, a rágalmakból lemoshatatlan szégyenbélyegek... s hogy mit akarnak? A Bourbonok teljes tönkrevetését. Elűzik őket minden trónról, melyen addig ültek, s nem telik el száz esztendő sem, és a család megmaradt leszármazottai egyszerű polgárokként térnek vissza hazájukba. Franciaországot a királyság, a köztársaság, s a császárság vegyes kormánya fogja meggyötörni, megrendíteni, szétszaggatni. A felsőbb osztályok tirannusai helyett a hatalom becsvágyók és érdemtelenek kezébe kerül.

D'Adhemar grófnő két öreg kezébe hajtott fejjel hosszan imádkozott St.-Germain mellett, s mikor újra felnézett, ráncos arcán könnycseppek peregtek végig.

– Ha tudná, mennyire szeretek élni... mégis békesség tölt el arra a gondolatra, hogy én meghalok, mielőtt kirobban a forradalom – suttogeta.

St.-Germain tiltakozni akart, de D'Adhemar grófnő egy intéssel elhallgattatta:

– Tudom, mire vonatkozott levelének utolsó sora... Ön meddig marad Párizsban?

– Talán még egy évig.

– Értem. "A követek sietve visszatértek a felnöttek szigetére még a Nagy Vihar kitörése előtt..." St.-Germain hallgatott.

Gróf Cagliostro árnyéka

St.-Germain szavaiból megtudtam tehát azt is, hogy még egy teljes évig eltart párizsi számkivettségem. Nem St.-Germaintól kívántam elszakadni. Ellenkezőleg; minden pillanatért hálás voltam, amelyet vele tölthettem. Rengeteget tanultam tőle, sok fontos élményhez jutottam általa – de Párizs, ez a nyugtalan, idegenné lett város taszított. Beteg, boldogtalan légköre volt, gonosz, ingerült közérzete, mint az olyan embernek, akiben súlyos nyavalya lappang.

St.-Germaint, bár Versailles-tól éppúgy távol maradt, mint Trianontól, sokan keresték fel a nemesség köréből. De voltak látogatói között művészek, tudósok, egyszerű emberek, sőt kétes és bizarr egyéniségek is. Giuseppe Balsamóval, a szélhámossal való találkozásom St.-Germain házában örökre emlékezetes marad előttem. Ez az elszánt, ravasz, de mégis erősen korlátozott sarlatán nem átalotta felkeresni otthonában St.-Germaint, a valódi Mágust, Cagliostro rendtársát és barátját. Balsamo hitetlen volt, mint minden csaló, s azt remélte, a grófban ügyetlenebb, de szerencsésebb kollégájára akad.

St.-Germain fogadta, sőt megkérte, hozza el feleségét is, aki médiuma volt. Így kerültem megint össze Martin Allaiszal, új testáruhájában a régi, sima csirkefogóval, aki most csiszoltabb, romlottabb, veszedelmesebb volt, mint valaha. Sötét átélései, tapasztalatai emlékképek nélkül is a kigyó szuggesztív erejévé lettek benne minden prédául odakínálgató gyengeséggel szemben. Testalkata s arcvonásai meglepően emlékeztettek régi önmagára, de kiélesedtek, némileg megfinomodtak. Olajos fényű, fekete, kemény tekintetű szeme fölé összenőtt, fekete szemöldök sűrű bozontja csapzott. Ajka most is duzzadt volt és kékespiros, de sokkal zárkózottabb vonalú. Ujjai megkeskenyedtek és hosszúra nyúllak. Hangja lágyabb, moduláltabb lett, beszéde még gördülőbb, színesebb, szédítőbb. Ezúttal magas termetet épített magának nagyra törő, mohó vágyában a hatáskeltés iránt, de Martin Allais érzéki, élvező kövérsége most is körülpárnázta tagjait. Ijesztő aura gőzölgte körül, taszító, támadó hatások karmai nyúltak ki belőle. Megrendülésemre, feleségemben és médiumában – Jeanne Girard-t éreztem meg egy felületes szépség és fiatalság fikciója alatt. Most Lorenza Felicianinak hívták. Külseje durva, ügyetlenül másolt tükröződése volt a régi Corinnának, a ragyogónak és ellenállhatatlannak. Mennyire átvívódhatott ez a zavaros fejű, kapzsi teremtés a vággyal, hogy hasonlóvá váljék Corinna romboló, csodálatos szépségéhez! Mennyire irigyelhetette, milyen nagyon bámulhatta, s micsoda tüzes akarással égette lelkébe ezt az ideát, hogy a halálon és egy testépítés szédítő örvényén is átmentette új életébe. Nagyrészt úgy járt vele, mint a karcsú, nemes tündéralakon megáhitott ruhakölteménnyel egy kis kövér polgárasszony. Magára húzta, erőszakkal magára feszítette, de az rajta egészen mást mutatott. Fekete, csillogó, ferde metszésű szeméből nem az éhes, követelő kéj vágy, a

sötét Erős zsaroló, lenyűgöző hatalma nézett ki, hanem lefelkelő, megfélemlített ravaszság. Homloka nyomott volt, haja dús, fénylő, de vastag szálú és merev. Vörös szája kissé nagyra, durvára sikerült, orra bután fitos lett, és teste Corinna kéjes, hosszú ívei helyett zömök vastagodásokat sejtetett. Szép nő volt kétségtelenül, alacsonyrendű, perverz, érzéki étvágnak talán kívánatos is, de a finomabb ízlést elriasztotta közönséges egyénisége, amely minden szavában, pillantásában, mozdulatában kiütközött. Szerepe inkább az áldozaté volt Balsamo mellett, aki vak eszközzé formálta – elképzelhető, micsoda módszerekkel. Ez az ember, aki egykor Corinna démoni erejét is megtörte és megláncolta, puha viaszt kapott a kezébe a hisztériás, megszállott nőben, akinek idegzetét szörnyű ösztönmélekek terhelték. A megszállók elkotródtak mellőle, mihelyt egy náluk koncentráltabb hatalom fogta kezébe a gyepőt. Balsamo szuggerálta Lorenzát; megvolt ez a képessége, anélkül, hogy értette volna önmagában. Élt és visszaélt vele mindenütt, ahol tehetett. A tétova asztráldémonok helyett, amelyeket indulat-szélrohamok sodortak szüntelenül, egy másik, egy testben élő démon szállta meg a szerencsétlent, és lenyűgözte teljesen. Sok erő, hatalmas, gátlás nélküli akarat áradt Balsamóból. Fekete mágiát gyakorolt anélkül, hogy hitt volna benne.

Különös, hogy bár most Lorenza-Jeanne Olaszországban született, Balsamo pedig Szicíliában, Palermo mellett látta meg a napvilágot, mindketten visszasodródtak régi életük színhelyére. Tétován, ösztönösen vonzódtak oda, mintha félbehagytak volna valamit. Mohó nyugtalanságukat persze más néven nevezték, s szándékaik telve voltak kétes, elszánt, tudatos tervekkel, ezeket azonban véghezvihették volna szűzebb területeken; mint ahogy sok helyen kísérleteztek is, de végül újra és újra visszacsapódtak mágikus központjukhoz, Párizshoz.

St.-Germain földszinti dolgozószobájában fogadta két vendégét. Biztonságuk, gyakorlatuk valóban bámulatra méltó volt. Megjelenésük mögött szinte tapintani lehetett, hányféle ajtón léphettek már be így, először, mindenre felkészülve, mindenre elszántan. Az alkalmazkodás ösztöne olyan fejlett volt Balsamóban és rajta keresztül Lorenzában is, mint a vadászó és védekező állatokban. Rögtön simultak a környezethez, amelybe kerültek; felvették tónusát, magukra öltötték színeit, lehalkultak vagy hangossá váltak. Nálunk is rögtön alkalmazkodtak – a terem pompájához, a virágszirom vékonyságú kínai porcelánfigurákhoz a sarokállványon, a falat borító könyvszekrényekhez, faragott íróasztalhoz, puha, keleti szőnyegekhez, súlyos színarany kandeláberekhez, értékes festményekhez, földig érő, nehéz brokátfüggönnyel takart ablakokhoz – csak éppen St.-Germain grófhoz nem tudtak hozzá hasonulni, mert annak valódi lénye ismeretlen, érthetetlen és láthatatlan maradt előttük.

A tónus halk volt és előkelő. A mozdulatok kiszámítottan hanyagok és bágyadtak. Balsamo kezdte a beszélgetést azzal, hogy hízelgésekkel halmozta el a mosolyogva figyelő St.-Germaint. Mosolya Lorenzát is felbátorította, aki fekete csipkekendőjének könnyed meglebbentése után csodálatának adott kifejezést a gróf zafirköves gyűrűjének szépsége fölött. St.-Germain azonnal lehúzta a gyűrűt, és átnyújtotta Lorenzának közelebbi megtekintésre:

– ...Ön megszegeyénít engem, Madame! Monsieur Balsamo bizonyára különb köveket állít elő felesége szépségének emelésére, mint amilyen szerénységemnek e kontármunkája!

Lorenza arca egy pillanatra áruló bambaságot fejezett ki:

– Hát nem valódi?!

– Miért ne volna? Egy ékszerész vagyont kínált érte, miután megvizsgálta. Madame még mindig úgy tesz, mintha nem értené, miről beszélek. De hiszen most magunk között vagyunk. Ki tudná a transzmutált aranyat a természetestől megkülönböztetni?! Senki, mert teljesen azonos vele. Nemde, Balsamo mester?

A kérdezett szemét összehunyorította, mint aki gyors oldalgásra reagál. A gróf helyett Lorenzának felelt:

– Itt nem kell színlelned, Lorenza! A gróf úr ismeri a titkot. – Aztán hangja, szeme St.-Germain felé siklott. – Feleségem különben nem annyira tudatos, mint inkább eksztatikus munkatársam.

– Oh, értem. Nagyon érdekes képesség ez... Ha Madámé nem utasítaná vissza, arra kérném, tartsa meg a gyűrűt, amely egy pillanatra felkeltette érdeklődését... e kivételes és ritka látogatás emlékére!

Lorenza mohón, habozva Balsamóra nézett.

– Nem sértheted meg a gróf urat azzal, hogy visszautasítod – mondta Balsamo kissé gyorsabban, mint illetett volna.

– Megtisztelnek vele.

Lorenza reszkető, izgatott örömmel húzta ujjára a gyűrűt; annyira feldúlta a drága ajándék, hogy nem tudta elrejteni érzéseit. Balsamo észrevette az én figyelő pillantásomat Lorenzán, s a szerencsétlen nő bizonytalan, mámoros pillantását rögtön foglyul ejtette. Félelmetes villanás volt, egy másodperc ezredrészéig sem tartott, de Lorenza rögtön megfagyott tőle, szeme kialudt, és jobb kezével szorongva, védekezőn betakarta bal kezét, melyen a gyűrű csillogott így folyt a kölcsönös udvariaskodás egy ideig. Balsamo óvatosan tapogatózott, és ügyesen, gyakorlottan provokált. Finom csapdáit azonban nem sűrű, téveteg anyagi testek botorkálták körül ezúttal, hanem valaki, aki eggyel több szemmel látott, mint ő, s teste ennek a látó szellemnek hajlékony, engedelmes szolgálja volt. St.-Germain elsiklón, megfoghatatlanul felelt mindenre, látszólag pontosan, mégis többféleképpen értelmezhetően. Balsamo

egyik pillanatban úgy érezhette, gyanútlan, elbizakodott gavallérral ül szemközt, akinek jámbor hiúsága gazdag kincslelő helyként kínálkozik számára, a másik pillanatban rejtett gúnyt, ijesztő fölényt vélt kiolvasni a rajta pihenő szemekből. Beszélgetésük szédítő játéka között voltak villanásai, mikor veszélyt szimatoló, finom gonosztevő-ösztöne visszavonulásra intette, de kapzsisága, hazard kíváncsisága nagyobb volt, és mégis továbbjárt.

St.-Germain kérte, mutasson be néhány kísérletet Lorenzával. Balsamo szívesen kitért volna a kérés elől, de mégsem akarta határozottan visszautasítani;

– Boldogan állok rendelkezésére, St.-Germain gróf, de ez nem egészen tőlem függ – udvariaskodott. – Lorenza nincs mindig a megfelelő állapotban, s ma úgy hiszem, zaklatott kissé... – várakozón feleségéhez fordult, hogy szájából saját akarátát hallja kicsendülni; de Lorenza gyűrűjének szemléletébe volt elmerülve, s nem figyelt rá. Pillantásának éles tűre sem rebtentette fel. Rejtélyesen, mélyen elvonatkozott a társaságtól, s Balsamo parancsoló hangjára, mellyel nevéen szólította, nem a tetten ért, megfélemlített gyermek rezzenő igenlésével ijedt fel, hanem lassan, álmatagon, végtelenre állított szemmel:

– Tessék... – mondta halkan.

– Azt mondtam, ma nem vagy a kísérlethez megfelelő állapotban, éjszaka fejfájás kínozott! – Balsamo hangjában sürgetés és fenyegetés volt.

– Tévedsz, Giuseppe... – mondta a halk, gépies hang.

– Már teljesen jól vagyok. – Kezét újra felemelte, ránézett, a gyűrűt megcsillogtatta a fényben, és mindenről elfeledkezve, hangjában a furcsa, álmatag vontatottsággal tovább beszélt: – Milyen érdekes, hosszú szalon függ ez a zöld köves gyűrű... Nézd csak, Giuseppe... Hogyan adhatta nekem a gróf úr, mikor nem lehet eltépni tőle... Hozzánőtt...

– Azt hiszem, a Madame állapota éppen megfelelő a kísérlethez... Talán el is kezdhethénk, Monsieur Balsamo – mondta csendesesen St.-Germain.

Balsamo vonakodva felállt. Tétova mozdulata, amellyel mellényét igazgatta, elárulta töprengő bizonytalanságát.

– Ha segítségre van szüksége, Cornelius rendelkezésére áll... – mondta St.-Germain, és komoly várakozással hátradőlt székében.

– Semmire nincsen szükségem! – mondta Balsamo érdesen, és felesége elé lépett.

– Lorenza! – szólította halkan és parancsolón. – Nézz rám!... Lorenza!

Az asszony nem emelte fel a fejét. Megbűvölten meredt a gyűrű zölden csillogó kövére, amely élni látszott a rávetődő gyertyafényben, mint egy kígyó szeme. Arca hirtelen elváltozott. Ámulat ömlött el rajta, majd ijedtség, amely elmondhatatlan iszonyattá vált fokozatosan. Dereka kiegyenesedett, két karját

testéhez rántotta, szorosan hozzápréselte, fejét magasan, védekezően feltartotta, fölmeredő nyakán erek duzzadtak ki.

– Giuseppe... – súgta fojtottan, szörnyű erőfeszítéssel. – Segíts... Megfojtz ez a zöld kígyó... Egészen rámcavarodott... Parancsold vissza a gyűrűbe... Rőgtön! – zihálva, nehezen lélegzett.

Balsamo Lorenzához hajolt, görcsösen begömbült ujjáról lerángatta a gyűrűt, és durván odavetette St.-Germain ölébe.

– Itt van a gyűrűje! Most pedig ébressze fel... azonnal! – mondta dühtől rekedten. St.-Germain nem mozdult:

– Fel fogom ébreszteni... nemsokára... Balsamo mester. Bevallom, eloroztam öntől egy rövid időre ezt a remek eszközt. Szegény kis Lorenza Feliciani valóban kitűnő médium...

– Mit akar tőle?! – kérdezte Balsamo. Arca eltorzult az indulattól.

– Csillapodjék, barátom! Sokkal kevesebb veszélyt hozok rá, mint ön a kísérleteivel. Fel fog ébredni egy idő múlva, és frissebb, csinosabb lesz, mint valaha. Szeretném, ha az ő szájából hallana egyet-mást, amelyet meg kell szívlelnie...

Lorenza sápadtan, mereven, mozdulatlanul ült a széken. Arcáról nem tűnt el az iszonyat kifejezése. St.-Germain felállt, és eléje lépett, míg Balsamo önkéntelenül hátrált egy lépést.

– Hall engem, Madame? – kérdezte St.-Germain szelíden.

– Igen – hangzott a gépies felelet.

– Ki vagyok én?

– Gróf... Cagliostro... barátja és... rendtársa... a titkos... a titkos... testvériségben...

Balsamo arcából kifutott a vér.

– És kicsoda Giuseppe Balsamo?!

Lorenza hallgatott. Száját és szemét görcsösen összeszorította. Balsamóra néztem. Előrehajolt Lorenza felé, teste meggömbült, homlokerei kidagadtak, szája tagadó, parancsoló, néma szavakat formált.

St.-Germain hangja zendült meg újra – de micsoda hang volt ez! Halk, mégis kemény, mint a gyémánt:

– Felelnie kell, Madame! Semmitől sem fél, és semmi másra nem emlékszik, csak arra, amire én akarom. Most nincsenek kapcsolatai. Szabad. Teljesen szabad és nyugodt!

Lorenza arca kisimult.

– Ön hallatlanul viselkedik, gróf! Ezt nem tűrhetem tovább!

Balsamo a feleségéhez lépett, föléje hajolt, és megkísérelte, hogy két karjába emelje. De az asszony teste, mintha mázsás kövekkel lett volna odacövekelve, meg sem mozdult. Balsamo torkából nyögés szakadt fel, feje

sötétpirosra gyült. Elvakult dühvel újra nekirugaszkodott, megragadta a merev testhez préselt két kart, és rángatni kezdte, míg St.-Germain rászólt:

– Ha folytatja ezt a hiábavaló erőlködést, kárt tesz a médium testében. Üljön le, Balsamo, és maradjon csendben. Higgye el, semmi mást nem tehet most.

Balsamo lihegve, verejtékes homlokkal felegyenesedett. Arcán a vértolulás vörösségét ijesztő sápadtság váltotta fel. Elszédült, és le kellett ülnie.

St.-Germain újra Lorenzához fordult:

– Nos, Madame... Hallotta, amit kérdeztem. Kicsoda Giuseppe Balsamo?

A hang most simán, gépiesen felelt:

– Gróf Cagliostro árnyéka. Mindig mögötte jár egy lépéssel. Ha hátrafordul, eltűnik. Egy nevük van és egy jelük: az Iker jele. Egy hónapban születtek, testük hasonló, vérük rokon, de lelkük különbözik, mint az igazság és a hazugság. Az árnyék a földön kúszik nesztelenül, az árnyék a földre vetődik, és a falakon táncol... nincs súlya és nincsen igazi léte, mert rémkép és a fény rabszolgája. Giuseppe Balsamo csaló, de önmagát csalja meg. Nem tudja, hogy a lopott név Nessus-ing a bitorlón. Nem tudja, hogy a lopott név nemcsak csillogó pajzs, hanem a benne rejlő sors is. Az árnyék sorsa a sötétség. Balsamo él, élvez és harácsol, Cagliostro helyett. És Cagliostro földi Karmája rajta teljesedik be Cagliostro helyett, aki félreállt. Az elmúlt tettek kioldódtak benne, és alatta futnak el a Karma vérebei. De a földön ott nyújtózik a sötét árnyék, a név foglya. Cagliostro-Balsamo. Egyik fent a fényben, elérhetetlenül; a másik lent a következmények célpontjaként. Balsamo-Cagliostro. Szerencsétlen Balsamo!

– Köszönöm, Madame... – St.-Germain föléje hajolt, tenyerét egy pillanatra Lorenza homlokán nyugtatta, majd hátralépett, és leült. Lorenza kinyitotta a szemét. Álomittas, csodálkozó pillantással nézett körül, majd tekintete félénken kikötött Balsamo feldúlt, különös arcán:

– Te... elaltattál, Giuseppe?... Nem is vettem észre...

Balsamo nem felelt. Igyekezett úrrá lenni belső zavarodottságán. Akaratereje és gátlástalan cinizmus hamamosan letörölte arcáról a sarokba szorítottság gyűlölködő kifejezését, és helyet adott a gúnyos fölénynek. St.-Germainhoz fordult:

– Másképpen is tudtomra adhatta volna, kedves St.-Germain, hogy ismeri ezt a kis... ügyemet. Ne feledje el, céhbeli vagyok. Engem nehéz elkápráztatni valakinek, aki az én szakmában dolgozik. Én használom, de megvetem a pózokat, és örömmel vetem le ott, ahol nincs rá szükség. Tudom, hogy filozófiánk közös. A festőnek fizetnek a képeiért, muzsikusként a zenéjéért, íróknak a hazugságaiért... miért ne lehetne díja a szélhámos művészetének is, mikor az néha több illúziót és boldogságot juttat az embereknek, mint a többi

művész együttvéve?! Az emberek azt akarják, hogy becsapják őket, mert hitványak és ostobák ahhoz, hogy szembenézzenek az igazsággal; azzal ugyanis, hogy a jó és a rossz, a bűn és az erény, Isten és ördög csak egy kiváló szélhámos klikk saját javára és a buták vigasztalására kitalált hazugsága, melyet a beavatáson túl mindig lelepleznek a bátraknak és erőseknek. Miért ágálnánk egymás előtt?! Vagy azt várja tőlem, hogy elhiggyem, ezt a rengeteg értéket itt az alchimista tégelyben hozta létre?! Nekem is van dupla fenekű tégelyem és ügyes keverőkanalam. Mindketten a butaságot transzmutáljuk arannyá, kedves grófom... nyugodtan leszállhat az Olimposzról ide mellém, és kibökhethi, hová akart kilyukadni ezzel a komédiával, amelyet itt rögtönzött előttem?!

St.-Germain derűsen hátradőlt karosszékében:

– A filozófiája igen figyelemreméltó, Balsamóm... és minek tagadjam, mulattató is!

Balsamo nem tudta elrejtteni hiú és győztes mosolyát. Elégedetten, tokájába süllyedt arccal, széles vigyorral kacsintott St.-Germainre:

– No látja! Így már szépen megértjük egymást. Én tiszteletben tartom a maga vadászterületét, maga az enyémet. Jut is, marad is... Ami pedig Cagliostro nevét illeti; egy olyan okból, amelyet sem ön, sem más előtt nem tárok fel, talán több jogom van hozzá, mint gondolja... Különben kényelmes, kipróbált, átjászott név ez. Szeretem. Illik rám. Jól érzem magamat benne. Higgye el, sokkal többet dolgoztam az érdekében, és inkább megérdemlöm, mint törvényes eredetije. Rengeteg erőm, munkám fekszik benne. Komoly tokét ér nekem... Miért kívánja, hogy levessem?!...

– Nem... nem kívánom, Balsamo. És az eredetije sem törődik vele különösebben. Én csak tanácsolom, hogy ne viselje Cagliostro nevét. Szabaduljon meg tőle, amíg nem késő. Saját érdekében...

– Ne játsszunk dodonai jósdát! ön érthetően nagyon rászokott erre... én azonban világos beszédet kérek! Miért tanácsol nekem ilyet, ha sem maga, sem Cagliostro nem törődik vele?!

– Figyelmeztetni akarom a veszélyre, amelynek kiteszi magát. Aki Cagliostro helyett él a világban, annak esetleg Cagliostro helyett kell meghalnia.

Balsamo hátravetette magát, és szélesen, hangosan felnevetett.

– Jobb emberismerőnek gondoltam St.-Germain gróftot! – mondta a nevetés után nehezen csillapodva. – Már régen nem vagyok pelenkás gyerek. Élni mindenképpen veszélyes dolog. Mikor utat választottam, tisztában voltam vele, mit teszek, de tudtam azt is, hogy csak a tökfilkóknak kell szükségképpen elpusztulniuk egy-egy nehéz helyzetben. Nincsen olyan befalazott ház, amelyen rés ne nyílnék, ha az ember ismeri a varázsszót hozzá.

Én pedig ismerem. Már a pokolból is feljöttem a saját abrakadabrámmal. Az pedig igazán nem érdekel, hogy Cagliostro-nak vagy Balsamónak temetnek-e el, ha egyszer, remélem igen magas korban, végelgyengülésben meghalok... Az aggkori végelgyengüléshez persze ragaszkodom...

– Nem hallgathatom el – folytatta St.-Germain zavartalanul és szelíden –, hogy Cagliostro neve éppen az aggkori végelgyengülést teszi lehetetlenné. Cagliostro neve kínhalált jelent Rómában, az inkvizíció börtönében.

– Az ördögbe is, mit akar ezzel a baljós huhogással?! – tört ki bosszúsan Balsamo. – Csak nem hiszi, hogy ezzel elijeszt valamitől?! Jelentse ki kereken: azt kívánja, hogy ne használjam Cagliostro nevét?! Mert akkor egyenesen felelek: ennek a kívánságnak soha és semmi áron nem teszek eleget!

– Mondtam már, hogy nem kívánok ilyet, Balsamo. Nem kérem, nem fenyegetem, és nem kényszerítem – ismételte türelmesen St.-Germain. – Csak tanácsolok valamit, amit szabadságában áll elfogadni vagy visszautasítani. Pontosabban: felvilágosítom, mit vesz magára azzal, hogy Cagliostro nevét használja. Ha ezek után is ragaszkodik hozzá, saját felelősségére teszi. Nem az én és nem gróf Cagliostro felelősségére, aki helyett borzasztó körülmények között meg kell halnia. Egy nagyon közeli időpontra túl lehetetlenné válik szabadulnia ettől a névtől. Senkinek nem lesz módjában bebizonyítani, hogy Balsamo és Cagliostro két különálló személy. A kettő a veszélyben, a szenvedésben és halálban teljesen eggyé olvad majd. Akkor már távol leszek én, és távol lesz Cagliostro is. Cagliostro Balsamo halálával leveti a nevét örökre.

– Örülség! – robbant bele a szavába Balsamo, de St.-Germain elnémította:

– Várjon... még nem fejeztem be! Lefordítom magának Madame Lorenza transzban mondott szavait: Cagliostro neve olyan erők útjában fekszik, amelyek őt nem érik el többé, mert egy síkkal az út fölé került. Maga azonban nem térhet ki a pusztító erők elől, ha Cagliostro nevének börtönébe zárkózik!

– Nem tudom, mit akart elérni ezzel a kerteléssel, St.-Germain, csak arról tudok, amit elért vele... Soha kívánatosabbnak, érdekesebbnek, izgalmasabbnak nem éreztem ezt a nevet, pedig éveken át sóvárogtam utána, gyűlöltem és küzdöttem érte. De most vált számomra teljesen nélkülözhetetlenné! Most már ragaszkodom hozzá, mint az életemhez!

– Még a kínhalál árán is?

– Nem hiszek az ilyenfajta fecsegésben!

– Feleljen, kérem!

– Ne legyen már ilyen ünnepélyes, mert nevetnem kell!

– Nevessen, Balsamo... de feleljen!

– Jó... még a kínhalál árán is! Feltéve, ha elég ostoba leszek, és hagyom magamat nyakon csípni!

Különös nyöszörgő, rémült hang hallatszott. Mindhárman Lorenzára néztünk – az izgalmas párbeszéd alatt teljesen megfélelmeztünk róla. Szeméből könnyek ömlöttek, arca furcsán elváltozott, mintha valahol, a szobán és rajtunk túl egy szörnyű képet szemlélt volna.

– Giuseppe... – vacogta sírva –, most kimondtad... Most kimondtad, amit akart... Bezárult a kör, és elhangzott az ítélet. Nincs kés, amely megszabadítana a kötéstől... Nincs szó, amely feloldana... Elvégeztetett!

– Hallgass! – kiáltott rá durván Balsamo. – Ostoba tyúk!

Lorenza a kiáltástól nagyot rándulva magához tért, de egész testében reszketett, és sírása nem akart csillapodni.

– Ne sírj! Azonnal hagyj abba! Tudod, hogy nem tű, rom a könnyeket! – Balsamo arccsontján megfeszültek az izmok, ahogy fogát összecsikorította.

– Mindjárt... egy kicsit légy türelemmel... még nem bírom... még... nem... bírom... elállítani – zihált Lorenza, s engem szánalom fogott el iránta, olyan gyenge, tehetetlen és kiszolgáltatott volt.

– Nyugodjék meg, Madame, nyugodjék meg, kérem – törtek ki belőlem a csillapító szavak önkéntelenül. – Ha ön megkéri rá, Monsieur Balsamo bizonyára nem használja többé Cagliostro nevét, egyszerűen leveti és...

– Eszem ágában sincs! – csattant fel Balsamo. – Ez a név az enyém! Megillet engem. Több jogom van hozzá, mint az elpuhult fattyúnak, akinek véletlenül az ölébe hullott,

– Persze, hogy nem veti le, Cornelius. Balsamo többé nem vetheti le Cagliostro nevét. Ha akarja, ha nem... most már hozzánőtt... és haláláig viselnie kell! – mondta csendesen St.-Germain, s e csendes szavaktól baljós, súlyos feszültséggel telt meg a szoba. Olyan erős, mindenén átható és ellenállhatatlan volt ez a feszültség, hogy a csaló és tagadó Giuseppe Balsamót is megrázta.

– Hogy érti ezt... ha akarom, ha nem?! – kérdezte fojtottan.

– Ez a név életre kelt, és követi mindenüvé. Uralkodik, meghatároz, és formál. Ha leveti, felkel, és testére tapad. Ha megtagadja, az emberek esküt tesznek rá. Ha elhajtja, visszarepül, mint a bumeráng. Ha elkergeti, visszaoldalog, mint a makacs eb. Szívós, tántoríthatatlan örök és könyörtelen végrehajtó. Ez a név: mágikus ruha.

– Menjünk. Lorenza – mondta Balsamo rekedten, Menekülni akart fokozódó nyugtalansága elől, és gorombasággal védekezett ellene. – A gróf úr nem tud lemondani a koturnusról, és engem untat a nagyképűség. Bevallom, csalódtam ebben a látogatásban!

– Én nem, Balsamo – mondta St.-Germain barátságosan, és felállt, hogy

kikísérje vendégeit.

Anna Müller

1784 tavaszán indultunk vissza Casselba. Megkönnyebbülést és örömet éreztem, mikor elhagytuk Franciaország határát. Mintha sűrű gőzzel telt kamrából kerültem volna ki, szabadabban vettem lélegzetet.

St.-Germain csendes volt és magába merült. Nem akartam kérdésekkel zaklatni, pedig szerettem volna megtudni, meddig marad Casselban. Jó volt hozzám és elnéző. Fájdalommal gondoltam a válás pillanatára, melyért még az sem kárpótolt teljesen, hogy szüléimet viszontláthatom. Sokáig időztem a feltevés körül, hátha csak látogatásra térünk haza, s azután továbbutazunk valahová, ahová hivatása szólítja. St.-Germain sohasem beszélt a közeljövő terveiről, s nekem gyakorlataimhoz tartozott, hogy megfékezzem kíváncsiságomat. Mindazonáltal a kapcsolat, amely kialakult közöttünk, mialatt megtanultam gondolatparancsait végrehajtani, eljuttatta hozzá a bennem hullámzó problémákat, és felelt anélkül, hogy kérdéseim szová lettek volna:

– Ne nyugtalanítson a jövő, Cornelius. Hasznos és – termékeny idő következik el rád... néhány hónapig még veled leszek, és előkészítlek a vizsgákra, amelyeket neked is, mint mindnyájunknak, egyedül kell kiállnod.

Cassel tartomány határán túl heves tavaszi vihar ért utol bennünket. A hirtelen támadt orkánszerű szél súlyos felhőket hajszolt fölénk, amelyekből hatalmas víztömeg zúdult a nyakunkba. Hintónk remekül állta az esőt, de lovaink és szolgálaink miatt be kellett térnünk a legközelebbi falusi fogadóba.

A vihar, amilyen gyorsan jött, olyan hamar el is takarodott, és éles napfény söpörte rá fényuszályát a víztől tisztára fürdetett, cseppek gyémántjaitól ragyogó, zöld és rózsaszínű tájra. A földön hatalmas víztócsák csillogtak; felszínükön a virágban álló fákról levert szirmok rezegtek.

Mikor kiléptünk a fogadó kapuján, egy szolgáló közeledett felénk vállán rúddal, amelyről kétoldalt két esővízzel telt favödör lógott le. Szoknyáját magasra feltúrte, cölöpszerűen vastag, meztelen lábát térdig sár borította, haja vizesen összetapadva nyakába lógott. Idomtalan testén látszott, hogy teherben van. Közönyös, széles, csontos arcából két tompa, sötét szem nézett vissza rám. Köszönést mormolt, és a fogadót megkerülve a cselédlakás felé tartott, amely mellett egymáshoz ragasztott, bűzös ólak zsúfolódtak. Hosszan utánanéztem, ahogy lomha, vaskos alakja meghajolt a súly alatt, majd eltűnt előlem egy alacsony faajtó nyílásában. Néztem az ólak alól kiszivárgó barna trágyalét, amelyben rohadt szalma ázott, a falécek között éhesen szimatoló,

fekete disznóorrokot, a libák, kacsák és csirkék mocskosra ázott tollat, és nem tudtam elválni a sivár képtől. A szolgáló újra megjelent a vízhardó rúd nélkül, egy etetőállal. Közönyös pillantása megint végigsiklott arcomon, majd visszatért hozzám. Megállt, Bizonytalanná válva néhány lépést tett felém, és erősen parasztos kiejtéssel megkérdezte, akarok-e valamit?

– Nem – mondtam. – Nem. Köszönöm, semmit. – Aztán mégis megkérdeztem, hogy hívják.

– Anna Müller – felelte csodálkozva. Pénzt nyomtam a markába, és St.-Germain után indultam, aki már bent ült a hintóban.

– Ő volt? – kérdezte halkán, mikor kocsink már elindult

Bólintottam:

– Corinna...

Milyen különös, hogy amint megpillantottam ebben a torz testben, rögtön és erősebben azonosítottam vele, mint régi, hazug alakjával. Ez Corinna, A másik démonok segítségével épített díszlet volt; lopott jelmez és múlandó, megtévesztő álarc. Most itt állt meztelenül és leplezetlenül, anyagtól vaskosan, csúnyán, eltompultan; erős, primitív ingereivel, melyeket állati módon kielégített. Környezete a trágyaszagú istállók, disznó- és baromfiólak, munkaköre a szellemi fokozatának megfelelő, legdurvább robot. Keccsége, cizellált szépsége, komplikált nemi perverziói mind lehulltak róla a paraszti anyaméhben, amely foglyul ejtette még céltalan s csak homályos, vad vágyódásokban hányódó lelkét. Lehullt, leégett, lerothadt róla mindaz, ami nem volt sajátja; megszűnt a démoni, sötéten zseniális lélekterhesség; Corinna önmaga lett. Koldusán, tudatlanul, éretlenül eljutott saját útjának kiindulásához.

Ennek a találkozásnak megrázó élményével érkeztem haza Grotte várának csendjébe és állandóságába. Anyám és apám nem jöttek elém a lépcsőn, fent várakoztak rám, ahogy helyes volt. A közöttünk lévő bensőséges kapcsolat már nem kívánt viharos érzelmi kitöréseket. Nem ölelkeztünk, és nem csókoltuk meg egymást. De mikor megláttam apám dolgozószobájának tompa fényű, sötét háttérében a két magas, keskeny alakot, arcukon a már egyformává lett szelíd, gyöngéd mosollyal, mély békesség és hála belső hőpontja izzott fel bennem, mint kiégett alchimista kemencében az új, igazi, élű szikra.

A koporsó

Apám, távollétemben, átlépett a Rend végső fokozatába.

A csaknem négy év alatt, melyet St.-Germain mellett töltöttem, magam is szépen előrejutottam Mesterem segítségével, átestem a negyedik, ötödik és hatodik fokozat vizsgáin, és megkezdtem az "Adeptus exemptus" tanulmányait. Különféle mágiákkal, kabbalákkal ismerkedtem, végigkísérleteztem az indiai és tibeti joggyakorlatokat, feltárultak előttem a titkos szútrák, melyek akkor még a fehér fajta számára felfedezetlen és hozzáférhetetlen szellemi kincsek voltak.

1784 novemberében, a rendes havi összejövetelek időpontjától eltérőleg, meghívást kaptunk Rotenburgba. St.-Germain akkor már egy hét óta nem jelentkezett házunkban. Utolsó találkozásunk és minden addiginál mélyebb, bensőségebb beszélgetésünk erős, különös előérzettel átítatva maradt meg bennem. Hosszú munkaprogramot jegyeztem le, s olyan utasításokat, amelyek évekre előre elláttak munkával.

Szavaiban a búcsút éreztem, de tilalmat is, amely megakadályozott benne, hogy ezt szóvátegyem. Tudtam, érzelmi felindulás és vak ragaszkodás nem kötheti őt, aki már szabaddá lett, és a tanítványhoz sem méltó. Nekünk a válás, változás, térbeli eltávolodás csak káprázat lehet, amely az anyagnak s az anyaghoz kötött személyiségnek szól, azt nyugózi le fájdalmas próbával. St.-Germain – akárhová tűnik előlem testileg – a Rend feje s az én mesterem marad.

*

Hessei Károlyt nemcsak fáradhatatlan, szomjas okkult érdeklődése tette a Rend egyik oszlopává, s kastélyát mágikus központtá, hanem valóban nagy szellemi képességei és erkölcsi emelkedettsége is. Korának egyik legműveltebb férfia volt, s elég okos hozzá, hogy felismerje saját helyzetének előnyeit. Sohasem kívánt előtérbe jutni. Szerényen, elégedetten félreállt a hatalmas, elágazó rokonság uralkodói jogainak útjából. Örült, hogy nem került semmiféle családi és politikai érdek gyújtópontjába; hálás volt kiváltságos sorsának, amely megengedte, hogy az uralkodóherceg és saját kívánsága tökéletesen egyezzen az ő csendes, elvonult, befelé fordult életmódját illetően. 1779-ben született fiát, Viktor Amadeust is úgy nevelhette, ahogy helyesnek látta; tehát nem egy kiváltságos kaszt világi javak, kitüntetések után törekvő tagjaként, hanem a szellem alázatos noviciusának.

*

Mikor késő délután kocsink befordult Rotenburg széles, kőkockás előudvarára, meglepetten láttam, hogy a nagy főkapuról hosszú, fekete zászló

leng. Felnéztem. A torony zászlóját félárbocra eresztették. Az inasok, akik elénk siettek, szintén gyászruhában voltak. Barátságosan, súlyos érzés tolt föl bennem. Odafordultam az egyik szolgálóhoz, hogy kérdést intézzek hozzá, mikor apám kezét éreztem vállamon. Arca nyugodt volt. Intett, hogy hallgassak.

Fölhaladtunk a hosszú lépcsősoron. A máskor ezüstös ragyogású, magas tükrök fényét most gyászfátyol oltotta ki. Hatalmas keleti vázák dús virágcsokrait is ez a sötét fátyol burkolta körül.

Áthaladtunk az emeletes könyvtárszoba kongó, ünnepélyes csendjén, és beléptünk a Rend csarnokába.

Az első tárgy, amely magához rántotta pillantásomat, a terem közepén álló, gyászleplel letakart koporsó volt. A sima, nehéz, sötét takarón egyetlen, finom ötvözetű, csodaszép aranyrózsa derengett a koporsó körül viasz könnyező, négy, karvastagságú, embermagasságú gyertya fényében.

A koporsó emelvényen állott. Hét lépcsőfok vezetett fel hozzá. A katafalk négy gyertyáján kívül a csarnokban még a hét nagy freskó alatt, falikarokba tűzve, hét gyertya világított. A hét freskót St.-Germain festette élő, mély színeivel. E színek áttetszőek voltak, s belsejükből, mint egy rejtett fényforrásból, ragyogás áradt. A vörös olyan volt, mint a kristálypalackban tűz fölé tartott burgundi bor, s a zöld a gyöngé, üde tavaszi faleveleken átsütő májusi nap sugárzásához hasonlított.

Az első freskó zárt, lelakatolt kaput ábrázolt, amelyet egy angyal megkísérelt kinyitni. A kép aljáról aranybetűkkel világított a felírás:

"Signatur ne perdatur"

A másodikon zöld sziget mosolygott elő a tengerből a napkelte kábult fényjátékában. A hajnal jáspisvörös színe már kigyúlt, de még ott időztek az égen a hűvös, tiszta, sápadó csillagok. Felírása:

"Aurora ab lacrymis"

A harmadikon az állatégőv művészien cizellált tizenkét jele ragyogott. A Nap éppen áthaladt a Szűz csillagképén. Felírása:

"Jam mitius ardet"

A negyediken oroszlanok, bárányok, sasok és denevérek melegedtek együtt a napfényben. Felírása:

"Non possentibus offert"

Az ötödik két húros hangszeret ábrázolt. Egyik hangszer húrjaihoz finom, átszellemült kéz ujjai értek. Felírása:

"Unam tetigis se sat est"

A hatodikon Noé galambja repült az áttetsző ég háttérében, víztömegek szédítő távlata felett, csőrében olajággal. Felírása:

"Emergere muntiat orbem"

A hetedik freskón madár röppent ki felszabadult ujjongással egy hálócsapdából. Felírása:

"Ad sidera sursum"

A katafalk mögött lévő emelvényen hárman várakoztak. Középen St.-Germain hosszú, fehér halotti ingben, egyik oldalán Hessei Károly, a másik oldalán valaki, akit még nem ismertem, bár ismerősnek tűnt. Magas, erőteljes alak volt, olaszosan kreol arcborrel, boltozatos homloka alatt komoly, okos barna szempárral, vékony, finom sasorral és keskeny, kissé rezignált kifejezésű ajakkal. Egy pillanat múlva már rájöttem Giuseppe Balsamóhoz való meglepő hasonlóságából, hogy csak ő lehet: gróf Cagliostro. Ugyanabban a jelben – az Iker jelében – néhány évszázad volt közöttük fejlődésben. Cagliostro szűrt, finomult, szellemtől áthatott lényé utópisztikus, késői mása volt a még sötét erők birtokában sínylődő, szenvedélyektől dúlt és tudatlan Giuseppe Balsamónak. De ez életükben is, valamiképpen rokonok kellett hogy legyenek, vérrokonok. Nemcsak közös szülőföldjük s testi hasonlóságuk utalt erre, hanem földi sorsuk izgató és megrendítő összeszövődése is. Később megtudtam, hogy Balsamo Cagliostro nagybátyjának természetes fia volt; egy szicíliai parasztlánnyal való viszonyából született. E vérbő és kicsapongó hajlamú férfinak rengeteg törvénytelen gyermeke nyüzsgött a parasztkunyhókban. Annyira nem tudott róluk és nem törődött velük, mint a tavaszi nemződühtől megszállott kandúr, amelynek szerelmes portyázása nyomán sorra megtermékenyülnek a környékbeli nősténymacsák. Balsamo nem remélhetett tőle nevet, nevelést, támogatást; saját magának kellett kiöklözni paraszti környezetéből égető, elkészerítő, nyílt titkával a kastély gögös szomszédságában. Elképzelhető, micsoda hajtóerővé lett a lázongó, irigy gyűlölet Balsamo erős, szenvedélyes egyéniségében. Érthető az is, miért

vette magára éppen Cagliostro nevét és nimbuszát. Semmit sem vágyott, semmit sem gyűlölt és sóvárgott annyira, mint éppen ezt a nevet, amely szerinte megillette volna, s amely által a legtöbb megaláztatást szenvedte el. Miatta lett felemás, kasztonkívu; sem paraszt, sem úr, gyökértelen világsavargó. Most már értettem, miért morajlott fel benne annyi zavar, mardosó szégyen és gőgös hetvenkedés e név nyomán St.-Germainnel való beszélgetése közben.

Hessei Károly magas, hajlott alakja, szakállas arca komoly és ünnepélyes volt. St.-Germain tűnődő Hierophant arcát viselte, melyet a világ sohasem ismert. Apám egy földszinti oldalpáholy sötét függönyét félrehúzva a székekre mutatott. A páholy háttérében orgona három fogsora derengett. Beléptünk, és helyet foglaltunk.

A terem egyik oldalán emeletesen egymás fölött páholyok félrehúzott függönyei hullámozottak. Mindegyik páholyt lények néma jelenléte töltötte be.

St.-Germain fellépkedett a hét lépcsőfokon, és a koporsó fejéhez állott. A gyertyák bágyadt aranyködbe vonták halotti köntösbe burkolt alakját, elmélyüléstől, tapasztalástól, megismeréstől átsugározott, komoly arcát.

– Barátaim... társaim a Titkos Testvériségben! – Csendes, egyenletes hangja betöltötte a mélységes várakozásban hallgató, nagy termet. – Küldetésem végéhez érkeztem. Megkaptam a hívást. Ideje, hogy a világ hírül vigye halálomat.

– A művet elindítottam. A kiszáradt, titkos kutakból felfakadt a víz. Vigyázzatok a forrásra. A Rend látható fejéül kijelöltem utódomat.

– Halálom aktusa nem jelenti még végső távozásomat Nyugat szerencsétlen földjéről. Ez csak bizonyos események bekövetkezése után történik majd meg. Felbukkanásaimról hallani fogtok... és végső távozásom előtt elér benneteket utolsó üdvözetem is. Külön-külön eljövök azokhoz, akiknek mondanivalóm van.

Mielőtt az Útra térnék Kelet felé, hátrahagyom nektek a Rend tizenegy szabályát.

A Rend tagjainak hat kötelességét.

És a Rend tagjainak tizenhat titkos ismertetőjelét.

Ez a harminchárom formula a fundamentum, amelyen épületünk megdönthetetlenül válik a legnagyobb viharokban is.

A tizenegy szabály:

Szeresd Istent mindenek felett.

Áldozd idődet szellemi fejlődésednek.

Lény tökéletesen önzetlen.

Légy higgadt, alázatos, tevékeny és hallgató.

Ismerd meg a benned lévő "fémek" eredetét.

Őrizkedj a kuruzslóktól és hazugoktól.

Élj a legmagasabb Jó állandó tiszteletében.

Mielőtt a praxist megkísérelnéd, tanul meg először a teóriát.

Gyakorolj jótékonytságot minden lényel szemben.

Olvasd a bölcsesség ősi könyveit.

Próbáld megérteni titkos értelmüket.

A hat kötelesség:

Csökkentsd a szenvedést, gyógyítsd a betegeket ellenszolgáltatás nélkül.

Alkalmazkodj az ország szokásaihoz, amelyben élsz.

Jöjj össze társaiddal a Titkos Testvériségben egy meghatározott helyen évente egyszer.

Válassz utódot magadnak.

Az R. C, betűk a Testvériség jelképe.

A Testvériség létét megalakulásától száz évig titokban kell tartanod.

A tizenhat titkos ismertetőjel:

A Rend tagja türelmes.

Jószívű.

Nem ismer irigységet.

Nem dicsekszik.

Nem hiú.

Nem kicsapongó.

Nem becsvágyó.

Nem ingerlékeny.

Nem gondol másokról rosszat.

Szereti az igazságosságot.

Szereti az Igazságot.

Tud hallgatni.

Hisz abban, amit tud.

Reménye erős.

Szenvedés által nem kényszeríthető.

Mindig tagja marad a Társaságnak.

Elhangzott szavai után nagy, láthatatlan csendlepek hulltak le. A gyertyák lassan gördülő viaszcseppeket izzadtak. Azután halk léptek zaja hangzott fel. Hessei Károly és Cagliostro siettek elő páholyuk mélyéről. Fellépkedtek a koporsóhoz, leemelték a fedelét. Láthatóvá lett a szemfödél hófehér csipkéje.

St.-Germain beszállt a koporsóba. Hanyatt feküdt. Kezét a mellén összekulcsolta.

Szeme még nyitva volt, de arcán már elömlött a holtak békés, megfejthetetlen mosolya.

Cagliostro ráhúzta a halotti leplet. A koporsó fedelét visszahelyezték, és

szögezni kezdték. A kopácsolás zaja erőszakosan, nyugtalanítóan tört a terem dermedt hallgatásába.

Egyszerre több, sötét ruhás alak tűnt fel a koporsó körüli gyertyák fénykörében. Vállukra emelték a koporsót.

– Eredj, Cornelius – súgta halkan apám. – Vedd az egyik gyertyát, és kövesd a menetet.

Ő maga az orgonához ült.

Mikor a gyertyát kezembe vettem, felhangzott az orgona bűgő, mély hangja, és utánunk ömlött a tárt ajtókon át; kísért bennünket, mint a Hold ezüstös fénye, de ezek a hangok nem a gyász hangjai voltak, hanem a feltámadásé, a megismerés titkos, mély öröméé.

Éreztem, egyre többen csatlakoztak mögém. Léptek halk, csosszanó neszei hangzottak; sok-sok láb óvatos, ünnepélyes, könnyű siklása. Arcokat nem láttam, hátra nem pillantottam, de az összetartozásnak, erős, egygé olvadt közösségnek hatalmas árama rázott meg.

Hosszú folyosón haladtunk át, majd bejutottunk a kápolnába. Az orgona hangja már csak távoli visszfényként zengett, majd elhallgatott, de a kriptaajtó felnyitása után újult erővel hangzott fel a kápolna karzatáról. Apám ezt a művét erre az egyetlen alkalomra írta, és nem is játszotta többé.

A koporsó megpihent a kripta mély kőágyában.

A menet csendben kihömpölygött a kriptából.

St.-Germain egyedül maradt koporsójában.

A kripta megvasalt faajtaja zajtalanul helyére gördült. Hessei Károly visszaerősítette rá a címeres pecsétet, amely fölött az R. C. betűk világítottak.

Visszatértünk a homályos, nagy csarnokba.

A néma, sötét ruhás alakok sorra eltűntek a páholyok lebbenő függőnyeik mögött.

Én is páholyunkba léptem. Apám már felöltözve várt rám. A páholy keskeny, kis oldalajtaján távoztunk. Mikor kocsink újra kigördült Rotenburg várából, három futár nyargalt előttünk a hírrrel:

– St.-Germain gróf, a Mágus, Európa legnagyobb varázslója, császárok, királyok, költők és tudósok barátja halott. Meghalt Casselban, Hessei Károly Emánuel kastélyában, Rotenburgban, s ott is helyezték örök nyugalomra 1784. szeptember hetedikén.

A kísértet

St.-Germain első felbukkanásáról halála után orosz krónikás ad hírt. St.-Germain 1785-86-ban fontos, bizalmas tanácskozást folytatott az orosz cárnővel.

A második hírt 1788-ban Chalons grófja hozta róla. Chalons gróf velencei követi megbízásából visszatérve elmondta barátainak, hogy a Szent Márk téren az elutazását megelőző estén St.-Germain gróffal beszélgetett. A gróf ezúttal is friss volt, fiatal és szellemes. Saját halálhírén nevetve átsiklott:

– Akit sokszor eltemetnek, az örökké él – mondta mosolyogva, majd Chalons gróf családjáról, távollevő rokonairól közölt bizalmas értesüléseket, amelyekkel nagyon meglepte a követet.

– Igazat megvallva, erősen kételkedtem szavaiban – mondta Chalons gróf –, s azt gondoltam, szenvedélyesen hiú, és ilyen eszközöket használ arra, hogy rendkívüli hatást érjen el. Hazaérkezve azonban mindent úgy találtam, ahogy állította, pedig időközben előre fel sem tételezhető, de olyan természetű változások történtek családomban, amelyekről egy kívülálló aligha szerezhet tudomást. A legérdekesebb az volt, hogy St.-Germain gróffal senki sem beszélt közülük, s nem is látta öt évek óta.

Harmadik felbukkanásáról 1789-ben, tehát öt évvel halála után újra D'Adhemar grófnő tudósít feljegyzéseiben; de érdekes beszélgetésükből csak néhány részletet közöl Párizsban, ugyancsak a Recollets-templomban, a reggeli mise közben vette észre maga mellett St.-Germain sötét ruhás alakját. A gróf barátságosan feléje bólintott. "Jelenléte olyan természetes és valóságos, olyan derűs és biztonságos volt ott mellettem", írja D'Adhemar grófnő, "hogy semmi ijedtséget nem éreztem. Mintha csak régi párbeszédünket szőttük volna tovább, amelyet egy perccel ezelőtt hagyttunk abba, szolt hozzám, és én feleltem, egyszerre mintha álmodnék és mintha intenzívebben ébren lennék legéberebb nappali állapotomnál.

»Az ön halálhíre téves volt, gróf... ezt mindjárt gondolhattam volna«, mondtam neki nagy örömmel.

»A hír igaz volt a világ számára, Madame... de, akik nem hisznek a halálban, azok tudják, hogy minden halál hír alapjában téves...«

»A remény édessége, amelyet egy sír felé hanyatló, öregasszonyban ébreszt, csodálatosabb minden földi érzésnél... Hálás vagyok Istennek, hogy újra összetalálkoztunk. Tudnia kell, az én hitem olyan, mint a jellemem, gyöngé és sokszor öngyilkosan kétkedő. Félek a haláltól, és kívánom a bizonyosságot, de vallásom és agyam érveit mindig feloldom, semmivé teszem a kétely maró lúgjával. Gyűlölöm a megsemmisülést, a hideg, dermedt sötétség gondolatát, mert elemem a hő, a fény, a mozgás. Testem ronccsá lett, kiégett, engedetlen kolonc már, de lelkem tele van erővel és kíváncsisággal.«

»Ön élni fog, Madame... sokszor..., mert élni akar. Lelke fiatal, erőteljes fa még. Testének elöregedése, pusztulása csak az őszi lombkorona hullása. De ki állíthatja, hogy a fa meghalt, mert eljött a vetkeztető, dermedt álomba ringató tél? Sok-sok tavasz új rügyeket, kibomlott virágszirmokat hoz majd, és sok-sok nyár dús leveleket és gyümölcsöt...«

Azt kívántam, bár sohasem érne véget ez a beszélgetés. Kértem, a mise befejeztével kísérjen el kocsimhoz. Szívesen megtelte. Karon fogott és támogatott, mert öreg lábaim már nehezen vonszolják terhüket.

A napfényben láttam, milyen friss és egészséges. Karja, mellyel alátámasztott, acélos erőt árult el. Léptei ruganyosak voltak. Mikor látta, mennyire ragaszkodom hozzá, beszállt kocsimba, és hazáig kísért. Lépésben haladtunk, sőt Octave-ot, a kocsisomat utasítottam, hogy kerülőt tegyünk, csakhogy kitoljam a válás pillanatát. Sok mindenről beszéltünk. Megemlítettem, hogy a királynéről közült jóslata, sajnos napról napra ijesztőbben igazolódni kezd. Marie Antoinette teljesen elhagyatott, ellenségei jeges kordonnal veszik körül, pedig jelleme ma már érettebb és komolyabb; valóban leszűródött a négy gyermek születése után. Jó anya és jó királyné lehetne, ha az események időt adnának neki. Most már igyekszik kapcsolatokat teremteni, látja a veszélyeket, és kapkod... de senki sem hisz neki. Azután beszéltünk más, különös, rám nézve nagyon jelentős és izgalmasan érdekes dolgokról, amelyek meggyőztek és elragadtak, de St.-Germainnek tett ígéretem szerint ezekről semmit sem mondhatok. Mély sajnálkozással, de felüdvülve, megbékélve, kicserélt lélekkel váltam el ettől a ragyogó embertől, akit mindenki halottnak hitt, s aki mellett minden élő ember inkább halottnak, tétován bolyongó kísértetnek tűnt előttem..."

Negyedízben Lamballe hercegnő előtt jelent meg kínhalálának pillanatában, sőt Jeanne Dubarry kivégzésénél is ott állt a guillotine mellett nyugodtan, komolyan, a tomboló, rikácsoló tömeg között, előkelő, hallgatag zárkózottsággal. Erről s a börtönből való eltűnéséről Grosley értesít. Grosley azt állítja, hogy a rémuralom napjaiban elfogták a kivégzéseknél jelenlévő és szemelláthatólag az áldozatokkal együttérző idegent. St.-Germain ellenkezés nélkül vonult a börtönbe, ahol a fogoly arisztokraták között rengeteg ismerősére és barátjára talált. Derűs, bizakodó, biztató nyugalomával sok erőt öntött a szerencsétlenekbe, "s szavai közben úgy eltűnt a halál borzalma, félelmessége, mint hó a tavaszi napon". Neve már rajta volt a kivégzendők listáján, sőt fel is sorakozott a halálraítéltekkel együtt, de mikor a kordéra szálltak, már nem volt közöttük. Eltűnését az örök nem vették rögtön észre, csak a kivégzés végén, mikor eggyel kevesebb fejlet választottak el testétől. Káromkodás, futkosás, kiabálás kezdődött, de nem tudtak nyomára akadni. "Pedig egész idő alatt ott állt a guillotine mellett – mondja Grosley –,

nyugodtan, komolyan, a tomboló tömeg között hallgatag zárkózottsággal. Az elítéltek utolsó pillantása rajta nyugodott, s az ő mosolyának visszfénye volt arcukon: a titokzatos, boldog mosoly, mely ott időzött még felmutatott, véres fejükön is."

A Kyilkhor

1793-ban Hessei Károly rám bízta fiának, Viktor Amadeusnak nevelését. A rendkívül szeretetre méltó, éleseszű és nagy tehetségű gyermek éppen betöltötte 14. életévét. Fiatal testében érett, sokszor élt és nagy okkult érdeklődéssel áthatott szellem lakott. Szomjasán, engedelmesen követett a tudás minden ösvényére, s az első érintésre úgy nyíltak fel benne az ismeretek, mint rugóra járó, színültig telt aranyszelencék. Szinte csak eszébe kellett juttatnom kis időre elmosódott emlékeket. A világ dolgai iránt az érdeklődés csökevénye sem volt meg benne, s szenvedélyei is kiégték mind, mert erőlködés, önáltatás, beteges elfojtás nélkül élte egy aszkéta életét, s a hús kísértéseit hűvös közönnnyel utasította el magától. Munkám mellette szép és könnyű feladat volt, mert nemcsak engedelmesen velem lépkedett, hanem könnyedén repült, sőt sokszor csaknem megelőzött szárnyaló intuíciójával. Hamarosan felismertem benne a jövő nagy misszionáriusát, s erre a hivatásra készítettem elő.

Lassanként átvettem a Rend kiterjedt szervezetének egyik fontos munkakörét is: a levelezést. Megismertem a tagok titkos névsorát, és írásos összeköttetésben álltam úgyszólván valamennyi országgal, amelybe elérhetett a posta.

Egyéni kísérleteim és tanulmányaim is kielégítően haladtak. Szimbólumok életre keltésével foglalkoztam. Ahogyan az alchimistáknál, úgy a keleti misztikusoknál is vannak mágikus írások, amelyek a teremtés folyamatának megértésére és átélésére bizonyos szimbolikus lények teremtését tanítják. Ez a misztérium megismérlése a Nagy Teremtésnek, s ellentétben a nemzés, fogantatás vak kiszolgáltatottságával, a szellem tudatos, szeplőtelen fogantatása, az Ideáé, amely a szellemi elv és akarat segítségével Karmát teremt, anyagot sűrűsít maga köré. Ezt az operációt a keleti misztikusok nem projekcióval, transzmutációval hajtják végre, hanem gondolaterőkkel teremtenek bizonyos támaszpontok, diagramok: Isten-festmények, démonfigurák segítségével. Ez az ő Príma Matériájuk. Ilyen diagram az, melyet a tibetiek Kyilkhornak neveznek.

St.-Germain egy ilyen tibeti Kyilkhor életre keltését adta feladatombul, hogy erőimet e téren is megismerjem, felszabadítsam, és legyőzzem.

A Kyilkhornál minden színárnyalatnak, formának-, térelosztásnak, tárgy elhelyezésének fontossága volt. A diagram közepén ül vagy áll a misztikus teremtvény ideája, és körülötte az egyéniségét kifejező szimbólumok. Ismétlem: ez a tibeti Príma Matéria. Folytatva az alchimista analógiát: a diagram életre keltése megfelel az alchimia kémiai operációinak, végül az életre keltett Kyilkhor próbatétele a harmadik fázisnak, a transzmutációnak. A tibeti misztikusok ugyanis az életre keltett Kyilkhort valamiféle mágikus feladattal bízzák meg, és a feladat teljesítéséből, a teljesítés mennyiségéből és milyenségéből ellenőrzik, ítélik meg, hogy a Kyilkhorba ültetett idea megfogamzott-e, és milyen mértékben. A helyesen végrehajtott művelet következtében a Kyilkhor szelleme vagy démona valóságos életre ébred, és a rábízott feladatokat maradéktalanul végrehajtja.

Az én Kyilkhorom St.-Germain grófnak egy tibeti varázslóról mintázott, életnagyságú, festett agyagszobra volt. A tökéletes élethűségű szobor jógaülésben ábrázolta a kiálló pofacsontú, keskeny ajkú, sötét, ferde hasadákszemű tibetit. Arcán sajátos, nyugtalanító, zárkózott mosoly ömlött el.

Mindenekelőtt a taszítást kellett legyőznöm, melyet a szobor iránt éreztem. Minél tovább néztem, minél erősebben összpontosítottam rá figyelmemet, kifejezése annál ellenszenvesebbé, rosszindulatúbbá vált. Szeme gonosz, tompa leselkedéssel pihent rajtam. Fokról fokra bizonyossággá lett bennem, hogy ez a varázsló csak fekete mágus lehetett Tibetben: a romlás erőt koncentrált magában. Nem értettem, mi volt Mesterem szándéka vele, de nem térhettem ki a feladat elől.

A taszítást megszüntettem.

Tizenhárom hónapig tartott, míg a merev agyag felszíne átolvadtt lassan a hús élő puhaságába; míg pórusok nyíltak rajta, amelyeken át megfeszített gondolaterőim, beljebb tapogatózhattak a holt anyagba, hogy átítassák és életre keltsék.

Tizenhárom hét múlva mellkasa emelkedni kezdett lassan az élet lehetőségétől; de újabb kilenc hét telt el, míg lélegzése szabályossá, kihagyásmentessé vált.

Ott ült velem szemben a gyékényen a meditáció pózában. Testét az én testem sugárzó hője langyosította át, ereiben az én erőim lüktettek; de még néma volt és mozdulatlan.

E helyütt nem térek ki ennek a hatalmas, minden erőt, képességet magába koncentráló kísérletnek bizarr, lélegzetelállító részleteire; csüggesztő ellanygulásokra a halálos feszültség végső fokozódásai közben, mikor az egyetlen fókuszba gyűjtött életerő el akar osonni tárgyából: titkos, érthetetlen rövidzáratok állnak be, s az élettelen anyag, mely a teremtés misztikus izgalmasában, a szellemi nemzés elvont eksztázisában megfogant és élni kezdett

már, egyszerre halódni kezd. Nem térek ki bővebben az életláng állandó őrzésének fárasztó, izgalmas, szüntelen éberségére, mert ezek a dolgok csak hosszas tanulmányok, kísérletek élménye által válnak felfoghatókká. Mint állomást jegyzem ide: a végső, legnagyobb és legveszélyesebb próbatételek egyikét. A Kyilkhorról egyébként ma már szép számú, európai nyelvre lefordított tibeti munka áll rendelkezésére azoknak, akiket közelebbről érdekel a kérdés.

Két év telt el, míg a Kyilkhor szeme fénnel és tudattal telt meg, de teste, karja, lába, csak a harmadik év végén mozdult meg.

Fejtartása megváltozott.

Szeme kísért, mikor fel-alá jártam a szobában.

Hívtam. Felállt, és lassú, ödögő, bizonytalan léptekkel követni kezdett.

Nesztelen talpa nyomomba tapogatódzott végig a kastély szobáin, azután engedelmesen, gépiesen követett vissza a meditáló szobába, és helyére ült.

Mindennap erősebb és mozgékonyabb lett.

Eljött az ideje, hogy megismerje a nevét.

– Lu-gyat-khan! (Nyolc kígyó) – ismételtem figyelő szeme előtt számtalanszor. – Lu-gyat-khan, a Piros Szekta lámája, aki a Mithong-gat-kha-n, a láthatatlan hegycsúcson lakik...

– Lu-gyat-khan!

Szája megmozdult. Reszkető, rángó mozgással utána próbálta formálni a nevet. Hang még nem szakadt fel a torkából. Némán, de egyre határozottabban ismételte:

– Lu-gyat-khan.

Azután a néma szó alatt leheletszerű, halk, sziszegő hang tört elő torkából, amely fojtott, erőtlén sűgássá fokozódott:

– Lu-gyat-khan...

A szó életre kelt hangszálakat zengetett meg. A Kyilkhor szájából rekedt, mozdulatlan dűnnyögés szakadt fel:

– Lu-gyat-khan!

Azután erősödött, fokozódott, ahogy hívtam, szítottam, idéztem újra és újra:

– Lu-gyat-khan! Te vagy... te vagy... te vagy Luyat-khan!

– Te... te vagy Lu-gyat-khan – mondta utánam gépiesen...

... De egy napon kimondta végre azt, amit vártam:

– Én. Én Lu-gyat-khan.

Nem ismételt. Benne, életre kelt személyiségében született meg a szó.

A diadalmas örömmek, ujjongásnak vihara rázott meg.

Azt hittem, a teremtő hatalom teljességéhez érkeztem el.

Azt hittem, megszereztem az Élet Kulcsát, melyet Isis, a Nagy Anya tart

bal kezében.

Tévedtem.

Az út idáig csak a kísérlet fele volt.

St.-Germain tudta, miért jelölte ki hozzá éppen ezt a szobrot.

*

Az idő tavaszba hajlott. Duzzadó életerő telítette a környező tájat. A fák törzse, ágai még meztelenek voltak, de kérgük kifényesedett, megszínesedett az éledő nedvek feszítésétől. A szürke és látszólag halott humusz nyugtalan illatokat kezdett ontani; gőzös, erjedt szagokat, amelyek megzavarták a fiatal, állati testek álmát.

Kyilkhorom akkor már nélkülem járkált szobáról szobára, elvégzett feladatokat, amelyekkel megbíztam. Éjszaka szobámban üldögélt, és tág szemmel őrizte könnyű alvásomat.

Egy ilyen éjszakán – szokatlanul meleg március volt, és a horizonton a telehold nagy, fénylő korongja utazott át szivárványos felhőfoszlányok között bujkálva – hirtelen felriadtam féléber álmomból. Úgy hallottam, mintha nevemen szólítottak volna:

– Cornelius... – majd erősebben: – Cornelius!

Felültem.

A telehold derengésében a Kyilkhor állt ágyam mellett, és különös, idegen kifejezésű arccal közelhajolt hozzám.

Nem engedtem, hogy a feltoluló szorongás – a praxisnak e legszörnyűbb akadálya és veszélye – úrrá legyen rajtam.

Ráparancsoltam, hogy távozzék, de nem mozdult.

– Cornelius... – mondta dűnnyögve, és még közelebb nyomult, majd hangját felemelve furcsa, gonoszul éles, kaján és szinte ujjongó örömmel kérdezte: – Félsz... Cornelius?!

Jobb kezét felemelte, mellemen éreztem hideg, hullószerű érintését ott, ahol hálóköntösöm szétnyílt, és szabadon hagyta bőrömet. Görcsös ujjai fölfelé tapogatóztak, majd lassan nyakam köré fonódtak. Nem mozdultam. Nem kezdtem birkózni vele az életösztön pánikos, kétségbeesett erőfeszítésével, és nem kiáltottam segítségért. Szembenéztem vele. A félelem ott szűkölt bennem a küszöb előtt, de óriási erővel kirekesztettem, nem engedtem, hogy bukásba döntsön. A hideg ujjak szorítani kezdtek, s ez eleven húrok szorításában éreztem pattanásig feszült ereim lüktetését és szívem nagy dobbanásait; de szembenéztem vele.

– Engedj szabadon – mondta most egészen közelről az arcomba.

Nem feleltem. Szorítása engedett kissé, és hangja alig észrevehetően kérlelővé vált:

– Engedj szabadon... Ki a kertbe... Ki a holdfénybe, ahol állatok üzekednek, jajgatnak a kéjes kintól, és rügyek szúrnak ki az ágak vastag kérgét... Engedj ki a kapun, végig az országúton... végig a falukon... el a városba... a városba, házak, emberek, meleg testek, szagok és színek közé... Vágd el a köldökszínort!... Engedj külön ízlelni, tapasztalni, alámerülni... Eltűnök az utadból, nem hallasz többé rólam... Engedj szabadon, és te is élni fogsz...

Nem feleltem. Ujjainak szorítása elernyedte. Keze lesiklott rólam. Kiegyenesedett. Hangja újra halk lett, dűnnyögő és súlyos szomorúságtól terhes:

– Törvénytelen nemző! Gonosz teremő... légy átkozott! – lassan távolodott az ágytól, de megzavaró vádaskodása és szánandó panasza egyre hangzott: – Hol van az én örömöm?! Jaj, hol van az én életem? Hol van a forróság, amely felmelegítene?! Hol van a fény, amely elűzné félelmemet?! Ki felel értertem?! Ki szabadít meg engem?!... Ki ad nekem imádságot?! Ki ad nekem erőt?! Ki véd meg engem a zsarnoktól?! Ki töri szét börtönömet?! Óh, jaj nekem, élve elvetéltnek!

Ez a siránkozó, tompa hang, a benne remegő fájdalom és sóvárgó vágyakozás annyira megrendítő volt, hogy ostromolni kezdte belső szilárdságomat. Szúró, alig elviselhető szánalom szivárgott át lassan a gátakon, amelyeket magamban minden zavaró érzés ellen emeltem. Sajnáltni kezdtem saját materializált gondolaterőimet, melyeket egy lény fikciójában rögzítettem, aki egyénné válva lázadni kezdett ellenem, és külön utakra törekedett. Agyammal, megismerésemmel tudtam ennek az állapotnak képtelenségét, a kísértő, felkavaró érzések veszélyét, mégis megtántorodtam. Sajnáltam énemnek kivetített részét, amely e gyengeség által csaknem uralmat nyert fölöttem. Ahogy belső szilárdságom engedni kezdett, kétely és lelkiismeret-furdalás hullámozott át rajtam, a Kyilkhör megállt, és felém fordult. Arcán a derengésben újra láttam a megéledő gonosz, sóvár kifejezést. Testét hatalmas erő árama öntötte el – az én fogyó erőmé –, s egyetlen ugrással megint ágyamnál termett

– Ide... ide az egészet nekem! – bugyborékkolt fel a torkából mélyen, rekedten, remegő bujasággal. – Az erek mind kinyíltak... ömlenek a nedvek... ömlik a vér... vér és élet és hő és fény... belém... Zuhog... Ott ürül és itt telik... A hatalom!... A hatalom! – Mámoros, összefüggéstelen szavak buktak ki belőle. Éjjeliszekevényemről hirtelen felragadta a súlyos márványlámpát, és a feje fölé emelte.

Számot vetettem bukásommal, és nyugodtan vártam a lámpa zuhanását.

Már nem féltem, és nem szánakoztam. Lehűlt, leszűrődött bennem az érzések zűrzavara. A lámpa tompa dobbanással leesett arcom mellé a párnára, és felsebezte homlokomat. Nem erőteljes kéz sújtott velem, hanem gyenge, reszkető, tétova ujjak ejtették el, mert erőim, visszatért belső egyensúlyommal együtt, újra hozzám kerültek. Az olaj végigfolyt ágyamon. A Kyilchor tántorogni kezdett, térdre esett, majd mozdulatlanul végignyúlt a földön. Gyertyát gyújtottam. Arcra borulva feküdt. Megfordítottam, és a szíve fölé hajoltam. Egészen gyöngén lüktetett. Felemeltem, és az ágyra fektettem. Homloksebemből egy csepp vér csöppent arcára. Megrázkódott, és felnyitotta a szemét:

– Köszönöm – mondta halkán, alázatosan. – Köszönöm...

Szeme újra lehunyódott.

A szörnyű birkózástól teljesen kimerültem. Le kellett ülnöm, mert térdem remegett.

Olajtól összemocskolt ágyamon a felidézett és rövid időre legyőzött fantom feküdt.

Átmentem a laboratórium melletti szobámba, hogy gyékényén megpihenjek.

A gyékénnyel szemben ott volt az üres állvány, melyről a Kyilchor leszállt. Néhány takaróból ágyat vettem, és mély álomba merültem.

A hajnal derengése és a határozott érzés ébresztett fel, hogy néz valaki. Az állvány már nem volt üres. Álomittas szemem úgy látta, a Kyilchor újra a helyén ül mozdulatlanul, de az életteljes meditáció pózában.

– Kezdődik – gondoltam fáradtan. – Újra kezdődik, és ki tudja, hányszor kell még megvívnom ezt a küzdelmet, amíg felőrli erőmet. – Bensőmben St.-Germain, a Mágus után kiáltottam, aki olyan próbatételt mért rám, amely talán meghaladja képességeimet.

Szemem kitisztult s csaknem felkiáltottam:

A Kyilchor helyén Yidam ült.

Mikor látta, hogy ébren vagyok, felállt, meghajolt előttem, átnyújtott egy levelet, és anélkül, hogy válaszra várt volna, kiment az ajtón. Ez a levél annyi reményt és mohó kíváncsiságot gyújtott bennem, hogy nem tartottam vissza. Azt hittem, később, mielőtt útnak indul, láthatom még. De nem találkoztam vele többé. Felnyitottam a levelet.

"Öld meg őt, Cornelius!" – ez a mondat ugrott a szemembe megszólítás nélkül. – *"Egy démon életre kelteni anélkül, hogy újra le tudnánk bontani, halálánál mélyebb, bonyolultabb veszélyt jelent! A Kyilchor, amelyet étellel telítettél, s amelynek nevet adtál, sötét erők jegyeit körülzáró kámea. Egy emlékezeted előtti fekete kultusz múmiáját idézte elő, amelyet tápláltál*

valamikor. Ő a te szentélykapud küszöbének igazi őrzője: a legősibb kötés. Fel kell oldanod.

A Kyilkhort mindig meg kell ölni, különben zsarnokká válik. Ennek az építő és lebontó folyamatnak mélységes értelme az Isteni Igazság; a világ a te teremtményed. Te hoztad létre. Tanuld meg lebontani, feloldani, hogy megszabadulj uralmatól! A Kyilkhort még akkor is le kell bontani, meg kell ölni, ha egy szentet, egy Messiást, egy Istent keltettél életre! Mert agyagba kényszerítetted. Halálból és káprázatból szőttél testet köréje.

Az egész világ minden sötétségével, démoni formazavarával együtt nem más, mint öntudatlanul felépített Kyilkhort. Kulcsát a lények elvesztették, ezért alul kerültek. A Kyilkhort erősebb lett náluk, és gyötri őket. Bujaságuk, mohóságuk aljas képeket termel, és ezeket a képeket irányítás nélküli képzelőerejük megtölti életelixírrrel. A démon élni kezd, önállósul, és teremtőjét rabszolgává alázza. A Kyilkhort szolgálni kell a test végső romlásáig, és szolgálni kell a halál átmenete után új meg új testben is, mert a szenvedély e molochja kielégíthetetlen. A gyengeség és tudatlanság megteremti a félelem, a betegségek és a halál Kyilkhortját, amely a legértékesebb alkotóerők őrzés nélkül hagyott nyersanyagát szívja fel és fordítja fegyverként a csapdába került ember ellen.

Ha elnyered a Kyilkhort megteremtésének és lebontásának kulcsát, megnyerted vele saját szabadulásod és a világ legyőzésének kulcsát is.

Most újra magadra hagylak. Egyedül leszel. Egyedül tértél külön útra. Egyedül teremtettél. Egyedül kell visszatérned. Minden krízis és minden végső megoldás egyedül találja a tanítványt.

Vigyázz. Légy erős és bátor. Légy kitartó. Gondolj arra, hogy már nem fordulhatsz vissza. A misztériumok tengerének közepén vagy. Át kell jutnod a másik partra. Tőled függ, hogy ezt az útszakaszt évszázadok, évek vagy hónapok alatt teszed-e meg. De nehogy vérét ontsd a Kyilkhornak! A démon legszörnyűbb akkor, ha láthatatlanná válik. Olyan törrel kell kioltanod életét, amely mindhárom testét átöfí. Olyan tűzzel kell elégetned, amely mindhárom világban felemészt.

Ha megsemmisítetted, hatalmasabb erők térnek vissza hozzád, mint amelyekkel valaha is rendelkezted földi utad alatt, s ezek az erők engedelmes szolgálóid lesznek.

Ha gyengének bizonyulsz a feladatra, hosszú ideig nem találkozunk. Semmi mással nem idézhetsz meg, csak a megoldott problémával. Akkor eljövök, hogy a Magistert felavassam."

Ödöngő, tétova léptek közeledése hatolt a fülembé. Az ajtó felé fordultam, amely lassan feltárult. A Kyilkhort tapogatózott be szürke arccal, félig hunyt

szemmel, mint az alvajáró. Homlokán vér száradt; az én vérem. A helyére ült. Nehezen lélegzett. Tagjain néha reszketés vonult át.

– Adj ennem... adj valami meleget... fádom... – dűnnyögte – s engem nyomorúságos állapota láttán ostoba öröm, korai reménység töltött el. Megfeledkeztem róla, hogy rajtam át, az én erőmből, érzéseimből, gondolataimból táplálkozik, s az ilyenfajta öröm hője édes ital neki, a reménység pedig gyógyító orvosság.

Arcának ólmos szürkésege egészséges rózsaszínbe olvadt. Nehéz szemhéja kipattant. Légzése könnyűvé, szabaddá lett. Mélyet, nagyot sóhajtott:

– Így... igen... így jó...

A harc megkezdődött közöttünk.

Súlyos, ijesztő hetek következtek. Hiába igyekeztem elzárni erőim forrásától; nem tudtam az operációt végrehajtani. Mindazt, amit napokon át óriási erőfeszítéssel romboltam rajta, néhány óra alatt újra felépítette hozzáömlő erőimből. Ha kezdődő hanyatlásán bizakodni kezdtem, attól éledt fel; ha elevenségén elsüggedtem, attól lett még erősebbé. Sziszifuszi munka volt. Hónapok teltek el, míg állapotának váltakozása közönyösen hagyott. Akkor hosszú ideig egy szinten maradtunk. Nem hanyatlott, és nem gyarapodott. Gépies tükörképként élt, mozgott mellettem, de koncentrált parancsaim nem rombolták életerejét.

Szívóssága kétségbeejtett, s így kétfelé kellett hadakoznom: saját pesszimizmusom és konok, ellenséges teremtményem ellen. Azt már tudtam, ha bármelyikkel szemben alulmaradok, elvesztem.

Egészségem is hanyatlani kezdett. A szüntelen feszültség, amelyben éltem, kikezdte idegeimet. Étvágytalan, álmatlan lettem. Lesoványodtam. A külvilág megszűnt számomra. Tudatom fókuszába a Kyilchor költözött egyre parancsolóbb, gyűlöltebb és elevenebb rögeszmekeként. Semmi más nem volt valóság már, csak ő. A táj, a kastély, apám és anyám csendes alakja siket és ködös távolba tolódott. Ők ketten tudták, micsoda sötét hullámok között fuldoklóm, és nem tehettek értem semmit.

Mennyi mindennel megpróbálkoztam, hogy eltorlaszoljam a kaput a Kyilchor és közöttem; hogy ne legyek kivérzettje a folytonos, erőszakos szellemi vérátömlesztésnek! Semmi se használt, s a keservesen helyreállított egyensúly, a közöny egyensúlya felborulással fenyegetett. Ingerültség, tompa, veszedelmes düh feszegette a torlaszokat bennem. Éreztem, már nem sokáig gyűrhetem vissza, egyszerre elborít majd a gyilkos gyűlölet, és megölöm őt. Kést szürok meleg, lélegző, életerős testébe, elfolyatom a vérét még akkor is, ha ez saját halálomat jelenti. Lesoványodott testembe rossz idegzetem zengő, remegő hálózatán át örült, sóvárgó vágyként vijjogott bele újra és újra, az esztelen, kísértő unszolás: végezzek vele! Szorítsam meg a torkát, vagy pusztá

kézzel verjem agyon. Pánik, teljes összeomlás kerülgetett, s e nyomorult állapotom persze őt táplálta, őt duzzasztotta erősebbé, magabiztossá, kihívóan fölényessé. Láttam, fel kell adnom a harcot. A kulcsot nem tudtam megtalálni, amellyel elkülöníthettem volna magamtól. Akármit halmaztam közénk, a titkos kapcsolat megmaradt, amelyen át korlátlanul cirkulált közöttünk az életerő áram.

Jól tudtam, mit veszítek. Szégyen, mélységes bánat fogott el, ha eddigi küzdelmeimre és a jövőre gondoltam. Apám, anyám, St.-Germain... mindnyájuknak csalatkozniok kell bennem. A nagy próba elbuktatott, és sorsom újra a szentély bukott noviciusának sötét, keserves sorsa lesz. A Kyilkhor fölém kerekedett. Gyilkos indulatai, bűnös vágya a külön út felé beteljesült. Meg fog ölni, hogy ő élhessen, s én ezzel a testemmel együtt elveszítem a grottei kastély termékenyítő körülményeit, szüléimet – és emlékezetemet az eddig megtett útról. Előlről kezdek mindent vakon, tapogatózva, lelkemben égető nyugtalansággal; s a Kyilkhor minden tette az én felelősségemmé lesz. Felidéztem, és rábocsátok a világra egy szörnyeteget. Anyagot, személyiséget, nevet adtam egy vak erőkomplexumnak, amely minden tapasztalaton innen csupán a nyers kiéléseket keresi, mert értelme nálam maradt. Teste van csak; egy vérrel, étellel tele töltött, matériává sűrűsödött elementál-társadalom, démoni közösség mohó, központi akarattal, az érzelmi és indulati sík lehetőségei felé. Ha azonban nem várom be, hogy megöljön, és én végzem ki őt, annál rosszabb, mert megszállómmá lesz. Arra kényszerít, amire akar; vagyis testemet használja kiélései eszközéül, s végül öngyilkosságba vagy örületbe kerget anélkül, hogy ez valamit is lazíthatna kapcsolatunkon. Homonculusszal való szövetségem óta nem voltam Ilyen félelmetes csapdában.

A felismeréssel, hogy alul maradtam, kihuny a rossz ingerültség bennem. Elhatároztam, történjék bármi, nem emelek kezét rá. Azt az egyet többé nem! Inkább legyek magam az áldozat.

Nem akartam végtelenné nyújtani a várakozás feszültségét. Azt gondoltam, élébe megyek annak, aminek történnie kell.

Szüleimtől nem vettem búcsút, úgy éreztem, elvesztettem jogomat rá.

Bezárkóztam a Kyilkhorral együtt a meditáló szobába.

Elhelyezkedtem a gyékényen. Nem éreztem félelmet, csak nagy fáradtságot. Ő az állványon ült velem szemben. Pillantása arcomat sütötte, de én nem néztem rá. Nem érdekelt. Magamba figyeltem. Kívülről már nem várhattam segítséget.

A belső tér derengésében szürke, fénytelen, mozdulatlan víztükör hallgatott. Tömege zárt volt és visszautasító. A tudatos belehatoláshoz erőfeszítés kellett, és én nem tudtam, nem akartam erőt kifejteni. Az álomosság

ellen sem küzdöttem, amely egyre jobban lenyűgözött. A belső táj sötétedett, körvonalai elmosódtak növekvő kábultságommal, s tudatom észrevétlenül, mint súlyos, tehetetlen holttest belesiklott a néma vízbe.

Ebben a sűrű, ólmos alvásban furcsa álom látogatott meg. A meditációs szobát láttam megkettőzve, mintha tükörben tükröződött volna. A szoba maga árnyékba borult, de tükörképe átható fényben ragyogott. Az árnyékos szobában ott ültem a gyékényen ernyedten, mellemre csuklott fejjel; a tükörkép szoba fényében azonban derekam egyenes volt, és arcomról a meditáció ekstázisa sugárzott. Az árnyékos szoba állványán duzzadó egészségben trónolt a Kyilkhör. Szeme tágra nyílt, égő tigrispillantással figyelte kiszolgáltatott alakomat. A tükörkép szoba állványán azonban nem ült senki. A Kyilkhör állványa üres volt. Ez a hiány meghökkenített.

Az árnyékos szoba Kyilkhörja felállt, és közeledett a gyékényen álomba merült testhez. Alsó ajka előretolult, ujjai begörcbültek. Szorongás fogott el. Kiáltani akartam, hogy felébresszem az áldozatot, de a tükörkép szoba meditatője hirtelen megmozdult, rám nézett, és ajkára tette ujját.

– De hiszen megöli... álmában legyilkolja! – akartam kiáltani, de tehetetlen bénultságomon nem tört át *A* hang.

A meditatő lassan megrázta a fejét, aztán az üres állványra mutatott.

Lélegzetem elszorult. A Kyilkhör ujjai az árnyékos szoba gyékényén alvó test nyakára kulcsolódtak.

– Hogyan ölhetne valaki, aki nincsen?! – hallottam élesen, tisztán a fényes, tükröződő szoba meditatőjának, hasonmásomnak hangját. – Miért állítod és hiszed azt, hogy ő van? Miért ragaszkodói egy téveszméhez?! Már elfelejtetted, hogy a hited az, amely legyőzhetetlenné teszi?! A te hited az ő elixírje... Vond meg tőle, és újra holt anyaggá válik. Tagadd!

Erő, megkönnyebbülés, fény áradt el bennem és határtalan hála.

Légzésem szabaddá vált. Tekintetemet a Kyilkhörre szegeztem, akinek szorító, könyörtelen ujjai között ott vergődött kiszolgáltatott testem.

– Micsoda nevetséges képzet fojtogat engem? Micsoda rémkép üldöz, micsoda árnyék futamít meg?! – csaptam le rá a gondolattal. – Életed csak füst, köd és felhő, amelyet az én képzeletem formál értelmes alakzattá. De most elég a magammal folytatott árnyjátékból! Oszlojatok elementálélősdik! Visszaveszem az erőt, a hőt, és feloldom a kötőanyagot, amelyen megragadtatok. Megszüntetem a mozgást önmagámon kívül. Magamba szívom *a* kibocsátott szálakat. Nincsen különvalóságod. Nincsen lélegzeted, mert az én leheletem lüktet benned. Nincsen véred, mert az én vérem éltet. Nincsen akarated arra sem, hogy kezedet felemeld, mert egyedül az én akaratom hat benned. Mindezeket pedig elvontam tőled. Mi vagy hát még? Élettelen agyag. Kölcsön vettelek, és visszaadlak. Eredj az állványodhoz, és

meredj meg a mozdulatban, melyet alkotód rád parancsolt!

A Kyilkhor, akinek fojtogató kezei lehanyatlottak e gondolatörvény közben, lassú léptekkel az állványhoz csoszogott. Mikor elfoglalta helyét, arca felém fordult. Düh, halálos rémület, kapaszkodó, görcsös könnyörgés ült ki tágra feszített szemébe, tátott szájára és arcán megfeszült izmaira, miközben felöltötte eredeti pózát. Mielőtt pillantása kialudt, arca mozdulatlaná dermedt volna, ajkát borzasztó kiáltás hagyta el. Egyre artikulátlanabb, erőszakos, fájdalmas, ellenszegülő hang volt ez; fülhasogató, elviselhetetlen, tomboló üvöltéssé fokozódott, és visszarántott az ébrenlétbe. Felriadtam. Megdöbbenve éreztem, hogy ez az ocsmány, állati hang az én szájamból tör elő, s e felismeréssel rögtön el is halt. Torkom szárazon, gyulladtan égett az erőfeszítéstől.

A Kyilkhor a helyén ült mozdulatlanul, a meditáció pózában. Festett színei tompán ragyogtak.

Felálltam, és hozzáléptem. Ujjaim hideg, kemény anyagot tapintottak. Arcáról egyik helyen lepattogzott a festék, s alatta sárga agyag porlott.

*

Újra láttam és hallottam a Mestert. Megjelent, hogy átadja nekem osztályrészemet: a dolgok és eljárások összes ismeretét.

Elérkeztem egy olyan állomásra, amely felé évszázadokon át törekedtem, amelyért öltem, szenvedtem, démonokkal küzdöttem, égtem, elhamvadtam, és felizzottam: Magister lettem.

A Mesterek maguk közé fogadtak. Bejutottam a belső szentélybe. De az a lény, akit felavattak, semmi közösséget nem érzett már az örökélet káprázata után loholó, kapzsi, indulatos, zavaros fejű Hans Burgnerral, akinek lelkében meglódult és elindult e misztikus folyamat.

Hans Burgner volt a tégelybe vetett ólom, amelyet századok tüze hevített, tapasztalatok és konzekvenciák formulái transzmutáltak át Cornelius von Grotte, a Magister alakjává. Ennek már nem voltak vágyai a világ felé, és mire megszerezte a hatalmat, nem kívánt többé élni vele...

De volt még egy tartozása, amely itt, ezen a metszőponton lépett eléje.

A Magister ott áll az utolsó lépcsőfok előtt; ez az utolsó előtti lépcsőfok azonban hosszú, nagy kitartást, türelmet igénylő feladatokat állít, amelyeknél sohasem kérdezheti, mikor jut a végére. Bizonyos dolgokat pontosan véghez kell vinnie személytelen szolgálattal. Az út a végső fokozatig évtizedekig, de néha több mint egy évszázadig is eltarthat. A Magister és a Mágus között körülbelül annyi a különbség, mint az okos, művelt, szorgalmas tehetség – és a zseni között.

Napjaim csöndesen teltek szüleimmel való meghitt együttélésben és szorgalmas munkában.

Hajnalban elvégeztem gyakorlataimat. Reggel laboratóriumban dolgoztam, a délelőtti órákat Victor Amadeusszal töltöttem, akinek tanítása több élvezetet, mint erőfeszítést okozott. Szüleimmel ebédeltem. Ebéd után sétáltam egyet a parkban; köveket, növényeket, bogarakat tanulmányoztam, utána átnéztem a Rend postáját, válaszokat írtam, majd lejegyeztem aznapi eredményelmezt.

Az este az olvasásé, zenéé és szülőimé volt megint.

Ezeknek a napoknak, heteknek, hónapoknak kristályos tökéletessége minden pillanatukban tudatos volt bennem. Szándékosan kizártam belőle a múltat és a jövőt; csak jelenné tettem, a legintenzívebb jelenné. Tudtam, hogy ez az idő átmeneti pihenés, erőgyűjtés új események előtt; éppen ezért gyökeréig átéltem, és kihasználtam.

A francia forradalom egész művelt világra kiható hullámverése alig érkezett el hozzánk, noha eseményeiről pontosan értesültünk, és kapcsolatot tartottunk fenn egy sereg olyan ügyes, befolyásos emberrel, akik minden tőlük telhetőt megtettek a szerencsétlen áldozatok érdekében. Persze a tömeges és egyéni Karma beteljesedését nem akadályozhatták meg, s fáradozásaik csak ott jártak sikerrel, ahol az a Felsőbb Törvény engedelmével találkozott.

Fordított kép a tükörben

1797-ben tizenöt év körüli fiatal suhanc kért munkát a kastélyban. Pattanásos arcú, nagy csontú, bizalmatlan pillantása fickó volt. Szeme került az emberek tekintetét. Üreges, árnyékos szemgödre fölött erősen kiugró homlokcsontja ravasz, éles megfigyelőre vallott; de homloka azután ellaposodott, hátrahajlott, nem adott teret a magasrendű spekulációnak. Vastag, érzéki, sóvár ajkáról félszegen, darabosan szakadtak le a szavak, pedig gödrös, akaratos álla képességet és szenvedélyt árult el a beszédre. Lényéből emésztő nyugtalanság áradt. A tavaszi munkálatok idején minden munkáskézre szükség volt a kastélyban. A fiatal vándorlegényt felvették földmunkára és favágásra.

Ernst Müllernek hívták.

Anna Müller, a korcsmai szolgáló törvénytelen fia tért be Grottéba, hogy nyugtalanító alakjával emlékeket tépjen fel, és életem egyik legnagyobb problémájába taszítson.

Tükröt tartott elém a sors, és meg sem kísérelte, hogy a múlt képei helyett új cselekményt szőjön. Csak a figurák cserélődtek ki. A régi szerepet új szereplő vette át a tükör másik oldalán, s én a Magister alakját öltöttem magamra.

Az első időben észre sem vettem Ernst Müller jelenlétét. Lassanként vált tudatossá bennem, hogy kerti sétáimon, dolgozószobámban, ahol nyitott ablaknál dolgoztam, leleselkedő, mohó szempár követ, így lettem figyelmessé a kertész mellett kapáló fiúra. Szemünk mindig találkozott, ha felnéztem, ő azonban rögtön elkapta tekintetét, és továbbdolgozott.

Egy alkalommal váratlanul hozzá léptem, és megkérdeztem a nevét. Elpirult, izzadt zavarában. Nemcsak neve rendített meg és a felismerés, hogy kicsoda, hanem pillantásának mélysége is, amelybe egy villanásnyi időre beletekintettem. Szeméből töprengés, veszedelmes éhség, fanatizmus és egzaltáció perzselt ki; ismerős, vonzó-taszító pokol: Hans Burgner szeme volt ez. Éreztem, hogyan markol belém a szálam és a leküzdhetetlen érdeklődés.

Eljött tehát. Itt van... Itt áll előttem, szemben velem: fordított kép a tükörben.

Vajon azért jött-e Grottéba, hogy visszaadjon egy régi látogatást, s behajtson rajtam egy adósságot, amelyet – úgy véltem – leróttam már évszázadok szenvedéseivel, vérrel és könnyel?! A múltat kérdezhettem. A jelen hallgatott, és a jövő nem adott választ, mert rólam volt szó. Saját jövőmhöz csak úgy közeledhettem, mint más ember. Egyéni sorsom tabu volt. Sejtelmek felvillanásai derengtek benne: hívtak és taszítottak. Ernst Müller körülményei és egyénisége azonban annyi világos utalást tartalmazott... Lehetett-e félreérteni, másra magyarázni?

Figyeltem és vártam.

Néhány nap múlva észrevettem, hogy könyvtáramat idegen kéz bolygatja. Egyik magas állvány meglazult könyvsorán láttam, hogy hiányzik onnan egy könyv. Egy pillanatig nem volt kétségem, ki lehet a tettes. Csak vissza kellett emlékezni Ernst Müller szemére. Csak fel kellett idézni Hans Burgner belső állapotát. A nyitott, alacsony ablakon át kiléptem a parkba, és elindultam a szálom, amely láthatatlanul már ott feszült közöttünk.

A tehénistállóknál találtam rá egymásra rakott, trágyás talicskák barikádja mögött elrejtőzve. Egy fatönkөн ült meggörnyedten, két tenyerét fülére szorította, és olvasott. Arca piros volt, homlokán erek duzzadtak ki; feszült, görcsös figyelem tükröződött róla. Ez az elmerültség szinte érinthető klauzúrát vont köréje, annyira, hogy tétováztam, megzavarjam-e. A könyvet rögtön megismertem. Glauber János karlstadi születésű alchimista "A Titkos Tüzek Hármaskövéről" írott munkája volt.

Megérintettem a vállát. Vad, zavaros pillantással kapta fel a fejét. Kába

volt, mintha sűrű álomból téptem volna ki. Felugrott. Annyira megrémült, hogy tanácstalanul állva maradt, s a könyvet se rejtette el háta mögé.

– Hol tanultál meg olvasni? – kérdeztem barátságosan.

Időbe telt, míg megértette a kérdést. Szemébe visszatért a kémlelő, leselkedő pillantás.

– A... a kocsmában... egy idegentől – mondta rekedten. – Visszatettem volna – emelte a könyvet felém. – Most elküld?

Nem vettem el a könyvet.

– Még nem tudom – mondtam.

– Ne küldjön el – nyögte félszegen. – Én... mindig láttam azt a sok könyvet ott... és...

– Arra nem gondoltál, hogy kérni is lehet? Szeme bizalmatlan tűnődéssel söpört végig.

– Nem – ismerte be halkán. – Azt gondoltam... úgyse' adna.

– Miért?

– Mert... egy ilyennek, mint én...

– Tudod, hogy ez lopás?

– Visszatettem volna! – hangja dacos volt.

– Miért éppen ezt a könyvet vetted el? Felsandított:

– Nem akartam lopni – dünnyögte.

Nem engedtem, hogy kitérjen a kérdés elől:

– Miért éppen egy alchimista könyvet vettél el?!

– Mert... szeretnék... szeretnék tanulni belőle... A... a Gerber... aki írni, olvasni tanított, mondta, hogy ezeknek van egy titkuk...

– Az aranycsinálás?

– Az is... de még más is...

– Micsoda?

– Az öröklét itala... meg a varázspálca... Vihart lehet vele csinálni, jégesőt... Parancsolni a szellemeknek... Ijesztgetni és legyőzni mindenkit – ömlött ki belőle tikkadtan és hevesen, aztán megbánta. Bizalmatlan szeme újra lesiklott rólam. – Maga tudja...

– Mit tudok?

– Az egészset. Ott fönt az emeleten...

– Mi van az emeleten?

– Egy... műhely.

Szemét most nem kapta el. Tekintete önfeledten, sürgetően, mérhetetlen sóvárgással arcomat sütötte.

Tehát a laboratóriumba is belesett. Felmászott valamelyik öreg fára, és éhes hiúzzsemével végigkutatatta azt, amit megláthatott. A grottei kastély körül mindenféle mendemonda szálldosott. Jó- és rosszindulatú fecsegés szőtt

köréje legendákat... ő is hallott róla, s az vezette ide hozzám.

Egy szavamba került volna, és a környékről is kitiltják Ernst Müllert. De elküldhettem-e? Azért jött, hogy megpróbáljon. Azért jött, hogy megmérje türelmemet, éleslátásomat, teherbírásomat. Talán azért jött, hogy megölgjön. De lehet, hogy ennek csak káprázatát idézi fel, hogy visszarettenek-e, vagy szembenéznek velem. Az utalások túl világosak és határozottak, az ismétlődés szinte misztériumszerű. Résen kell lennem. Nem szabad tévednem.

A könyvet elvettem tőle azzal, hogy majd gondolkodom további sorsa felől.

Néhány napon keresztül szeme leselkedő, könyörgő aggodalommal követett mindenüvé. Tanítanom kellene? Nyers és zavaros még, mint Hans Burgner volt. Rengeteg átéltnivalója van. De Rochard sem tért ki Hans Burgner elől, pedig...

Egy baleset azután eldöntötte a dolgot.

Ernst Müller, mialatt én Rotenburgban voltam, lezuhant egy magas tölgyfáról, amely a laboratóriummal szemben őrködött. Karján, combján súlyos, nyílt töréseket szenvedett. Mikor hazaérkeztem, már szegényes vackán feküdt a kertészlak fáskamrájában. Apám megtisztogatta, bekötözte sebeit, sínbe rakta a töréseket, csillapítót adott neki, úgyhogy nekem nem sok dolgom maradt körülötte. Kimerült, rémült arccal feküdt a félhomályban. Nehezen lélegzett.

– Megint leselkedtél? – kérdeztem csendesén. Sokáig nem adott választ.

– Felelj!

Szalmazsákja felől keserű, mélyről felszakadó zokogás hallatszott. Ez a váratlan sírás teljesen lefegyvezett.

– Hát... hogyan... jussak én másképpen oda... – zihálta. – A könyvet is... visszavette... pedig még... nem olvastam el... Nekem... nincs jussom... ehhez... pedig – hangosan, szaggatottan, gyerekes panasszal sirtén is szeretnék tanulni... olvasni... és ott a műhelyben... dolgozni... mint az urak...

Szomjúságában, vak törekvésében ijesztő erő volt. Tudtam, hogy ez a titkos korbács benne is a bukott, elhomályosult emlékezetű Novicius kapaszkodása a Fény felé.

– Tudod te, mit jelent az... tanulni?! – kérdeztem óvatosan.

– Tanultam én...

– De nem úgy ám... néha... játék és más munkák közben. Hanem valamit elkezdni és végigvinni hosszú éveken át. Tanulni azt is, ami nehéz, száraz és unalmas. Nem varázslatról, trükkökről, mesékről, öröklétről és a szellemekről ábrándozni felelőtlenül... Aztán a tudásért szolgálni is kell! Magadat mindenben alárendelni. Megfékezni a kíváncsiságotat. Türelemmel kívárni az

osztályrészedet. Önmagad alávetése nélkül nincsen tudás és nincsen hatalom. És ez a hatalom egészen másra vonatkozik, mint amire most gondolsz. Addig nem lehet a tiéd, míg az embereken akarsz uralkodni vele.

– Hát... mire való akkor?! – hangzott a homályból.

– Önmagad ellen. Ugye megtorpantál?

– Nem! – csattant fel. – A betűket is szerettem tanulni, meg a számokat... Mindig azt csináltam volna... Semmi más nem kell nekem, és szívesen szolgálok akármeddig, csak a betevő falatom legyen meg! Megteszek mindent... mindent megteszek! Bér nem kell... csak a könyvek... a könyvek, meg a műhely ott fenn... – hangja szenvedélyesen emelkedett. Kaparászva megmozdult az ágyon, majd fájdalmas nyögéssel visszahanyatlott.

– Maradj nyugton. Nem szabad mozognod! – figyelmeztettem, s kitámasztottam a fáskamra ablaktábláját, hogy lássam, mi van vele. A fény rávetődött. Arca eltorzult a fájdalomtól.

– Mindjárt csillapodni fog – hajoltam föléje, és tenyeremet ráhelyeztem a kötésre. Hirtelen hátrahököltem. Összegyűrt takaróján szakadt kötésű könyv hevert. Piszkos ujjnyomok, számarfülek tarkították. Széttérülve, nyitottan feküdt ott, agyonolvasottan.

Flamel Miklós története volt.

Akkor elhatároztam, hogy tanítani fogom.

*

Ernst gyógyulása lassan haladt előre. Csontszilánkos, zúzott sebei nagy fájdalmat okoztak.

Néma könyörgését elérte, könyveket adtam neki, amelyekről gondoltam, hogy nem hevíteni, hanem rendezni fogjuk benső világát. Szeméből végtelen hála és alázatos kutyahűség villant rám, ha a kamrába léptem. Éreztem, egyre szorosabban hozzám tapad, görcsös ragaszkodással rámtámaszkodik egész lelkével. Én vagyok előtte a mennyország kapujának őrzője, tőlem függ élete, jövője, esztelen vágyakozásának, erőszakos, tisztázatlan háterű tudásszomjának, zavaros terveinek beteljesedése.

Napról napra világosabban láttam, milyen durva nyersanyag még, és nem sokat remélhetek előrehaladásától. Olyan dolgokat kellett megtanulnia, amelyekre nem én, hanem csak az idő és tapasztalás taníthatta, s ugyanígy ösztöneit, indulatait nem ismeretek, hanem kiélészek kellett, hogy lecsiszolják. Tudtam, hogy minden Mester töprengés nélkül elutasítaná. Homályos érzések, szenvedélyes könyörgés, sírás, erőszakos akarás nem lehettek érvek az okkult tanítvány mellett. Egyedül előhaladásának, lelki és szellemi készségének foka dönthetett ügyében.

Én mégis elvállaltam tanítványomnak.

*

Megismertem nyomorúságos gyermekkorát, amely csak abban különbözött a mocskos ólak barmainak életétől, hogy még elhanyagoltabb és rosszabb volt, mert az állatok legalább pontosan megkapták ételadagjukat, és vigyáztak rá, hogy meg ne betegedjenek.

Ernst első eszmélésével megértette, hogy nem számíthat senkire. A külső világ gonosz és ellenséges, ő pedig kicsi és gyenge. Anyja nem törődött vele. Ha útjába került, megverte. Nagyanyja vetett neki oda néha élelmet. Közönyös, tompa agyú, beteg öregasszony volt. Már alig vánszorgott visszeres, dagadt lábán. Egész nap nyögött és siránkozott. A tehetetlen függés és kiszolgáltatottság utalta őket egymásra, de ebbe az egymásrautaltságba szorongó féltékenység, önző gyanú vegyült; a fölösleges, mások terhére élő emberek félelme attól, hogy a másik miatt hátrányba kerülnek, vagy vele megtetézve felborul saját helyzetük is. Ernst már korán, s igen gyakran hallotta, hogy mennyivel könnyebb lenne anyja élete, ha ő holtan születik, vagy meghal. Nagyanyja is hajtogatta szüntelen sirámai közben, hogy mindkettőjüket elvehetne az Isten. Leányával nagy, gonosz harcban állt. Öreg, éles nyelve még eleven volt, és azzal bosszulta a sok nélkülözést, amelyet elszenvedett tőle. Összeütközéseik után sohasem kapott enni, pedig az evés volt életének egyetlen öröme. Anna Müller így vágott vissza. Olyankor a gyermek járt jobban, mert hogy anyját bosszantsa, őt etette, babusgatta, ami Ernstnek rosszabb volt, mintha verte volna.

Másrészt ott volt a kocsmá az országút mellett; furcsa, sokféle ember átmeneti kikötőhelye. Ügynökök, vándorlegények, állatkereskedők, kóklerek, parasztok és urak vonultak át a kisfiú látóterén, felkeltették kíváncsiságát; idegen szokásaik, szavaik, hetvenkedő meséik lelkébe oltották a messzeség, a kaland, a szokatlan, a fantasztikus és csodálatos utáni vágyat. Ezt a hatást betetőzte egy Gerber nevű vándorló borbély megjelenése a kocsmában. Megbízhatatlan, könnyelmű fickó volt, s a hatóságokkal is meggyűlt a baja sokszor, de úgy látszik, valamiféle zavaros műveltséggel rendelkezett, amelyet kritikátlanul összeolvasott könyvekből és viharos életének tapasztalataiból szedett össze. Megsajnálta a gazdátlan, mostoha életű gyermeket; felfedezte, hogy fogékony, éles esze van, és tanítani kezdte. Időnként eltűnt a környékről, közben megfeledkezett Ernstről, aki úgy várt rá, mint a melegítő napkorong megjelenésére hideg és félelmetes éjszaka után. Mikor visszatért, újra és újra meghatotta a gyermek határtalan öröme, ragaszkodása és jó emlékezete. Ernst sohasem felejtett semmit. Tudását úgy őrizte, mint valami ereklyét, egyetlen

kincsét, életének tartalmát. S ez a furcsa tudás Gerber minden visszatérésével gyarapodott. Megtanult írni és olvasni; de magába szívta Gerber nagyképű tájékozatlanságát, komikus félértesüléseit, elképesztő elméleteit is.

Ernst sok verekedést látott a kocsmában, látott késelést és patakzó vért, de életének megemészthetetlen, legszörnyűbb élménye az volt, mikor Gerber gyomorvérzésben elpusztult a szeme előtt. Senki sem akart és nem is tudott segíteni rajta. Azon tanakodtak, hogy kiteszik a mezőre, mert mindent összemocskol, és a csendőrség is kellemetlenkedik majd, ha ott hal meg náluk. A véres habot hörgő, tehetetlen embert a csapos meg a tulajdonos megfogták vállánál, lábfejenél, kicipelték egy csalános vizesárokba, és otthagyták. Ernst sírva, egész testében reszketve követte őket, és mikor elmentek, odaült a haldokló mellé. A falsápadt emberből utolsó vércseppjei ömlöttek el. Szeme üveges volt. Ernst olyan elszörnyedést érzett az emberi gonoszság és könyörtelenség fölött, hogy azt hitte, soha többé nem fog felkelni onnan, mert megszakadt benne valami. Néha Gerber szavai tántorogtak át eszméletén, amelyeket vidám és részeg fontoskodással mondott neki, mikor még egészséges volt:

– Ne csak a közönséges tudást szerezd meg, fiam, hanem a varázslatok ismeretét is, hogy az emberek nyomorult farkascsoordája fölé keredj vele, különben előbb-utóbb ők tépnek szét téged. Meg kell félemlítened őket, hogy hétrét görnyedjenek előtted... Én is ott hibáztam el az életemet, mikor nem szegődtem egy ilyen mágus mellé. Fiatal legény koromban találkoztam vele, és rögtön tudtam, kivel van dolgom... Rablók támadtak rá egyszer, és én megvédtem... igaz, hogy nem tudták volna megölni, mert az Elixír halhatatlanná tette, és olyan ereje volt, hogy csak felemelte a kezét, és földre sújtotta vele a legvadabb fickót is; de tetszett neki a bátorságom. Bizalmába fogadott. Felajánlotta, legyek a famulusa... Előbb-utóbb adott volna az Elixírből is. Ma tudnék aranyat csinálni és fűtyülnék a halálra!

– És... miért nem maradt vele?! – kérdezte akkor Ernst elszorult torokkal, dobogó szívvel. Gerber legyintett:

– Ezt te még nem érted, barátocskám... Egy asszonyért veszködtem... Nagy, szőke nő volt, gonosz, hideg dög... A Mágus elment, és én ottmaradtam... Az asszony nemsokára megcsalt egy koporsókészítővel... Hiába adtam oda érte az öröklétemet és az aranyat. A Mágust nem tudtam többé megtalálni. Kerestem éveken át... és most is őt keresem...

Ernst nézte a haldoklót, azután reménytelen reménnyel, vad csodavárással az országút hajlatát kémlelte: Hátha most jön... most jön a Mágus... Nála van az Elixír... Egyenesen idetart, és Gerbert meggyógyítja... Nem lehet, hogy Gerber ilyen ocsmány módon pusztuljon el! Gerber az egyetlen ember a világon, akihez tartozik, aki törődik vele...

A Mágus azonban nem érkezett meg, és szegény Gerber utolsót rúgott a vizesárokban. Halála után Ernstnek nem volt maradása többé otthon. Megszökött. Magával vitte a kuruzslótól örökölt könyvet Flamel Miklósról, Gerber tanítását és rögeszméjét: elindult megkeresni a Mágust...

*

Ernst felgyógyult, és én tanítani kezdtem. Egyelőre az alapokat raktam le nála. Rendre, tisztaságra szoktattam, asztalnál enni, mosakodni, udvariasan viselkedni. Elláttam ruhával, fehérneművel, könyvekkel, írószerekkel, füzetekkel. A park fűthető pavilonjában kapott egy kis szobát. Bámulatosan tanulékony volt. Szobája ragyogott. Könyvespolcán nem lehetett porszemet találni, íróasztalának minden tárgyáról sugárzott az áhítatos szeretet, amellyel körülvette. Haja jól fésült, ruhája rántalan, körmei tiszták voltak. Fogai fehéren, ápoltan ragyogtak elől húsos szájából. Szerény volt és szolgálatkész. Reszketett! a vágytól, hogy mindent kedvemre tegyen. Leste gondolataimat. Minden feladatot kevesellt és könnyűnek talált. Meglepő gyorsasággal habzsolta fel az alapismereteket, Minden érdekelte: a számtan éppen úgy, mint a földrajz, a nyelvtan éppen úgy, mint a történelem és a természettudomány. Két év alatt végezte el azt a tananyagot, amelyhez közönséges tanulónak nyolc év kevés volt. Mohó figyelemmel, izgatott érdeklődéssel vetette rá magát a nyelvekre. Rendkívüli emlékező tehetségével, friss felfogásával játszva tanult meg franciául, angolul és latinul. Lázás szorgalma, eredményei engem is elkápráztattak volna, ha ugyanakkor nem riasztanak meg titkos indulatkisülései, vad érzékisége, hazugságai, színlelései és alattomosága. A cselédséggel hadilábon állt. Gyűlölték, s ez az ellenszenv nemcsak a közülük való szerencséje fölött érzett irigykedés volt, mint először gondoltam. Érezte velük kivételes helyzetét. A kertésszel különösen, akinek keze alatt dolgozott azelőtt, aki megszánta, befogadta, ételt és fedelet adott neki. A kertész egyszer panaszt tett ellene, hogy lopkodja a félig nyílt vörös rózsákat. Vandál módra letépi őket, és megsérti a töveket. Kérdőre vontam. Elpirult, zavartan hallgatott, és nem nézett a szemembe.

– Szeretem a rózsákat... – mondta hosszú hallgatás után.

– A tövön is szeretheted őket, és tovább gyönyörködhetsz bennük, mert élve maradnak.

– Ha a kertész ott van, nem tudok gyönyörködni a rózsákban, mert érzem, megfojtana egy kanál vízben – mondta hevesen, és rám nézett. Szeméből olyan nyílt őszinteség villant rám, hogy megrettentem. Tudtam, hogy hazudik.

– Miért fojtana meg a kertész egy kanál vízben, mikor azelőtt szeretett téged?! – kérdeztem, hogy továbbkényszerítsem, és felmérjem hibájának mélységét.

– Mert ön jó hozzám. Egyik se tudja megbocsátani nekem. Kiemelkedtem közülük, tehát maguk alá taposnának. Szeretnék, ha ön megharagudnék rám, és elkergetne...

– Szóval megváltoztak irányodban?

– Igen.

– Az nem lehet, hogy te is megváltoztál?

– Nem. Kerülöm őket.

– Ha kerülöd őket, akkor mégis megváltoztál.

– Nincs velük mit beszélnem!

– Éppen ezzel bántod meg őket. Ne felejtse el, nincs mire büszkének lenned. Nem föléjük kerültél, csak más útra tértél, amely nem különb annál. Sőt! Ők teljesen betöltik feladatukat, jó szolgák, hasznosak és becsületesek. Te is szolga vagy. Az, hogy tanulni kezdted, korántsem jelenti még magát a tudást. A kezdet kezdetén állsz, az elemi ismeretek küszöbénél, s még az sem dőlt el, hogy méltó vagy-e a magasabb dolgok megismerésére. Jó felfogás, ravasz, éles ész csak a föld tudományának befogadására elegendő, az okkult igazságokba való behatoláshoz más képességek is kellenek: erkölcsi erő, az igazság szeretete és szolgálata, tántoríthatatlan bátorság, alázat, önmegtagadás és a személytelen eksztázis adománya. Ezekből nem sokat látok benned. Minden törekvésed kifelé irányul. Azért gyűjtesz, harácsolsz szenvedélyesen, hogy kincseidet majd egyszer kirakatba tedd, magadra aggasd, mint az érdemrendeket, hogy a fajankók csodáljanak érte. Ez nem az a cél, amely felé igazi okkult tanítvány törekszik. Ez az út még lefelé visz. Mit csináltál a letépett rózsákkal?!

A váratlan kérdés meghökkentette. Dadogott:

– A... a szobámba vittem...

– És?

– És?... Vázába tettem... az asztalra... illetve az íróasztalomra...

– Mindennap ott voltam a szobámban, és nem láttam a rózsákat.

– Félttem, hogy...

– Eldugtad, mikor jöttem?

– I... igen.

– Miből gondolod, hogy nem mondhatod meg nekem az igazat?

– Az igazat? Én...

– Vagy azt hiszed, elleplezheted előttem, amit gondolsz vagy teszel? Ha nem szégyellsz megtenni valamit, ne szégyelld megmondani nekem. Ne félj. Én nem haragszom, és nem vetlek meg érte... csak tanítlak. Sohase hazudj

nekem. Ez a feltételem. És nincs is értelme, mert keresztül látok minden hazugságodon. Elisa nagyon fiatal, és végtelenül könnyelmű. Veszedelembem döntöd a hetvenkedéssel, meséiddel és... a lopott rózsákkal...

Lesújtva bámult rám:

– Ön... honnan tudja?!

– Tudom. Ennyi elég. Tudok más viszonyaidról is, de azokkal nem törődöm. Ismerem a természetedet, és megértem, hogy addig, amíg érzéki erőidet át nem alakítod alkotóerőkké, jobb, ha így vezeted le, különben akadályoz a munkában. Tehát megértettük egymást? Elisát békén hagyod... és a rózsákat is!

Mindent megígért – de már másnap megszegte ígéretét.

Elisa a szakácsnő tizenhat éves, vörös hajú, tej fehér bőrű leánya, hegyes mellű, szeszélyes, buja teremtés volt. A helybeli molnár feleségül akarta venni, ő hajlott is a legényhez, míg Ernst közbe nem lépett. Ernst akkor már betöltötte tizennyolcadik évét. Jó növésű, magas, ápolt külsejű fiatalember volt, aki koránál idősebbnek látszott. Értelmesen, könnyedén, színesen tudott beszélni. Foga fehéren villant elő duzzadt ajkai közül, szemében mohóság, intelligencia, határtalan önbizalom csillogott, s ez a villamos életerő szikrázott dús, sötét hajából is. Elisa vakon beleszeretett. A leány szép volt, mindenre kapható. Ernst pedig érzéki és kéjvágyában teljesen felelőtlen. Esze ágában sem volt visszautasítani az ölébe pottyant, érett gyümölcsöt. Viszonyuk egy ideig titokban folyt. A leány éjszaka szökött Ernsthez a pavilonba, és vele maradt derengésig.

Mikor Elisa teherbe esett, a falu piszkos, vén javasasszonyához fordult segítségért. A banya pénzt kért, s a pénzt Ernst szerezte meg. Néhány ruhadarabját eladta egy házalónak.

Egy este szakácsnőnk rémült arccal, sírva rontott be dolgozóba, ahová szüleimmel vacsora után visszavonultunk. Könyörgött, jöjjünk le a személyzeti házba, Elisa lágyon beteg, görcsök közt fekszik, ordít a fájdalomtól, és nem enged senkit magához nyúlni. Mindnyájan lemenjünk hozzá, de egyedül anyámnak volt hajlandó megmutatni magát. Míg vizsgálta, kívül várakoztunk.

Mikor anyám kijött Elisától, a szakácsnőt elküldte, és csak velünk közölte, mi történt. Az ostoba, durva kezű vénasszony valósággal összemarcangalta a szerencsétlen lány belsejét, s félt, hogy mérgezést kapott. Csupa vér és gyulladás, nem lehet hozzáérni. Ellenkezésével nem törődhattunk tovább. Bementünk hozzá, közös erővel megtisztítottuk a fertőzött részeket, csillapító és olyan esszenciákat adtunk be neki, amelyek meggátolják a mérgezés eluralkodását. Kiáltozása, csúnya, rekedt sikolyai felverték az éjszakát, s nyitva felejtett ablakához vonzották a falsápadt, egész testében reszkető

Ernstet is. Mialatt a szegény teremtés véres, feltakart alsótete ott vonaglott kezeink között, egy pillanatra felnéztem, és tekintetem találkozott Ernst pillantásával. Kétségbeesés, elszörnyedt szájalom és önvád sugárzott belőle. Bennem egy másodpercre felvillant a remény, hátha ez a lecke kigyógyítja majd felelőtlen nemi indulatából...

Mikor Elisa végre elcsendesült, anyja őrizetére bíztuk azzal, hogy ha állapota rosszabbodnék, a fájdalmak kiújulnának, vagy láz lépne fel, azonnal keltsen fel engem.

Már vetközni kezdtem hálószobámban, mikor hirtelen megéreztem, hogy kívül Ernst áll az ajtó előtt, és nem mer kopogni. Felindulása, kétségbeesett zavarodottsága szinte átsütött az ajtón.

– Bejöhetsz, Ernst. Vártalak! – szóltam ki halkán.

Egy pillanat múlva már előttem állt, támolgott inkább. Rettenetes állapotban volt. Mielőtt megakadályozhattam volna, térdre zuhant előttem.

– Istenem, Istenem... Istenem... Istenem – hajtogatta értelmetlenül, dideregve. – Soha többé!... Soha többé... Istenem, Istenem...

Egy székbe ültettem. Karikás szeme borzadva kimeredt egy kérdéstől, amelyet nem mert eldadogni.

– Élni fog – feleltem néma kérdésére. – De ha egy negyedórával későbben érkezünk, már nem segíthetünk rajta. Miért engedted, hogy ahhoz a boszorkányhoz forduljon?

– Mert... szégyelltem... és ő is...

– Meglenni nem szégyellted?!

– Az egy... olyan örület... Az ember észre sem veszi, és beleesik...

– Elisa emberi számítás szerint halott volna már... azért, mert te nem tudtál uralkodni egy örületeden. Ha nem keresztezed az útját, nem szédíted meg ostobaságokkal, rendes asszony és anya lehetett volna, így el fog zülleni, mert itt nem maradhat. Nem én küldöm el, hanem a falu közvéleménye, amely ellen nem tehetek semmit. S megérteném, ha eszeveszetten beleszerettél volna. De másra nem kellett neked, mint hogy éjszaka titokban az ágyadba bújjon. Kétségbeesetten tiltakoznál, ha feleségül kínálkoznék. Lenézed őt, és az ölelkezésen kívül terhedre Iván. Mégis megrontottad. Pedig gerjedelmedet az özvegy péknével is kielégíthetted. Érted már, mire vonatkozik a hatalom... önmagunk fölött? Az ilyen gyenge pillanatok fölött kell úrrá lenni, amelyek következmények lavináját zúdítják a fejedre.

Mindent elismert; megalázkodott, és vádolta magát. Végül megkérdezte, hogy neki is el kell-e mennie.

– Az a további viselkedésedtől függ – mondtam. – Lehetőséget akarok nyújtani neked arra, hogy megváltozz. De ha bebizonyosodik, hogy nem tudsz szabadulni gyengeségeidről, megvonok tőled minden támogatást.

Láthatólag megnyugodott. Bízott magában, de főleg bízott elnézésemben.

Ahogy személyes ügye szépen elintéződött, s ő szerencsésen mentesült a következményektől, nyugtalan szelleme újra visszatért egyetlen rögeszméjéhez.

– Elisát... az Elixír mentette meg?! – kérdezte hirtelen.

– Szeretném tudni, hogyan jutottál erre a gondolatira? – tértem ki a kérdés elől.

– Ön azt mondta, Elisa emberi számítás szerint halott volna már... Tehát ha mégis él, nem emberi számítás segített rajta, hanem...

– Hanem az Elixír. Persze. Okosabb volna, ha megvárnád; míg a legendák, csodák és mesék szorgalmaz, becsületos, szívós törekvésed eredményeképpen természetes jelenségekké válnának előtted!

– Miért? Ön szerint... Elixír nincs?! – hangjában nyers kihívás volt.

– Neked még óriási kásahegyen kell átrágnod magadat ahhoz, hogy rájössz, van-e, vagy nincs.

– Ön nem mondhatja meg?

– Mindent megmondok, aminek befogadására elég érett vagy.

– De hiszen a könyvek írnak róla! Miért írnak róla nyíltan akkor, ha nekem még azt sem szabad tudnom, hogy a világon van?!

– Az Elixír, amelyért te sóvárogsz, nagyon veszedelmes esszencia... mert nem a valóságban található, hanem a fanatikus megigézettek agyában erjed. Én csak gyógyszerekről tudok.

– Hiszen ez csak elnevezés... nem?! – éreztem izgalmát, ahogy a kérdés hője felhevítette.

– Nem. Te az Elixír alatt az öröklét italtát érted, amely testedet, ifjúságodat, szenvedélyeidet, élvezőképeségedet, vonzerődet halhatatlanná teszi. Olyan csodaszert hiszel benne, amely minden kicsapongást megenged, és nem üt vissza betegséggel, halállal. Élni akarsz az idők végéig, mert életéhségedet egy örökkévalóság alatt sem érzed kielégíthetőnek. Ebből a súlyos tévedésedből ki kell, hogy ábrándítsalak! A testet lehet gyógyítani, életkorát meg lehet hosszabbítani bizonyos gyógyszerekkel, de főleg olyanfajta életmóddal, amely az egészséget megőrzi és alátámasztja. Ám halhatatlanság a testnek sohasem juthat osztályrészül, mert a test a múlandóság birodalma, a halál kísérleti műhelye, zsákmánya: a test maga a halál. Az örökkévalóság a szellemé; de ezért az örökkévalóságért meg kell vívnia a halállal: saját testével. A kettő nem fér meg együtt, mint ahogy nem öntheted össze a tüzet a vízzel, mert egyik a másikat okvetlenül felemészti. Az ember ennek a kettős harcnak borzalmas csatatere. A test fegyverei a szenvedélyek, vad hiányérzetek, kéjes ingerek, a formák szépsége fölött érzett gyönyör és a sóvárgás utánuk. A szellem fegyverei a kielégülés és a különféle reakciók

következtében beálló csömör, kiábrándulás, szenvedés, öregség, betegség, halál. Test és szellem a lélek ösztönhídján vívják meg ütközetüket. Újra és újra összecsapnak. Néha a test foglyul ejti, étlen-szomjan befalazza a szellemet, s azt hiszi, megölte. A szellemnek azonban soha el nem vehető, egyetlen, utolsó és végül mindig diadalmaskodó fegyvere: a halhatatlansága. Ha a test legyőzi a szellemet, időleges győzelmet arat; azonban ha a szellem egyszer lebírta a testet, a test örökre megsemmisül. Az alchimisták igazi elixírje fegyver a test ellen. Gyógyszerei a test életének meghosszabbítására csak kísérlet az ellenséges területen való huzamosabb tartózkodásra, hogy ott a szellem egy finomultabb, öregebb agyműszeren át kikémleljen mindent, tapasztalatokat gyűjtsön, s jobban felkészülhessen a végső összecsapásra. Az Elixírhez egyedül a felébredt szellem juthat hozzá és csak akkor, amikor már nem használja árulásra.

– És ez az Elixír..., illetve gyógyszer... por vagy folyadék?! – kérdezte mohó kíváncsisággal.

Tehát füle süket maradt szavaim igazi értelmére. Félelmetes volt még egyszer átélni ugyanazt a reménytelen vitát egy megrendítő, különös helycserében, tudatos emlékezéssel az évszázadok előttire, mikor én ültem szemben a Magisterrel, Hans Burgner éretlen, szenvedélyektől és mágikus kíváncsiságtól korbácsolt testében. Éreztem a szomorúságot és tehetetlenséget, amelyet Rochard érezhetett akkor, mikor megértette: semmit sem adhat át tapasztalataiból; szavai, melyek mögött átélt, mély igazságok magva rejtőzik, Hans Burgner lelkében terméketlen kősziklára hullnak.

S ebben a baljós emlékezésben hirtelen világossá lett előttem, hiába vesződöm Ernst Müllerral tovább. Olyan nyersanyag, amellyel ebben az állapotában nem kezdek semmit. Amit nyújtani tudnék, az nem érdekl. Az okkult erők fukar birtokosát látja bennem. Azt hiszi, beavathatnám, örökéletűvé, boldoggá tehetném – ha akarnám. És nincsen szó, amely megértethetné velem, hogy miért nem szolgáltatom ki neki a magasabb rendű tudást. Hiába önteném a fehér mágia legfénylőbb italát salakos jellemének serlegébe; azonnal a fekete mágia sűrű mérgévé keverődnek benne, mert minden erejét és ismeretét saját szenvedélyeinek, gáttalan önzésének, érdekeinek szolgálatába állítaná.

Megértettem, hogy nem kell tovább tanítanom. Találkozásunk értelme az volt, hogy elindítottam. Beoltottam. Azt is tudtam, hogy haladéktalanul meg kell kísérelnem eltávolítani Grottéból, mert ez a következő lépés. Persze felelősséget éreztem további sorsáért, nem akartam magára hagyni.

Egyet előreléptem tehát a misztériumok templomának vaksötét folyosóján. Nem tudhattam, lépcsőbe botlom-e, amely felfelé vezet, vagy mély kútba zuhanok, de mennem kellett. Megállnom nem lehetett.

Oroszlánkörmök

Tervem végrehajtására kitűnő lehetőség kínálkozott. Régóta levelezésben állottam Jean Mária Ragonnal, a kiváló belga misztikussal, akivel együtt egy brüsszeli páholy felállítását készítettük elő. Ragonnal még St.-Germain gróf ismertetett össze. A gróf igen nagyra becülte okkult képességeit és műveltségét. A páholy ügyében személyesen kellett Brüsszelbe utaznom, s elhatároztam, magammal viszem Ernstet, és elhelyezem valami jó titkári állásba. Bízom a város felkavaró hatásában; tudtam, hogy magához rántja nyugtalanító tanítványomat, mint mágnes a vasat. Minél előbb merül alá az asztrálóceánba, annál hamarabb bukkan majd elő.

Egyelőre csak utazási szándékomat közöltem vele *s azt*, hogy magammal viszem. Másik tervemről nem beszéltem. Azt akartam, benne szülessék meg a vágy, ő kívánja elfogadni a kínálkozó lehetőséget.

Ernst öröme határtalan volt. Izgalmas készülődése elterelte minden mástól; még a tanulástól is. Minduntalan hálálkodásban tört ki, bizonygatta, hogy sohasem szolgálhatja le azt a sok jót, amit tettem vele.

1801 márciusában indultunk útnak. Útközben kocsink elhaladt a kocsmá mellett, ahol Ernst anyja szolgált. Figyeltem, vajon kérni fogja-e, hogy megálljunk, s ő bemehessen, ha másért nem, előkelő, úri külsejével, s a hintóval tüntetni előtte – de nem szólt. A kocsi mélyébe húzódott, és ki se tekintett. Hallgatagsága feltűnő volt azután, hogy odáig vidáman fecsegett, kérdezgetett egész idő alatt.

- Valami bajod van? – kérdeztem, hogy szóra bírjam.
- Gyűlölöm ezt a tájat! – tört ki belőle.
- Azt hittem, látni kívánod anyádat...
- Azt kívánom, soha még emlékezni se kelljen erre a helyre!
- Értem – mondtam, s Hans Burgnerre gondoltam, aki ugyanilyen gyökértelen volt.

*

Számításom bevált. Mialatt én időm legnagyobb részét Ragonnal töltöttem Brüsszelben, Ernstet zsákmányul ejtette a város. Gondom volt rá, hogy elegendő pénz és szabadság álljon rendelkezésére. Mikor a látnivalókkal és megfizethető szórakozásokkal betelt, magammal vittem néhány előkelő családhoz. A zárt paloták hallatlan szívélyességgel, testvéri barátsággal nyíltak meg előttem a Rend varázsigéjére. Tündöklő estélyeken vettünk részt –

amelyekre önmagamért sohasem mentem volna el –, s Ernst érzékei megteltek ragyogással, a szűrt levegő, halk tónus, korlátlan gazdagság, a kiválasztott kaszt légkörének varázsával. Grotte elvont, csendes, kolostorian egyszerű életmódjában nyoma sem volt ilyesminek. Zene, virágszirom bőrű, illatos, ékszerektől csillogó, gyönyörű nők zsongták körül. Finom, szellemes, hajlékony szavak, sohasem hallott játékos, izgató beszélgetések szédítették, ínyét válogatott italok, szokatlan fűszerek, sohasem kóstolt ételek bővítették el, de ez a nagy fény, súlyos, patinás pompa, amely egy nála töprengőbb s érzékenyebb jellem önérzetét tönkresilányította volna, őt inspirálta. Érzékisége lángolt, önbizalma, becsvágya hatalmasan fellobogott, mintha végre hazatalált volna igazi otthonába. Könnyed, biztos, fölényes fellépése valósággal meglepett. A nőekkel valami ösztönös, parázsló biztonsággal bánt. Mohó szeme kihívta és rögtön vetkőztette őket, úgy, hogy nem ő, hanem a tapasztalt, szerelmi csatákban edzett dámák kapták el tekintetüket, ha szembenéztek vele, de pillantásuk újra és újra visszatért hozzá, mosolygó, felborzolt kíváncsisággal. Szegény ördög volt, egy cseléd törvénytelen fia, osztályon kívüli senki, ő azonban nem érezte maga körül a légüres teret. Nem vált komorrá, félszeggé, elkeseredetté zavaros társadalmi helyzete miatt, hanem egy zsonglőr ügyességével hidalta át a szakadékot, amely a felsőbb kaszttól elválasztotta. Jó megfigyelő volt, mindenre emlékezett, amit hallott, s összeharácsolt töredékszerzeményeit ravasz, ügyes, gördülékeny mondatokba vetette be ott és akkor, mikor az a leghatásosabban érvényesült. Felfigyeltek rá. Eredetinek, szokatlanul intelligensnek, zavarba ejtően rokonszenvesnek találták. S valóban az is volt, mint egy oroszlánkölyök; dorombolt, játszott, de már elővillantak félelmetes fogai, körmei, s kiütközött vérengző természete.

Ragonnal megbeszéltem Ernstre vonatkozó tervemet. Mindketten egyetértettünk abban, hogy nagyon gondosan és óvatosan kell megválasztanunk Ernst jövőendő alkalmazóját, s a házat, ahova bejuttatjuk. Mindenekelőtt arról kell meggyőződnünk, nincs-e a közelben szép, fiatal fehércseléd: feleség, leány, vagy szobalány. Választásunk végre Charles de Blancourt-ra, egy rokonszenves, öreg, dúsgazdag agglegényre esett, aki szenvedélyes könyvgyűjtő volt, és szívesen alkalmazott egy megbízható, művelt fiatalembert ritkaságok felhajtására, s a könyvtár kezelésére. Az öreg szerelme a könyvek iránt, s nagylelkű, elnéző természete kiválóan megfelelt tervünknek. Blancourt nem volt kifejezetten okkultista, csak érdeklődött iránta műkedvelő módon, kényelmesen, és távol állt minden praxistól. Ragon sokszorosan lekötelezte azzal, hogy hozzájuttatta másnak egyáltalán nem megszerezhető könyvritkaságokhoz, de ezenkívül a nagy műveltségű, lebilincselő egyéniségű férfi barátsága még sokkal nagyobb szívességeket is megért volna Blancourt-nak, s így könnyű dolgunk volt vele.

Fényes estélyt rendezett fejedelmi házában, és ott megtette ajánlatát Ernstnek. Olyan javadalmazást, luxust, s annyi szabadságot kínált cserébe az igen kellemes, szórakoztató, kényelmes munkáért, hogy egy szegény, kezdő fiatalember legmerészebb álmában sem gondolhatott hasonlóra. Mindazonáltal Ernst – bár az ajánlat meglepte és elszédítette – gondolkodási időt kért.

Mikor éjszaka hazatértünk vendégfogadónkba, kérte, hogy szobámba jöhessen, mert fontos beszélőpartnerem vagyok velem.

Töprengő, sápadt arccal jelent meg. Csendes volt és alázatos. Szavai már előre elhangzottak bennem, és tudtam, mit kell felelnem rájuk. Elmondta Blancourt ajánlatát. Mikor gratuláltam nagy személyi sikeréhez és szerencséjéhez, sötét, mosoly talán szemmel nézett rám:

– Ön jól tudja, uram, hogy tisztában vagyok ennek a lehetőségnek minden előnyével. Mindazt, amit kínál, szenvedélyesen szeretem, élvezem és kívánom... de gondolkodás nélkül lemondok róla, egyetlen ruhában járok évtizedekig és száraz kenyéren élek Grotte valamelyik fűszerműhelyében, ha ön hajlandó továbbtanítani engem, és reményt nyújt arra, hogy valamikor beavat azokba a titkokba, amelyek egyedül fontosak nekem az életben.

– Örülök, hogy egyenesen felelhetek neked, Ernst. Ha egy szikráját nyújthatnám a reménynek, hogy ebben az életben, bármilyen későn, beavathatlak, azt mondanám, maradj velem. De, sajnos, nem így áll a helyzet. Csak a kiindulásnál segíthettek... a te megérkezésed nagyon messze van még; sok életen és halálon túl. Én lennék a legboldogabb, ha mást mondhatnék, mert megszerettelek, és nélkülözni foglak. De így nem ajánlhatok egyebet: foglald el az állást Blancourt házában! Grotta már nem nyújthat neked semmit.

Felállt. Lázadó harag, mélyen megsebzett önérzet küzdött benne a tehetetlen kétségbeeséssel:

– De hát mit kellene tennem, milyenné kellene lennem, hogy ön elfogadjon, és érettnek találjon az Opus Magnum végrehajtására?! Nem vagyok eléggé értelmes, szorgalmas, szívós és kitartó?! Jó! Belátom, érzékeim még sokszor legyőznek, de csak egy szavába kerül, és érzékeimet is járomba töröm a nagy cél érdekében! Vajon meggondolta-e, mit dob el magától és mibe taszít ezzel?! Én sohasem fogok felhagyni az okkult titkok kutatásával, sohasem rettenek vissza semmitől! Miért nem akar vigyázni rám? Miért nem vezet tovább az egyenes úton?!

– Mert helyesebb, ha kerülökön, keserves és sterillé égető tapasztalatokon át jutsz el az egyenes útra, mint hogy az egyenes útról térj le, és az ott szerzett tudást rossz irányban használd fel. Szorgalmadban, értelmességében nem kételkedem és abban sem, hogy soha nem hagysz fel az okkult titkok kutatásával. Tudom, hogyha majd egyszer elérkezel odáig, hogy elnyerheted

az ismeretek három kapujának kulcsát, kiváló tehetséggel fogod felhasználni őket. Addig azonban más elintéznivalóid vannak. Értsd meg, Ernst... elutasításomban nincsen semmi lekicsinylő. Egyszerűen nem adhatok szenvedélyes kieléleisidhez eszközül és társul olyan erőket, amelyek csak a szenvedélyek kísértő és buktató csapdáin túljutott Adeptusok kezében válnak hasznos, építő erőkké. Most bizonyára tele vagy keserűséggel, és úgy érzed, rosszul ítélek meg; de gondolj arra, hogy én szívesen ismerem be tévedésemet. Tévedésem legsúlyosabb bizonyítéka az volna, ha tőlem távol is kitanánál, és a hiányérzet fokozná szorgalmadat. Ha elismerés, határozott ígéret nélkül előre dolgoznál, és legyőznéd gyengeségeidet. A nagy cél felé nélkülem is közelebb juthatsz. Érettségedet az mutatná meg, ha magadra hagyottan sem térnél le az egyenes útról. Fogd fel próbatételnek ezt az időt! Cáfoldj meg, és én fenntartás nélkül megosztom veled minden ismeretemet! Felállt.

– Rendben van – mondta komolyan, szilárd benső meggyőződéssel és ünnepélyesen. – Én jelentkezzem majd, vagy ön fog hívni, ha meggyőződik arról, hogy tévedett?!

– Hívni foglak, Ernst! Biztos lehetsz benne!

*

Ernst tehát Brüsszelben maradt Charles de Blancourt házában.

Az első hónapokban hosszú leveleket kaptam tőle Grottéba. Minden gondolatáról, megfigyeléséről hűségesen beszámolt. Eredeti, színes stílusa volt. Az emberekről meglepő, mulatságos portrékat festett; a környezet, amelyet leírt, élettől ragyogott. Rajongott Blancourt-ért, és egyelőre nem érdekelt semmi más.

Ragon is kedvező dolgokat írt róla: alig mozdul ki a házból, szabad idejét olvasással, jegyzeteléssel tölti szobájába zárkózva. Szenvedélyesen tanul. Blancourt nagyon szereti. Elismeréssel beszél róla mindenütt, s igen hálás azért, hogy ajánlottuk neki. Ernst fáradhatatlan munkás. Fele idő alatt dolgozta fel a hatalmas anyagot, mint ahogy előirányozták, s máris két olyan ritka könyvvel gyarapította gazdájának könyvtárát, melyek után az évek óta sóvárgott.

A levelek az év vége felé ritkábbak lettek, de Ragon még mindig megnyugtató híreket közölt róla. Életmódja nem változott, sőt úgy látszott, túlerőltette magát. Blancourt-t aggasztani kezdte egészségi állapota. Étvágya megromlott, lesóványodott, szeme alatt álmatlan karikák sötétlettek. Blancourt kérte, hogy pihenjen, ne feszítse túl erejét, de Ernst éppúgy végezte a dolgát, mint addig, és hallani sem akart szabadságról. Rövid, sebtiben írt, gyérülő

levelei elárulták, hogy erősen foglalkoztatja valami, amit gondosan titkol előttem. Azelőtt annyira nyitott, szenvedélyes, hangos betűi összeszűkültek, begubóztak; dőlésszögük megváltozott, hátrahőköltek, bal oldali térbe rejtőztek. A közösségtől eltávolodó bal sodrású íráskép megfeszített akaratot, koncentrációt tükrözött.

Már akkor tudtam, hogy Ernst letért az útról.

Isabelle

Brüsszeli tartózkodásának harmadik évében történt az a tragikus esemény, amely végre fényt vetett Ernst titkos tevékenységére, s a veszedelmes irányra, amelybe belesodródott.

Charles de Blancourt-t meglátogatta húga, aki Angliában volt férjnél. A Ladyt elkísérte leánya is, Isabelle.

Ragon hűvös modorú, magas, karcsú, sötétszőke leánynak írta le Isabelle-t, akinek gyönyörű szürke szeme és élénkpiros telt ajka ellentmondott látszólagos hidegségének. Rendkívül szép volt, művelt és gonoszul szellemes. Úgy látszik, megismerkedésük első pillanatától kezdve rossz, izgalmas feszültség állt be Ernst és közöttük. Az ünnepelt, gazdag, elkényeztetett leány nem titkolta ellenszenvét Ernst iránt, és ezt minden alkalommal éreztette vele. Gúnyos megjegyzéseinek céltáblájává tette az asztalnál, és azon igyekezett, hogy mulassanak a rovására. Ernst – Ragon szerint – bámulatatos önuralommal tűrte el a megaláztatásokat, és nagyon sokszor a leány fölé kerekedett ügyes visszavágásaival.

Isabelle menyasszony volt. Vőlegénye Lord B., az egyik legrégebbi angol család elsőszülöttje, örököse volt a G. hercegi címnek, s így Isabelle, férje révén közeli kapcsolatba került volna a királyi házzal.

Kétségtelen, hogy Isabelle-t érdekelte az alacsony sorból származó, képtelen társadalmi helyzetű, mégis rendkívüli fiatalember, s ezt az elfojtott érdeklődést vezette le gúnyos kitérőivel. Önmaga előtt akarta lehetetlenné tenni, önmagát kívánta meggyőzni róla, hogy nyugtalanító érzéseit Ernst iránt a nevetségesség váltja ki, nem pedig a férfi vonzó tulajdonságai. Ernst udvarias, tartózkodó maradt irányában, s ha tehette, elkerülte. Így állt a helyzet közöttük, mikor elindult a tragédia.

Az eseményekről először csak külső tünetek beszéltek. A fiatalok éppoly keveset voltak együtt napközben, mint addig, de ha mégis együvé kerültek, Isabelle már nem tett gúnyos megjegyzéseket. Általában csendes volt, töprengő és fénytelen. Ha szóltak hozzá, mély elmerültségből rezzent fel. Ajka cserepes, verteién volt, arca árnyékos, beesett, mintha súlyos bánat vagy

betegség kínozná. Anyja azt hitte, vőlegénye után vágyódik, s elhatározta, előbb utaznak haza, mint ahogy tervezték. Isabelle azonban kétségbeesetten tiltakozott az elutazás ellen. Nem! Itt akar maradni. Ha lehet, még tovább is... Édesanyja csak utazzék haza nyugodtan, ő annyira megszerette Brüsszelt, hogy nem tudná elhagyni. Azután Lord B. egy leveléből, amelyet Isabelle anyjának írt és amelyben nyugtalanul érdeklődött, mi történt Isabelle-lel, megtudták, hogy vőlegénye leveleit hetek óta válasz nélkül hagyja. Tehát semmi kétség: beteg. Az orvosi vizsgálat azonban megint csak görcsös tiltakozást váltott ki nála: hagyják békében! Nincs semmi baja. Mikor akarata ellenére mégis elhívták az orvost, szobájába zárkózott előle. Édesanyja és Blancourt tehetetlen, tanácstalan aggodalommal állottak érthetetlen állapota előtt. Valami lelki bajra gyanakodtak; talán egy titkos szerelemre, amelynek tárgyát azonban sehogy sem tudták megtalálni Isabelle brüsszeli ismerősei között. Soha senki iránt nem érdeklődött feltűnőbben, s az utóbbi hetekben felületes társasági kapcsolatait is teljesen megszüntette.

Állapotának igazi okát a megrendítő búcsúlevél tárta fel, amelyet öngyilkossága után szobájában találtak. Isabelle ismeretlen mérget vett be, és mire rátaláltak, halott volt. Levelét Blancourt-nak címezte. A családon kívül Ragon volt az egyetlen, akit beavattak a szégyenteljes és lesújtó ügybe. Ragon, Blancourt engedelmével, lemásolta nekem Isabelle levelét.

Mindenekelőtt könyörgött Blancourt-nak, álljon édesanyja mellé, támogassa a rászakadt súlyos bánatban, amelyet kénytelen okozni neki. Arra is megkérte, hogy vőlegénye, vőlegényének családja s általában a nyilvánosság előtt tussolja el tettének valódi hátterét, ha lehet, öngyilkosságát is. Az ő befolyásával nem lesz nehéz olyan orvost találnia, aki bizonyítványt ad valamely hirtelen támadt betegségről, amely megölte.

Azután rátért öngyilkosságának okára: "Két hónap előtt történt, szeptember másodikán. Borús, meleg este volt, s én gyöngye fejfájást éreztem. Két meghívás között is választhattam, de nem tudtam rászanni magamat, hogy elmenjek. Ólmos, fáradt tehetetlenség nyugözött le, nyomasztó, szorongást keltő előérzet. Vacsora alatt, szokás szerint, szemben ültem az asztalnál Ernst Müllerrel. Pillantása, amellyel pár nap óta mindig találkoztam, ha feltekinttem, mérhetetlenül ingerültté tett, s egyben különösen meg is bénította agyamat, amely máskor ontotta az ötleteket arra, hogyan bosszantsam fel ezt a kifejezhetetlenül ellenszenves, álszerénységében kihívó jöttment senkit, akit éppen azért kell megvetnem, mert annyira nem fair, ravasz és képmutató módon kívánja magát Valakinek feltüntetni. Szemkifejezése nagyon furcsa volt. Roppant eleven, lenyügözö; gúny és gyűlölet égett benne, de valami más is, ami – bevallom, hiszen most már mindegy, s azt akarom, tisztán álljon előttetek az a gatzett, amelyet ez a

szörnyeteg elkövetett, s tudjátok, nem saját akaratomból, hanem meggyőződés, ízlésem ellenére történt – ijesztő módon felkavart, mintha ereimbe eleven tüzet öntöttek volna. Ez az érzés szégyennel, nyugtalansággal töltött el, de nem tudtam védekezni gonosz édessége ellen. Vad, szűrő sóvárgás öntött el, térdem remegett, lélegzetem elszorult tőle. Közben gyűlöltem őt, taszított, felháborított, s higgyétek el, ha gondolkodási képességem, öntudatom birtokában maradok, sohase győzi le erkölcsi ellenállásomat.

Hamarosan álomosság vett erőt rajtam. Szobámba mentem, és lefeküdtem. Nem tudom, mennyi ideig alhattam. Egyszerre felébredtem – de ez nem helyes kifejezés, mert lényemnek csak egyik része lett éber, agyam üres maradt. Testemben égett, tombolt, sürgetett az a tüzes sóvárgás, amely szinte fájdalom volt. Hirtelen a nevemet hallottam szólítani halkán, forrón, parancsolom

– Isabelle... jöjj... Isabelle...

Ez a hang elbírhatatlanná fokozta fel az idegen, borzalmas érzést bennem; rázott, hogy remegtem tőle, s feljajdultam, olyan vad kint okozott. A belső vihar, úgy látszik, elmosta a tétova kontrollt is, amelyet agyam és öntudatom gyakorolt, mert ezen a ponton emlékezetemben kihagyás van. Ébredésem, teljes feleszmélésem azután olyan szörnyű, lesújtó, annyira kétségbeejtő volt, hogy leírásához nincsen elég erőm. Ernst Müller ágyában feküdtem meggyalázva, vérezve, szédülő fejjel. Testemet karmolások borították. Vállamon harapás nyoma. Ajkam kirepedt, s az összedőlt ágy mellett a lobogó gyertya fényében ott állt ő, aki... óh, erről nem tudok írni. Hidegen felszólított, hogy most már menjek óvatosan a szobámba, mert nemsokára ébredezik a cselédség. Hangjában parancs volt. Figyelmeztetett, hogy nappal okosan viselkedjem. Modoromon ne változtassak, nehogy észrevegyenek valamit, az éjszakáról pedig hallgassak. Sírásban törtem ki. Ajkamra borzasztó szavak tolultak. Felugrottam. Ököllem vertem a mellét, ő azonban megfogta két vállamat, nagy erővel eltolt magától, megrázott, és az ágyra hajított:

– Kettőnk közül önnek nagyobb érdeke, hogy éjszakának idején ne találja szobámban a fellármázott cselédség! Micsoda kis vadmacska! Szerelmében a fogát és körmét használja, gyűlöletében meg az öklét! – Gúnyos mosollyal félrehúzta mellén a hálóköntöst, és nyakán, vállán harapások, karmolások nyomát mutatta. – Most menjen szépen. Majd újra hívni fogom!

Ettől az utolsó és mindennél szörnyűbb megaláztatástól csaknem eszméletemet vesztettem. Egyetlen szó nem jött többé ajkamra, nyögve, sírástól zihálva kitámolyogtam a szobájából azzal az egyetlen, hangos, ordító gondolattal, hogy felöltözöm, elszököm hazulról, és a vízbe ölom magamat. De ahogy szobámba értem, olyan fáradtság fogott el, hogy ágyamra

roskadtam, és elaludtam.

Anyám ébresztett fel délben. Azt mondtam, beteg vagyok, és így feküdni hagyott, de nem mozdult mellőlem. Este végre elköszönt tőlem. Szégyent, kétségbeesett bánatot éreztem, amikor fölém hajolt, és megcsókolt. Szerettem volna belekapaszkodni, visszatartani, s vele együtt mindazt, ami ragyogó, napfényes, ígéretteljes volt fiatal életemben, s ami egyetlen éjszaka alatt összeomlott, elveszett örökre. Mikor anyám kiment, hosszan imádkoztam, aztán öltözni kezdtem. Öltözködés közben rohant meg hirtelen és ellenállhatatlanul a parancsoló, aljas, gyötrően édes vágyakozás, amely lebírta, elhallgattatta rémült ellenállásomat. Újra hallottam a hangot:

– Isabelle... jöjj... Isabelle...

Minden más elmosódott, semmivé vált. Csak ez a hang volt és a testemben tomboló éhség.

Derengés előtt újra Ernst Müller ágyában eszméltem fel. Így történt.

Mindennap meghalni indultam, és mindennap újra bemocskolódtam. Már eljutottam a víz partjáig, és onnan rántott vissza a szörnyű bábjátékos, a sötét szenvedély szálán. Mérget szereztem, és az első alkalommal, mikor kiharcolom vele és önmagammal szemben a lehetőséget, be fogom venni, hogy megszabaduljak, mert más menekvésem nincsen, óráról órára mélyebbre süllyedek. Ellenállásom gyengül. Erkölcsei erőm megtörik. Átitatódtam a pestissel, amellyel beoltott. Már nappal, ébren is sóvárgok utána. Hideg, démoni arca, izmos teste, gonosz, kívánatos szépségbe öltözik előttem, hangjára megremegek. Ha nincs a szemem előtt, féltékeny sóvárgással gondolok rá, és titkos, iszonyú epedéssel várom az éjszakát. Most már arról is megbizonyosodtam, hogy gyermekem lesz tőle. Ezzel betelt a mérték. Nincs többé helyem a világon. Nem maradhatok életben, hogy szüleimre és vőlegényemre, akik határtalanul bíztak bennem, botrányos körülmények között elviselhetetlen szégyent hozzak. Nem adhatok életet Ernst Müller gyermekének, leányfejjel, kitalálva, világ csúfjára én: Isabelle Welles de Blancourt."

*

Ernst az eset kirobbanása után nyomtalanul eltűnt Blancourt házából és minden valószínűség szerint Brüsszelből is.

Ragon előtt és előttem is világos volt, mi történt. Ernst Blancourt gyűjteményében gazdag sorozatot talált a szexuálmágiáról szóló legritkább könyvekből.

Találkozása ezekkel a könyvekkel végzettszerű volt, s úgy hatott szenvedélyes érzékiségére, határtalan becsvágyára, mint az örvény az áramába

került falevéltre. A fekete erők öle mohón beszívta, magába süllyesztette. Kétségtelen, hogy hónapok óta gyakorolt. Leveleiből, írásának megváltozásából kiszámíthattam az időt, mikor kezdett hozzá. Kísérleteinek szomorú sikerét a szerencsétlen, elkényeztetett, gögös Isabelle öngyilkossága bizonyította. Veszedelemesen nagy képességei voltak e terület meghódításához: óriási szexuális energia, kitartás, szorgalom, intelligencia. Csak éppen nem tudta, vagy nem hitte – ha a figyelmeztetéseket el is olvasta –, hogy a mágia sötét erői végül mindig a fekete mágus ellen fordulnak, s egyszerre zúdítják vissza rá mindazt a rosszat, amelyet mások ellen kitermelt. De addig... addig még sok tragédiát okozhatott, mert olyan fegyverekkel szabadult ki a világba, amelyek minden látható fegyvernél félelmetesebbek. Igaz, csak azokat sebezheti meg velük, akik erkölcsileg gyengék, szenvedélyesek, puhák, szellemileg védtelenek... de hány nő mondhatja el magáról, hogy teljesen vértezett?! Ernst Müller gonosz gyönyörökhöz, kegyetlen szenvedésekhez, keserves tapasztalatokhoz juttatja majd őket, azonban fel is ébreszti ellenállásukat egy következő életre. Az úton, amelyen elindult, nincsen megállás, mert lefelé lejt. Ahhoz, hogy visszajusson a jó irányba, neki is el kell érnie előbb a legmélyebb pontot – mint Hans Burgernak. Isabelle halála után talán megrendült egy pillanatra, és átértette elutasításom okát, noha később esetleg rám hártotta a felelősséget.

Az bizonyos, hogy idáig nem akarta juttatni a leányt, aki hiúságát halálosan megsebezte, nyilvánosan megalázta és kigúnyolta. Csak éppen meg akarta táncoltatni, szerelmes, alázatos némberré kívánta silányítani bosszúból, de az elérhetetlent sóvárgó, gyűlölködő, perverz érzékiséggel. A fekete mágia erői azonban mindig túlnőnek a bűvészinason, aki felidézi őket. Tovább rombolnak, dúlnak, önálló életre kelnek, egy ideig még úgy tűnik, idézőjüket szolgálják, de valójában ők irányítják minden lépését, s összezúzzák végül.

A fekete mágus

1805-ben megalakult Párizsban a Les Trinosophist Szabadkőműves Testvériség; "azoknak a páholya, akik három tudományt kutatnak". Az avatásra Ragon hívására én is odautaztam.

Egy ízben, mikor Ragon lakása előtt kiszálltam a kocsimból, néhány pillanatra láttam Ernst Müllert. A ház felől közeledett. Igen rossz bőrben volt. Ruhája, cipője poros, rongyos, álla borostás, arca sápadt, beesett. Amint észrevett, megtorpant, szeméből nagy megdöbbenés tükröződött, majd sarkon fordult, és futólépésben elrohant.

Párizsból hamarosan hazatértem, hogy szüleimtől búcsút vegyek, akik hosszú utazásra készültek. Keletre indultak, s mindent úgy rendeztek el, hogy Grottéba már nem térnek vissza többé. Nekem még maradnom kellett. A határig kísértem el a két csendes, bölcsé lett embert. Lélekben teljesen eggyé forrtam velük. Testi eltűnésük életemből, bármennyire fájdalmasan érintett, nem rázott úgy meg, mint régebben, mert a bizonyosság kitárt kapuja, ha távolabbról is, de már felderengett előttem. Tudtam, hogy nem veszítem el őket.

Békés, munkától átfűtött évek következtek Casselban. Amadeus már szorgalmas, kiváló munkatársammá serdült, és szépen felküzdötte magát a Rend magasabb fokozataiba.

1818-ban Ragon a Les Trinosophist páholyban előadás-sorozatot tartott az ősi és a modern beavatásokról. A Rend néhány ügye amúgy is Párizsba szólított, otllétemet szívesen kötöttem össze az élvezettel, hogy kiváló barátom előadásait meghallgassam, de főleg, hogy Victor Amadeusszal személyesen megismertessem őt.

Ez utam alkalmával hallottam másodszer Ernst Müllerről.

Egyik rendtársam családjának nőtagjai nagy rajongással beszéltek nekem egy csodálatos emberről, aki Madame X. és Mademoiselle Y. súlyos betegségét pusztá kézzel, ráfújással teljesen meggyógyította. Megkérdeztem, miben állt a hölgyek betegsége. Madame X. húsz éve özvegy, mélyen vallásos, még eléggé fiatal asszony volt, akit olyan gyötrő fejfájások kínoztak, hogy napokra lesötétített szobába zárkózott, és sikoltozott fájdalmában. Életét teljesen megkeserítette a fokozódó baj. Barátnőjének elárulta, hogy a rohamot mindig csúnya, szégyenteljes álmok előzik meg, amelyek tartalmát jól nevelt, istenfélő nő létére nem mondhatja el. Mademoiselle Y. már öregedő leány volt, aki vőlegénye halálakor megfogadta, hogy nem megy férjhez, s bár sokan ostromolták, mert szép és gazdag volt, fogadalmához hű maradt. Őt légszomj, nyelési görcs fogta el igen gyakran, és magas helyeken szédülés. Végül már alig mert kimozdulni hazulról, mert beteges állapota különösen társaságban vett erőt rajta. Amint valaki erősen ránézett vagy mély férfihangot hallott, fuldokolni kezdett, s ha közös asztalnál étkezett idegenekkel, az ételt nem tudta lenyelni, torka összeszorult. Nos, ez a csodálatos ember, akit barátaik hosszas rábeszélésére felkerestek, néhány kezelés után megszabadította őket kellemetlenségeiktől. Azóta persze hálás, boldog hívei; de tisztelőinek köre egyre tágul, mert eredményei valóban tüneményesek. Megmondták a nevét is: José Maria de Chassinak hívták.

Később, mikor egyedül maradtunk, megkérdeztem rendtársam véleményét e hangzatos nevű férfiről.

– Nem tudom... – mondta töprengve –, de valami nincsen rendben nála. Csupa nő veszi körül. Férfibetegei véletlenül sincsenek. Harmincas, tagbaszakadt, jóképű fickó, és úgy ápolja magát, mint egy kokott. Okos, nagyon művelt és dúsgazdag lehet, mert gyönyörű palotát, fogatokat, óriási cselédséget tart, lakását azonban egészen gyanús módon rendezte be. Tele van rejtett fényekkel, keleti szobrokkal, nehéz drapériákkal, amelyek mögül ismeretlen forrású zene hangjai szűrődnek elő, széles heverőkkel és üvegketrecekkel, amelyekben kígyókat tart. Minden tárgy megigézésre, elképesztésre, meghökkentésre készült. Vagyonának eredete persze kétes vagy talán nagyon is átlátszó. A nők, akiket kezel... csaknem mind túl vannak első fiatalságukon, egyedülálló, ideges bántalmakban szenvednek, s igen gazdagok. Kezelési módja is felette gyanús. A kezelés céljára berendezett szobát alvadt vér színű drapériák borítják, s a bútorok huzata is mélyvörös brokát. A szoba közepét emelvényen álló, puha kerevet foglalja el. A kezelést magát minden beteg egyformán mondja el... vagy hallgatja el részben. A szoba mennyezete tükör. A beteg, akinek meztelen testére bizonyos illatos fürdők után hosszú, puha, sötétvörös selyemköntöst kell felöltöztetnie, hanyatt fekszik a kereveten, és szembenéz saját kinyújtózott másával a fölötte lévő tükörben. Édes, keleti füstölő nehéz párái töltik meg lassan a vörös homályba merülő szobát. Valamelyik drapéria mögül halk, gyöngéd zene szólal meg; a beteg érzékei bágyasztó, zsongító, végtelenül jóleső álmoossággal telnek meg. Most előlép a csodálatos ember. Magas, izmos termetén szintén vörös selyemköpeny hullámszik, és a már amúgy is félelmetkeltő ringatott beteg fölé hajol. Szemből erő árad. Langyos lehelete a bágyadtán nyitva tartott szemet éri, amely ettől lehunyódik. Aztán következnek a simogatások, kézrátevések, amelyeknek "tömény gyógyerőt árasztó" borzongásában elvész az öntudat. A Mademoiselle úgy jellemezte az elalvás előtti állapotot, hogy az "földöntúli gyönyört okoz, mintha ereibe nektár és ambrózia ömölnék hatalmas tömegben". Madame X. a felébredésről a következőképp vallott barátnőjének, aki cseppet sem diszkrét természetű: "Nagy, de végtelenül kellemes fáradtsággal ébred az ember, mintha hatalmas erőfeszítések, gyötrő harcok után győztesen, betelten pihenne babérjain. Minden feszültség feloldódott. Minden elégedetlenség megszűnt. A bőr lélegzik. A vér fiatalosan áramlik az erekben. A lelkét harmonikus, napfényes, derűs remények, egészséges életvággyal tölti be. A kellemes elbágyadásnak a test vidám, heves, követelő éhségérzete vet véget..."

A világos ábra, amelyet e kitérő leírásból nyertem, nyugtalanító módon az én bukott tanítványom körvonalait mutatta. Egy találkozás azután Madame X.

szalonjában, ahová. Ragonnal váratlanul ellátogattunk, igazolta rossz sejtelmeimet.

"José Maria de Chassin" pasaként trónolt az érzékisége lángjánál kéjesen pörkölődő öreg, pár nélküli nőstények körében. Külsőjére úgy rajzolódtak megtett útjának éles térképvonalai, mintha vésővel vésték volna rá. Árnyékolt, beteg izzású szeme megvékonyodott, nyerges, táguló cimpájú orr fölött lesett nemi zsákmányára. Alsó ajka enyhén lebiggyedt, s ezáltal duzzadtabbnak tűnt; húsos vonalát középen faunvonal osztotta ketté. Ez a vonal megismétlődött és elmélyült erőszakos, erős álla közepén. Haja művészien elrendezve, fényes fekete csigákban nyakába omlott. Szenvedélyének vak szobrása hatalmas munkát végzett rajta: alig néhány év alatt a szexuális düh démonát formálta ki testének engedelmes nyersanyagából. Amint engem meglátott, vége szakadt nagyképű biztonságának. Sürgősen ajánlotta magát, és megszökött a feltételezett kérdéseim elől. Pedig ez idő szerint egyetlen kérdésem nem volt hozzá.

Tudtam, hogy megigézett híveit úgysem tudom eltántorítani tőle. Vad kielégülésekkel, hatalmas nemi emóciókkal kötötte magához ösztönvilágukat, s ezt a kötést csak a szellem benső szabadságharcával szüntethették volna meg maguk az áldozatok. Szellemük azonban dermedten aludt még a test tüzes tégyelyében. Hiába kísérleteztem. Hűvös, figyelmeztető szavaimat elmosta a vérükben szétáradó gyönyör valósága, amelyhez még hozzá úgy juttatta "betegeit" az ügyes varázsló, hogy morális énjüket elaltatta, és megszabadította őket erkölcsi felelősségüktől.

*

Ragon később megírta, micsoda botránysorozat robbant ki "Chassin" körül, amely véget vetett azután párizsi üzelveinek. Először egy, majd több feljelentés érkezett ellene a rendőrséghez híveinek aggódo s megbotránkozott családtagjai részéről. Az ügygel kapcsolatban néhány öngyilkosság is történt, illetve napfényre került, így kipattant Mademoiselle Y. korai halálának titka is, aki a kezelés néhány hónapja után rémülten eszmélt rá, hogy a "kézrátévésektől és ráfújásoktól" másállapotban van. Egy előkelő hölgy azért dobta el magától az életet, mert Chassin, miután vagyonából kiforgatta, nem akart tudni róla többé. Ezek az akarattuktól megfosztott szerencsétlenek csaknem egytől egyig meghökkentő összegeket áldoztak érte, váltókat írtak alá vakon, amelyek vagyoni romlásba döntötték őket. Chassin, mint egy telhetetlen moloch, felszívta minden anyagi erejüket. Elképzelhetetlen volt, mire kellett neki a rengeteg pénz. Bármennyire fényűzően élt, ilyen összegekre nem lehetett szüksége. Mikor a lavina elindult, a szégyen, a

botránytól való félelem és a rémült kiábrándulás pusztított még el néhányat a "vörös szoba betegek" közül. Chassint elfogták, s néhány izgalmas tárgyalás után halálra ítélték. A halálos ítéletet azonban egy még mindig működő titkos befolyás életfogytiglani gályarabságra változtatta.

*

Azt kellett hinnem, a misztérium befejeződött. Ernst Müller eltűnt előlem. A pár nyomorúságos év, melyet a gályán kell majd eltöltenie, bizonyára lecsendesíti kissé, s lelkében veszélyt jelez majd válságok idején a névtelen, visszahőkölő eliszonyodás; ez az élő tilalomfa, amely ott áll minden felkutatott pokolösvény bejáratánál, s amelyet úgy hívnak: a lélek emlékezete.

Gondolataim azonban újra meg újra visszatértek hozzá. Neve felcsendült bennem, mint egy befejezetlen akkord, s lassanként úrrá lett rajtam a megmagyarázhatatlan érzés, hogy szerepe még nem ért véget nálam; el fog jönni hozzám, el kell jönnie minden akadályon, halálos szenvedésen át... és ezzel a bizonyossággal vártam Ernst Müllerre.

Bezárult kör

1830-ban érkezett meg Grottéba.

Senki se ismerte rá, csak én tudtam, kicsoda a szörnyű emberroncs, aki szállást kért a kastélyban. Valóban, semmi sem maradt meg Ernst Müllerből. Hangja rekedtté, mozdulatlaná durvult. Jobb kezének három ujjja hiányzott. Ritka, őszülő haján átderengett sebhelyes fejbőre. Szeme fénytelen volt, megtört, bizonytalan tekintetű. Orrán a hús pirosra maródott és áruló módon megvékonyodott a belső kór rombolásától. Süppedt szájában egyetlen, hosszúra nyúlt, szürke fog riasztott. Alakja meghajolt, összegörnyedt. Lábát keservesen vonszolta maga után.

Mikor látta, hogy felismertem, remegni kezdett, és ha le nem ültetem, elájult volna.

– Bocsásson meg, kérem – mondta fülsértő, szánalmas hangján. – Olyan régen készülök erre a találkozásra... évek óta... évek óta... ide törekszem... Ha nem él bennem ez a cél, már sokszor meghaltam volna... Annyival könnyebb lett volna feladni mindent. – Kifulladt. Rosszullét fogta el. Kértem, hogy pihenjen mindenekelőtt, de őt a halálos beteg emberek türelmetlensége fűtötte, akiknek lelke tele van sürgető, elintézetlen ügyekkel.

– Nem-nem... Most kell elmondanom... Most kell megértenie, különben elkésünk... elkésünk attól, amit... mindjárt erősebb leszek... Igen... ez

csak... az izgalom... Nem adhatna valamit innom?! Nem... nem vagyok iszákos... azt az egyet még nem. ;. Bár azzal vagy anélkül már igazán mindegy... Nálam...

Enyhén alkoholos, erősítő italt kevertem neki, amelyet mohón megivott. Szemét lehunyta, nagyot sóhajtott, és hátradőlt a széken.

– Így... – mondta halkan. S azután ezen az egyenletes, halk hangon beszélni kezdett. Hangsúlytalanul, letargikusan. Úgy mondta el az eseményeket, mintha nem is vele, hanem egy rég halott idegennel történtek volna. Isabelle Welles de Blancourt-nál kezdte. A fekete mágiával való találkozását, s az ellenállhatatlan hatást, amelyet gyakorolt rá, első gyakorlatait és ijesztő, mámorító sikereit úgy mondta el körülbelül, ahogyan én rekonstruáltam magamban. De Isabelle iránti érzései, tettének indoka csak részben egyezett meg saját feltevésemmel. Azt nem tudtam, hogy Isabelle előtt már voltak sikeres kísérletei egy ismert, társaságbeli hölgygel, ez azonban nem végződött tragikusan.

– Kivert a verejtek, mikor parancsomra a gyönyörű asszony megjelent éjszaka a szobámban. Csodálkoztam, ujjongtam, és rettegtem – mesélte. – Meztelen testén nem viselt mást, csak egy földig érő cobolybundát és a bunda burkában csupa tűz, illat, eleven láng volt... Azóta már megtanultam, micsoda telhetetlen, pusztító hetéra szabadul fel ezekben az erényes nőkben pusztán azzal, hogy kikapcsolom felszínes akaratum s erkölcsi ellenállásuk vékony huzalját. Mert hiszen a szenvedélyt, amellyel odaadták magukat, s egyre több, egyre bonyolultabb kéjt követeltek, nem én parancsoltam rájuk, az a sajátjuk volt...

Rátért a válságra, amelybe Isabelle öngyilkossága döntötte.

– Nem akartam megölni. Hiszen valójában szerelmes voltam belé. Imponált nekem. Tiszteltem és csodáltam. Az a fajta nő volt, aki a legjobban hatott rám, és le tudott kötni. Tökéletes dáma és tökéletes szerető. Éles, okos, hajlékony eszű, igazi cinkos minden területen... s milyen kimeríthetetlenül sokszínű, káprázatosan szép! Csak a hamvasszőke, szürke szemű nők tudnak ilyen megdöbbenően, provokálóan szépek lenni. Bőrének árnyalatai, profilja, szájának vonala, nyakának, állának íve, szempillájának selymes árnyéka, merész és hegyes melle, karcsú testének kulturált, mégis szépségesen állati mozgása a legkívánatosabb drágakővé tette előttem. Tudtam, hogy csak én tudom mohó érzékeit kiszolgálni, csak én vagyok méltó ellenfele, hímje... ura és párja. S biztos voltam benne, hogy ő is érzi ezt minden csepp vérével, ha küzd is ellene, ha le is tagadja önmaga előtt... Mikor már láttam, hogy teljesen áttüzesíti a szenvedély, lebírja minden ellenállását és parancsom nélkül is éhesen, alázatosan ágyamba siet, azt hittem, beismerésre kényszerült, megadta magát, és én győztem. Tudtam, hogy gyermeket vár. El akartam

szökni vele, hogy feleségemmé tegyem... de kisiklott. Az utolsó pillanatban. Érthetetlenül... váratlanul... Előtte még úgy simult hozzám, mint egy megszállott nőstényállat... pedig nem hívtam... nem kábítottam el... Nem kapcsoltam ki az öntudatát. Nappal osont a szobámba, mellemre vetette magát... sürgetett, kínálkozott... aztán... bevette a mérget. Egyszerre összeomlott bennem minden. Halálosan megrettentem. Az ön szavaira gondoltam és a figyelmeztetésekre... Először éreztem bűnnek, ijesztő, következményektől terhes transzcendens gáztettnek azt, amit tettem. Visszaemlékeztem fogadkozásaimra, amellyel megkérdeztem: én jelentkezzem majd, vagy ön fog hívni, ha meggyőződik arról, hogy tévedett?! Mélységes bánat fogott el bukásom miatt és forró vágy, hogy jóvátegyek mindent. Isabelle azonban halott volt, a botrány a családon belül kipattant, és nekem menekülnöm kellett. Párizsba utaztam. Tele voltam büntudattal és jó szándékkal. Úgy hittem, nem jöhet elém olyan kísértés, amely arra kényszeríthetne, hogy a fekete mágia bűnös fegyveréhez nyúljak újra...

Megtakarított pénzem hamarosan elfogyott. S a sötét hatalmak, amelyeket megtagadtam, eltorlaszoltak előttem minden munkalehetőséget. Éheztem. Lerongyolódtam. Szállásomról kivettek. Sétálva, kapuk aljába húzódva vagy a Bois de Boulogne bokrai közé rejtőzve töltöttem az éjszakákat. Szemétkosarokból előkotort hulladékból táplálkoztam, s a balszerencse továbbbűdözött. A legegyszerűbb munkát, amelyet odaadtak volna bármelyik durva félkegyelműnek, nem merték rábízni. Gyanakvást, bizalmatlanságot ébresztettem... vagy egyszerűen bizonytalanságot. Faggatni kezdtek, ki vagyok, hogy kerültem ide, és látszott rajtuk, nem tudják, hová soroljanak, de érzik, hogy máshová tartozom, s valami bűn juttatott idáig.

Az éhezés, piszok, otthontalanság megkeseredett bennem lassan. Beláttam, hiába küzdök. Hiába akarok becsületesen kiemelkedni a mélységből, ahová lesüllyedtem. A jó szándék a kutyának sem kell. A tiszta törekvés még csak szánalmat sem ébreszt senkiben... de azért még mindig kapaszkodtam, még mindig tovább harcoltam. Egy ponton azonban úgy tűnt, nem bírom tovább. Négy napja egy falatot sem ettem. Az éhség már nem is marta a gyomromat, csak ólmosan fáradtta, gyengévé tett. Szédültem. S akkor egyszerre eszembe jutott Ragon. Értesültem róla, hogy Párizsban van, s addig messze elkerültem az utcát, ahol lakott. Hirtelen nagy megkönnyebbüléssel született meg bennem az elhatározás, hogy felkeresem; elmondok neki mindent, és segítséget kérek tőle. Nem fogja megtagadni, biztos voltam benne. Kapuja előtt aztán önnel találkoztam. Hogy miképpen érintett engem ez a találkozás és mit kavart fel bennem, azt nehéz kifejezni. Furcsa módon a keserőséget dobta felszínre, amelyet hiábavaló törekvésem, nyomorom termelt ki, és ez a keserűség esztelenül ön ellen fordult, mintha mindazért, ami velem történt, önt terhelné a

felelősség. A szégyent és félelmet, melyet megpillantása keltett, egyre elvakultabb vádak mosták el bennem, ön volt az, aki megizlettette velem a tudás fájának gyümölcsét, s azután ezzel a féltudással, gyengén, készületlenül, kitette a szűrőmet. Ha Grottéban maradhatok, sohasem jutok idáig. Ön cinikusan s előre számítva bukásomra olyan kísértésekbe hajszolt, amelyeknek nem állhattam ellent, s most, mikor a menny és pokol egyaránt kivetett magából, megvetően, közönyösen elfordul tőlem. Lázadó, kobraméreggel telített szavak fakadtak fel a keserűség lágájából: az igazság az, hogy tartozni kell valahová. Egészen odatartozni. Csak az válik szerencsétlen kítaszítottá, aki gyáva és erőtlen, aki a középúton topog, ahelyett, hogy irányt választana, s a másik utat felégetné maga mögött. Jaj a langyosoknak! Jaj a töprengőknek, a vérteleneknek, a fal mellett osonóknak! Az uralkodók, az élet győztesei mindig a két főút valamelyikén lovagolnak, nyíltan, öntudatosan, tétovázás nélkül! Feketék vagy fehérek, forrók vagy hidegek, s annak, amit tesznek, teljességét élik át, minden ízét felisszák és minden következményét vállalják. Az egyik irány elzárkózott előlem. A másik nyitva áll, de küszöbéről rémülten visszafutottam. Miért? Miért szűkölködöm, miért alázkodom meg, mikor ez a közönyös, zárkózott, bizalmatlan város minden titkos bujaságát elem öntené, ha akarnám...

Ha akarnám...

Nos... a Bois de Boulogne egyik padján már nem fiatal, de még nagyon szép dáma ült. Fogata távolabb várakozott rá. Drága ruháján, nagy, tollas kalapján s a fülében villogó drágaköveken láttam, hogy igen gazdag lehet. Legyezőjével közönyösen legyezgette magát. Tekintete üresen, unottan elsiklott rólam, mikor először ránéztem. Ez a pillantás felizgatott állapotomban úgy hatott rám, mint az égető korbácsütés. Minden nyomorúságom, éhségem, megalázottságom összpontosult a keserű akaratban, hogy megváltoztassam ezt az unott, becsmérítő közönyt, megváltoztassam az ő pillantásában, s rajta keresztül mindazokéban, akik fölött hatalmat nyerhetek. Akartam, hogy másképpen nézzen rám, s ebben a gáttörő akaratban elégett, semmivé lett a másik út. Újra és egészen választottam. Tudatosan, minden felelősséget magamra idézve, nyitott szemmel, elszántan ráléptem a fekete mágia ösvényére... Hogy micsoda eredménnyel, arról már tud... részben... Ahogyan a halálról szóló mesét hallgató gyermek hisz abban, hogy ő, egyedül ő sohasem fog meghalni, úgy hittem én is, hogy nekem sikerül majd elszöknöm a tettek következményeinek vérebe elől. Egészen ügyes megfigyeléseket tettem, és sikeresnek látszó elméletekkel torlaszoltam el a réseket, amelyeken át hozzám férhettek volna. Tudtam, hogy annak, aki az érzelmek kígyómérgeivel operál, immúnissá kell válnia a mérgekkel szemben. Sohasem engedtem, hogy egy érzés: szerelem vagy szánalom elborítson.

Sohasem a másikért, mindig önmagamért szálltam alá a legbonyolultabb gyönyörök alvilágába, gondosan kezemben őrizve a hideg számítás Ariadne-fonalát. Senkihez se tartoztam, csak önmagamhoz. Nem voltak ragaszkodásaim, és nem voltak kötéseim. Önmagam szolgálatában, minden kínálkozó lehetőséget megadóztatva és gátlás nélkül kizsákmányolva, mindenki számára megközelíthetetlenül, az önzés bevehetetlen erődjeként éltem az élet teljességét. Ez az állapot néhány éven keresztül a biztonság hiú ígézetébe ringatott. Azután egy napon ráébredtem arra, hogy erőm minden torlasz ellenére, mint az illanó olaj, eltűnik, elpárolog lassan. A tűz, amelyet szüntelenül tápláltam, amellyel odacsaltam és megperzseltem áldozataimat, engem is emészteni kezdett. Megrettenve elhatároztam, hogy a hatalmas vagyonnal, amelyet szereztem, visszavonulok, eltűnök vadászterületemről, és hosszú absztinenciával pótolom az elveszetteket. Egy pillanatig se gondoltam arra, hogy életmódomat nem tudom majd abbahagyni. Testem pihenést kívánt, nyugodt, magányos álmokat, kikapcsolódást; egy penzionált lovastiszt szolid időtöltéseit: halászatot, vadászatot, kertészkedést... de akárhová mentem, akaratom, parancsom nélkül utánam ömlött mindaz, ami elől menekültem. Lányok, asszonyok jöttek hozzám kábán, dadogva, önkívületben éjszaka, és tüzes testükkel ágyamba bújtak. Hiába kergettem őket, hiába zártam el az ajtót, megtalálták a módját, hogy elérjenek, féktelen szenvedélyükkel megzengessék beteg képzeletemet, felgyújtsanak, és újra meg újra elszívják fogyatkozó erőmet. Nem tudtam megsemmisítem a varázst, amelyet felidéztem. Ott zengett, zúgott körülöttem, hívta, bővölte, csábította rám az éhes nőstényrajt, a mohókat, magányosokat, kielégületleneket, telhetetleneket, s reszkető, tiltakozó, gyengülő húsoból csillapította felkorbácsolt étvágyukat.

Visszamenekültem Párizsba. Nem tudtam, hogy csapdába futok. Az ügyek, távollétemben bomlani, kavarogni, bűzleni kezdtek, és még mielőtt megneszeltem volna, teljes erővel kirobbantak. Akkor már tudtam, hogy valamelyik szörnyű éjszakai succubus vérbajjal fertőzött meg. Rom, rothadás, összeomlás, zűrzavar volt minden bennem, és nem sokat törődtem vele, mi történik körülöttem. Halálra ítélték. Egy volt betegem, igen befolyásos, nagylelkű asszony, akivel gyalázatosan bántam, aki azonban megrendítő módon ragaszkodott hozzám, elintézte, hogy a halálos ítéletet gályarabságra változtassák. Az embertelen körülmények, amelyek közé a gályán kerültem, néhány hónap alatt összetörtek. Csontvázzá aszalódva, teljesen legyengülten gubbasztottam a padon, amelyhez hozzáláncoltak, és semmiféle kínzás, semmilyen erőszak nem kényszeríthetett rá, hogy felemeljem az evezőt. Ólmos, tűnő öntudattal hallgattam saját hörgő lélegzetemet, és vártam a megváltó sötétbe zuhanást... Ezen a ponton következett el azután az a

szörnyű, alig kifejezhető élmény, amely visszahajszolt az életbe... Mintha nyálkás, mérges hullóktól nyüzsgő szakadékba pillantottam volna... de nem... amit ember képzelete utolérhet, azt mind meghaladja ezeknek a transzcendens szörnyeknek ocsmány félelmetessége, amelyek éhesen várokoztak rám a küszöbön túl... A sóvár, démoni szemek... a torz állapotfák gonoszul emberi, kaján és könyörtelen kifejezése... s a bosszú, rémület, szenvedés mértéke és ígérete, amely felém áradt belőlük, és névtelenül is hatalmasabb, visszaretentőbb volt a testi kínzás és halál minden borzalmánál...

Úgy kapaszkodtam vissza testembe, mint a vízbe fúló, aki lábát cápák és polipok elől kapkodja. Küzdeni kezdtem a korhadt szál deszkáért, amely a látható világban fenntartott. Görcsösen, kétségbeesetten, feltámadt emberfeletti akarattal *akartam* tovább élni. Ernst Müller felbomló testében, egyetlen menedékemben, amely elválasztott a túlvilági végrehajtóktól, akik elálltak a halálon túli kijáratot... Tudtam, ezen a kijáraton nem mehetek ki, nem szabad kimennem, mert ami azon túl várokozik, az nemcsak a pokol maga, értelme mélyebb és lesújtóbb, mert valami olyannak a pusztulását idézné elő Eonnyi örökkévalóságokra, amely a szellem fényét, az értelmet jelenti: a *személyiség, az öntudat szétbomlását az állati lét töredékeire*... Meg kell maradnom Ernst Müller testében, hogy egy magasabb sík kapujáig dolgozzam fel magamat, amely olyan ösvényre nyílik, ahonnan visszatérhetek vezeklő embernek...

...És hát... ma élek. Még élek. A természet minden törvénye ellenére. Szökési kísérletekért kétszer megcsonkítottak. Félholtra vertek. Kikötöttek a forró napra, és azt hitték, már halott vagyok. Most mégis itt ülök ön előtt. Célhoz értem. Tudja, miért jöttem, ön volt az életforrás távolról is, amely tiszta emlékeivel megtartott, és átsegített minden poklon. S az, hogy ideérhettem, bizonyítja, megszolgáltam, a sorstól már elnyertem a segítséget, amelyet öntől kérek. Tegyen újra egészséges emberré! Adjon néhány évtizedet, és én felküzdöm magamat a mélységből, ahová lezuhantam. Juttasson *időhöz*, hogy visszanyerjem az öntudatos Égőhöz való jogomat. Tovább nem akarok élni. Nem Örökkévalóságot kérek, csak egyetlen emberöltőt!

Fáradtan elhallgatott. Szája széle reszketett; sebes, sűrű homlokbőrét verejték lepte el. Mennyire szántam! És milyen tanácstalan voltam. Hogyan tagadjak meg valamit egy haldokló, fanatikus kétségbeesettől, akinek hite és kérése óriási tévedésen alapul?! Olyan állapotban volt, hogy nem vitázhattam vele, s nem taglózhattam le kerek elutasítással. Úgy határoztam, mindent megteszek érte, amit tehetek. Megvizsgálom, és a rendelkezésemre álló eszközökkel gyógyítani fogom. Felerősítem, amennyire lehet; talán sikerül újra egészségessé tennem, s így elnyeri az annyira sóvárgott néhány évet – ha

nem is egy egész emberöltőt.

A vizsgálat azonban alaposan elhervasztotta reményeimet. Nem volt már egyetlen ép szerve sem. Vérének bomlása túljutott azon a fokon, amelyen még megállíthattam s visszafejleszthettem volna a folyamatot. Feloszló roncsként vonszolt testét akarátának láncára fűzve, sírba való hullá volt, amelybe egy kárhozott lélek járt vissza kísérteni. Bűz, genny, rothadás... nem tudtam, hogyan nyúljak hozzá. Lesújtottságomon látta, mit tartok állapotáról

– Semmit sem számít! – mondta szilárdan. – Az, hogy élek, csoda. Akaratom csodája, ön azonban nagyobb csodákat tehet. Ne játsszuk el újra a természetes magyarázatok professzorosdíját. Ez csak bűjócška. Már nincs időm és erőm rá. Elixírt adjon! Ha úgy tetszik: *AZ ELIXÍRT!* Más nem segít rajtam. És ön nem engedhet meghalni. Nem engedhet állattá aljasulni, mikor egész lelkeimmel, szellememmel, minden képességgemmel, vezeklési vágyammal, megbánással és jó szándékkal a kezébe kapaszkodom, segítségért könyörgöm! – Csonka kezével valóban megragadta karomat, és görcsös, valószínűtlen erővel szorította, rángatta, húzta magához. Borzalmas volt.

– De miből gondolod, hogy én, éppen én adhatok neked ilyen elixírt?! – tört ki belőlem tehetetlenül.

Karomat eltaszította. Keserűen, hideg haraggal lökte ki a szavakat:

– Nézzen tükörbe!

S én önkéntelenül az orvosi laboratórium mosdója fölött lévő tükörbe pillantottam.

– Ön most közel hetven esztendő. Tudom. Ne tiltakozék! Próbálja nekem természetes magyarázattal megvilágítani, miért nem hat többnek harmincévesnél?!

A vágás meghökkentett. Mit feleljek rá? A módszert, amellyel testi kondícióm felépítettem és megőriztem, nem szolgáltathattam ki neki, mert éretlen volt rá, és nem tudta volna követni. S a gyógyszer, az esszencia, amelyhez én lassan hozzáedződtem, s amelyet sajátos alkatomnak megfelelően készítettem el, egy gyengébb, még hozzá súlyosan beteg szervezetet azonnal elpusztított volna. Valamit mégis mondanom kellett. Óvatosan beismertem, hogy fiatalos külsőmet valóban okkult gyakorlatokkal és egy bizonyos esszencia segítségével őriztem meg. Azonban magában ez az esszencia az évtizedes, lassan felépített gyakorlatok és más, avatatlanok előtt fel nem tárható dolgok összesítése nélkül nem gyógyszer, hanem gyorsan ölő mérég. Elégeti az életerőt. Ha beadnám neki, meggyilkolnám vele.

Elvakultságában nem hitte el, amit mondtam, csak a beismerésre csapott le, hogy van ilyen elixírem. Kérte, követelte, hogy adjak belőle... az ő felelősségére. Őt nem fogja megsemmisíteni. Láthattam, akarata nem mérhető

emberi mértékkel. Ami pedig a gyakorlatokat illeti, sok átgyakorolt év van mögöttem. Ha az irány rossz is volt, mégis hatalmas erőket tartalékolta velem. Kérését természetesen meg kellett tagadnom. Borzasztó jelenetet rendezett. Sírt. Elém vetette magát. Átkulcsolta a térdemet. Mellét verte, fogadkozott, végül átkozni kezdett olyan gyötrő gyűlölettel, hogy a szája habzott tőle. Mély ájulásba esett utána. Ágyba fektettem. Szervezetébe erősítőszereket juttattam, és mikor eszmélni kezdett, magára hagytam.

*

Baljós, tisztázatlan problémátömeget vittem magammal dolgozószobámba. Késő este volt, én azonban nem akartam lefeküdni. Meg kellett fejtenem a nehéz hieroglifát, amelyet a sors újra és újra feladatul adott, s most végső sürgetéssel elém állított. Nem térhettem ki előle. Három szobával arrébb kínlódott egy ember, aki legnagyobb szerencsétlenségében, létének végveszélyében görcsösen hozzám kapcsolódott, tőlem várta megváltását. Átgázolt minden szavamon, érvemen, mint Rabbi Löw Gólemje, s csak a belérejtett varázsformulára hallgatott. Elixírt kért tőlem, és nekem nem volt számára elixírem.

A Gólem pihent, és erőt gyűjtött odaát. Új meg új órákat zsarolt a haláltól, hogy kiharcolja tőlem saját rögeszméjét.

Én pedig feladtam a kérdést a csillagoknak, mert önmagamból nem hangzott rá felelet.

Ahogy a lámpa csöndes fényében asztrológiai számításaimba merültem, s kint a tárt ablakon túl sötétben zúgott a holdtalan park, hirtelen belém markelt az emlékezés. Ugyanez megtörtént már velem egyszer. A pillanatok, érzések, a sötétség súlya, a csend hangja hajszálla fedték egymást – akkor és most. A két kép egymásra tolódott. Sötét pajtában ültem egy kékre festett ládán, és a térdemre támasztott könyvön felvázoltam a csillagok állását: ugyanazt a csillagállást, amelyet kezem most rajzolt bele az állatögöv egy-egy körének tizenkét házába. Egyik kör az én sorsom, a másik Hans Burgneré... vagy Ernst Mülleré?

Ernst Mülleré, aki távol valahol meglapulva figyel, és hallgat... Igen. Most én ültem Rochard helyén. Azonos voltam vele.

Milyen zsúfolt a halál háza az én horoszkópomban ma éjszaka: a nyolcadik ház. Ugyanazok a sötét bírák tolonganak benne, mint akkor... nem... nincsen akkor... ez az a pillanat! S a másik kör, Hans Burgneré... vagy Ernst Mülleré... úgy fedi az én körömet, hogy a szörnyű közelállásban a bírákból hóhérok lesznek: Mars a Merkúrral az Iker jelében... Mars a Szaturnusszal fülledt konjunkcióban. Pusztító erőiket a Hold gyűjti kelyhébe, koncentrálja,

és hatalmas, parancsoló erővel közvetíti hozzám és hozzá... aki meglapulva figyel, és hallgat...

Hans... Ernst...

Egyszerre tudtam, falakon át láttam, mi történik vele sóst. Láttam tétován csusszanó lábát a laboratórium körén, görnyedt, ösztövéralakját, ahogy feketén elválnak a fehér fal háttérétől... Gyertya fénye villan fel... Ernst csonka, reszkető keze végigkutatja az állványokat, a szekrényeket, fiókokat... Ládákat nyit fel... Tégelyek, üvegcsék, dobozok fedelét rángatja le mohó türelmetlenséggel... A folyadékok, porok szétömlenek... szerencse, hogy mindegyiket latin felirattal láttam el, s Ernst ért latinul, különben megmérgezné magát valamelyikkel... Nem találja, amit keres... Érzem fokozódó, beteges, túlfeszült dühét, megzavarodását, kapkodó gondolatait... Érzem, amint a rögeszme elhatalmasodik benne, s föléget minden kontrollt: – Meg kell szerezni a fukarul őrzött arkánumot, az irigyen, gonoszul elzárt egészséget, új életet, levegőt, fényt!... S ha imádságok és a legfőbb szakramentumok pecsételik le, akkor is fel kell törnie a pecsétet, s ha vér és hús torlaszolja el, akkor át kell gázolnia rajta, mert nincs más út, és nincsen más választás... Az asszonyok holtteste mellé, akik miatta haltak meg, újabb holttest kerül majd. Mindegy, nem számít. Semmi más nem számít, csak a Nagy Arkánum!... Mélyebbre már úgysem bukhat. Többet már nem kockáztathat. Meg kell kapnia... Vér és hús... Mi őrizheti más, és mi védheti a legnagyobb titkot?!

Vér és hús...

A park fölött vörösen felkelt a késői Hold.

A megoldott probléma kristályos tisztaságban tárult fel előttem. Egyetlen árnyék nem vetődött rá. Nyugodt voltam. Íróasztalomon levelet hagytam hátra Victor Amadeusnak. Megírtam benne a Rendre vonatkozó utasításaimat, és azt, hogy néhány fontos írásomat hol, milyen jelszóra helyezze letétbe. Más elrendezni valóm nem volt. A kastély és birtok a Rend tulajdonába ment át, ezt régebben így határoztuk el apámmal.

Hálószobám ablakai nyitva állottak. Lefeküdtem, és vártam.

Az éles holdfény hosszú ezüstszoópokat rajzolt a padlóra.

A kis léghuzatból, amely arcomat érte, tudtam, hogy kinyílt, majd becsukódott az ajtó. A fehér, áttetsző függöny felduzzadt, azután visszaomlott az ablak elé.

Reszkető, fojtott, nehéz légzés zöreje hangzott a szobában.

Nem mozdultam. S a felém közeledő, gyötrődően óvatos léptek lassú vánszorgása alatt mélységes száanalom öntött el a szerencsétlen iránt, aki elvakultan, zsarnoki rögeszméjének megszállottjaként közeledett hozzám, hogy megtegyen valamit, amiről még nem sejtí, hogy meg fogíja tenni, s amit

én is így tettem meg valamikor. Azért sajnáltam annyira, olyan igaz, nagy szájalommal, mert megtettem.

Mikor ágyam mellé ért, mereven megállt, és feszülten figyelt egy ideig. Légzésem ritmusát leste. Érezhetően megnyugodott, és óvatosan fölém hajolt. Keze a párnám alatt tapogatódzott; végigfutott éjjeliszekrényem lapján, a pohár, a lámpa körvonalain, kihúzta a fiókot, ott motozott, majd könnyű érintéssel mellemet simította végig. Hirtelen megérezte a lapos kis szelencét, melyet aranyláncon viseltem. Keze megtorpant. Testén rándulás futott át.

Arcomra e pillanatban rásiklott a holdfény, s neki látnia kellett, hogy szemem tágra nyíltan nézi minden mozdulatát.

Rám meredt. Arcán rémület áradt el; olyan iszonyat, mintha szúrásra ajzott kobrát látott volna meg közvetlenül maga előtt. Visszahúzódott tőlem. Keze tapogatódzva támaszt keresett az éjjeliszekrényen, és kikötött a lámpa karcsú, hideg bronzoszlopán.

Ágyam az első ütés után szétroncsolódott, nem éreztem fájdalmat... Ernst már csak az üres, összezúzott testhüvelyt ütötte eszelősen, hogy eloltsa a szem két merev fénypontját, amelyek démonokként őrizték a kaput... Nem hallott és nem látott mást, csak azt, hogy meg kell szüntetnie az ellenállást, ki kell tépnie konok, makacsul, ellenszegülő testemből saját életét...

Opus Magnum

Szűk, meredeken lejtő barlangfolyosón botorkáltam lefelé. A folyosó végén tompa fényű pentagramma derengett. Közel érve hozzá láttam, hogy csillag alakban vágott nyílás, amely lépcsőkben folytatódik. Zsongító, elemezhetetlen illat szállt a levegőben; könnyű, kékes gőz, amely lassú nyomulásomban különös félkábulatba ringatott anélkül, hogy tudatom elveszett volna, ígéretteljes, ünnepi, eksztázist ígérő misztikum volt ebben az illatban, megzengette, kiélesítette a lélek érzékeit, s ember számára hallhatatlan hangokat, ámulatos, bukolikus színeket közvetített hozzá. Úgy figyeltem a halk zenei tónusokra, mintha csak tudatosítottam volna egy állandóan körülöttem zengő melódiát. Az egymásba átolvado pasztellszínek gyöngéd játékát is ezzel az átütő, hálás emlékezéssel ismertem fel.

A folyosó kis sziklafülkébe vezetett, amelynek közepén sima, embertest hosszúságú kőpad állott. A kőpadon testem sűrű asztrálmása feküdt lehunytt szemmel, mély tudatlanságban. A kékes füst egy oltárszerű állványra elhelyezett serpenyőből szállt fel, s nemcsak illatot, hanem átható fényt is árasztott.

– Cornelius! – hallottam a Mester hangját halkán és közlelől. Alakja még láthatatlan volt. – Ébredj!

A kábulat eloszlott. Sohasem érzett súlytalanság, szabadság ujjongó érzete járt át. A sziklafülke szűk falai hatalmasan széttágultak, szédítően magas, oszlopos termet öleltek körül. Visszanéztem a kőpadra. A sziderikus test ottmaradt mozdulatlanul, s mögötte, elmosódó távolban, apróra összeszűkülő képtér közepén anyagi testem véres csonkja feküdt a bemocskolódott ágyon. Tudatomat eltéptem a látványtól.

A falakon körös-körül páholyok pasztellfüggönyei lebegtek, arcok néztek rám csendes mosollyal, amelyeket sohasem láttam, mégis ismertem, mintha végtelen időket együtt éltünk volna át. Számlálhatatlan sorokban köröztek egymás fölött a páholyok a magasság felé, egyre ködszerűbben s megfoghatatlanul. Ámulva láttam, hogy az oszlopok fejei a szabad, csillagos horizontba nyúlnak, s közöttük havas hegyek csúcsai néznek rám fehér, égbe szűrő nyilakként. Lenyűgözött e kép megrázó szépsége. Figyelmemet a magasságra és elmosódó távlatra összpontosítottam, s lassan kifejtettem a ködből a csúcsok közötti védett lapályokon épült kolostorvárosok szögletes vonalait; hallottam a tibeti szertartások hosszú csontkürtjének bús, rekedtes hangját s a szisztumok ünnepi csengését. A terem, amelyben állottam, a Rend avatótermének szellemi ideája volt, s a csúcsok, amelyeket láttam, Tibet szellemi tartalmát fejezték ki; a valódi bölcsességet, amely láthatatlan, havas fenségekben magasodott a primitív, szektáriánus tömegek feje fölött.

A Mester hangja újra szólított, s most már láttam őt. Hosszú, napsárga köntösben, borotvált fejjel, napégette, sötét aszkétaarccal állt a kőpadon fekvő alak fejénél, és intett, hogy közeledjem. A formák, amelyek kísérték, nyilvánvalóvá tették előttem, hogy testben van még, s e testnek finomult mását viseli magán. Jobb karját a dermedten nyugvó asztráralak fölé nyújtva, megcsendült ajkán az ősi misztériumok örökké ismétlődő formulája:

"Égesd el testedet gondolataid tüzevel!"

Az asztráltest már pirosan izzó rostélyon feküdt, és világítóan áttüzesedett lassan. A mélyvörös izzás fehér ragyogássá vált, és vakító kristályszikrázássá fokozódott. "Azok, akik elvesznek, a gőzhöz hasonlóak,

a tűzhöz hasonlóak,

a fűsthez hasonlóak," – idézte az Úr szavát Ezra könyvéből: – "égtek, izzottak, és elhamvadtak.

Te azonban, aki égtél, izzottál... tűzben edzett ékkővé lettél, amelynek neve: Lapide Rubro!

Nem választottak méltatlant maguk közé a Beavattak. Az elhívott, az Igazak közül egy, újra visszatért!" Harangok ezüstös, mély és magas, bűgő és csengő lángja, kürtök, transzcendens ünnepet hirdető harsonák Rúgása

hömpölygőit elő a ködbe vesző magasságból, de a Mágus ujjongó szózata mind e hangok fölé emelkedett tiszta zengéssel:

"A múlandóság hamuvá lett. Az árnyék fényvé változott. A tűzből élő arany született. Létrejött a Mű. Az Arkánum itt nyugszik előtted, Uram! A munka tökéletes. Csatlakozzatok hát, világosság fiai, táruljatok fel, halhatatlanság kapui, tűnjék el a felhő, amely a halandók szemét beborítja. A Mágus, akit az elemeken uralkodó szellemek mesterüknek ismernek el – a Mágus megérkezett!

Aldott legyen az Úr és a Hozzá visszatérő Egyetlen Élet!"

Ott álltam a boldog beteljesülés fehéřizzásában, személytelenül, zengő, áradó akkorddá oldódva az Isteni Remekműben. Arcok, helyek, hangok, színek, ábrák nyomultak néha közelebb hozzám, megmutatták lényegüket, azután eltávolodtak. Láttam a Rend Mestereit, egyeseket a föld különböző bűvőhelyein; befalazott tibeti remetekunyhókban, ahol minden látszatszillogást és formát kirekesztettek életükből, hogy elöntse őket a belső végtelenség hatalmas fényessége. Mások meg már test nélkül, titáni erőforrásokként ostromolták az emberlét dermedt homályát, időtlen türelemmel munkálták, készítették elő a jövőt, amely egy hosszú, gyötrelmes korszak pusztulása után új, boldogabb Eont hoz majd el a keveseknek: az Aranykort. Láttam az Őrzőket és a Nevelőket. Láttam az Isteni Erők eszközeit, a súlyosan szép életű lélekterheseket, az eksztatikus Látókat, Hallókat és a Szó igazi hirdetőit. Láttam az Isteni Terv szétszört összeesküvőit, a vakul és kínzottan kitartókat, a gyöngeségükben erőseket, akik sohasem adták fel az Utat, s láttam a Föld urát, Adonáját, amint féltő szeretettel hajolt a Tűzbe helyezett Föld lángoló tégelye fölé; a szenvedés és borzalom jajszavai, a föltornyosuló gyűlölet, gátat szakító vér- és könnyözön fölé, s szította a tüzet, ki ne aludjék... csak égjen, lángoljon még-még, forraljon, lázas krízisekbe korbácsoljon, hogy az Idők Végén, ha az óra betelt, létrejőjön e bolygó transzmutációja is, amely fémjelét egy fokkal finomabbra jelzi majd a Kozmoszban...

...De láttam a magam életrádusának sötét és fénylő alakjait is; hogy eloszlassák az Idő bizonytalanságának minden homályát bennem, és sorsuk maradéktalanul feloldódják a megismerés ragyogásában. Láttam Amadeus Bahrt, a Rend tagjainak ismertetőjeleivel, mint tanítót sárga köntösében a sziklás, kopár fennsík zord körvonalainak hátterében, ahogy körülülték tanítványai, akik évezredek szenvedésein, kerülőin át cserkésztek el a Világi Tetejére, hogy végre lábához kuporodhassanak. S felismertem e tanítványok között egy vézna, okos szemű fiút testében azt az asszonyt, aki megszült egyszer, és a legtöbbet tette értem halálában is: a milánói Mariettát, Francesco Borri édesanyját. Vele volt lelkének társa is, akkori apám. A nemek vonzása

és kötöttsége eltűnt közülük. Testvérek voltak és társak a szellemi igazságok szomjas hallgatásában, a gyakorlásban és törekvésben,

A szegény, érzelmes Sophie Pétiót apácakolostor árkadós folyosóinak, néma celláinak, homályos kápolnájának menedékébe húzódva láttam viszont. Élete gyertyák lobogó fényében, tömjénszagú árnyékok, didergő penitenciák, transzcendens félelmek és a hús szűrő, követelő lázadozásának váltakozásában pergett. Sírt, imádkozott, sanyargatta magát, de sanyargatott teste újra meg újra legyőzte. Álmában incubusok látogatták. Babonái rémképei kitartottak mellette, noha együgyű hitének megható derengése sem hagyta el, és kifelé terelte az alvilági zürzavarból. A fénylő bizonyosságban, amelyben a dolgokat szemléltem, nem kapott helyet a múlandó, sötét felhőjárás fölötti szánalom vagy szorongás. Tudtam, hogy Sophie Pétió élete is meg fog oldódni, ahogy az enyém megoldódott, s minél mélyebbre sújtja a szenvedés, annál több erőt nyer a fellendüléshez.

Péloc doktor útja már sima és világos volt, mint az olyan lényeké, akik nem várnak, nem remélnek, nem követelnek maguknak semmit, s akiknek tettei áldozások. Mindegy, hol folytatta azt, amit Párizsban elkezdett; Angliában-e vagy Németországban, Olaszországban-e vagy Dániában. Gyógyított, szolgált, és tanult előítélet, gátlás nélkül, tiszta fejjel, az éles megfigyelés, kitűnő emlékezet intuíció ragyogó szintézisével. Gyűjtött, hogy adhasson, s közben anélkül, hogy önmagáért egyetlen lépést tett volna, a Karma kötései lehulltak róla, megvilágosodott, szabad volt: egy az Igazak közül.

Lepitre és Rosalie büntől, szenvedélytől terhes duálalakja is felbukkant előttem. Emberi képzelet sohasem oldhat meg ilyen tragikus viszonylatot, mint amely a nyomorult mosónő és beteg, ideggyenge fia között volt. Sokáig nem tudtak megszületni. Sokáig keringtek szédülten a hínáros asztrálóceán örvényei között. Először Rosalie előtt nyílt meg az anyagi lét, s ő azután utat engedett hozzáláncolt párjának; megszülte, életet adott imádott áldozatának. Elámultam a Karma nagyvonalúságán, lenyűgöző igazságszolgáltatásán. Vérük összevegyült a gyilkosságban és öngyilkosságban. Lepitre elfolytatott vére helyett most Rosalie vérét kapta, s betegségével, névtelen büntudatával, üldözéses szorongásaival jobban kínozza anyját, mintha naponta megölte volna. S milyen rejtélyes, a Karma fényében milyen csodálatos betegség volt ez a Lepitre-é: vészes vérszegénység. Oh, az anyja a saját vérét folyatta volna ereibe utolsó cseppig, ha ezzel segíthet rajta. Imádata Lepitre iránt a vér közösség mágikus kötésével is súlyosodott. Életének nem volt napja, nem volt célja, robotos, örömtelen éveinek nem volt más tartalma, csak ez a satnya, ványadt bőrű, vastag ajkú, csúnya és boldogtalan fiú, akit törvénytelenül, nyomorban és megvetetten szült a világra. S ez a halálos félelemmel, gyötrelmes szerelemmel oltárra emelt bálvány napról napra halódott. Ágya

rossz szagú izzadságban úszott éjszaka. Meggörcsült hátán hegyesen kiütköztek a csontok. Bőre egyre szürkébb, viaszosabb lett. Csendesen, feltarthatatlanul folyt el belőle az élet, mint akkor, a gyilkosság szörnyű éjszakáján megnyitott ereiből a vér. De hát közönséges gyilkos volt-e Rosalie? Tették gyümölcsei csak így térhettek vissza hozzá. Saját gáttalan szenvedélye kellett, hogy visszaüsse. Szendését fokozta a fiú ingerlékenysége. Alig tűrte meg maga mellett. Kérdéseire vonakodva, gorombán vagy egyáltalán nem válaszolt, pedig ő egész nap faggatta volna: – Fáj valamije?... nem?... biztosan nem?! Akkor most mit érez? Szédül?! Persze, hogy szédül, hiszen megtántorodott... mert nem eszik... semmit sem eszik! Tejet és húst kell ennie! – A fiú utálta a faggatást. Fáj a feje. Szédült. Hányinger gyötörte. A beszéd is fárasztotta. Anyja aggódva leleskedő pillantása, körülötte matató, hozzányúlókáló vörös, érdes keze szorongással, tompa ellenszenvvel töltötte el: – Olyan, mint a halálmadár – gondolta. – Még élek, de már úgy néz rám, úgy szipog és suttog, mintha kiterítettek volna!

A kamaszodó fiú szűk, rossz tüdeje szabad, nyers levegőre, lázak közt vergődő teste a szőrösödő suhancokkal együtt való harsány, vad kiruccanásokra vágyott. Nagy mellű, ringó csípőjű, rossz szájú lányok vérbő, trágár ölelésének elképzelése fullasztotta el lélegzetét és sodorta magányos bűnbe. Máskor meg finom, halk, romantikus környezet, szűrt hangok, légies, gyöngéd leányokkal való társalgás édes ködképe bukkant fel benne. Ezek a lányok hasonlítottak kissé a paloták úri kisasszonyaihoz – anyja mosni járt ezekbe az előkelő házakba –, de hiányzott belőlük a szórakozott gög. Nem néztek úgy rá, mint egy levelibékára, hanem gyöngéd, mély pillantással, amelyet lámpaként világított át az eltitkolható szerelmem.

De leggyakrabban vallásos elragadtatás fogta el. Terveket dolgozott ki, hogyan szerez majd pénzt, megszökik hazulról, és felvételi magát egy kolostorba. Ott azután éjt nappallá téve vezekel titkos bűneiért, parázna gondolataiért, s olyan hévvel, bensőséggel imádkozik hónapokon, éveken át, hogy egy éjszaka cellájának magányában megjelenik előtte az Úr Jézus, kezét fejére helyezi, és meggyógyítja. Erőssé, bizakodóvá, széppé változtatja. Daliás, pirosposzsgás, dagadó izmú, zengő hangú férfivá lesz, de persze azután sem hagyja el a kolostort. Az évek folyamán híressé válik jámbor életével és csodálatos prédikációival. Híre megy az Úr látogatásának, az éjszakai csodatételnek is. A rend főnökének halála után egyhangúlag őt választják utódául. Gazdag arisztokrata lányok rajonganak érte égi szerelmemmel. Telt húsú, illatos, felékszerezett asszonyok gyónják meg neki vétkeiket s legtitkosabb gondolataikat. Ő azonban szilárd marad. "Meztelen lábbal kél át a leggyönyörűbb nők szenvedélyének parázsán, anélkül, hogy megperzselődnék." Egy asszony – fekete hajú, magas, sötét szemű – besurran

cellájába egyszer, és ruháit letépvé meztelenül kínálja fel hófehér testét, majd amikor eltaszítja magától, lábához veti magát, térdét átkulcsolja, és sírva könyörög, izzad ki az ördögöt belőle, aki éjszakáról éjszakára az ő szent alakjában kísérti meg ágyában. Ő a feszület alatt áll, és könnyel nézi a vonagló testet, kerek melleket, gyöngyfényű vállat, gödrös csípőt, hosszú, feszes két combot, pelyhes, sötét ölet, majd a bűnnek e hajlékát meghintve szenteltvízzel, előveszi a vezeklő korbácsot. A gyöngéd bőrön véres csíkot hasít az első ütés. Az asszony feljajdul, és vad önkínzással sürgeti: Még! Még!

Ezek a képek felajzották, azután ájulásig kimerítették, de nem tudott lemondani róluk. S anyja alakja mind e boldogító elképzelésekkel összeférhetetlen volt. Ellenséges. Anyja a gőzös borogatásokat, oldalnyilallást, szájában megsavanyodó, undorító tejízt, szellőzetlen, túlfűtött szobát, s a haláltól való szorongást jelentette. Anyja volt a sötétség és betegség. Az önfertőzés utáni csömör és büntudat. A nyomor és erőtlenség. Anyja volt minden, ami durva, rossz szagú és közönséges; anyja, volt maga a reménytelen, szürke valóság. Szolgai alázata, ahogy gorombaságait eltúrte, szívóssága, amellyel mindig újra visszatért hozzá, kérdésekkel ostromolta, babusgatta, s gondoskodásával füledten rátapadt, felbőszítette, dührohamot váltott ki belőle. A borogatásokat letépte magáról, meleg kabátját a földre dobta, az ételeket kiborította, és borzasztó szavakat kiáltozott, de anyja nem hallotta. Csak fiának sápadt arcát, zöld karikás szemét, fehér, rángatózó száját látta, rövid, sípoló lélegzetét figyelte, és szíve elnehezült a tehetetlen száanalomtól. – Beteg szegénykém! – gondolta. – Beteg! Most megint soványabb, azért olyan ingerült. Istenem, Istenem! Mennyire árt neki, ha felizgatja magát, és én szerencsétlen örültem, mindig teszek valami olyat, ami kiváltja belőle a rohamot! Vigyáznom kell. Jobban kell vigyáznom, különben... – s ott megtorpant. Ezt nem merte végiggondolni. – Nem! Élni fog! Élnie kell!

Láttam Charlotte Brüggendorft a szenvedély útvesztőjében kétnemű gnómnak, a gátlástalan nemi kíváncsiság tragikomikus nyomorékjának, mindkét nem kitaláltjaként; s láttam férjét, a straubingi kövér polgármestert ügyetlen sarlatánnak, vásárok szemfényvesztőjének, üres zsebű, hencegő kóklernak. Ő volt az örök dilettáns. A dolgok felszínén úszó hólyag; visszfényben melegedő, csonka visszhangra fűlő kirekesztett.

Brandenburg-Ausbach örgróf testébe is sorra fűródtek bele saját bűneinek kilőtt nyilai. Néhány rövid életem át, amelyeket különféle trónok, kisebb-nagyobb zsarnokságok árnyékában töltött el túlérzékeny, szorongó udvaroncként; meggyűlölte és súlyosan elítélte elmúlt önmagát. Akárhogyan igyekezett, vigyázott, alkalmazkodott, mindig magára idézte a trónon ülő, vérengző, felelőtlen Szeszély haragját. Háromszor végezték ki. Egyszer egy

vigyázatlan szó miatt, amelyet rossz helyen ejtett ki, másodsor azért, mert önkéntelenül tanúja volt egy büntetnek, amelyet nem kellett volna látnia, harmadszor pedig, mert – tévesen – valami olyan értékes titok birtokában hitték, amelyet mindenáron ki akartak venni belőle. Ez az utolsó kivégzése rendítette meg a legerősebben. Szakadék fölé nyúló, hosszú, keskeny toronyba falazták be fokozatosan. Napról napra szűkítették a nyíláson, amelyen vizet és élelmet nyújtottak be neki, s amelyen át bekiáltották a kérdést, amelyre nem adhatott feleletet. Hiába könyörgött, hiába bizonygatta, hogy nem tud semmiről, a nyílás bezárult végül. Körmével véresre kaparta a köveket. Vérző ujjhegyével felírta a falra nevét és utolsó vallomását, azt, hogy ártatlanul hal meg. A befalazott torony pontosan olyan volt, mint egy égbe fűrt, lepecsételt kút; annak a kútnak fordított mása, amelyben Hans Burgner eljutott útjának legmélyebb pontjára.

Ezután szürke kisembernek született meg; gyáva, elégedetlen, bő szavakkal panaszkodó gyászvitéznek. Szüntelenül embertársai szánalmát, megértését koldulta, de mindenkiben megmagyarázhatatlan ellenszenvet ébresztett. Hangosan, acsarkodva, lázadozva szenvedett, s noha helyzetét valóban átérezte, még nem sejtette, hogy az igazi szánalmat csak a félénken, csendesen vagy hősiesen viselt szenvedés kelti fel.

– Vajon megérthettek-e, barátaim, az ég mostoha rendelkezéseit?! – ömlött ajkáról a keserű szemrehányás. – Lelkem nyitott könyv előttetek. Tudjátok és bizonyíthatjátok, hogy egész életemben jámbor, hú, becsületes voltam. Nem csaltam, nem loptam, senkit soha meg nem károsítottam. Koldus mindig nyitott ajtóra, telített asztalra talált házamban. Gyermekeket, állatot nem bántalmaztam. Nem paráználkodtam, s álmomban sem követtem el istenkáromlást. Mégis, láthatjátok, miképpen sanyargat, fenyeget engem az Úr. Büntet és megaláz, anélkül, hogy rászolgáltam volna. Első feleségem, akit végtelenül szerettem, meghalt gyermekágyban. Egyetlen fiamat a pestis ragadta el tőlem. Második feleségem maga az ördög. Abban telik kedve, hogy mások előtt gúnyol, szokásaimat kifecsegi még az utcai árusoknak, a halaskofáknak, a szabónak és borbélynak is. Ha végigmegyek a piactéren, hallom, ahogy összesúgnak és nevetnek a hátam mögött. S ez a meddő némbor minden szavamot letorkolja, ételemet félnyersen dobja elé. Üzletemet elkerüli a szerencse. Ellenségeim támadnak, akiket nem is ismerek. Feljelentésekkel zaklatnak, és borzasztó rágalmakat súgnak be rólam a városi tanácsnak. A gondok már álmatlanná tettek, s ha elalszom, álmomban folytatódik az üldözés. Rémtettekért hajszolnak, amelyeket soha el nem követtem. Bíróság előtt ijesztő bűnökkel vádolnak, és én nem tudok védekezni. Börtönben ülök penészes szakállal egy kötömbhöz láncolva... miért? Csak azt tudnám, miért jut éppen nekem ez a sors osztályrészemül,

mikor csalók, tolvaj, parázna bitangok dúslakodnak, és gondtalanul élvezik életüket?!

Láttam az asszonyokat, akiknek teste egy-egy születésem eleven alchimista tégelye volt: Hans Burgner és Heinz Knotek édesanyját, amint az akkor még primitív lényükben rejtőző csírák a tapasztalatok és változó körülmények hőjében kikeltek, és furcsa, hihetetlen életformákat teremtettek köréjük. Hans Burgner parázna, szeszélyes, képmutató anyja néhány születésen, a cirkuszon és színpadon át végül egy uralkodó herceg ágyában kötött ki kétszázharminc év alatt. Megfínomodott. Csendesebb, műveltebb, de elszántabb lett, színlelését művészté emelte, önimádata, korlátlan önzése azonban betegesen hájássá növelte lassan. Akármilyen előnyös, hódító formát épített új testének, hamarosan eltorzította az önbecézés óriási hájtömege; elnehezítette, szuszogó, nevetséges, visszataszító fogollyá tette. Ez a háj volt a torlasz egyszersmind, hogy tovább ne sodródjék a sötétség irányába. A háj volt őrzője, kínzója, nevelője. Hiába küzdött ellene, sohasem tanult önuralmat. Nagy éhezések, reszkető koplalások, büntudatos, fulladt falások orgiáiba fűltak, s hogy ezt elfelejtse és súlyos állapotának tudatát eltompítsa, inni kezdett. Minden korty ital, minden falat étel úgyszólván salak nélkül csak hájat termelt benne. Mirigyei könyörtelenül dolgoztak. Már kocsiba sem tudott felszállni egyedül mellének, csípőjének, combjának ólomsúlya miatt. Ketten-hárman gyömöszölték hintójába az eleven hájbálványt. A herceg kegyét elvesztette. Szerény járadékból élt letakart tükrök között, önmagát siratva, örökké részegen, egyre torlódva, dagadozva, hápogva, egyre nagyobb mozdulatlanságra kárhoztatva rossz cselédek prédájaként.

Heinz Knotek édesanyja, a részeges prédikátor hallgatag asszonya megcsodálatosan kivirágzóit. Ennek a robotos, egyszerű, jó teremtésnek agya világos, tiszta gondolatokat termelt; saját gondolatokat, amelyeket sokáig nem közölt senkivel. A csendes emberek mindig figyelő emberek. A hallgató emberek mindig többet hallanak meg, mint a saját hangjuktól mámorosak. Tisztán látta kelekótya férjét, a szakadékot beszéde és élete között; okult belőle, de nem ítélte el. Hallgatta a heves, szörszálhasogató vallási vitákat; gyilkos veszekedéseket a szelidségről, gyűlölködő szócsatákat a szeretetről, gőgös, hivalkodó oktatást az alázatról, a türelmetlen erőszakoskodást a türelemről, és okult belőle, de az embereket nem ítélte el tökéletlenségükért, és nem azonosította őket a tökéletes Krisztussal. Tudott megkülönböztetni, és nem volt benne semmi indulat. Szelleme előkelő, tiszta volt, s új születései köréje szótték e szellem valódi burkait, Angliában, Svédországban, majd Franciaországban született meg; mindenütt alkalmas környezetben, ahol jó nevelésben részesülhetett, s képességei megnyilvánulhattak. Bárhová került, szellemi központtá lett, termékenyített, és melegített. Sohasem kereste a

feltűnést, és feltűnt. Szerény volt, és akarata ellenére első lett. Francia nyelven írt szonettjeit még ma is a világirodalom ékköveiként tartják számon, újra és újra előkutatják, leporolják, számtalan nyelvre átültetik, mert szellemük és formaszépségük halhatatlan.

Knotek, a prédikátor végigvándorolta a vallásokat, mindegyiket kitöltötte saját gyűlölködő türelmetlenségével. Mikor 1570-ben rossz szíve kioltotta életét, fanatizmusa Oroszországba vonzotta. Egy görögkeleti pap fiaként, apja hivatását követve szintén pap lett – de harcos, kellemetlen okvetetlenkedő, akitől félték, és akit gyűlöttek. Krisztusnak e legrosszabb tolmácsolója és szolgálója nemcsak életével botránkoztatta meg híveit, mert kicsapongó volt és ivott, hanem kegyetlenségével is, amellyel a zsidókat üldözte, pogromokra uszított, és maga is részt vett bennük. Csúnya betegségben halt meg aránylag fiatalon; vérbaj mérgezte meg lobogó vérét. Utána mohamedán lett. Úgy ragadta fel a próféta zászlaját, mint a dárdát, és ölt vele. Keresztényeket. Azelőtt a Bibliát, most a Koránt forgatta veszedelmes buzogányként, s ezek a szent könyvek tehetetlenek és türelmesek voltak az ő markában is, mint annyi más elvakult ostoba kezében a történelem folyamán. Most a mohamedán előírásokat, dogmákat tartotta be olyan hivalkodó pontossággal, másokat vigyázó akadémikusokkal, mint azelőtt a keresztény vallás parancsait. Szavakon acsarkodóit, betűket elemzett, és egész lelkével, testével, minden szavával és mozdulatával vetkezett e betűk szelleme ellen. Háborúban esett el, "hódító és szent háborúban a hitetlenek ellen". Azután újra Oroszországban született meg – de a gettóban, ahol annyi pogromot nézett végig könyörtelen elégtétellel, amelyre annyi gyűlölet-, rágalom- és hazugságsóvát vetett szenvedélyes prédikációival. És most át- és átömlöttek rajta e különös, nagy és borzasztó sorssal terhelt nép szenvedései. Most is a templom közelébe törtetett, a betűk megszállottja lett: talmudista és tóramásoló. Megismerte az üldözők elleni halálos gyűlöletet, az idegen vallás fanatizmusával szemben való kiszolgáltatottságot, a verejtékes félelmet, a gyilkosságok napjának elmos, véres, örjítő borzalmait, az áldozatoknak – hitsorsosainak hasztalan rimánkodását, s a könyörtelen, süket kegyetlenséget, amellyel gyermekek, asszonyok, öregek halálsikolyait hallgatták a hóhérok. Megismerte a bujkálás, lappangás örlő bizonytalanság, a szüntelenül sarkába osonó veszély tébolyító, Istenhez hajszó korbácsát, és ez a tapasztalás keserű, vad lázongássá, még tüzeesebb bosszúvággyá lett benne. Pogromban vesztette életét rettenetes kínzások között, s nem tudta, hogy ezek a kínzások ugyanazok, mint amelyekkel ő maga oltotta ki egy rimánkodó, gyötrelmében üvöltő, tehetetlen és fegyvertelen zsidó férfi életét több mint száz évvel azelőtt. Ezt a sötét feszítő erőt, ezt a hatalmas robbantókészséget az események logikája ott vetette be azután, ahol szükség volt rá: Franciaországban, a nagy forradalom

kitörése előtt, a forradalom előkészítője s a lázadás tüzeinek fújtatójaként. Itt is új vallást talált magának, amelyben kiteljesedhetett minden gyűlölete. Nevét a kiobbant forradalom később hírherdtté, félelmetessé tette. A felidézett erők azután őt is elsöpörték. Nem tudott olyan iramban ötletni, hogy utol ne érte volna a guillotine lezuhanó kése.

Giuseppe Balsamo az Angyalvárban halt meg 1795-ben. Mint szabadkőműves és eretnek került oda a Santo Ufficio ítélete alapján. Csödöt mondott minden praktikája, kétségbeesett kísérlete, hogy Cagliostro nevének fogságából szabaduljon. Annyit hazudott, csalt, s olyan megbízhatatlan volt, hogy élete egyetlen igazságát senki se hitte el neki. Hiába bizonygatta, hogy semmi köze Cagliostrohoz, csak felvette a nevét, mert hatást akart kelteni vele; őt Balsamónak, hívják és egy szicíliai parasztasszony törvénytelen fia... kinevezték. Állítását a legbutább, legügyetlenebb, legképtelenebb hazugságának tartották. Tanúk állították, festmények igazolták, a születési év és helyi azonossága bizonyította, hogy érvelése nem egyéb százalmas fecsegésnél. Láttam azt is, hová indult halálának szörnyű kikötőjéből. Ezt az utat St.-Germainnel, az igazi Mágussal való találkozása határozta meg. A fogság kényszerű klauzúrája, az embertelen fájdalmak közötti töprengés és a hirtelen megrendítő bizonyossággá lett mágikus figyelmeztetés beoltották valamivel, ami addig teljességgel hiányzott belőle: hittel és félelemmel. Hittel a természetfölötti erőkben, képességekben s félelemmel a tettek következményeitől. Óriási lépés volt ez előre, mert elhelyezte benne, aki gátlástalan volt, az első erkölcsi gátlásokat. Felébresztette babonás tiszteletét egy kigúnyolt iránnyal szemben s becsvágyát is, hiszen voltak ilyenfajta képességei, amelyeket azelőtt tagadott, s az emberi butaság rovására írt. Tehát a St.-Germainnel való találkozás átlendítette őt a mélypontra, és Cagliostro neve elindította a fekete mágiától a fehér mágia felé.

Jeanette Girard-Lorenza Feliciani, aki a látható kapcsolatknál sokkal mélyebb és tartósabb módon volt Balsamóhoz kötve, szintén kolostorban pergette napjait, eksztatikus imák bűvöletében, mert akarát teljesen elveszítve, mindig a nála erősebb egyéniségekhez és környezethez alakult. Miután meggyóna bűneit az erélyes, vakbuzgó apácafőnöknének, az kézbe vette puhán előmlő jellemét, és saját képére formálta. Lorenza lángoló imamalommá válva, szüntelenül örölte Balsamo és saját vétkeit, vádolta magát, és megváltásért könyörgött. Férjére borzalommal, mégis sóvárgó szerelemmel gondolt addig, míg álmában egyszer meg nem pillantotta a kínpadon. Az erőszakos, magabiztos, jó külsejű ember süppedt arcú, riadt, vérző, nyöszörgő csonkká változott. Annyira éles kép volt, hogy Lorenza nem tudott szabadulni hatása alól. Egész lelkével érezte, hogy rejtélyes módon a valóságot látta meg. Attól kezdve már nem félt Balsamótól, csak szerette,

mérhetetlenül sajnálta, és kiapadhatatlan könnyekkel siratta. Nem lehettek meg egymás nélkül. Csak együtt haladhattak tovább. Lorenzának szükséges volt Balsamo akarátára, erejére, s Balsamónak Lorenza fogékonyságára, érzékenységére, intuíciójára. Lorenza szolgáló és közvetítő volt; de mindig onnan közvetített, ahonnan lelkének pozitív fele idézett. Lorenza Balsamo szellemi szeme és füle volt, de Balsamo addig csak a pokol felé nézett és hallgatódzott vele, s most, testi-lelki csődjében először emelte tekintetét a magasabb világok felé...

Ernst Müllert a borban feloldott Vörös Oroszlán, amelyet még a gyilkosság éjszakáján mohón megivott, azonnal megölte. A beteg, feloszló testbe toluló hatalmas erő elégette. Akaratában, amellyel az eleven hullához kapcsolódott, rövidzárlatot okozott az Elixír. Személyiségét most már nem téphették töredékekre a démonok. Egész maradt. Látó, élő, emlékező tudatként, minden felkészültség nélkül zuhant a legmélyebb asztrálpokolba – éppen úgy, mint Hans Burgner annak idején.

Jöttek és áradtak a sorsok, kitárultak, megmutatták rugójukat, értelmüket, kibékítő igazságukat. Ennek a lenyűgöző, ünnepi megismerésnek ragyogásában átértettem, mint nőnek ki a torz, beteg jellemekből torz tettek s a tetteknek fájdalmas gyümölcsei, amelyek magukban rejtik a sajátos kór antitoxinját. Láttam, hogy minden bűn maga és csak maga termeli ki ellenszerét, s a szenvedés operációja egy pillanattal sem tart soha tovább, mint amennyi idő a gyógyuláshoz szükséges.

Azután egy Hang csendült meg. Uriel ősi hangja, aki az Igét közvetíti s árasztja szét a Kozmoszt betöltő lények között. Uriel az Isteni Fényt fókuszba gyűjti, s odatűz vele, ahol az Élő Lángnak elő kell törnie: Messiások, Próféták, Látók, Megvilágosodottak, az örök és Szolgák lelkébe. S micsoda hang volt ez, micsoda felmorajlása minden szentségnek, kibomlása titkos, örök valóságoknak!

"Köszöntelek, Küszöbön Túlra Érkezett! Köszöntelek, Mágus, aki úrrá lettél három világ fölött! A magad kötéseit feloldottad végre. Erőidet visszavontad a durva és szubtilis matériából. Most nálad vannak. Rendelkezel velük. Determináció nem köt többé. Ismered a titkos kapukat, s kezekben vannak a kulcsok. Választhatsz. Szabadon. A test törvényei nem kötnek. Amerre szellemed indul, oda térhetsz. Amit szellemed akar, megvalósíthatod. Elhagyhatod testedet, amelynek pora sem marad vissza a földön, mert salak nélkül elég, s ez az átszellemült erő is hozzád csatlakozik. Választhatsz a Világok között. Világokat teremthetsz. Ha akarod, Titánja lehetsz naprendszereknek és tejútrendszereknek. Megépítheted saját paradicsomodat a gáttalan alkotóerő izzó művészetével; egy paradicsomot, amelynek virágai csak az idők végén hervadnak el. Bejárhatod a legcsodálatosabb bolygók

számtalan formavilágát, mint az utazó, saját gyönyörűségekre. Alászállhatsz Hades titkos birodalmába. Behatolhatsz a végtelen nagy és végtelen kicsi határtalanságába, és fenséges, lenyűgöző kísérletekkel töltheted el az Eonokat, míg a megnyilvánult világ vissza nem tér Istenhez... De el is távozhatsz előbb magányosan, a Nyílegyenes Ösvényen, amelyet ismersz. Elhagyhatod a múlandóság minden káprázatát, még a paradicsom káprázatát is. Elhagyhatod a szenvedés és tapasztalás kozmikus olvasztótégelyét – hiszen szabad vagy.

De éppen mert szabad vagy még, egy választás elé állítalak, amely megpróbáltatást, nehéz feladatot kínál: missziót. Nem kell elfogadnod. Semmi nem változik meg, ha kitérsz előre. Ha elfogadod, szolga leszel. Visszatérsz a Messiások Csarnokából, hogy átélj egy messianisztikus korszakot, a látható világ legborzasztóbb és legnagyobb időszejét, a kiválasztás óriási, véres színjátékát, amelyben meghal a régi Eon, és létbe lép az új. A halál kataklizmája összevegyül a születés kínjával és a Feltámadás misztériumával. Erre a feladatra sok földi évig kell várakoznod a Nevezetes Névtelenségben. Ezalatt nem lesz történeted, és a világ nem láthatja arcodat. Azután elkövetkezik a Csillag Megjelenésének Ideje mikor a Szaturnusz a Jupiterrel konjunkcióba lép a Bika jelében, s feltárul a kozmikus kapu, amely csak Azt engedi küszöbén át, aki elküldetett. Hermes Trismegistos, Ráma, Krisna, Buddha, Mózes, Lao-ce, Zoroaster, Mohamed, Krisztus léptek át eddig ezen a kapun, és most Valaki követi őket. Őt kell megjelentened. Egy leszel az Igazság feljegyzői közül. Te szövöd össze a múltat a jelenen át a jövővel. Te mented át a hagyományt új kezekbe. Feljegyzel mindent saját utadról, amely összeszövődött más utakkal, és amelyet átítatott a transzcendens nyugtalanság, az ősi okkult erő transzmutáló tüze. A te életed lesz az ablak az anyagon abban az időben, mikor az emberek halálos, reménytelen sötétségben az örökkévalóság fényessége után kiáltanak.

Ezt az időt megjövendöltem Ezrának, a Látónak Bábéiban sok évezreddel ezelőtt, és feltártam előtte az Úr jeleit, amelyek megelőzik. Te, ha maradsz, látni fogsz, s veled mind a meghívottak, akik kezdetben itt voltak, s a befejezéshez eljönnek majd, hogy az Igazak száma beteljék a kör törvénye szerint Ábrahámtól Ábrahámig, ők azok a férfiak, akik egykor erőt gyűjtöttek, akik a halált nem kóstitolták születésük óta. Látni fogod a legmélyebb poklot, a legtüzesebb szenvedést, a legnagyobb hazugságot és a legszörnyűbb gonoszítottat. Látni fogod az ég elsötétülését, a lelkek megzavarodását, a testvérárlást és barátok könyörtelen harcát egymás ellen. Látni fogod ártatlanok üldözését, gyermekek, asszonyok, aggok tömeges legyilkolását, a jog és igazság pusztulását, a szellem, tudás és hit minden értékének sárba tiprását, a pokol teljes diadalát a földön – és ki kell tartanod. Ki kell tartanod a vizsgálatlanságban, kétségbeesésben, a gyűlölet mérgezett mocsarában,

csapdák, veszélyek, fenyegetések között, és írnod kell Istenről, a Szellem új Messiásáról és a Nagy Eonról, amely a gonosz halálának és rothadásának trágyájából születik, írnod kell az Apokalipszis harsonáinak üvöltése közben, írnod kell, mikor az ég meghasad, a föld megnyílik, és mindenünnen tűz és halál tör elő. Dolgoznod kell, hogy készen légy a meghatározott órára. Dolgoznod kell, mert az Életnek ez a Könyve csak a halál zúgó orchesterének kíséretével teljesezhet ki, mert a feltámadás igaz éneke mindig a pusztulásból szárnyal fel. Válassz tehát!"

Csend zuhant le az elhangzott szavak után; súlyos, tökéletes csend. Nem zúgtak többé a hallhatatlan hangok, és nem áramlott a színek néma pasztellorgonája. Állt, várt, dermedten figyelt minden, lent és fent. Dermedten álltak nyitott perspektívával a végtelen távlatok. Minden éteri forma, teremtő lehetőség egyszerre kínálkozott, és sehol sem lapult csapda vagy megtorlás. Tiszta, szabad síkok vezettek minden irányba. Fénylő, hatalmas csillagkikötők várakoztak az életnek soha nem kóstolt változataival. Ősi erők tömörültek Lilith méhében, hogy az Alkotó Szellem parancsára káprázatos mennyországgá alakuljanak. A mélyben Hades sejtelmes kapui derengtek. E derengésben transzcendens eksztázist gyújtó titkok ígérték a misztériumok beteljesülését. Csillagködök hatalmas napjai izzottak fel, mint égi tűzszemek. A makrokozmosz örvénylő széttárlása, a mikrokozmosz magába szívó szükülése mágneses erővel vonzott öle felé.

– ...S a Föld, a nyomorult, krízis felé sodródó Föld is várakozott arra, hogy az Igazak száma beteljék.

Várakozott a Messiásra...

*

A Nevezetes Névtelenség éveit után, amelyeknek nincsen történetük – visszatértem, hogy megjelenítsem Őt.

Örvendeztetek, mert felragyogott a csillag!

Szabadító született ott, ahol legsűrűbb a sötétség!

Eljött, hogy meghirdesse a Szellem uralmát és a Láthatatlan Birodalmat!

Eljött, hogy Élettel győzze le a halált!

A kör bezárul nemsokára. Figyeljete!

A kör: Ábrahámától Ábrahámig.

Siessetek a keskeny ösvényen át, amely még nyitva áll az új Eon felé, nehogy kint rekedjete a Külső Sötétségben!

Siessetek, mert az Igazak száma hamarosan betelik a Földön!

A jelek, amelyekről az Úr korábban szólott, megjelentek.

*Megjelent a kínok szakadéka
s fölötte a feltámadás helye!*

Siessetek, mert kevesen vannak azok, akik megmaradnak; akik az Úr nevét és számát hordoznák és a többiek, akik elvesznek:

*"a gőzhöz hasonlóak,
a tűzhöz hasonlóak,
a fűsthöz hasonlóak;
égtek, izzattak, és elhamvadnak."*